„O carte minunată."
KRISTIN HANNAH

MISTERIOSUL CAZ CHRISTIE

NINA de GRAMONT

LITERA

buzz BOOKS

NINA DE GRAMONT

MISTERIOSUL CAZ CHRISTIE

Titlul original:
The Christie Affair, 2021

Traducere din limba engleză şi note de
Valentina Georgescu

Editura Litera
2022

Pentru Liza Jane Hanson

PARTEA ÎNTÂI

„Pune prea mult suflet, micuța de ea.
Nu e sănătos. Nu, nu e deloc sănătos.”

HERCULE POIROT

AICI ODIHNEȘTE SORA MARY

Cu mult timp în urmă, într-o altă țară, am fost cât pe ce să omor o femeie.

Imboldul de-a ucide este un sentiment aparte. Mai întâi apare furia, mai puternică decât ți-ai fi putut-o imagina vreodată. Ea pune stăpânire pe corpul tău, într-aşa măsură că este ca o forță divină, cotropindu-ți voința, mădularele, psihicul. Trezeşte o forță pe care nu ai ştiut vreodată că o posezi. Mâinile tale, incapabile de vreun rău până acum, se ridică pentru a stoarce suflarea dintr-o altă persoană. Există un fel de bucurie în asta. Când priveşti în urmă mai târziu, ți se pare înspăimântător, dar îndrăznesc să spun că în clipa aceea are un gust dulce, la fel cum dulce este şi dreptatea.

Agatha Christie a fost fascinată de crimă. Dar ea era o fire blândă. Nu a vrut să omoare pe nimeni niciodată. Nici măcar pentru o clipă. Nici măcar pe mine.

— Spune-mi Agatha, îmi zicea ea mereu, întinzând o mână subțire.

Dar nu am făcut-o niciodată, în acele zile de început, indiferent câte sfârşituri de săptămână am petrecut într-una sau alta din casele ei, indiferent câte momente am petrecut împreună în intimitate. Familiaritatea nu mi s-a părut adecvată, deşi buna-cuviință încetase deja să mai fie ce fusese cândva, înainte de Marele Război. Agatha era aristocrată şi elegantă, dar perfect dispusă să renunțe la maniere şi convenții sociale. Pe când eu mă străduisem prea mult să deprind acele maniere şi convenții, pentru a renunța la ele cu uşurință.

O plăceam. Pe atunci refuzam să am o părere foarte bună despre opera ei. Dar am recunoscut întotdeauna că am admirat-o ca persoană. O admir şi acum. De curând, când i-am mărturisit asta uneia dintre surorile mele, ea m-a întrebat dacă îmi regretam fapta şi durerea pe care a provocat-o.

— Bineînțeles că da, i-am răspuns eu, fără ezitare.

Oricine spune *Nu am regrete* este ori psihopat, ori mincinos. Eu nu sunt nici una, nici alta, mă pricep doar să păstrez secrete. Din acest punct de vedere, prima doamnă Christie şi cea de-a doua seamănă foarte mult. Amândouă ştim că nu-ți poți spune propria poveste fără să o dai în vileag pe a altcuiva. Toată viața ei, Agatha a refuzat să răspundă vreunei întrebări despre cele unsprezece zile în care a fost dată dispărută, şi a făcut-o nu doar pentru că a simțit nevoia să se protejeze.

Şi eu aş fi refuzat să răspund, dacă s-ar fi gândit cineva să întrebe.

DISPARIȚIA

CU O ZI ÎNAINTE

Joi, 2 decembrie 1926

I-am spus lui Archie că nu era momentul potrivit să-şi părăsească soția, dar nu vorbeam serios. În ceea ce mă privea, jocul acesta dura de mult prea mult timp. Sosise vremea să joc mâna câştigătoare. Dar lui îi plăcea ca totul să fie făcut la inițiativa lui, aşa că am protestat.

— E prea fragilă, am spus.

Agatha nu se refăcuse încă după moartea mamei sale.

— Clarissa a murit cu luni în urmă, a spus Archie. Şi indiferent când îi voi spune, va fi brutal.

Fragil era ultimul cuvânt pe care l-ar fi folosit cineva ca să-l descrie pe Archie. Şedea la imensa lui masă de lucru de mahon, în biroul din Londra, tot numai fast şi putere.

— Nu poți să-i faci fericiți pe toți, a spus el. Cineva trebuie să fie şi nefericit, şi m-am săturat să fiu eu acela.

L-am privit în ochi, aşezată în fotoliul de piele, rezervat de obicei bancherilor şi oamenilor de afaceri.

— Iubitule.

Vocea mea nu atingea niciodată rafinamentul tonurilor Agathei, dar la vremea respectivă reuşisem deja măcar să mă lepăd de accentul de East End.

— Mai are nevoie de timp ca să se refacă.

— Este femeie în toată firea.

— Nu încetezi niciodată să ai nevoie de mama ta.

— Eşti prea indulgentă, Nan. Prea bună.

Am zâmbit ca şi cum asta ar fi fost adevărat. Lucrurile pe care Archie le ura cel mai mult pe lume erau boala, slăbiciunea, tristețea. Nu avea răbdare să aştepte recuperarea. Ca amantă a lui, eu îmi mențineam tot timpul o atitudine jovială. Volubilă şi nonşalantă. Contrastul

perfect față de soția lui, îndurerată şi nu atât de uşor de păcălit.

Chipul i s-a relaxat. Un zâmbet îi flutura în colțul gurii. Cum le place francezilor să spună: „Oamenii fericiți nu au istorie”. Archie nu s-a interesat niciodată de trecutul meu. El mă voia doar în prezent, radioasă şi docilă. Şi-a trecut o mână peste păr, aşezând la loc ceea ce nici nu fusese deranjat. Am observat nişte fire albe la tâmple. Îi confereau distincție. Relația mea cu Archie avea, poate, o latură mercantilă, dar asta nu însemna că nu-mi făcea plăcere compania lui. Era înalt, chipeş şi îndrăgostit de mine.

S-a ridicat de la masa de lucru şi a traversat încăperea, îngenunchind în fața fotoliului meu.

— Archie, am spus eu, prefăcându-mă că-l dojenesc. Dacă intră careva?

— Nu intră nimeni.

M-a cuprins cu brațele pe după talie şi şi-a aşezat capul în poala mea. Purtam o fustă plisată, o bluză închisă până sus, un cardigan lejer şi ciorapi. Perle false şi o pălărie nouă, elegantă. L-am mângâiat pe Archie pe cap, dar l-am împins delicat când şi-a lipit fața de a mea.

— Nu aici, am spus, dar nu pe un ton imperios.

Vesel, vesel, vesel. O fată care nu a fost niciodată în viața ei bolnavă ori tristă.

Archie m-a sărutat. Avea gust de fum de pipă. Eu m-am agățat cu mâinile de reverele hainei lui şi nu am obiectat când el mi-a cuprins sânii în palme. Seara urma să se ducă acasă la soția lui. Pentru ca strategia pe care o pusesem la cale cu atâta grijă să continue, cel mai bine era să-l trimit acasă la ea gândindu-se la mine. Un burete îmbibat în sulfat de chinină – procurat de sora mea mai mică, măritată – stătea de veghe înăuntrul meu, protejându-mă de o sarcină nedorită. Nici măcar o dată nu m-am întâlnit cu Archie fără să mă fi pregătit înainte în acest mod, dar deocamdată,

precauțiile mele se dovedeau de prisos. El mi-a tras cuminte fusta înapoi în jos, netezindu-i pliurile, pe urmă s-a ridicat în picioare şi s-a întors la masa de lucru.

Aproape în clipa în care s-a întors la scaunul lui, în birou a intrat Agatha. A bătut uşor cu degetele în uşă, deschizând-o în acelaşi timp. Tocurile ei subțiri nu se auzeau mai deloc pe covor. La treizeci şi şase de ani, părul arămiu al Agathei devenea castaniu. Era cu câțiva centimetri mai înaltă decât mine şi cu aproape zece ani mai mare.

— Agatha, a rostit Archie pe un ton sever. Ai fi putut să bați.

— Of, Archie. Asta nu-i o cabină de probă.

Pe urmă s-a întors spre mine.

— Miss O'Dea. Nu mă aşteptam să te găsesc aici.

Strategia lui Archie fusese dintotdeauna să mă ascundă la vedere. Eram invitată cu regularitate să particip la sindrofii şi chiar să petrec sfârşituri de săptămână în casele familiei Christie. În urmă cu şase luni, Archie ar fi căutat măcar o scuză pentru prezența mea în biroul lui. *Stan mi-a împrumutat-o pe Nan ca să stenodactilografieze ceva,* ar fi putut spune. Stan era şeful meu de la Imperial British Rubber Company. Era prieten cu Archie, dar nu împrumuta niciodată nimic nimănui.

De data aceasta, Archie nu a oferit nici cea mai mică explicație a prezenței mele acolo, unde în mod normal nu aş fi avut ce căuta. Agatha a ridicat din sprâncene când şi-a dat seama că soțul ei nu se sinchisise cu obişnuitul subterfugiu. Şi-a recăpătat apoi calmul şi mi s-a adresat personal.

— Ia te uită, a zis, arătând cu degetul mai întâi la ținuta ei, apoi la a mea. Suntem gemene.

M-am străduit din răsputeri să nu-mi duc mâna la față. Roşisem cumplit. Dacă ar fi intrat cu două minute mai

devreme? Ar fi pretins ignoranța în ciuda tuturor dovezilor, la fel de stăruitor cum o făcea acum?

— Da, am spus eu. Da, aşa este, suntem.

În acel sezon, aproape toate femeile din Londra erau gemene, aceleaşi haine, acelaşi păr lung până la umeri. Însă taiorul Agathei era un Chanel autentic, iar perlele ei nu erau false. Ea nici nu observa, probabil, aceste discrepanțe, iar dacă le observa, nu o făcea cu vreo urmă de dispreț. Nu era genul acela de persoană, o virtute care s-a întors împotriva ei, în ceea ce mă priveşte. Agatha nu a obiectat niciodată față de intrarea în cercurile ei sociale a unei fiice de funcționar, o amărâtă de secretară.

— Este prietenă cu fiica lui Stan, îi spusese Archie. Excelentă jucătoare de golf.

Aceasta a fost singura explicație de care Agatha a avut vreodată nevoie.

În fotografiile din acea perioadă, Agatha pare mult mai brunetă, mai puțin frumoasă decât era în realitate. Ochii ei erau strălucitori şi albaştri. Avea pe nas o mulțime de pistrui, ca o fetişcană, şi o față care trecea rapid de la o expresie la alta. În cele din urmă, Archie s-a ridicat în picioare să o salute, dând mâna cu ea, de parcă ar fi fost un partener de afaceri. Eu am decis – în modul acela în care poate decide cineva care face o faptă crudă – că tot răul era spre bine: femeia aceea drăguță şi ambițioasă merita un bărbat mai bun decât Archie. Merita pe cineva care s-o ia în brațe cu o adorație fățişă şi care să-i fie credincios. Pe măsură ce mustrările de conştiință începeau să se facă simțite pentru a mă descuraja, mi-am reamintit că Agatha se născuse în picioare şi că aşa avea să cadă mereu.

Ea i-a spus lui Archie, probabil pentru a doua sau a treia oară, că se întâlnise cu Donald Fraser, noul ei agent literar.

— Cum eram în oraş, mi-am zis că am putea lua prânzul împreună. Înainte să pleci la sfârşit de săptămână.

— Astăzi nu pot. Am un munte de acte de verificat, a zis Archie, schițând un gest neconvingător către biroul lui gol.

— Aha. Eşti sigur? Am rezervat o masă la Simpson’s.

— Sunt absolut sigur, a spus el. Mă tem că ai venit degeaba.

— N-ai vrea să vii dumneata cu mine, Miss O’Dea? Un prânz între fete?

Nu am putut s-o las să fie refuzată de două ori.

— Oh, ba da. Ar fi minunat.

Archie a tuşit, iritat. Un alt bărbat ar fi fost, poate, agitat, pus în fața acestei întâlniri, soție şi amantă. Dar el trecuse de faza în care se sinchisea. Voia să pună capăt căsniciei, iar dacă asta s-ar fi întâmplat ca urmare a faptului că Agatha ne descoperea împreună, cu atât mai bine. În timp ce eu şi soția lui luam prânzul, el avea o întâlnire la Garrard and Company pentru a cumpăra cel mai frumos inel, primul meu diamant adevărat.

— Trebuie să-mi povestiți despre noul dumneavoastră agent literar, am spus eu, ridicându-mă în picioare. Ce carieră palpitantă aveți, doamnă Christie.

Aici nu era vorba de linguşire. Cariera Agathei era pentru mine infinit mai interesantă decât activitatea lui Archie în domeniul finanțelor, deşi ea nu era foarte cunoscută la acel moment, nu în măsura în care avea să devină ulterior. O stea în plină ascensiune, încă neajunsă la apogeu. O invidiam.

Agatha m-a luat de braț. Eu am acceptat gestul cu naturalețe. Nimic nu-mi venea mai natural decât intimitatea cu o altă femeie. Aveam trei surori. Chipul Agathei s-a luminat de un zâmbet ce reuşea să fie deopotrivă visător şi hotărât. Archie se plângea uneori de faptul că ea se îngrăşase în ultimii şapte ani, după naşterea lui Teddy, dar brațul ei părea subțire şi delicat. Am lăsat-o să mă conducă prin birouri, până afară, pe aglomerata arteră londoneză.

Obrajii mi s-au îmbujorat de frig. Agatha mi-a dat brusc drumul braţului, ducându-şi o mână la frunte şi încercând să-şi regăsească echilibrul.

— Sunteţi bine, doamnă Christie?

— Agatha, a spus ea, pe un ton mai tăios decât în biroul lui Archie. Te rog să-mi spui Agatha.

Eu am încuviinţat din cap. Pe urmă am continuat să fac ce făceam de fiecare dată când ea îmi cerea acest lucru – în cea mai mare parte din timpul petrecut împreună în acea după-amiază, nu i-am spus în nici un fel.

*

Aţi cunoscut vreodată o femeie care a devenit faimoasă? Privind înapoi, puteţi revedea în minte anumite lucruri, nu-i aşa? Felul în care stătea nemişcată. Hotărârea cu care vorbea. Până în ultima zi a vieţii ei, Agatha a afirmat că nu a fost o persoană ambiţioasă. Ea a crezut că îşi păstrează secretă pasiunea, dar o vedeam în felul în care îşi plimba privirea prin câte o încăpere. Felul în care examina pe oricine trecea prin raza ei vizuală, imaginându-şi o poveste pe care o putea rezuma într-o singură frază. Spre deosebire de Archie, Agatha se interesa de fiecare dată de trecutul tău. Dacă nu voiai să-l dezvălui, crea singură unul, convingându-se că era adevărat.

La Simpson's, eu şi Agatha am fost conduse sus, în salonul pentru doamne. După ce ne-am aşezat, ea şi-a scos pălăria, la fel şi eu, deşi multe alte doamne le păstraseră pe cap. A avut grijă să-şi aranjeze părul frumos. Gestul a părut mai puţin vanitos, cât mai degrabă un fel de-a se consola. M-ar fi putut întreba ce căutasem în biroul lui Archie. Dar ştia că aş fi avut pregătită o minciună şi nu voia să o audă.

— Mama dumitale trăieşte încă, nu-i aşa, Miss O'Dea? a întrebat în schimb.

— Da, ambii mei părinți.

M-a privit cu luare-aminte. Evaluând. Privind retrospectiv, îmi dau seama de asta. Eram frumoasă. Zveltă, tânără, atletică. Totuşi, nu eram vreo Elena din Troia. Dacă aş fi fost, relația mea cu Archie ar fi putut fi mai puțin îngrijorătoare. Modestia nurilor mei indica faptul că el ar fi putut foarte bine să fie îndrăgostit.

— Ce mai face Teddy? am întrebat eu.

— Bine.

— Şi scrisul cum merge?

— Merge, a zis, fluturând din mână, ca şi când nimic nu ar fi contat mai puțin. E doar un truc de salon. Obiecte strălucitoare şi tertipuri.

Pentru o clipă, o expresie anume i-a măturat chipul, ca şi cum nu şi-ar fi putut reține un surâs gândindu-se la asta, şi atunci am ştiut că, în ciuda acelui dispreț, era mândră de ceea ce făcea.

S-a auzit un bubuit asurzitor când un ospătar îmbrăcat în alb a scăpat tava plină cu farfurii goale. Am tresărit necontrolat. La masa de lângă noi, un bărbat care dejuna cu soția îşi acoperise capul cu brațele, într-un gest reflex. Nu cu mult în urmă, bubuiturile puternice din Londra însemnau ceva mult mai sinistru decât nişte farfurii sparte, şi mulți dintre bărbații noştri văzuseră adevărate atrocități.

Agatha a luat o gură de ceai.

— Ce dor îmi e de calmul de dinainte de război. Crezi că ne vom reveni vreodată, Miss O’Dea?

— Nu ştiu cum am putea.

— Presupun că dumneata erai prea tânără ca să fii infirmieră.

Am încuviințat din cap. În timpul războiului, de soldați s-au îngrijit în general femei respectabile, special pentru a se evita înfiriparea vreunor poveşti de amor necuviincioase.

Agatha fusese repartizată la un dispensar din Torquay. Acolo a învățat atât de multe despre otrăvuri.

— Sora mea, Megs, s-a făcut infirmieră, am spus eu. După război, ca profesie. De fapt, acum munceşte la un spital din Torquay.

Agatha nu a insistat însă pe acest subiect. Nu avea de unde să ştie pe cineva ca sora mea.

— Ai pierdut pe cineva apropiat? a întrebat în schimb.

— Un băiat pe care îl cunoşteam. În Irlanda.

— A fost ucis?

— Să spunem doar că nu s-a mai întors acasă.

— Archie a fost în forțele aeriene. Desigur că ştii asta. Presupun că a fost diferit pentru cei din aer.

Nu rezuma oare asta întreaga lume? Săracii erau întotdeauna cei care purtau rănile lumii. Agathei îi plăcea să-l citeze pe William Blake: „Unii se nasc în dulce desfătare, alții-ntr-o noapte fără de hotare". În mintea mea, chiar şi în acel moment – al prânzului la Simpson's în vreme ce soțul ei îmi cumpăra un inel de logodnă – am considerat că Agatha făcea parte din prima categorie, iar eu, din a doua.

Pe chipul Agathei tot revenea o expresie, pe care vedeam că încerca imediat să şi-o înăbuşe. Ca şi cum ar fi vrut să spună ceva, dar nu se putea decide să o facă. Mă adusese la masa de prânz, nu am nici o îndoială, ca să mă înfrunte.

Pentru a face asta, dar şi pentru că aşa gândea, Agatha a spus:

— Ce mizerie, războiul. Orice război. Cumplit lucru de îndurat pentru un bărbat. Dacă aş avea un fiu, aş face tot ce mi-ar sta în putință să-l țin departe. Nu-mi pasă care ar fi cauza, ori dacă în joc ar fi soarta Angliei.

— Cred că şi eu voi face la fel. Dacă voi avea vreodată un fiu.

Friptura ne-a fost porționată pe o masă alăturată, iar eu am ales o bucată mai în sânge decât mi-ar fi plăcut.

Presupun că încercam să o impresionez pe Agatha. Cu cât sunt mai bogați oamenii, cu atât le plac fripturile mai însângerate. Când am tăiat primul dumicat, scurgerea roşiatică mi-a întors stomacul pe dos.

— Te mai gândeşti la băiatul irlandez? a întrebat Agatha.

— Doar în fiecare zi a vieții.

— Acesta este motivul pentru care nu te-ai măritat niciodată?

Nu m-am măritat niciodată. De parcă aş fi făcut-o vreodată.

— Presupun că da.

— Păi, eşti tânără încă. Şi cine ştie? Poate că într-o zi va apărea, viu şi nevătămat.

— Mă îndoiesc foarte tare.

— A fost o vreme, în timpul războiului, când am crezut că eu şi Archie nu ne vom putea căsători vreodată. Dar am făcut-o şi am fost atât de fericiți. Am fost, să ştii. Fericiți.

— Sunt convinsă.

Scurt şi cuprinzător. Discuțiile despre război mă căliseră. O persoană care nu are nimic ar putea fi iertată că ia un lucru – un soț – de la o persoană care are totul.

Ospătarul a revenit, întrebând dacă doream brânzeturi. Am refuzat amândouă. Agatha a pus jos furculița, cu friptura mâncată doar pe jumătate. Dacă manierele ei ar fi fost mai puțin desăvârşite, ar fi împins farfuria din față.

— Trebuie să încep să mănânc mai puțin. Sunt prea grasă, spune Archie.

— Arătați foarte bine, am spus eu, ca să o liniştesc, dar şi pentru că era adevărat. Sunteți frumoasă.

Agatha a râs, uşor malițios, ironică însă la adresa ei, nu a mea, iar eu m-am înmuiat iar. Nu-mi plăcea deloc să-i fac pe oameni să sufere. Moartea mamei ei venise într-un moment groaznic, prea aproape de plecarea lui Archie. Nu plănuisem niciodată aşa ceva. Tatăl Agathei murise când ea

avea unsprezece ani, aşa că, dincolo de moartea mamei ei, ea se trezise acum în cea mai veche generaţie a familiei, la o vârstă mult prea tânără.

Am ieşit împreună din restaurant, după ce Agatha a insistat să achite ea nota. În stradă, s-a întors către mine şi a întins mâna, cuprinzându-mi bărbia între arătător şi degetul mare.

— Ai planuri pentru acest sfârşit de săptămână, Miss O'Dea?

Tonul ei insinua că ştia perfect care îmi erau planurile.

— Nu. Dar îmi iau o vacanţă săptămâna viitoare. Plec la Hotel Bellefort din Harrogate.

M-am întrebat imediat de ce îi spusesem asta. Nu-i spusesem nici măcar lui Archie. Dar când împarţi un bărbat cu soţia lui, cumva, te simţi apropiată de ea. Uneori, mai mult decât de el.

— Te răsfeţi, a spus ea, de parcă acest concept nu ar fi fost pe placul firii ei pragmatice. Foarte bine pentru dumneata.

Am fost recunoscătoare că nu m-a întrebat cum de-mi permiteam o asemenea extravaganţă.

Mi-a dat drumul bărbiei. Avea o privire pe care n-o puteam desluşi.

— Păi, cu bine, atunci. Vacanţă plăcută.

S-a întors şi a făcut câţiva paşi, s-a oprit, iar pe urmă a revenit la mine.

— Nu-l iubeşti, mi-a zis.

Chipul i se schimbase complet. De la rezervat şi calm, la şovăitor şi cu ochi mari.

— Ar fi destul de rău şi aşa. Dar din moment ce nu e cazul, te rog, lasă-i-l persoanei care o face.

Am pălit cu totul. M-am simţit imaterială în refuzul meu de a răspunde, de parcă m-aş fi putut dezintegra, iar părţi din mine s-ar fi spulberat în vânt. Agatha nu m-a mai atins.

În schimb m-a privit insistent, examinându-mi reacția – sângele care mi se scursese din obraji, refuzul vinovat de-a mă mişca ori de-a respira.

— Doamnă Christie.

Atât am reuşit să îngaim. Ea cerea o mărturisire pe care eu nu aveam permisiunea să o fac.

— Miss O'Dea.

Scurt, final. Revenind la atitudinea obişnuită. Numele ei pe buzele mele prefațase o negare. Numele meu pe buzele ei era o severă dezavuare.

Am rămas în fața restaurantului şi am privit-o cum se îndepărta. În amintirea mea, ea dispare într-un mare nor de ceață, dar asta nu are cum să fie adevărat. Era în plină zi – rece şi senină. Mai plauzibil este că a dispărut după colț sau în mulțime.

Trebuia să mă întorc la serviciu, în schimb m-am îndreptat spre biroul lui Archie. Munca mea de secretară nu mai însemna mare lucru pentru mine, din moment ce Archie îmi acoperea din ce în ce mai mult din cheltuieli. Ştiam că era îngrijorat pentru că luasem prânzul cu Agatha, şi dacă avea într-adevăr de gând să-i spună în seara aceea că o părăseşte, ea s-ar fi putut folosi de acuzația că eu nu-l iubeam. Aşa că era important să-l fac să se simtă ca şi cum l-aş fi iubit.

În drumul meu, am trecut pe lângă o librărie care avea expus un munte de exemplare din nişte cărți roz pentru copii, cu un ursuleț ținând într-o lăbuță sforicică unui balon şi plutind în înaltul cerului. *Winnie de Pluş.* Arăta atât de amuzant, că am intrat şi am cumpărat una pentru Archie, ca să i-o dea lui Teddy. Pentru o clipă, mi-a trecut prin minte să i-o dau eu însămi, ca dar de Crăciun. Până atunci, părinții ei ar putea fi deja despărțiți. Poate că Teddy avea să petreacă sărbătoarea de Crăciun cu tatăl ei şi cu mine.

Confortabil, doar noi trei, făcând schimb de cadouri lângă bradul împodobit. Se mai auzea uneori de copii care locuiau cu tații după divorț. Iar Archie spunea mereu că Teddy îl iubea mai mult pe el. Deşi era tipic pentru Archie, nu-i aşa, nu doar să spună asemenea lucru, dar să-l şi creadă.

Când am revenit în biroul lui Archie, i-am dat cartea, ca să i-o dea el lui Teddy. A încuiat uşa şi m-a aşezat în poala lui, descheindu-mi nasturii fustei şi ridicându-mi-o până în jurul taliei.

— N-o să mai fie aşa mult timp, mi-a suflat el în ureche, înfiorat, deşi eu aveam impresia că lui îi plăcea aşa. Nu le plăcea tuturor bărbaților?

M-am ridicat din poala lui şi mi-am netezit fusta. Aveam pălăria încă pe cap, aproape că nici nu se clintise.

— Cum a părut? m-a întrebat el, întorcându-se la masa de lucru.

— Tristă.

Dacă avea să-i spună vreodată că mă înfruntase, aveam de gând să neg.

— Şi îngrijorată.

— Nu trebuie s-o iei cu binişorul. E mai bine să înfigi pumnalul scurt.

— Sunt convinsă că ai dreptate.

I-am trimis o bezea şi m-am îndreptat către uşă, sperând ca protestele mele să nu-i fi ştirbit hotărârea. Ca urmare a conversației mele cu Agatha, devenise acum o chestiune şi mai presantă ca el s-o părăsească. Am descuiat uşa.

— Nan, a spus Archie înainte ca eu să ies din birou. Data viitoare când ne vedem, voi fi un bărbat liber.

— Ba chiar deloc, i-am spus eu. Vei fi al meu.

El a zâmbit, iar eu am ştiut atunci că nu am vreun motiv de îngrijorare, cel puțin nu în ceea ce privea faptul că Archie urma să-i dea vestea Agathei. Bărbatul avea o misiune. Odată ce decidea să facă un lucru, îl făcea cu sângele-rece

necesar unui pilot care aruncă bombe ce vor aduce moarte şi distrugere. Iar în tot acest timp, el va pluti pe cer, intangibil.

DISPARIȚIA

CU O ZI ÎNAINTE

Joi, 2 decembrie 1926

În toată istoria lumii, nu a existat decât o singură poveste pe care un bărbat o spune amantei lui. Că nu-şi iubeşte soția, că nu a iubit-o, poate, niciodată. Nu mai fac sex de mulți ani, nici gând de aşa ceva. Că din căsnicia lor lipseşte pasiunea, lipseşte afecțiunea, lipseşte bucuria. E un loc pustiu şi deplorabil. El stă pentru copii, sau pentru bani, sau din bună-cuviință. Este o chestiune de conveniență. Noua iubită este unica lui evadare.

De câte ori a fost adevărată această poveste? Bănuiala mea e că nu de multe ori. Ştiu că nu era adevărată în cazul cuplului Christie.

În seara aceea, Archie a făcut obişnuita navetă între Londra şi Sunningdale. Cuplul îşi botezase reşedința Styles, după conacul din primul roman al Agathei. Era o superbă construcție în stil victorian, cu grădini vaste. Când Archie a intrat în casă, Agatha îl aştepta, îmbrăcată pentru cină. El nu mi-a spus niciodată ce a purtat ea atunci, dar eu ştiu că a fost rochia aceea de şifon, de nuanța spumei mării. Îmi imaginez cum croiala rochiei îi scotea în evidență sânii rotunzi, însă Archie a spus doar că ea părea atât de absentă, încât a decis să aştepte până a doua zi dimineață, pentru a-i da vestea că o părăsea.

— Emoțiile sunt mai intense noaptea, nu-i aşa? a spus el.

Agatha, care ştia că vestea se apropia, a decis să ducă o bătălie mută. De obicei, micul ei terier, Peter, nu pleca de lângă ea, dar, în seara aceea, a trimis căţelul la culcare cu Teddy, ca să nu deranjeze. A încercat să afişeze mina veselă cerută de soţul ei.

M-am gândit uneori că Agatha l-a inventat pe Hercule Poirot ca pe un antidot la Archie. Nu exista niciodată vreun indiciu emoţional care să-i scape lui Poirot, nici vreo emoţie capricioasă pentru care el să nu aibă înţelegere. Poirot putea să asimileze şi să evalueze tristeţea unei persoane, şi apoi să o ierte. În vreme ce Archie prefera pur şi simplu să spună *Fruntea sus,* iar ordinul să-i fie respectat.

După ce a decis să amâne inevitabila scenă, Archie s-a aşezat la o cină liniştită cu soţia lui, fiecare în câte un capăt al mesei lungi din sufragerie. Când l-am întrebat ce au discutat, el a spus:

— Doar nimicuri.

— Ea cum a părut?

— Îmbufnată.

Archie a rostit cuvântul ca şi cum ar fi vorbit de un mare afront personal.

— A părut nepoliticos de posacă.

După cină, Agatha l-a invitat să se retragă în salon, la un pahar de brandy. El a refuzat şi s-a dus sus, la Teddy. Honoria, secretara Agathei şi bona lui Teddy, tocmai o pregătea pe Teddy de culcare.

Micul căţel a ţâşnit pe uşă afară imediat cum a intrat Archie, iar Teddy a scos un scâncet de protest.

— Mama mi-a promis că Peter o să stea cu mine în noaptea asta!

Din fericire, Archie avea darul de la mine, pe *Winnie de Pluş,* ca să i-l ofere drept consolare. După ce Teddy a rupt nerăbdătoare ambalajul, el i-a citit primul capitol. Ea l-a implorat să-i mai citească, astfel încât, atunci când s-a

retras, Agatha – neştiind că aceasta era ultima ei şansă să-l recâştige – adormise deja.

— Buştean, mi-a spus Archie.

Dar sâmbăta următoare am venit la Styles să-i înapoiez lui Archie automobilul de la Godalming şi am văzut *Winnie de Pluş* pe o masă din vestibul, ambalată încă în hârtia maro. Iar la Simpson's, Agatha avusese înfăţişarea confuză şi apatică a unei insomniace, traversând ziua cu nesiguranţă, ca după prea multe nopţi nedormite. Îşi iubea soţul. După doisprezece ani de căsnicie, îl iubea orbeşte şi plină de speranţă, ca şi cum nu ar fi învăţat nimic despre lume în cei treizeci şi şase de ani de viaţă.

Ştiu că nu ar fi adormit înainte ca Archie să vină în pat. Iată ce cred eu că s-a întâmplat de fapt:

Agatha l-a întâmpinat pe Archie când a venit acasă. Măcar atât trebuie să fi fost adevărat. Era roşie în obraji şi hotărâtă. Îşi pusese în gând să-l recucerească nu prin furie şi ameninţări, ci prin forţa pură a adoraţiei ei, aşa încât se îmbrăcase cu atenţie. Ştiu exact cu ce era îmbrăcată pentru că sâmbătă dimineaţa rochia era tot acolo, căzută grămadă pe podeaua dormitorului lor, menajera fiind prea necăjită ca s-o strângă şi s-o ducă la curăţat. Când am văzut-o, am îngenuncheat şi am ridicat-o, strângând-o pe lângă corp, ca şi cum aş fi vrut s-o probez. Era mult prea lungă, iar şifonul în nuanţa spumei mării se revărsa peste picioarele mele. Mirosea a parfum *Old English Lavender,* de la Yardley, diafan şi plăcut.

O idee prostească să porţi asemenea rochie în miezul iernii, dar orişicât. Ce frumos trebuie să fi arătat, stând acolo să-l întâmpine. Cu pistruii aceia presăraţi pe nas şi pe sânii opulenţi şi vizibili. Poate că ţinea un pahar cu băutură într-o mână, nu pentru ea (ea nu bea aproape niciodată), ci ca să i-l ofere lui, scotch-ul lui preferat.

— AC, a spus ea, apropiindu-se de el, punându-i o mână pe piept, lăsându-l să-i dea paltonul în schimbul paharului de băutură.

Îşi spuneau unul altuia AC încă din noaptea nunţii.

— Poftim, i-a zis Archie, nerăspunzându-i cu acelaşi alint şi întinzându-i, alături de palton, şi cartea împachetată. Asta-i pentru Teddy.

Nu i-a spus că eu i-o cumpărasem, dar presupun că ea a bănuit. Archie nu era pasionat de cărţi – nu citise nici măcar romanele scrise de ea, în afară de primul. Agatha a lăsat pachetul nedesfăcut pe masă.

În salon, ea şi-a turnat un pahar cu apă. Se pricepea de minune să aştepte. Aşteptase ani de zile să se mărite cu Archie, iar pe urmă aşteptase să se termine războiul ca să trăiască împreună cu el. Îşi trimisese primul roman la o editură şi aşteptase doi ani până să-i fie acceptat – aşa că, la momentul când a primit răspuns, aproape că şi uitase că a scris un roman. Semnase un contract mizerabil cu Bodley Head pentru primele cinci romane, îşi dăduse seama de greşeală aproape imediat, iar pe urmă aşteptase să se termine, în loc să le accepte numeroasele oferte de renegociere. Acum era liberă şi se mutase la o editură cu mult superioară. *Trebuia* să-ţi pui ceva în minte şi să nu-ţi pierzi speranţa. Trebuia să fii dispus să-ţi aştepţi momentul.

În casă era prea rece. I s-a făcut pielea de găină pe braţele goale, ceea ce a îndemnat-o să se apropie de Archie. El avea un aer sănătos şi impenetrabil, radiind căldură, nu de natură personală, ci căldură propriu-zisă.

— Unde-i Teddy? a întrebat el.

— Sus, cu Honoria. Face o baie şi pe urmă se bagă în pat.

El a încuviinţat din cap, inspirând parfumul de lavandă. Unui bărbat îi place când o femeie se străduieşte, mai ales când ea este o străină pentru el, aşa cum devenise Agatha în clipa în care el decisese să-i spună că o părăseşte. Agatha

îi dăduse instrucțiuni bucătăresei să pregătească mâncarea lui preferată, vită Wellington, o cină numai bună iarna. A aprins lumânări. Doar ei doi şi o sticlă de vin franțuzesc bun. Agatha şi-a turnat un pahar, ca să-i țină lui companie, dar nu a luat mai mult de o gură. S-a aşezat, nu în celălalt capăt al mesei, aşa cum mi-a spus mie Archie, ci chiar lângă el. El stângaci, ea dreptace, coatele lovindu-li-se cu intimitatea unor oameni care îşi petrecuseră atâtea ore trăind sub acelaşi acoperiş, dormind în acelaşi pat. Archie era şi el doar un om, ba, mai rău de atât, doar un bărbat. L-a cuprins un fel de melancolie. Nu era adevărat că nu o iubise niciodată. De fapt, hotărârea lui de-a se însura cu mine i-a amintit de ultima oară când simțise o asemenea nerăbdare, de-a se însura cu Agatha, deşi era în plin război, iar ei erau lefteri, şi ambele familii – în special mama lui – insistau să mai aştepte. Acum, la lumina lumânărilor, ea arăta foarte mult ca în noaptea nunții lor. Se apropia aniversarea lor, ajunul Crăciunului. Imposibil să nu stărui asupra unor asemenea amintiri în această perioadă a anului.

El a terminat de mâncat şi nu s-a mai dus să-i spună noapte bună lui Teddy. Era târziu, la urma urmei, iar ea precis dormea deja.

Ştiu că Archie a fost cel care i-a scos rochia soției lui şi a lăsat-o căzută grămadă pe podea. Îi plăcea ca femeia să fie goală în timp ce el era complet îmbrăcat. Şi era ultima lui şansă cu această femeie anume. Singuri în dormitorul lor, soția lui tremura deopotrivă de uşurare şi bucurie, precum şi de frig. Menajera aprinsese focul în camera lor. În lumina slabă şi pâlpâitoare, Agatha arăta vulnerabilă de atâta adorație.

Căsnicia. Felul în care două vieți se împletesc. E ceva temeinic, la care ți-e greu să renunți. Archie nu era un bărbat insensibil, iar în această ultimă noapte cu soția lui,

după atâtea luni în care îşi zăgăzuise sentimentele faţă de ea, a lăsat să se deschidă stavilele pentru o ultimă oară.

— Agatha, i-a spus el, iar şi iar.

Bănuiesc că i-a mai spus şi *Te iubesc.* Astfel încât ea trebuie să-i fi răspuns cu aceleaşi cuvinte, în timp ce lacrimile i se prelingeau pe obraji, de parcă l-ar fi redobândit definitiv. Nedându-şi seama – cât au stat treji până târziu, cu aşternuturile tot mai răvăşite pe măsură ce făceau dragoste iar şi iar – că în această unică noapte ea era amanta ce nu avea să-i mai fie vreodată soţie.

DISPARIŢIA

ULTIMA ZI ÎN CARE A FOST VĂZUTĂ

Vineri, 3 decembrie 1926

Agatha a deschis ochii şi s-a trezit singură. Archie se trezise înainte de ivirea zorilor, îşi spălase de pe el parfumul soţiei, după ce îşi abandonase deja în dormitor orice fel de sentimente ar fi avut pentru ea. Când Agatha s-a mişcat în pat, descoperirea neobişnuită a goliciunii ei sub cearşaf i-a amintit imediat de tot ce se întâmplase. A zâmbit victorios şi s-a întins. Archie era din nou al ei. Îl recâştigase.

Fredonând încetişor, s-a îmbrăcat într-o cămaşă de noapte lungă, de mătase, cea cu care probabil se băgase în pat. O privire fugară în oglindă i-a arătat că nu avea nevoie decât să-şi treacă repede degetele prin părul de un roşu stins. Până şi ea, de altfel foarte autocritică, îşi dădea seama că arăta adorabil. Îmbujorată de fericire. *Fericire.* Aspectul pe care Archie îl admira cel mai mult. Astăzi, prima imagine a ei radioasă îl va umple de iubire, iubire vădită. A coborât în grabă ca să-l prindă înainte să plece la birou.

Imaginați-vă stupoarea ei când a ajuns la capătul scărilor şi l-a găsit pe Archie, îmbrăcat, cu valiza de weekend pregătită şi cu un aer glacial.

— Doar nu mai ai de gând să mai pleci la acest sfârşit de săptămână?

Era palidă. Orice urmă de îmbujorare dispăruse de pe chipul ei. Toată încântarea şi bucuria s-au spulberat înainte ca Archie să apuce să le vadă.

— Agatha.

Glasul lui avea un ton de avertizare. O mustrare. Ca şi cum ea ar fi fost un copil obraznic.

— Agatha, a repetat ea ca un ecou.

Vocea ei s-a înălțat, ascuțită, urcând în spirală scările. Poate că a pătruns prin uşa camerei lui Teddy, unde ea era în pat, adormită sau trează.

— Vorbeşti de parcă *eu* aş face ceva greşit. De parcă *eu* sunt cea care face necazuri. Eu zic că *tu* eşti ăla. *Tu. Archie. Archie. Archie.*

El a oftat, privind spre bucătărie, unde bucătăreasa pregătea micul-dejun. Honoria avea s-o aducă pe Teddy jos în orice clipă. Nu voia s-o audă careva pe Agatha, a cărei isterie nu avea decât să se amplifice odată ce el avea să-i spună ceea ce nu mai putea fi evitat. Avea un plan şi nimic nu-l putea abate de la drum. Inelul meu de logodnă era în valiza lui, cu prețul piperat de pe etichetă achitat în întregime.

— Vino aici, a zis, menținând tonul unui tată care-şi mustră copilul indisciplinat. Putem vorbi în biroul meu.

S-a dus la ea şi a prins-o de cot.

Agatha nu avea un birou al ei. Îşi scria cărțile oriunde, atâta vreme cât avea o masă şi o maşină de scris. La drept vorbind, nici măcar nu se considera scriitoare. Ocupația şi identitatea ei principale erau de Doamnă Măritată. Asta era

ea. Măritată. Cu Archie. Cine ar fi fost ea, dacă lucrurile nu ar mai fi stat aşa?

S-a aşezat pe sofaua de mătase din biroul lui Archie. Peter a intrat şi a sărit pe sofa lângă ea. Lui Archie nu-i plăcea când câinii se suiau pe mobile, dar acum avea lucruri mai importante de discutat, aşa că a tăcut şi a închis uşa cu un clic.

Agatha mi-a spus cândva că prima oară când suferise din dragoste, respinsă de un băiat pe care îl adora, alergase la mama ei cu buzele tremurându-i. Cu o mână, Clarissa Miller îi întinsese fiicei ei o batistă, ridicând-o pe cealaltă, cu degetul arătător întins, mişcându-l în sus şi în jos ca să-şi marcheze silabele.

— Să nu cumva să îndrăzneşti să plângi. Îţi interzic.

Ascultătoare din fire şi nevrând altceva decât să-i facă pe plac mamei, Agatha se cutremurase o dată, înfrânându-şi lacrimile care ameninţau s-o podidească.

Dar nu fuseseră doar suferinţe în dragoste. În tinereţea ei, Agatha fusese veselă şi plină de viaţă, refuzând o cerere în căsătorie după alta. Când Archie a atins-o pentru prima oară, ea era deja logodită cu un alt tânăr, Tommy, un băiat timid şi amabil, care nu ar fi adus-o niciodată – Agatha nu avea nici o îndoială în privinţa asta – în situaţia de faţă, când se chinuia să urmeze sfatul de odinioară al mamei sale.

Archie nu s-a aşezat pe sofa lângă ea, ci într-un fotoliu cu spătar înalt, suficient de aproape cât ea să-l poată atinge. Era un gest natural după noaptea pe care o petrecuseră împreună, iar ea a cedat, întinzând braţele.

— Agatha, a venit replica dură, apoi cuvintele de care ea se temea de luni de zile. Nu există un mod simplu de a-ţi spune asta.

— Atunci n-o spune, l-a implorat ea, lăsând să-i cadă, jalnic, brațele întinse şi trăgându-l pe Peter în poală, mângâind câinele ca să se calmeze. Te rog să nu spui nimic.

— Îți spun doar ceea ce tu probabil că ştii deja. O iubesc pe Nan O'Dea şi am de gând mă însor cu ea.

— Nu. N-am să accept asta. Tu mă iubeşti *pe mine.*

Amintirile nopții trecute erau atât de limpezi, de apropiate, ca şi cum nici nu s-ar fi terminat încă. Spre deosebire de Archie, ea nu se spălase. Parfumul lui era încă lipit de ea, sufocându-l pe cel de lavandă.

— *Eu* sunt soția ta.

— Un divorț, a spus Archie.

Era mai simplu să rostească pur şi simplu cuvântul ca pe o simplă declarație de fapt. Un obiectiv final atât de evident încât nu avea nevoie de un context, nici măcar de o propoziție completă. Ce triumf asupra emoției! Archie nu simțea nimic, nici măcar grija că soția sa ar fi putut leşina în fața lui, doar un angajament față de cuvânt. *Divorț.*

Agatha a tăcut. Mâna ei trecea tot mai rapid peste blana terierului, iar expresia îi era neschimbată. Archie, greşit impulsionat, a început să vorbească. A recunoscut că relația noastră dura de aproape doi ani.

(„Nu ar fi trebuit să-i spui asta", am zis eu, deşi ştiam că ura să fie apostrofat.

„Ai dreptate", a admis el. „M-am lăsat păcălit de tăcerea ei. Era ultimul lucru la care m-aş fi aşteptat. Mi se părea aproape că nici nu mă mai aude.")

Intrând prea repede în detalii, i-a cerut Agathei să solicite divorțul.

— Va trebui să fie adulter.

În zilele acelea, era principalul motiv admis în instanță.

— Am vorbit cu Brunskill...

— Brunskill!

Domnul Brunskill era avocatul lui Archie, un mustăcios zăpăcit. O nouă jignire gravă, şi anume că el ştia că o pândeşte acest atac.

— Da. Brunskill spune că poți menționa doar „terță parte nenumită”. Important este să nu amestecăm numele lui Nan în asta.

Mângâierea nervoasă a câinelui a încetat brusc.

— *Asta* e important acum?

Archie ar fi trebuit să-şi dea seama de greşeală, în schimb el a continuat.

— Ar putea apărea în presă, din cauza cărților tale. Numele tău e destul de cunoscut la momentul actual.

Ea s-a ridicat, iar Peter a aterizat pe podea cu un schelălăit plin de reproş. De obicei preocupată de câine, acum abia dacă a părut să observe.

Archie a rămas aşezat. Aşa cum mi-a spus mai târziu: „Niciodată nu are rost să încerci să raționezi cu o femeie când este într-o stare de dezechilibru”.

Soțul Agathei era îndrăgostit de altcineva. O greşeală care îți schimbă complet cursul vieții, declarată limpede ca lumina zilei. Acum, ea ar fi trebuit să primească aceste informații cu calm şi demnitate. Archie încălcase reguli, având drept scuză pasiunea, iar ei i se cerea să adune cioburile, dând dovadă de rațiune. Ea trebuia să ia toate măsurile pentru a proteja reputația rivalei sale. Era mai mult decât putea duce. Şi-a încleştat pumnii şi a scos un urlet, puternic şi plin de mânie.

— Agatha. Te rog. Te aud servitorii, şi copilul.

— Copilul. Copilul! Nu-mi spune tu mie de copil.

Pentru că el refuza să se ridice, ea a trebuit să se aplece din talie ca să-l lovească, ținând pumnii strânşi şi cărându-i o ploaie de lovituri în piept, peste costum. Loviturile nu l-au durut pe Archie. Mie mi-a spus că a trebuit să aibă grijă să nu izbucnească în râs.

— Cât de crud eşti, am spus eu, dar pe un ton blând, ca şi cum cruzimea nu m-ar fi deranjat câtuşi de puțin.

Biata Agatha! Se trezise din cel mai dulce vis în cel mai cumplit coşmar. Şi nimic din ce a spus sau a făcut nu a reuşit să smulgă vreo emoție din partea soțului ei.

În cele din urmă, Archie s-a ridicat în picioare. A apucat-o de încheieturile mâinii, ca să-i oprească loviturile.

— Ajunge. Plec. După program, merg să-mi petrec sfârşitul de săptămână la familia Owen. Putem rezolva restul săptămâna viitoare.

— Presupun că va fi şi ea acolo, nu-i aşa?

— Nu, a spus Archie, pentru că i s-a părut a fi răspunsul care ar fi declanşat cea mai temperată reacție, iar minciuna devenise a doua lui natură de când se încurcase cu mine.

— Ba *va fi.* Ştiu că va fi. O petrecere cu mulți invitați, un sfârşit de săptămână pentru cupluri. Doar că tu nu vei fi cu soția ta, tu vei fi cu ea, cu târfa aia. Cu târfa aia nenorocită.

O greşeală uzuală pe care o fac femeile când văd că îşi pierd soții. Drumul către redobândirea afecțiunii lui Archie nu era pavat cu insulte la adresa mea. El era cea mai impenetrabilă dintre creaturi, un bărbat cu adevărat plin de sine. Pe chip i-a apărut cea mai sumbră dintre expresii şi i-a strâns şi mai tare încheietura.

— Să nu vorbeşti aşa de Nan.

— Tu. Îmi spui mie ce nu am voie să fac. *Tu* n-ar trebui să pleci cu o femeie care nu ți-e soție. *Tu* n-ar trebui să mă părăseşti acum, când am cea mai mare nevoie de tine. Am să vorbesc despre Nan cum am eu chef.

— Calmează-te, Agatha.

Ea l-a lovit cu piciorul în tibie. Cum era încălțată doar cu nişte papuci, Archie abia dacă s-a clintit. Cât de înnebunitoare trebuie să fi fost propria-i forță ineficientă. Şi-a răsucit încheietura ca să scape din strânsoarea lui, cu atâta furie încât atunci când el i-a dat drumul, a căzut pe

spate. Archie a observat cum Agathei începeau să-i apară deja urme pe piele în timp ce ea îşi freca pe rând fiecare încheietură, dar nu reuşea să-şi regrete fapta, într-atât de fermă era convingerea lui că ea îl provocase. El avea un țel şi numai unul, iar acesta era să se descotorosească de ea.

Cu o noapte înainte, Archie cedase în fața nostalgiei şi a poftelor carnale. A doua zi însă, revenise la misiunea lui. Ca orice bun zelot, nu avea de gând să-şi îngăduie să se lase descurajat. A traversat biroul cu paşi mari şi s-a întors în antreu. Şi-a luat valiza şi a ieşit, ducându-se la automobilul său, un Delage la mâna a doua, dăruit de Agatha, din banii de pe noul ei contract. Era un automobil destul de grozav, iar Archie se fălea cu el, de-ai fi zis că statutul de proprietar i se datora în întregime. Avea un motor cu aprindere electrică, nu era nevoie să dea la manivelă, putea să se urce la volan şi să evadeze. Cât de exasperant trebuie să fi fost pentru ea, când a ieşit ca o vijelie pe uşă, să-l vadă plecând în acel dar extravagant.

— Archie! a strigat, alergând pe aleea lungă. Archie!

Cauciucurile au ridicat un nor de praf în fața ei. Archie nici măcar nu s-a întors să se uite prin lunetă. Ținea umerii drepți şi avea un aer ferm şi hotărât. Plecase de la ea, intangibil din toate punctele de vedere.

Intangibil este acelaşi cuvânt pe care Honoria l-a folosit ulterior ca s-o descrie pe Agatha. Honoria era cea care avea drept sarcină s-o trezească pe Teddy şi s-o pregătească pentru şcoală, iar după ce se sculase din pat, Honoria auzise voci puternice în biroul domnului Christie, o ceartă conjugală, şi chiar una urâtă. Aşa că s-a dus în camera copilului, unde Teddy şedea într-un colț, deja trează, jucându-se cu păpuşile. Genul ăsta de copil era Teddy, o fetiță de şapte ani care se dădea jos din pat şi începea să se joace singură, fără să deranjeze pe nimeni.

— 'Neața, Teddy.

— Bună dimineaţa.

Teddy şi-a dat părul brunet din ochi. Nu era surprinsă de prezenţa Honoriei. Teddy se trezea adesea constatând că ambii părinţi erau deja plecaţi pe ziua respectivă. Agatha însăşi fusese crescută de o servitoare nespus de dragă ei, pe nume Nursie. Din experienţa ei, acesta era un mod perfect rezonabil de a creşte un copil.

— Haide, i-a spus Honoria, întinzându-i mâna. Hai să-ţi pregătim ceva de mâncare pentru micul-dejun. Pe urmă, îmbrăcarea şi la şcoală.

Teddy s-a ridicat în picioare şi i-a dat mâna Honoriei. Au ajuns amândouă în capul scărilor exact când Archie ieşea din birou, ca să scape de istericalele Agathei. Teddy a ridicat mâna, ca şi cum ar fi vrut să-şi ia la revedere de la tatăl ei, dar Archie nu a văzut-o. A ieşit şi a închis uşa în urma lui. Uşa a rămas închisă doar o clipă, înainte ca Agatha să apară, iar atmosfera din jurul ei era atât de tensionată, încât, pentru o clipă, Honoria a crezut că Agatha fusese atacată. Honoria a făcut un pas în faţă când Agatha a trântit de perete uşa de la intrare şi a ieşit afară în fugă. Teddy s-a agăţat de colţul cardiganului Honoriei, ţinând-o acolo cu ea, iar Honoria a strâns-o pe copilă la şoldul ei generos, cuprinzând-o protector cu braţul şi mângâind-o ca s-o liniştească, în timp ce Agatha striga: „Archie! Archie!”

Honoria a aşteptat înăuntru, prefăcându-se politicos că nu se întâmplase nimic. A auzit automobilul plecând, dar Agatha nu se întorcea. Aşa că Honoria a condus-o pe Teddy jos şi în bucătărie. Pe urmă, s-a întors în antreu. Styles avea ferestre mari în faţa şi în spatele casei. Prin cele din faţă, Honoria o vedea pe Agatha în capot şi papuci, cu părul unduindu-se în adierea uşoară a vântului, în timp ce, în jurul ei, praful se aşeza iar pe jos, în lumina palidă a dimineţii. Honoria nu mai văzuse niciodată pe cineva stând

atât de nemişcat, totuşi dând o impresie atât de cinetică de confuzie.

— Agatha? a spus Honoria, ieşind afară.

Cele două femei erau suficient de intime cât să renunțe la formalitatea tipică dintre o angajată şi o mare doamnă. Honoria a întins mâna şi a atins-o pe umăr.

— Agatha, eşti bine?

Agatha însă parcă nici nu ar mai fi auzit. Rămăsese cu privirea pierdută după maşina dispărută de mult, nevenindu-i să creadă. Când Honoria a vorbit din nou, Agatha nu a răspuns. Honoriei nu-i venea să se întoarcă în casă şi s-o lase singură, dar părea atât de ciudat, cum stăteau amândouă acolo. Una complet îmbrăcată, gata să-şi înceapă ziua, cealaltă nemişcată ca o statuie, îmbrăcată ca o invalidă care mai are mult până să se vindece.

Vraja nu a durat însă prea mult. Agatha s-a dezmeticit şi s-a dus în biroul lui Archie, unde s-a aşezat să scrie o scrisoare pentru soțul ei. Poate că era o pledoarie. Sau poate o declarație de război. Nimeni nu a aflat, în afară de Archie, care a citit-o o dată, apoi a aruncat-o în foc.

Mă întreb acum dacă Agatha avea un plan. La urma urmei, ca scriitoare, trebuia să fi analizat cu atenție fiecare rând de proză pe care îl scria şi fiecare posibilitate ce ar fi rezultat din următoarea ei mişcare. Când mi-o imaginez la masa de lucru, nu văd o femeie într-o stare de fugă disociativă sau o persoană în pragul amneziei. Văd genul acela de hotărâre pe care îl recunoşti doar dacă l-ai trăit pe propria-ți piele. O hotărâre născută dintr-o disperare transformată în obiectiv. Curând după aceea, când am aflat de dispariția ei, nu am fost câtuşi de puțin surprinsă. Am înțeles.

Şi eu dispărusem odată.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

Poate că vă vine greu să nutriţi sentimente frumoase faţă de o distrugătoare de căsnicii ca mine. Dar eu nu vă cer afecţiunea. Vă cer doar să mă vedeţi într-o zi de iarnă în Irlanda, într-o căruţă de transportat lapte, împrumutată. Aveam nouăsprezece ani.

Un irlandez jalnic – bătrân după standardele mele de atunci – ţinea hăţurile a doi cai hirsuţi care trăgeau căruţa. Paltonul meu nu era suficient de călduros pentru frigul acela umed. Dacă ar fi mânat Finbarr caii în locul tatălui său, m-aş fi putut cuibări lângă el ca să mă încălzesc. Dar Finbarr nu m-ar fi dus niciodată în locul către care ne îndreptam acum. Domnul Mahoney însă nu era pe de-a-ntregul câinos. Din când în când mai lăsa hăţurile dintr-o mână şi mă bătea pe umăr. Poate că pe el asta îl făcea să se simtă mai bine, dar mie nu mi-era de nici un folos. Sticlele goale de lapte zdrăngăneau în timp ce căruţa înainta pe drumurile de pământ, pline de hârtoape. Dacă sticlele ar fi fost pline, presupun că laptele ar fi îngheţat până am fi ajuns la mănăstire. Era un drum lung până la Sunday's Corner din Ballycotton.

— N-am să zăbovesc mult acolo, am spus, imprimând cadenţei vorbelor mele accentul provincial al tatălui meu, de parcă asta ar fi putut să mă facă ceva mai dragă domnului Mahoney. Finbarr o să vină după mine când s-o face bine.

— *Dacă* s-o mai face bine.

Domnul Mahoney avea o privire aprigă şi se uita oriunde, numai la mine nu. Ce-ar fi mai rău? m-am întrebat eu. Să-i moară fiul? Sau să se facă bine şi să mă revendice laolaltă cu ruşinea pe care o adusesem? În ceea ce-l privea pe domnul Mahoney, cel mai bine ar fi fost ca Finbarr să se însănătoşească şi pe urmă să uite că mă cunoscuse vreodată. Deocamdată, domnul Mahoney voia să mă ştie la

loc sigur, pentru ca el să poată ajunge acasă să-şi mai vadă măcar o dată fiul în viață.

— Ba o să se facă, am spus eu, crezând imposibilul cu ardoarea de care doar tinerii sunt în stare.

Pe sub palton, rochia pe care o purtam avea încă vagi urme de stropi de sânge de la tusea lui Finbarr.

— Vorbeşti ca o irlandeză. N-ar fi o idee rea s-o ții tot aşa. Englezii nu-s prea iubiți pe-aici zilele astea.

Am încuviințat din cap, dar abia mai târziu i-am înțeles vorbele. Dacă el ar fi rostit *Sinn Féin*[1] cu glas tare, asta n-ar fi însemnat nimic pentru mine. Nu puteam spune nici măcar de la ce vine IRA. Irlanda mea erau oceanul, păsările de coastă, oile. Coline verzi şi Finbarr. Nici o legătură cu vreun guvern, al țării sau al meu.

— Eşti o fată norocoasă, a spus domnul Mahoney. Nu cu mult timp în urmă, singurul loc pentru tine ar fi fost azilul săracilor. Însă măicuțele astea au grijă de mame şi copii mici.

Mi s-a părut că mi-ar fi prins mai bine dacă singurul loc unde aş fi putut fi primită ar fi fost azilul săracilor. Cu siguranță că pe domnul Mahoney nu l-ar fi răbdat niciodată inima să mă ducă într-un loc menit criminalilor, aşa că ar fi trebuit să mă lase să stau cu familia lui. Dar, aşa cum se prezentau lucrurile, eu îmi cheltuisem ultimul bănuț ca să ajung la uşa lui. Presupun că am plecat cu el de bunăvoie, dar acesta nu pare tocmai cuvântul potrivit când nu ai altundeva unde să te duci.

---

[1] „Noi înşine” (în limba irlandeză). Este numele unei mişcări politice irlandeze, devenit ulterior partid politic susținător al republicanismului irlandez, ce se opune divizării Irlandei. Este considerat deseori un partid naționalist cu vederi de stânga şi aripa politică a IRA (Irish Republican Army – Armata Republicană Irlandeză). Este prezent atât în Republica Irlanda, cât şi în Irlanda de Nord.

În cele din urmă, am ajuns la mănăstirea de la Sunday's Corner. Domnul Mahoney a sărit din căruță și mi-a întins o mână mare, bătucită, ca să mă ajute să cobor. Clădirea era frumoasă. Cu cărămidă roşie şi turnulețe, ba apărea impunător, ba se fofila, arătând deopotrivă ca o universitate şi ca un castel, iar eu ştiam că înăuntru nu voi găsi nici una, nici alta. Pe iarba din față era o statuie înfățişând un înger înaripat, cu mâinile în şolduri, şi nu la piept, ca într-o rugăciune. Deasupra uşii mănăstirii, într-o nişă boltită unde ar fi trebuit să fie o fereastră, se afla o altă statuie, făcută din ipsos – o măicuță cu veşmânt în alb şi albastru, cu palmele în lateral, deschise către cer, ca şi cum ar fi oferit un refugiu tuturor celor care intrau.

Părinții mei nu fuseseră niciodată religioşi. „Duminica-i pentru hodină", obişnuia să zică taică-meu, explicând de ce nu se ducea la liturghie. Mama era protestantă. De cele mai multe ori, eu mersesem la biserică împreună cu mătuşa Rosie şi cu unchiul Jack.

— Aia trebuie să fie Fecioara Maria, am murmurat eu.

Domnul Mahoney a scos un hohot de râs deloc vesel, un sunet menit să batjocorească puținele mele cunoştințe despre orice pe lumea asta. Venisem în Irlanda cu speranța că aş fi putut trăi în modesta lui casă cu podele de pământ. Domnul Mahoney avea cearcăne adânci sub ochii lui stinşi, dar eu îmi dădeam seama că ochii aceia fuseseră cândva exact ca ai lui Finbarr. M-am uitat la el, vrând să-l fac să mă vadă şi să se răzgândească.

— Măicuțele vor avea grijă de tine cum se cuvine.

Se poate ca el chiar să fi crezut că aşa stăteau lucrurile. Vorbise cu glas blând, aproape vădind regretul. Poate că avea să se îndepărteze nițel şi apoi să se întoarcă după mine înainte ca eu să apuc măcar să-mi desfac valiza.

— O să-ți trimitem vorbă despre Finbarr. Îți promit.

Mi-a ridicat valiza din spatele căruței – valiza mamei mele; o furasem de la ea înainte să plec. Ea mi-ar fi dat-o, dacă i-aş fi cerut-o. Ba, mai mult de-atât, m-ar fi implorat să rămân sau ar fi fugit şi ea cu mine. „Cum de-ai putut să crezi vreodată altceva?”, avea să mă întrebe ea, prea târziu. „Aş fi făcut orice, m-aş fi bătut cu oricine, chiar şi cu tatăl tău, ca să nu mai pierd încă o fiică.”

Dacă aş fi ştiut atunci ce ştiu acum, aş fi plecat pe jos de la mănăstire. Aş fi străbătut pe jos drumul lung, aş fi trecut peste coline şi aş fi traversat înot înghețata Mare Irlandeză, doar ca să ajung înapoi în Anglia.

Înăuntru, măicuțele mi-au luat hainele şi mi-au dat în schimb o rochie cenuşie fără formă, care nu avea nevoie să fie înlocuită oricât de mare mi-ar fi crescut pântecul, şi o pereche de saboți lăbărțați. O măicuță tânără, cu o față drăgălaşă, mi-a luat valiza.

— O să avem noi grijă cum se cuvine de valiza ta, mi-a promis ea, cu un zâmbet cald.

N-am mai văzut niciodată valiza. O maică mai în vârstă m-a pus să mă aşez pe un scaun şi m-a tuns atât de scurt, încât părul abia dacă îmi mai acoperea urechile. Eu avusesem dintotdeauna părul lung şi mi-am făcut griji de ce ar fi spus Finbarr când avea să vină după mine.

N-am urmat sfatul domnului Mahoney de-a vorbi cu accent irlandez. După ce maicile mi-au explicat regulile noii mele case, aproape că nu am mai vorbit deloc timp de mai multe săptămâni.

O persoană tânără nu-şi poate cunoaşte viața, cum va fi sau ce-i va aduce ea. Când te mai maturizezi, începi să înțelegi că există perioade pline de greutăți, care trec cu timpul. Dar când eşti tânăr, un singur moment pare lumea întreagă. Pare ceva etern. Peste ani, aveam să trăiesc o viață mai însemnată. Aveam să călătoresc prin toată lumea. Însă

în iarna aceea nu eram nimic mai mult decât o copilă amărâtă. Cunoşteam exact două locuri: Londra şi County Cork, şi doar foarte puțin din ambele. Ştiam că eram tânără, dar nu înțelegeam *cât* de tânără, nici că tinerețea era o stare pasageră. Ştiam că războiul se încheiase, dar nu o credeam încă. Marele Război nu păruse atât de mult un eveniment, cât mai degrabă un loc, imuabil ca Anglia, dar nici pe departe atât de distructibil. În Londra, cârciuma preferată a lui taică-meu fusese făcută țăndări, butoaie cu bere rostogolindu-se pe străzi în timp ce bombele continuau să cadă. Tot restul vieții lui, tatăl meu avea să spună că lumea şi-a pierdut inocența în timpul Marelui Război.

Prima sarcină pe care am primit-o la mănăstire – cu părul ciopârțit şi hainele luate – a fost să fac curat în cimitirul măicuțelor. Împreună cu alte două fete, ambele gravide în multe luni, m-am dus să mătur, să greblez şi să curăț pietrele de mormânt de licheni. Aerul rece ar fi avut gustul libertății, dacă nu ar fi fost zăbrelele de fier care înconjurau perimetrul cât vedeai cu ochii. În dreapta, era un zid înalt de piatră. De dincolo de el, răzbăteau nişte sunete subțirele, despre care nu mi-am dat seama atunci că erau glasuri de copilaşi, scoşi să ia o gură de aer proaspăt înainte de masă. Printre drugii de fier se vedea drumul ce pleca de la mănăstire, nici urmă de domnul Mahoney pe el, întorcându-se după mine după ce se răzgândise. Nici una din celelalte fete nu mi-a vorbit. Nu aveam voie să vorbim deloc, nici măcar ca să facem cunoştință.

Pietrele de mormânt ale maicilor erau nişte cruci groase, pe fiecare dintre ele fiind dăltuite cuvintele AICI ODIHNEŞTE SORA MARY. Ca şi cum ar fi murit o singură femeie, care însă, nu se ştia de ce, avea nevoie de cincizeci de morminte. Am frecat crucile cu otreapa aspră pe care o aveam, intrând cu degetele în adânciturile cuvintelor

cenuşii. Şi în clipa aceea am ştiut. Lumea nu fusese niciodată inocentă.

Dar eu fusesem inocentă.

Să ne întoarcem şi mai mult în trecut. Înainte de război, de data aceasta. Prima dată când părinţii m-au trimis să-mi petrec vara la ferma tuşei Rosie şi a unchiului Jack, aveam treisprezece ani şi eram slăbănoagă şi sprintenă ca un greieraş.

— Lui Nan îi place să alerge, a spus tata, schiţând planul. Nu-i făcută pentru oraş, ce să mai.

Tata era funcţionar la Porphyrion Fire Insurance Company şi spunea adesea exact aceleaşi cuvinte – *Nu-s făcut pentru oraş* – despre el însuşi. Nu-i plăcea să stea ore în şir cocoşat peste un birou pentru un salariu de nimic. Am bănuit întotdeauna că tata ar fi regretat că a părăsit Irlanda, dacă asta nu ar fi însemnat să ne regrete şi pe noi. Soţia lui era englezoaică şi asta însemna că aşa era şi familia lui. Mai puţin, din câte se părea, eu.

Surorile mele, Megs (mai mare) şi Louisa (mai mică), erau fetele tipice, interesate de haine, coafuri şi gătit. Sau cel puţin aşa pretindeau. Soră-mea Colleen (cea mai mare) era interesată doar de cărţi şi de şcoală. Şi mie îmi plăceau cărţile, dar mie îmi mai plăcea şi să joc fotbal cu băieţii din cartier. Uneori, după ce se întuneca, tata ieşea şi mă găsea cu ei pe maidan, transpirată şi murdară.

— Dac-ar fi băiat, ar ajunge campion, se lăuda el.

— E prea mare pentru asta acum, se plângea mama, dar taică-meu se înduioşa.

— Celelalte trei sunt ale tale, îi spunea el mamei, dar asta-i irlandeza mea.

Tata crescuse la o fermă chiar de lângă satul pescăresc Ballycotton. După naşterea mea, fusese în vizită acolo o dată sau de două ori, când îi plătise frate-său drumul. Dar

banii nu au fost niciodată suficienți ca să putem merge cu toții. Gândul că eu plecam acolo, ba chiar urma să stau o vară întreagă, era palpitant. Ştiam că e o casă modestă, dar mult mai spațioasă decât apartamentul nostru din Londra, care avea doar două dormitoare, unul pentru părinții mei şi altul pentru noi, fetele. Unchiul Jack se descurcase bine cu ferma. Soția lui, Rosie, moştenise nişte bănuți după moartea tatălui ei, aşa că adăugaseră podele din lemn masiv şi rafturi întregi de cărți, aliniate de-a lungul pereților salonului. Iarba de pe terenul de lângă casă era mereu tunsă scurt, pentru tenis. („Auzi, tenis", a pufnit tata dispreţuitor, când ne-a povestit. „Ăsta nu-şi mai cunoaşte lungul nasului.")

Peisajul exista în mintea mea, cel mai aprins verde cu putință. Colinele unduitoare şi gardurile joase de piatră – maidanele nesfârşite pentru mine, unde să bat mingea cu vărul meu mai mic, Seamus. Mi-am împreunat mâinile şi am îngenuncheat în fața mamei, implorând-o să mă lase să merg, glumind doar pe jumătate în privința înflăcărării gestului.

Mama a râs.

— E vorba doar c-o să-mi fie dor de tine.

Am sărit în picioare şi am cuprins-o în brațe. Mama avea un chip dulce, pistruiat, şi nişte ochi mari şi verzi. Uneori regret că mi-am pierdut accentul de East End, pentru că asta a însemnat să pierd felul ei de a vorbi.

— Şi mie o să-mi fie dor de tine, am recunoscut eu.

— N-o să fie o vacanță, m-a avertizat tata. Jack o să-ți plătească drumul, dar tu ai să faci o mulțime de treabă ca să-i achiți datoria.

Majoritatea treburilor aveau să fie pe-afară, cu caii şi oile, o bucurie pentru mine. Eram recunoscătoare că unchiul meu se gândise să angajeze o fată pentru asemenea munci.

Şi uite-aşa ajungem şi la băiatul irlandez. Finbarr Mahoney era băiat de pescar. Cu doi ani înainte să ne cunoaştem, el dăduse la docurile satului peste un fermier sfrijit, care tocmai voia să arunce un căţeluş – un pui de border collie abia fătat – în apele îngheţate ale mării.

— Uite-aici, i-a zis Finbarr, ridicând o găleată plină cu macrou. Dă-mi căţelul.

Nimeni nu ar fi bănuit că era ceva presant în schimbul acela. Finbarr avea cea mai degajată şi veselă atitudine cu putinţă. De parcă totul – chiar şi viaţa şi moartea – ar fi fost simplu. A ridicat căţelul sub bărbie şi i-a întins fermierului găleata, ştiind că trebuia să-i dea lui taică-său banii pe peşte.

— Omul ăla voia să se descotorosească de căţel, l-a muştruluit taică-său pe Finbarr. Tu chiar crezi că se aştepta să primească ceva în schimb?

Finbarr l-a botezat pe câine Alby, l-a hrănit la început cu biberonul şi apoi l-a dresat. Unchiul Jack l-a angajat bucuros pe Finbarr, să vină cu bicicleta la fermă, în zilele când nu ieşea cu barca, şi să-l ajute să mute oile de pe o păşune pe alta. Jack spunea că Alby era cel mai bun câine de stână din County Cork.

— Asta i se datorează flăcăului, spunea tuşa Rosie. Se descurcă de minune cu toate creaturile, să ştii. Ar putea face şi o capră campioană la mânat turmele. Nu-mi spune mie că alt dresor ar avea aceleaşi rezultate cu câinele ăla.

Câinele unchiului meu, tot un border collie, era un bun câine de stână, dar nu se compara cu Alby. Mie câinele ăla – mic, zvelt şi graţios – mi s-a părut cel mai frumos lucru pe care îl văzusem vreodată. Iar Finbarr – cu părul lui negru şi mătăsos, lucind aproape albăstrui în lumina soarelui de vară – era al doilea pe listă. Se descurca de minune cu toate creaturile, după cum spusese tuşa Rosie, şi la urma urmei, eu ce eram? Finbarr era cu câţiva ani mai mare decât mine.

Când trecea cu bicicleta pe lângă mine, se făcea că-şi ridică de pe cap o pălărie imaginară. Nu mi-au plăcut niciodată oamenii care zâmbesc tot timpul, de parcă totul li s-ar părea amuzant. Finbarr însă zâmbea diferit, nu de amuzament, ci de fericire. De parcă i-ar fi plăcut lumea şi s-ar fi bucurat să facă parte din ea.

— Pare un lucru minunat, i-am spus eu tuşei Rosie în seara aceea, când spălam vasele, să fii mereu fericit.

Ea şi-a dat numaidecât seama la cine mă refeream.

— El aşa a fost mereu, a spus tuşa Rosie cu multă afecţiune. Senin. Dacă mă- ntrebi pe mine, nu contează, bogat ori sărac. Unii oameni aşa-s făcuţi, să fie pur şi simplu fericiţi. Cred că ăsta-i cel mai mare noroc. Dacă sufletul ţi-e senin, nu trebuie să-ţi faci niciodată griji din pricina vremii.

Într-o seară după cină, când eu jucam tenis cu Seamus, Finbarr a venit cu bicicleta la fermă. Învăţasem să joc în prima mea săptămână acolo şi acum câştigam toate partidele.

— Nu ştiu de unde atâta energie după o zi plină de muncă, ne spusese unchiul Jack, clătinând din cap admirativ şi cu afecţiune.

— Unde-i Alby? a strigat Seamus după Finbarr.

El avea zece ani atunci şi era la fel de îndrăgostit de câinele ăla ca şi mine.

— L-am lăsat acasă. M-am gândit eu că jucaţi tenis. Ar fi alergat după mingi şi v-ar fi stricat joaca.

Brutus, câinele unchiului meu, dormea sub prispă, obosit după o zi de păstorit şi câtuşi de puţin interesat de joacă.

— Poţi să joci cu Nan, a spus Seamus, dându-i racheta. Câştigă un meci pentru mine, vrei?

Cârlionţii lui roşcovani i se pleoştiseră după atâtea încercări eşuate de-a mă bate. Eu am început să joc mingea pe rachetă, dându-mi seama că încercam să mă dau mare,

dar neputându-mă abține. Finbarr zâmbea ca de obicei, iar ochii lui albaştri erau de-acum cenuşii în lumina estompată a asfințitului.

— Eşti gata? am întrebat eu, şi am dat mingea peste fileu înainte ca el să apuce să-mi răspundă.

Ne-am prostit aşa un timp, făcând schimb de mingi. Pe urmă am jucat pe bune. Eu am câştigat două ghemuri înainte ca Alby să vină alergând de pe coline. S-a dus direct la Finbarr, pe urmă a schimbat direcția, sărind să prindă mingea din zbor.

Am aruncat rachetele cât colo şi am început să-l fugărim. Mai erau şi alte mingi, dar ni s-a părut normal să facem asta. Râsetele noastre răsunau în toate zările. Unchiul Jack şi tuşa Rosie au ieşit pe prispă să râdă cu noi. În cele din urmă, Finbarr s-a oprit din alergat, a rămas încremenit şi a strigat:

— Alby, stop.

Câinele s-a oprit atât de brusc, atât de precis, încât era clar că Finbarr avusese această putere tot timpul.

— Las-o, a dat comanda Finbarr, şi Alby a scuipat mingea pe iarbă.

Finbarr s-a apropiat de el cu paşi măsurați, a ridicat mingea şi a ținut-o în aer.

— Nan. Pune-ți o dorință.

— Mi-aş dori să pot rămâne în Irlanda pentru totdeauna.

El a aruncat mingea, iar Alby a zbughit-o după ea, prinzând-o din zbor, cu labele mult deasupra solului.

— Se împlineşte, a spus Finbarr şi s-a întors cu fața la mine.

Cu un aer suficient de magic încât să ştiu că aşa va fi.

Câteva zile mai târziu, el a trecut pe acasă după ce terminase să-l ajute pe unchiul Jack. Eu terminasem de rânit în grajduri şi stăteam acum întinsă pe deal, într-un snop de trifoi, mirosind încă a bălegar, citind *Cameră cu*

vedere. Brutus era întins lângă mine, cu capul pe pântecul meu.

— Unchiul tău va avea curând nevoie de un câine nou, a spus Finbarr.

Alby era lângă el, cu urechile ciulite.

— Îţi dai seama că au îmbătrânit când sunt obosiţi la sfârşitul zilei.

— Alby nu oboseşte şi el uneori? am zis şi mi-am pus mâna streaşină la ochi, ca să-l pot vedea.

— Niciodată.

Finbarr a spus-o cu o încredere atât de fermă, încât mi s-a părut mai degrabă o dorinţă.

— Ei bine, Brutus n-o să-mbătrânească niciodată, am spus eu, tot ca pe o dorinţă, mângâind capul mic, maroniu al câinelui.

De undeva de-aproape, se auzea cântecul unei ciocârlii, neîntrerupt şi tânguitor. Bineînţeles că erau păsări şi în Londra, dar eu nu prea luam aminte la ele. De când venisem în Irlanda, aflasem că cerul era un univers aparte, chiar deasupra capetelor noastre, plin de propria-i viaţă muzicală.

— Ţi-am adus ceva, a zis Finbarr, arătându-mi un trifoi cu patru foi.

Am întins mâna după el, fără să mă ridic, iar a patra frunzuliţă a zburat numaidecât. El o ţinuse acolo cu degetele.

— Noroc fals.

L-am aruncat râzând, încă încântată.

Finbarr s-a trântit lângă mine. Nu-l deranja niciodată când era contrazis, la fel cum nu se supăra niciodată când eu câştigam partidele de tenis, una după alta. El nu se supăra niciodată pentru nimic.

— Sper că nu miros a peşte, a spus.

M-am gândit să mint şi să-i spun că nu.

— Păi, eu miros a rahat de oaie şi de cal, aşa că ne potrivim la fix, am spus în schimb.

— Şi eu miros şi a de-alea, a zis el, împletindu-şi degetele şi punând palmele sub cap, ca pe o pernă. Îți place să citeşti, nu-i aşa?

— Da.

— Aş putea citi şi eu cartea aia după ce-o termini.

Se uita fix la cer, nu la cartea mea.

— Pe urmă am putea discuta despre ea.

— Ție îți place să citeşti?

— Nu. Dar aş putea să m-apuc.

— Asta-i în general despre o fată.

— Nu mă deranjează să citesc despre fete.

Am întors capul şi m-am uitat la el, iar el şi-a aplecat uşor capul spre mine. Gene lungi şi negre îi încadrau ochii în multe nuanțe de albastru. Curând, unchiul Jack avea să vină pe deal şi nu i-ar fi plăcut să ne găsească împreună, întinşi unul lângă altul, chiar dacă era mai bine de jumătate de metru între noi.

— Cred că mi-ar plăcea să fiu scriitoare, am spus eu.

Nu mă mai gândisem niciodată la asta până atunci. Îmi plăcea să citesc, dar nu-mi încercasem niciodată mâna la povestiri sau poezii.

— Ai fi o scriitoare grozavă, a spus Finbarr. Ai fi grozavă la orice.

Şi-a pus un fir de iarbă între dinți şi a întors din nou privirea către cer. Picioarele cu gleznele încrucişate. Alby trăgea de cracii pantalonilor lui, nemulțumit de o zi întreagă de alergare sau dornic să ajungă acasă pentru masa de seară.

— Nan O'Dea, s-a auzit vocea mătuşii, strigându-mă din casă. Ridică-te de-acolo în clipa asta şi spală-te pentru cină.

Ştiam că asprimea din glasul ei era din cauza mea şi-a lui Finbarr, stând întinşi acolo amândoi, şi nu pentru că

trebuia să mă spăl degrabă. Am sărit amândoi în picioare, şi unul şi celălalt ciufuliți, cu obrajii aprinşi de soare, după ce munciserăm toată ziua în aer liber.

— Rămâi la cină, Finbarr? a strigat tuşa Rosie, iertându-l, aşadar, căci nimeni nu putea să n-o facă.

— Mi-ar plăcea, doamnă O'Dea.

Cu la fel de multă energie precum a câinelui mai tânăr, am făcut întrecere până la uşa casei. Finbarr a câştigat. A sărit pe prispă cu ambele picioare o dată, ridicându-şi brațele în aer. Victorie.

Uneori te îndrăgosteşti de un loc, la fel de dramatic şi de furtunos cum te îndrăgosteşti de o persoană. Eu am început să implor să mă întorc în Irlanda aproape în clipa când am revenit la Londra. Surorile mele aparțineau mamei mele şi Angliei, dar eu simțeam că locul meu era în Irlanda. Păstram o amintire ancestrală a acelor coline verzi. Locul acela trăia în oasele mele, care mă dureau când eram departe. La acea vârstă, mă gândeam la Finbarr ca la un alt element al acelui peisaj.

— Te trimit înapoi numai dacă-mi promiți să nu rămâi niciodată, a spus mama. Nu vreau ca vreuna din fetele mele să locuiască departe de casa părintească. Nici măcar tu, Colleen.

Acele ultime cuvinte au fost rostite cu afecțiune, dar Colleen nu a răspuns. Stătea prăbuşită la masa din bucătărie, cu ochii ei verzi cufundați în paginile unei cărți de Filson Young despre Titanic. Părul ei blond, rebel se revărsa peste masă, acoperindu-i chipul. Noi, celelalte, aveam păr castaniu şi ochi căprui, ca tata.

Mama a râs, clătinând din cap.

— Poate să cadă casa peste noi, şi ea n-ar băga de seamă.

Louisa, cea mai practică dintre noi, a înghiontit-o uşor în umăr pe Colleen. Aceasta s-a îndreptat în scaun, clipind de parcă abia s-ar fi trezit din somn.

— Ea e deja departe de casă, mamă, a spus Louisa, bătând cu palma peste paginile cărţii.

Oh, daţi-mi voie să fac aici o scurtă paranteză. Colleen, şaptesprezece ani, cu toată viaţa înainte. Cu toţii împreună şi privind cu speranţă spre viitor, în bucătărioara prăpădită care era sufletul casei noastre. Mama noastră, încă în stare să creadă că cele patru fiice ale ei vor trece cu uşurinţă de la a-i oferi o casă plină de copii la una plină cu nepoţi.

Atunci a intrat în bucătărie tata, spulberând veselia, aşa cum o făcea uneori, aducând cu el problemele de peste zi.

— Flăcăul ăla al lui Jones dădea târcoale pe-afară, te aştepta, i-a spus el lui Colleen.

Ea şi-a pus cartea deoparte şi şi-a ridicat părul des, înnodându-l în creştetul capului. Mulţi ani după aceea, aveam să citesc o poezie de William Butler Yeats şi să mă mânii când ajungeam la versurile: „Doar bunul Dumnezeu, iubita mea, / Să te iubească ar putea doar pentru ceea ce tu eşti / Şi nu pentru bălaiu-ţi păr”. Îmi aminteau de sora mea şi de cum băieţii care nu ştiau nimic despre ea se îndrăgosteau de ea pe loc. Mama muncea câteva zile pe săptămână la o mercerie pentru bărbaţi, Buttons and Bits. Odată, Colleen i-a ţinut locul, iar proprietarul i- a interzis după aceea să mai muncească vreodată acolo pentru că atrăgea prea mulţi băieţi, care stăteau de pomană şi sprijineau tejgheaua, fără vreo intenţie să cumpere ceva. Părul lui Colleen era ca o sirenă, urlând pe străzile oraşului, atrăgând atenţia, şi nu pe a lui Dumnezeu. Detestam poezia aceea.

În fiecare noapte când noi, surorile, ne băgăm în pat în camera pe care o împărţeam, Colleen ne spunea poveşti, uneori din cărţile pe care le citea, iar alteori inventându-le

ea însăşi. În unele dimineţi, ne trezeam toate patru gheboşate, cu dureri de burtă de la cât râseserăm cu o noapte în urmă. Aş fi iubit- o pe Colleen, dacă nu ar fi avut păr deloc. La fel şi Megs şi Louisa. Şi mama.

— Flăcăul ăla al lui Jones poate să aştepte cât o pofti, a spus Colleen. N-am spus niciodată c-am să mă întâlnesc cu el.

— Oi face tu ceva, a spus tata, scoţându-şi haina. De-i ademeneşti aşa pe băieţii ăştia.

Colleen a pufnit într-un râset scurt, ofuscat. Cu numai o zi înainte, Derek Jones şi încă doi băieţi ne ţinuseră calea, mie şi lui Colleen, când ne duceam la Whitechapel Library.

— Ne stricaţi plimbarea, le spusese ea în cele din urmă, pe un ton tăios şi ferm, iar ei plecaseră, privind languros peste umăr.

Colleen avea pe cap un fes împletit din lână, pe care şi-l trăsese peste urechi. Oricât de mult i-ar fi plăcut să se refugieze în cărţile ei, când revenea printre noi, era directă şi intolerantă faţă de aiurelile celorlalţi.

— Ce noroc pe mine cu asemenea admiratori, nu, Nan? spusese ea.

— Termină cu asta, i-a spus mama tatei. Nu face decât să trăiască în aceeaşi lume cu ei. Ce-ai vrea, s-o rad în cap? Lasă fata-n pace.

Colleen a închis cartea cu un pocnet şi a dispărut în camera noastră, în timp ce noi, celelalte, ne-am apucat să pregătim cina. Mama m-a mângâiat pe spinare pentru că eram cel mai aproape de ea, iar pe ea o liniştea mereu când îşi atingea unul dintre copii. Poate că se gândea la ceea ce trebuie că ştia deja. Uneori, nu era nevoie decât să trăieşti în aceeaşi lume cu ei.

*

Vara următoare, Finbarr a venit la fermă aproape în fiecare seară, să jucăm tenis. L-a dresat pe Alby să rămână absolut nemişcat, indiferent ce se întâmpla. Cred că Alby ar fi consumat mult mai puțină energie alergând cincisprezece kilometri decât îi lua să-şi înfrângă orice instinct şi să rămână neclintit în fața acelei mingi de tenis țopăitoare. Dar reuşea să rămână neclintit, nu sărea niciodată în picioare înainte ca Finbarr să-i dea comandă.

— Atenție. Mingea, spunea Finbarr, iar câinele putea, în sfârşit, să se înalțe în aer.

Toamna, revenită acasă la Londra, la masa din bucătărie a familiei, enumeram toate trucurile pe care Alby ştia să le facă.

— Finbarr îi spune să ocolească printr-o parte, pe urmă prin cealaltă. Îi spune să stea nemişcat până primeşte comanda să se mişte.

— Nu-i chiar aşa de impresionant pentru rasa lui, a spus tata, părând să-şi amintească de câinii din tinerețea lui.

— Stai, că n-am terminat. Alby ştie toate trucurile obişnuite – şezi, fă frumos, târâş. Unchiul Jack zice că este cel mai bun câine de stână pe care l-a văzut vreodată.

Asta însemna că era şi cel mai bun pe care îl văzuse tata vreodată.

— Iar Finbarr l-a învățat să prindă o minge de fotbal şi s-o țină în echilibru pe nas. L-a învățat să sară în spinarea unui cal şi să se ridice pe labele din spate.

— Din cum povesteşti tu, ai zice că Finbarr e ăla istețul, a spus Megs. Eu aş fi zis că e cățelul.

— Amândoi sunt isteți.

Dar ştiam că Finbarr ar fi putut face acelaşi lucru cu oricare alt câine. Avea un dar.

— Poate vara viitoare vin şi eu, a spus Megs.

— Să aibă soră-ta un pic de concurență pentru flăcăul ăsta deştept al lui Mahoney, a spus tata.

Eu şi surorile mele aveam un anumit schimb de priviri când tatăl nostru spunea ceva ridicol. Nu ne-am fi certat niciodată între noi pentru un băiat.

Mama a încheiat conversația, aşa cum o făcea mereu, vorbind cu mine, dar uitându-se la Colleen.

— Să nu te măriți cu băiatul acela din Ballycotton. Nu vreau să-mi văd nepoții doar o dată pe an.

— De ce te uiți întotdeauna mai întâi la mine? a protestat Colleen. Eu aş fi ultima care să te părăsească, mamă.

S-a ridicat în picioare şi a strâns farfuriile de pe masă, făcând o pauză scurtă, ca să-i dea mamei un sărut pe obraz.

În noaptea aceea, în camera noastră, Colleen a spus:

— Ce-ar fi să merg şi eu cu tine vara viitoare? Să mai ies din oraş. Crezi că mi-ar plăcea acolo?

Colleen dormea cu mine în patul de lângă fereastră, iar Louisa şi Megs, în celălalt, lipit de perete.

Eu m-am ridicat în capul oaselor.

— Oh, la nebunie.

Şi m-am pornit să turui osanalele mele obişnuite pentru Irlanda.

Colleen mi-a pus mâna la gură.

— Da, ştiu. E raiul pe pământ. Dar nici raiul nu-i pentru oricine.

— Raiul, poate nu. Dar Irlanda, da.

Vara următoare, aveam cincisprezece ani, ferma unchiului Jack prospera, dar nu îndeajuns încât unchiul să ne poată plăti amândurora drumul.

— Mă întreb dacă ar trebui să plece doar Colleen, a spus mama, când tata a primit scrisoarea lui Jack.

Se chinuia să-şi lege o fundă la guler, încercând să arate elegant în drum spre slujbă, la Buttons and Bits.

— Oh, nu i-aş putea răpi lui Nan Irlanda, a spus Colleen imediat, înainte măcar ca eu să am ocazia să pălesc din cauza impasului în care mă aflam.

— Prea bine, a spus tata. Pe-asta vreau s-o am aici, unde pot să stau cu ochii pe ea.

A bătut-o drăgăstos pe bărbie, dar din felul în care Colleen şi-a muşcat buza, mi-am dat seama că ştia că tata glumea doar pe jumătate.

Schimbul s-a produs atât de repede, încât doar când povestesc, îmi dau seama cât de îndatorată îi eram surorii mele. Să mă întorc în Irlanda singură. Trebuie să fi avut şi eu îndoielile şi presentimentele mele în această perioadă a vieții, aşa cum avem în toate momentele vieților noastre, chiar şi în copilărie. Dar nu-mi amintesc decât de o frumoasă ignoranță față de tot ce-mi rezerva viitorul.

Ignoranță față de războiul care se profila şi de cum avea acesta să ne impregneze toate zilele ce aveau să vină. Realitatea nu era ziarul care-l făcea pe unchiul meu să se încrunte de îngrijorare. Realitatea era felul în care oceanul plutea în aerul pe care îl respiram. Realitatea erau aşternuturile de un alb imaculat, atârnate pe sârmă, ca să se usuce la soare, astfel încât când ajungeau pe paturile noastre, ele păstrau încă un iz de sare, populându-ne visele cu valuri, stânci şi viței-de-mare. Realitatea era băiatul cu păr negru şi ochi albaştri şi câinele lui, traversând colinele verzi ca să mă vadă.

— Nan, am auzit-o pe tuşa Rosie strigând.

Era dimineață. Tocmai coborâsem şi îmi legam şorțul ca s-o ajut cu nişte chiftele de cartofi.

— Finbarr Mahoney te aşteaptă afară. Vrea să mergi cu el să călăriți.

— Îmi dai voie?

— Bineînțeles.

Pe cât detesta mama ideea mutării mele în Irlanda într-o bună zi, pe atât de mult îi surâdea cumnatei sale.

— Jack e plecat la oraş cu treabă, aşa că n-ai de făcut nimic cu el azi. Poți s-o iei pe Angela. Să ia Finbarr calul lui Jack. Să te întorci la timp ca să mă ajuți cu cina. Şi ia-l şi pe Seamus cu tine.

Am mers toți trei călare vreun kilometru către țărm. Alby alerga pe lângă noi. Finbarr şi-a oprit calul şi a scos o monedă de doi penny din buzunar. I-a aruncat bănuțul lui Seamus. A fost o aruncătură bună, dar Seamus a ratat-o. A trebuit să descalece ca s-o ia de pe jos.

— Bravo, puştiule, a spus Finbarr. Du-te singur, bine? Ne întâlnim aici în câteva ore.

Seamus i-a aruncat moneda înapoi lui Finbarr. Avea doar doisprezece ani, dar ştia că fusese trimis ca să stea cu ochii pe mine.

— Cred c-am să rămân, a zis vărul meu şi a încălecat din nou.

Finbarr a râs. I-a dat pinteni calului şi acesta a luat-o din loc, galopând către Ballywilling Beach. Am înțeles că trebuia să-l urmez, ca să-l depăşim amândoi pe vărul meu, dar Seamus era încăpățânat din fire şi ne şi ghicise pe dată planul. În plus, se născuse practic în şa, fiind un călăreț mult mai bun decât Finbarr, care nu avusese niciodată calul lui, sau decât mine, care învățasem să călăresc cu numai doi ani în urmă. Aşa că, după cum îşi imaginase tuşa Rosie, am rămas toți trei, călărind într-un grup, în vreme ce fugacii-de-țărm şi fluierarii țâşneau spre cer ca să scape din calea noastră. Norii de deasupra se dăduseră în lături, lăsând soarele să strălucească. Aş fi trădat-o pe mama într-o clipită, ducându-ne pe mine însămi şi pe viitorii mei copii departe de Londra, dincolo de mare, ca să trăim pe aceste țărmuri pentru totdeauna.

— Mareea s-a terminat, a spus Finbarr când am ajuns şi eu cu calul lângă el. Putem trece bălțile lăsate în urmă de reflux de pe o plajă pe cealaltă.

Copitele cailor pocneau pe pietricele şi se afundau în apa sărată. Alby se bălăcea în valuri, aruncându-se ca un delfin prin vadurile mai adânci. Am descălecat, şi Finbarr mi-a arătat nişte fluierături la care lucrase ca să-l învețe pe Alby noi comenzi. Seamus a rămas călare, la o distanță discretă, fără să ne scape însă din ochi.

— Fii atentă, a spus Finbarr, încercând să mă învețe să fluier.

Mi-a strâns bărbia în palmă, țuguindu-mi buzele.

Am încercat să scot acelaşi fluierat ascuțit care îl făcuse pe Alby să alerge înainte şi pe urmă să se întoarcă, schițând un cerc amplu. Dar nu mi-a ieşit decât un şuierat jalnic.

— Încearcă acum cu degetele.

Finbarr şi-a băgat ambele arătătoare în gură şi a scos un sunet atât de puternic, că am tresărit. Alby a luat-o la fugă înspre noi şi s-a oprit în şezut la picioarele noastre. Finbarr a scos din buzunar o minge mică de cauciuc şi a ridicat brațul ca s-o arunce.

— Pune-ți o dorință, a spus.

— Îmi doresc ca această zi să nu se termine niciodată.

Mingea şi câinele au țâşnit în acelaşi timp.

— Se împlineşte, a spus Finbarr, când Alby a prins mingea din zbor.

Alby s-a întors la noi în fugă şi a scuipat mingea la picioarele noastre. M-am lăsat în genunchi ca să-l iau în brațe.

— Mulțumesc, Alby. Eşti frumos. Eşti perfect.

— La fel ca tine.

Finbarr a îngenuncheat şi el lângă mine şi mi-a dat părul pe după urechi.

— Fără de-astea, a strigat Seamus.

Nu avea încă vocea în schimbare.

— Mulțumesc că ai venit cu mine, Nan, a spus Finbarr când am dus caii înapoi în grajd. E mereu treabă de făcut, dar sper să mai putem ieşi călare până se termină vara.

— Şi eu la fel.

Luna august a venit şi, odată cu ea, războiul. Finbarr a apărut la ferma noastră. Aşa ajunsesem să o consider. Nu era doar ferma lui Jack, Rosie şi Seamus, ci şi a mea.

De la fereastra bucătăriei, îl vedeam pe Finbarr trecând colina, cu Alby pe lângă picioarele lui. Băiatul şi câinele cu paşi egali, deopotrivă hotărâți şi nepăsători. Nu a existat o mobilizare, Finbarr s-a înrolat în armata britanică cu binecuvântarea părinților lui, căci pe atunci asta însemna patriotismul, pentru un anumit gen de persoană. *Britanicii nu vor fi sclavi în veci* şi *Vino şi fă-ți datoria.* Unchiul meu Jack avea să se înroleze şi el, ceva mai încolo. Dar noi încă nu ştiam asta. Deocamdată, războiul era treaba tinerilor.

— Haide, du-te afară, a spus tuşa Rosie, când m-a prins uitându-mă pe fereastră.

De data asta nu l-a mai trimis şi pe Seamus cu mine. Ştia de ce venise Finbarr.

Se fac mici excepții pentru soldați, chiar şi când vine vorba de fete.

— Îmi pare rău că plec.

Glasul lui Finbarr era sumbru, dar voioşia nu-l părăsise. Nimic din toate astea nu era real. Războiul nu era altceva decât o vară dată peste cap.

— Nu aşa mi-am imaginat că o să meargă lucrurile.

Lacrimile mi-au împăienjenit ochii. Asta m-a stânjenit la început, dar Finbarr m-a luat de mână.

— Ți-e frică? am întrebat.

— Sigur, cred că da. Deşi nu prea ştiu de ce anume să-mi fie frică. Nici nu-mi pot imagina cum o să fie.

Lumea din jurul nostru era verde şi netulburată.

— Dar ştii ce-mi *pot* imagina? Ce va fi după toate astea. Războiul n-o să dureze mult. În şase luni se termină. Iar tu ai să vii în Irlanda şi-ai să rămâi, şi noi doi vom avea ferma noastră, iar eu am să dresez câini, şi tu ai să scrii cărți.

Fața mi s-a luminat de un zâmbet atât de larg încât aproape că-mi separa trupul în două. El nu pronunțase cuvântul *căsătorie,* eu eram prea mică pentru asta, dar toate celelalte lucruri pe care le spusese duceau în această direcție, nu-i aşa? Mă puteam mărita cu Finbarr. Mă puteam mărita cu Irlanda. Viitorul meu era pecetluit, nu ne mai stătea în cale decât un război scurt.

— Ai să te rogi pentru mine? a întrebat Finbarr.

Tata renunțase la religia lui când părăsise Irlanda. Eu nu mă rugasem niciodată în viața mea, nici măcar când mergeam cu Rosie şi Jack la biserică, dar am promis c-am s-o fac.

— Îmi dai o fotografie cu tine? a întrebat el, o altă cerință specifică soldaților.

— Nu am nici una aici.

Părinții mei aveau fix o singură fotografie cu mine, alături de cele trei surori ale mele, făcută şi înrămată cu mulți ani în urmă.

— Dar am să fac una. Am să ți-o trimit. Promit.

Finbarr m-a strâns în brațe şi m-a ținut multă vreme aşa. Nu s-a mişcat, nu s-a legănat, nu s-a clătinat. A stat neclintit, cu brațele strânse, trupurile noastre lipite. Mi-am dorit să fi putut rămâne amândoi aşa, în acea neclintire. Fără să mergem înainte, în viitor, fără ca măcar să părăsim acel loc anume. Buzele lui Finbarr s-au lipit de gâtul meu. O simțeam pe tuşa Rosie uitându-se pe fereastră, dar nu mi-a păsat, nici când, în cele din urmă, Finbarr s-a dezlipit de mine şi m-a sărutat prelung, până când Rosie a ciocănit în geam îndeajuns de tare ca s-o auzim şi să ne despărțim.

— Eşti iubita mea, a zis şi m-a prins de umeri. Ăsta-i adevărul, nu-i aşa, Nan?

— Da. Aşa este.

A scos din buzunar un inel *claddagh*[2] şi mi l-a pus pe inelarul mâinii drepte, cu vârful coroanei înspre mine. Am rămas mută. În coroană era un mic smarald, nu mai mare decât o firimitură de pâine. Este cumplit s-o recunosc, dar principala emoţie pe care am simţit-o a fost bucuria, năvălindu-mi prin tot trupul. Câte fete au simţit în acea vară aceeaşi fericire imatură, când un băiat le-a mărturisit dragostea şi le-a oferit un inel înainte să plece la război? Nu ştiam ce însemna asta. Nici unul dintre noi nu ştia.

DISPARIŢIA

ULTIMA ZI ÎN CARE A FOST VĂZUTĂ

Vineri, 3 decembrie 1926

Uneori, viaţa îţi este atât de profund perturbată, la o scară atât de mare şi de neînţeles, încât tot ce poţi face este să înfrunţi mai departe ziua aceea distrusă. După plecarea lui Archie, Agatha a încercat să îşi revină. Şi-a aşezat pentru o clipă mâinile pe tastele maşinii de scris, dar a renunţat imediat. Nimic din ce scria nu avea cum să fie bine. Nimic din ce făcea nu avea cum să fie bine, până nu lămurea lucrurile cu Archie – până nu rezolva toată harababura asta.

---

[2] Inel de logodnă tradiţional irlandez, alcătuit din două mâini ce ţin o inimă, deasupra căreia se află o coroană. Simbolizează dragostea, loialitatea şi prietenia.

Trebuia să găsească o rezolvare chiar azi, iar mâine putea să se apuce de scris.

În ciuda celor spuse de multă lume, la numai câteva zile după, Agatha nu s-a gândit deloc la sinucidere. Aşa ceva nu-i stătea în fire. Ideea în sine o ofensa. Când auzea de altcineva că se sinucisese, se înfuria de fiecare dată. Gest inutil şi laş. Omul, cât trăieşte, speră.

Speranța. Putea să se suie în iubitul ei automobil Morris Cowley şi să se ducă după Archie la Londra. Putea da buzna în biroul lui, să-l înşface de revere şi să insiste să vadă necesitatea rezolvării situației. Putea să-l facă s-o iubească din nou. El şi-ar fi amintit că ei doi erau trup şi suflet. Şi nu ar mai fi plecat la sfârşit de săptămână cu amanta lui, ci ar fi lămurit lucrurile cu ea şi s-ar fi întors acasă, unde îi era locul.

Toate astea ar fi presupus o scenă. Agatha nu fusese astfel educată încât să provoace scene sau să-şi afişeze emoțiile în public. Ea era educată să-şi facă de lucru, aşa că şi-a pus pe ea haina de blană şi le-a însoțit pe Honoria şi Teddy către şcoală.

— Poftim, i-a spus ea lui Teddy, dându-i fetiței un cerc şi-un băț. Poți să-l rostogoleşti pe drum.

Teddy a dat cercul de-a dura până la capătul aleii, pe urmă l-a aruncat pe iarbă şi-a luat-o la fugă înainte. Peter s-a luat după ea. Era un minunat câine de companie, nu avea niciodată nevoie de lesă. Agatha a luat cercul şi l-a dat ea de-a dura cât au mers pe drumul de pământ.

— Mama mea nu credea în educația şcolară pentru fete, i-a spus Agatha Honoriei. A considerat că cel mai bine era să-mi las mintea să se dezvolte natural.

Honoria ştia prea bine asta, dar a ascultat cu atenție, de parcă ar fi auzit povestea pentru prima oară. Unei persoane disperate îi place să se întoarcă în trecut. Trecutul Agathei o includea pe iubita ei Nursie şi câte o guvernantă, din când

în când. Petrecuse ocazional câteva luni în şcoli adevărate din Torquay, apoi în străinătate, când era mai mare. Şi frecventase un pension de domnişoare, fără asta nu se putea. Honoria a încuviințat din cap, ca şi cum mersul la pension ar fi fost o opțiune pentru ea.

— Însă cel mai mult am umblat pe coclauri în Torquay, am colindat peste tot prin Ashfield.

Agatha s-a uitat după Teddy, o copilă frumuşică, al cărei păr castaniu părea să crească mai des şi mai închis la culoare pe zi ce trecea. Ochii Agathei străluceau, aprinşi de imaginile trecutului, amintindu-şi cum obişnuia să dea de-a dura cercul prin grădinile de acasă, printre tufele întunecoase de ilex, pe lângă ulmi, împrejurul fagilor uriaşi, inventând prieteni imaginari care să-i țină companie. Oare la fel făcea şi Teddy în gândurile ei intime? Îşi umplea timpul cu nesfârşite poveşti şi prieteni imaginari? Sau era preocupată doar de lumea palpabilă, de prietenii adevărați, care excludeau nevoia de prefăcătorie?

— Of, Honoria, a spus Agatha.

Cercul o calma, dar le încetinea. Avea mărimea potrivită pentru un copil, iar ea trebuia să se aplece ca să-l rostogolească. Teddy alerga înainte pe drum, în raza lor vizuală, dar fără să poată fi auzită. Agatha s-a lăsat păgubaşă şi a aruncat cercul într-o parte, ca să fie luat la întoarcerea acasă.

— Va trebui să accepți adevărul, Agatha.

Honoria se săturase s-o vadă pe Agatha păcălindu-se singură că jocul era încă deschis, când, de fapt, era atât de clar că fusese deja câştigat de altcineva.

— Ştiu că e greu, dar trebuie s-o faci. El a plecat definitiv.

— Pur şi simplu nu-mi vine să cred.

Agatha nu discuta niciodată chestiunile intime dintre ea şi soțul ei, aşa că nu-i spusese Honoriei ce se petrecuse cu o noapte înainte. În schimb a început să înşire o listă de

exemple, prietene de-ale ei ai căror soți se mai distrau cu câte una, după care însă le trecea şi se întorceau acasă. Se gândea din nou cum aşteptase răbdătoare încheierea contractului cu Bodley Head, ca să se poată instala frumuşel la William Collins. Strategia funcționase în cariera ei, şi acum avea să funcționeze şi în căsnicie. Nu era nevoie decât de răbdare şi de un plan, ca să treacă prin aceste lucruri.

Honoria o asculta, dar i se părea că vorbele ei sunau a disperare. Îşi dădea seama de asta şi din felul în care Agatha îşi frământa mâinile. Uneori, adevărurile dure trebuiau spuse în față.

— Colonelul Christie nu se va lecui, a insistat Honoria. Îmi pare rău să spun asta, dar n-are nici un rost să cari apă la fântână. O văd pe fața lui. Şi de ce-ai vrea să rămâi măritată cu un bărbat care o preferă pe ştoarfa aia mică? Mai bine admiți realitatea. Te-a părăsit.

— M-a părăsit, a repetat Agatha.

O înțepau obrajii de la aerul geros. Mama ei o avertizase nu mai departe de vara trecută – vara care s-a dovedit a fi ultima pentru ea – să nu petreacă prea mult timp în Torquay, departe de soțul ei: „Dacă o femeie petrece prea mult timp departe de soțul ei, îl pierde. Mai ales când e vorba de un soț ca Archie".

Şi într-adevăr, la momentul acela, Archie era deja într-o relație serioasă cu mine, iar Agatha ştia cumva asta în adâncul sufletului ei, şi cu toate astea, *refuza* să o ştie – refuza să vadă că îşi putea pierde şi mama, şi soțul, într-un interval de timp atât de scurt. Aşa că a strâns mâna fragilă a mamei şi a ignorat sunetul morții din glasul ei, asigurând-o: „Nu există bărbat mai fidel decât Archie. El e credincios până-n măduva oaselor. Îți poți pune zălog viața pentru asta".

Poate că mama ei *chiar* îşi pusese zălog viața. Şi pierduse.

Teddy, mereu îndrăzneață şi nerăbdătoare, se depărtase deja binişor de Agatha şi de Honoria. Sunningdale, în Berkshire, lângă Surrey, era la mică distanță cu trenul de Londra. Casele erau departe unele de celelalte, şi izolate, cu nişte grădini superbe. Drumurile nu erau pavate, iar praful se ridica dacă mai trecea pe-acolo câte o căruță, o bicicletă ori un automobil. Celor două femei nu le stătea în fire să țină copilul din scurt, aşa că au lăsat-o fără grijă pe Teddy s-o ia înainte. Nu s-au îngrijorat nici când fetița a ajuns în vârful dealului şi-apoi a dispărut.

Când Honoria şi Agatha au văzut-o din nou, mult în fața lor pe drum, au observat şi silueta uni bărbat, lăsat în genunchi pe pământ şi stând de vorbă cu ea.

— Îl cunoşti? a întrebat-o Agatha pe Honoria, bănuind că era cineva cu care cele două se intersectau în mod normal în rutina lor cotidiană.

— Nu, nu cred.

Ambele femei şi-au dus mâinile streaşină la ochi, ca să se ferească de soare. Străinii aveau mereu tendința să intre în vorbă cu Teddy. Odată, pe plaja din Torquay, o femeie o ridicase şi o luase în brațe.

Agatha îl vedea pe bărbat mângâindu-i ceafa lui Peter, cu ambele mâini, într-un fel care a făcut-o să-l considere în regulă. Pe urmă, bărbatul s-a ridicat în picioare. Era înalt – mai înalt decât Archie – şi tânăr. Văzându-le pe femei, a dus mâna la frunte, salutând. În loc să vină către ele sau să-şi vadă mai departe de drumul lui, a dispărut printre tufe.

— Ce ciudat! Agatha rămase cu ochii la locul unde stătuse bărbatul, ca şi cum ar fi fost un miraj pe care ea l-ar fi putut face să reapară doar mijind ochii în soare.

— Teddy, a strigat Honoria. Rămâi pe loc, m-ai auzit?

Când cele două femei au ajuns la ea, bărbatul nu se mai vedea nicăieri. Teddy a aşteptat, foindu-se de pe un picior pe celălalt.

— E prea frig ca să stau nemişcată, a spus ea.

Ținea în mânuțele înmănuşate o figurină micuță din lemn, realizată destul de curând, căci Agatha a simțit miros de rumeguş când Teddy i-a întins-o să i-o arate.

— Ce drăguț, a spus Agatha, deşi se încruntase consternată. E un câine?

— Da. Domnul Sonny mi l-a dat.

— Aşa-l cheamă pe omul cu care vorbeai? Domnul Sonny?

— Da. A spus că pot să-i spun tot Sonny şi câinelui, dacă vreau.

— Păi atunci, aşa să faci.

Agatha o luă de mână pe fetiță.

— El zice că, în America, pe toți câinii îi cheamă Sonny.

— Pare puțin probabil, nu crezi? El a fost în America?

— Nu ştiu.

— Am face bine să mergem, a intervenit Honoria, dacă vrem să ajungem la şcoală la timp.

— Eu cred c-am să mă duc acasă, a spus Agatha. Să văd ce reuşesc să rezolv.

— N-ai să pleci nicăieri, a atenționat-o Honoria, vrând, de fapt, să zică: *N-ai să te duci la Archie.* Promiți?

— Promit.

Când Honoria şi Teddy au plecat, Agatha a rămas în mijlocul drumului. Le-a urmărit până nu s-au mai văzut, Teddy țopăind veselă, fluturând prin aer câinele lucrat manual. Agatha s-a trezit cuprinsă de îngrijorări exagerate şi de regrete. Ar fi trebuit să ia ea câinele, să-l pună în buzunar, să se asigure că nu se pierdea.

Poate că Archie o să vină acasă, şi-a zis în sinea ei. Poate că, pe parcursul zilei, avea să-şi amintească tot ce se petrecuse între ei cu o noapte în urmă – şi în toți acei ani din urmă –, venindu-şi astfel în fire. Devenind, încă o dată, bărbatul care insistase atât de mult s-o ia în căsătorie. La

ora cinei, el avea să intre pe uşă, cu valiza în mână, inutilă acum, după ce decisese să se întoarcă acasă şi să nu mai plece.

*

V-aţi putea întreba dacă să credeţi ce vă povestesc despre lucruri care s-au petrecut când eu nu eram de faţă. Însă aceasta este cea mai sigură relatare pe care puteţi spera s-o ascultaţi vreodată. Gândiţi-vă puţin. Nu cunoaşteţi evenimente care vă privesc, dar la care nu aţi fost martori? Nu vă treziţi, uneori, că le povestiţi? Ne amintim o mulţime de lucruri pe care nu le-am văzut niciodată cu ochii noştri şi nici nu le-am trăit pe pielea noastră. Este o simplă chestiune de împletire a celor cunoscute cu cele auzite şi cele imaginate. Cam la fel cum un detectiv pune cap la cap indicii pentru a elucida o crimă.

Ca, de pildă, inspectorul Frank Chilton – care nu este încă important pentru povestea noastră, dar va deveni curând. Noi doi am păstrat legătura, ne-am scris scrisori despre diferitele moduri în care ne amintim acest eveniment, reconstituind unul pentru celălalt puţinele aspecte pe care nu le cunoşteam deja. Şi apoi mai este tot ceea ce mi-au spus Archie şi Agatha. Şi ce ştiu eu despre amândoi.

Unele relatări din acea zi, aşa cum s-a transformat ea în noaptea în care Agatha a dispărut, susţin că Agatha i-a făcut o vizită mamei lui Archie. Însă Peg – care împărţea mustrări, cu puternicul ei accent irlandez – ar fi fost ultima persoană pe care Agatha ar fi vrut s-o vadă. Peg nu fusese niciodată de partea Agathei, nici măcar o singură dată. Asemenea tatălui meu, Peg se trăgea din comitatul Cork. Răspunsul ei la toate relele era o observaţie dispreţuitoare: „Trebuie să treci peste asta”. De ce ar fi vizitat Agatha pe cineva care să-i spună ce ştia deja? Nu avea de ales, trebuia

doar să treacă peste moartea mamei şi fuga soțului ei. Agatha fusese crescută să-şi continue viața, să nu se piardă cu firea şi să nu facă niciodată mare tam-tam.

Dar în seara aceea, pe măsură ce pendula bătea oră după oră, şi soțul ei tot nu se întorcea, cum s-a mai pierdut cu firea... Cum s-a iscat ditamai tam-tamul în sufletul ei...

Agatha s-a încuiat în biroul lui Archie, simțindu-se sfâşiată între ceea ce voia ea să se întâmple (să intre Archie pe uşă) şi ceea ce se dovedea a fi adevărat (Archie era altundeva, strângându-mă pe mine în brațe în locul ei).

Nu, nu, nu, nu.

Cine nu a auzit acel cuvânt, răsunând în toată ființa lui, răzvrătindu-se împotriva unor evenimente ce contravin dorințelor noastre celor mai dragi şi mai disperate? Indiferent ce se întâmpla în romanele Agathei, personajele ei reacționau întotdeauna cu o admirabilă lipsă de afect. „Ce întâmplare nefericită", putea spune unul dintre ele, descoperind că persoana iubită fusese asasinată. Din experiența mea, pierderea este rareori acceptată cu o asemenea seninătate, chiar şi de cei care se laudă cu luciditatea şi calmul lor. Când îți este răpit ceva nespus de drag, fără speranța să-l mai recapeți vreodată, nu-ți poți reține plânsetele disperate.

Undeva în toiul mâhnirii ei, Agatha a început să facă un inventar. Al lucrurilor fără de care nu putea trăi. Automobilul ei – minunatul automobil pe care şi-l cumpărase singură-singurică. Maşina de scris care făcuse să se întâmple totul. Copilul şi câinele ei. Şi dacă îl pierdea pe Archie? Dată fiind toată suferința pe care el i-o pricinuia, nu cumva Nan o debarasa chiar pe Agatha de cea mai mare problemă a ei?

Ideea i-a adus din nou în minte cuvântul *Nu.* Nu era cu putință. Nu ar fi suportat aşa ceva. Archie era al ei. Propriul ei soț. Nu avea să renunțe la el niciodată, *niciodată.*

— Singura persoană care te poate răni cu adevărat în viață, avea să scrie ea mulți ani mai târziu, este un soț.

Agatha a izbucnit iar în hohote de plâns. Honoria şi bucătăreasa. Valetul. Şi Anna, noua menajeră. Cu toții locuiau la Styles, cu familia Christie, dar nici unul nu a relatat că ar fi auzit acele bocete. Şi totuşi, eu ştiu că au existat. Poate că le-a înăbuşit cumva. Cu mâneca. Cu o pernă de pe unul dintre fotolii.

Aceasta nu era o întâmplare nefericită. Era o nimicire. Chipul drăguț al Agathei s-a umflat, ochii ei albaştri au devenit ca două linii subțiri. Peter i-a acoperit fața cu pupici, încercând s-o consoleze. Ea l-a dat la o parte, pe urmă l-a strâns tare la piept. Lacrimile i-au udat blănița sârmoasă. Suspinele, ce puteau fi înăbuşite, dar nu împiedicate, o gâtuiau. *Nu, nu, nu, nu.* Asta *nu* avea cum să fie viața ei. *Nu* aşa trebuiau să se desfăşoare evenimentele.

A încercat să-şi adune tăria pe care i-ar fi cerut-o mama ei, dar fără sorți de izbândă, la fel ca şi întoarcerea lui Archie. Noaptea stătea îndărătnică şi neagră la ferestre. Agatha s-a lăsat pradă deznădejdii absolute – destrămându-se în mii de bucățele chinuite, congestionate, plânse.

La momentul acela, eu şi Archie ne începuserăm deja weekendul, împreună cu Noel şi Ursula Owen, la reşedința lor din Godalming. După o cină delicioasă, ne retrăseserăm în salon, la un brandy. Mai înainte, când sosise, Archie mă trăsese deoparte să-mi spună că pusese capăt căsniciei sale.

— Ar fi bine să stăm potoliți o vreme, am spus eu. După sfârşitul ăsta de săptămână. Ar trebui să stăm departe unul de altul, ca să poți pune la punct detaliile, să laşi lucrurile să se liniştească.

Dacă Archie nu ar fi părăsit-o pe Agatha, aşa cum promisese, eu aş fi inventat o vizită la sora mea Megs, astfel încât el să nu pună la îndoială viitoarea mea absență.

— Nu ştii că am să înnebunesc fără tine?

Sărutul care a urmat a fost furiş şi triumfător, dar eu mi-am dat seama că el a acceptat argumentația mea. Cel puțin aveam următorul sfârşit de săptămână doar pentru mine.

Noel Owen era un bărbat cu fața roşcovană, care moştenise o avere considerabilă de la o rudă nobilă. Avea aerul cuiva care ar fi preferat să fie în aer liber, la vânătoare de porumbei, şi vorbea mereu tare, ca şi cum glasul lui trebuia să se audă foarte departe, peste păcănitul mitralierelor. El şi Ursula pretindeau că țin foarte mult la Agatha, dar asta nu i-a împiedicat cu nimic să mă accepte ca a patra persoană la o partidă de golf, şi la petrecerile de peste weekend din casa lor.

M-am aşezat cu Ursula pe o canapea lila, discutând despre un articol pe care ea îl citise recent, cu privire la o nouă sintagmă din psihologie, şi anume „visare lucidă”.

— Ideea este, a spus ea, că, în cadrul visului, o persoană ar putea fi capabilă să controleze evenimentele.

Iar eu am zis că mi s-ar părea minunat dacă ar exista şi o trăire lucidă. E mult mai bine să poți controla ce se întâmplă în viață decât ce se petrece în visele tale.

A râs, şi am râs şi eu, deşi mi-am reamintit de verile din Irlanda, care mă loveau întotdeauna în plin. Zilele acelea când toată lumea părea prinsă într-o trăire lucidă, iar eu puteam să fac să răsară ca din senin un băiat pe culmea dealului, care să vină să mă viziteze.

Noel mi-a mai turnat un brandy, pe urmă m-a luat de mână şi a strigat la Archie:

— Nu poți să-i dai o bijuterie mai răsărită decât asta, domnule Christie?

Am vrut să-mi smulg mâna dintr-a lui, dar am preferat să zâmbesc, lăsându-l să-mi studieze inelul. Din punctul lor de vedere, trebuie să fi părut un inel ieftin şi lipsit de

importanță, ceva ce ar fi purtat un copil, înverzindu-i ușor pielea pe dedesubt.

— Are valoare sentimentală, am spus.

Noel nu mi-a dat drumul. Ursula avea un zâmbet ca de ceară. Purta ochelari și era prea slabă, dar din câte-mi dădeam eu seama, soțul ei o adora aproape la fel de sincer precum părea să-l adore pe Archie.

— O să primească ceva mai bun decât ăla foarte curând, a spus Archie.

Stătea în picioare, elegant, cu cotul sprijinit de polița șemineului și paharul într-o mână. Avea ceva mai bun în valiză și avea de gând să mi-l ofere înainte ca weekendul să se încheie. Mi-a zâmbit peste marginea paharului. Nu era genul care să se sinchisească de trecut și nu mă întrebase nimic niciodată despre inelul meu *claddagh.* În prezența lui, îl purtam mereu cu vârful coroanei spre exterior.[3]

Puțin mai târziu, eu și Archie stăteam pe coridorul dintre camerele noastre. Dacă îl frământa câtuși de puțin starea soției lui, ei bine, atitudinea lui nu trăda deloc asta. M-a sărutat, aprig și nerăbdător, înaintea scurtului subterfugiu al retragerii în camera lui. Nu ar fi fost bine ca servitorii din casa soților Owen să-i găsească patul neatins de dimineață.

Cu o zi înainte, la librărie, pe lângă *Winnie de Pluș,* mai cumpărasem un exemplar dintr-un roman nou al autorului american F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby.* Am citit un capitol așteptându-l pe Archie să se strecoare până în camera mea. Am spus-o deja, nu-i așa, că la momentul acela nu aveam o părere foarte bună despre romanele Agathei, deși, spre deosebire de Archie, eu cel puțin le citisem. Mă consideram mai ascuțită la minte de-atât. E.M. Forster și John Galsworthy erau preferații mei, deși, în

---

[3] Atunci când inelul este purtat cu vârful coroanei spre exterior, acest lucru sugerează că posesorul este singur.

ultima vreme, începuseră de asemenea să-mi placă scriitorii americani, precum Hemingway şi Gertrude Stein. Şi Fitzgerald. Pe măsură ce dădeam paginile romanului său, mi-am zis că stilul lui era, într-adevăr, foarte rafinat.

Când Archie s-a strecurat în camera mea – pe furiş, de parcă cei din casă nu ar fi ştiut prea bine ce facem –, am lăsat cartea deoparte ca să fac ce-i plăcea lui cel mai mult, să mă dezbrac în timp ce el stătea întins în pat, îmbrăcat încă în costum, chiar şi încălțat, privindu-mă.

— Desprinde-ți părul, a spus, cu glas răguşit.

Am făcut ce mi-a spus, întrebându-mă dacă aveam să o ținem tot aşa – ordinele, călăreala, mădularul lui atingându-mă prin fermoarul nedesfăcut al pantalonului – după ce ne-am fi căsătorit. Dacă o parte din mine îl ura – îl disprețuia chiar –, asta nu făcea decât să susțină şi mai mult spectacolul care îl încânta cel mai mult. I-am simțit mâinile fine alunecându-i pe şoldurile mele şi am închis ochii, nemaigândindu-mă la consecințe, la soția devastată, nici măcar la propriile-mi motive: să mă bucur de plăcerea ce rezulta din îndeplinirea sarcinii pe care o aveam.

DISPARIȚIA

ULTIMA ZI ÎN CARE A FOST VĂZUTĂ

Vineri, 3 decembrie 1926

La noua ei casă din Ascot, nu departe de Sunningdale, Miss Annabel Oliver – în vârstă de şaptezeci şi şapte de ani – se confrunta cu probleme femeieşti.

Totul începuse în urmă cu câteva zile. Ceea ce mama ei obişnuia să numească fierbințeli de la vezică. Nicidecum genul de lucruri despre care i-ar plăcea cuiva să vorbească, nici măcar în fața unui doctor. Doctorii erau bărbați, la urma urmei. Mai bine se îngrijea de asta singură. Să bea multă apă, ăsta era leacul. Asta funcționase mereu în

trecut. Nu exista telefon în casa pe care o moştenise după moartea fratelui ei. El nu crezuse în asta şi nici ea nu credea.

O pendulă a trezit-o cu obişnuitu-i dangăt. Bătăile, zece la număr, răsunând în toată casa aceea, mult prea mare pentru o singură persoană. Miss Oliver a deschis larg ochii. Îşi simţea faţa cam fierbinte, dar avea sentimentul distinct că trebuia să ajungă undeva. O petrecere, asta era. S-a dat jos din pat şi s-a îmbrăcat, dezamăgită de hainele găsite. Prea până în gât şi prea închise la culoare. Ia te uită, de ai fi zis că aparţineau unei doamne în vârstă.

A ieşit din casă, aşteptându-se să găsească o trăsură. Dar nu a găsit decât un automobil, un Bentley negru, stând nefolosit şi departe pe alee. Foarte bine. Ea prefera caii în locul motoarelor, dar era obişnuită să se descurce singură. Nu tocmai potrivit pentru o tânără lady să ajungă la o petrecere singură, dar dacă nu se ducea, amfitrionii s-ar fi putut îngrijora. Şi-a suflecat mânecile, s-a suit în automobil şi s-a aşezat la volan, ca să pornească în noapte.

Miss Oliver nu-şi amintea în clipa aceea că automobilul, la fel ca şi casa, aparţinuseră fratelui ei. Dar îşi amintea cum să şofeze, ceea ce a şi făcut, depărtându-se de casă, strecurându-se pe drumurile întunecoase fără o destinaţie anume, doar cu nălucirea unei destinaţii.

Dumnezeule, ce cald mai era! Şi-a dus dosul mâinii la frunte. Era aproape agreabil, pulsaţia fierbinţelii, senzaţia pielii lipite de piele, dovada că era în viaţă, îndreptându-se către un loc fascinant, unde aşteptau mulţi oameni dragi. Ţinând doar o mână uşoară pe volan, automobilul a deviat puţin spre stânga, una din roţi scrâşnind pe pietriş şi pe lângă tufe. A prins bine volanul şi a revenit pe carosabil, privind prin parbriz la şoseaua din faţa ei. A simţit o durere cumplită, suficient de ascuţită cât să-i provoace un moment

de claritate. Maşina s-a poticnit, şi Miss Oliver a apăsat cu putere frâna, lovindu-se cu capul de parbriz.

Acum, o nouă durere, şi sânge picurându-i în ochi. A deschis portiera şi a coborât din maşină. Teribil de frig. Mintea limpezindu-i-se. Şi teribil de pustiu – un drum de țară întunecos, în creierii nopții. Pentru o clipă, Miss Oliver a înțeles. Nu era o fetişcană în drum spre o petrecere, ci o bătrână confuză, care se depărtase mulți kilometri de casă, apoi ieşise în decor. Maşina stătea acolo, părând intactă, nelovită. Nici măcar nu avea nevoie să fie tractată. Dac-ar fi reuşit măcar s-o pornească, ar fi putut să întoarcă şi să se ducă acasă, în patul ei.

— Unde mi-a fost capul? a spus Miss Oliver, încrucişându-şi încheieturile mâinii şi lipindu-şi palmele de piept. Puteam să mor.

Oh, tare cald mai era! Negura a coborât din nou peste ea. Şi-a scos haina de lână şi a aruncat-o pe scaunul şoferului.

— Trebuie să ajung la petrecere. Gazda mea va fi atât de îngrijorată dacă întârzii.

A pornit-o pe jos în noapte, lăsându-şi maşina pe marginea drumului. Nu se îndrepta spre casă, ci direct în tufişuri şi mărăciniş. Urzicile îi zgâriau încheieturile mâinilor. Dar ea a continuat să meargă, chiar şi atunci când picioarele au început să i se afunde în apa mlăştinoasă, destul de înghețată cât s-o simtă ca şi când ar fi muşcat-o ceva de glezne.

— Mai bine m-aş întinde un pic, a spus ea, în gol, şi s-a lăsat pe pământ.

Nu se simțea deloc bine şi îi era cam frig, întrebându-se unde naiba îi dispăruse paltonul.

DISPARIȚIA

PRIMA ZI

Sâmbătă, 4 decembrie 1926

Soarele răsărise de câteva ore, când o servitoare a ciocănit la uşa lui Archie. Eu eram întinsă în patul din camera de vizavi, citind *Marele Gatsby.* Acesta era, mi-am zis, dând încă o pagină, genul de carte pe care aş fi scris-o eu, dacă aş fi fost scriitoare. Nu romane polițiste.

În ciuda grosimii pereților, auzeam clar vocea servitoarei:

— Domnule colonel Christie. Aveți un apel telefonic. Doamna zice că e urgent.

Curentul de aer care a urmat indica faptul că Archie folosise prea multă forță pentru a deschide uşa. Pe urmă am auzit paşii lui apăsați, urmând servitoarea pe hol. Îmi imaginam cuvintele care-i treceau prin minte. Nu mă îndoiam că îşi spunea – la fel ca şi mine – că apelul era probabil de la Agatha, în toiul unui cumplit chin, tânjind ca el să se întoarcă acasă şi spunând că era o chestiune urgentă. M-am înfiorat pe sub pături, bucuroasă că nu trebuia să fiu eu cea care să asculte văicărelile şi implorările ei.

Am închis cartea şi m-am ridicat să mă îmbrac. Bine măcar că Agatha nu apăruse la uşa familiei Owen. Nu ştii niciodată ce poate face omul când pierde pe cineva drag. Şi mai cu seamă o femeie.

Familia Owen avea telefonul instalat în camera de zi. Când am coborât, Archie tocmai ieşea de acolo, îmbrăcat în halat de casă, cu o expresie profund încruntată pe chip.

— Cine era, Agatha? am întrebat în şoaptă.

— Era Honoria.

Şi-a strâns cordonul în jurul taliei elegante.

— Pretinde că Agatha ar fi dispărut.

— Vai de mine. Sper că e bine.

— Sunt sigur că nu-i decât teatru. Un şiretlic ca să mă aducă înapoi la Styles. Mi-e ruşine de Honoria că se pretează la aşa ceva.

— Dar, Archie, am zis eu, întinzând mâna ca să-i ating cotul. Nu ar trebui să afli? Să te asiguri că totul e în regulă? Gândeşte-te la Teddy.

S-a încruntat, sesizând atitudinea mea greşită, căci vorbisem ca o nevastă cicălitoare, şi nu ca o amantă. M-am apropiat şi mi-am pus mâna pe pieptul lui.

— Păsuieşte-o. E rănită. Foarte rănită.

Chipul lui Archie s-a mai destins. A încuviinţat din cap. Am simţit un spasm de umilinţă în locul Agathei. Acea bunătate din partea soţului ei, trebuind să fie manipulată de mine. A urcat în fugă treptele, iar eu m-am dus să mă alătur familiei Owen în sufragerie, la micul-dejun. Îmi terminasem deja felia de pâine prăjită cu gem, când Archie a dat buzna, complet îmbrăcat şi cu ceasul de buzunar în mână. L-am privit nerăbdătoare cât şi-a turnat o ceaşcă de cafea. Părea important să plece degrabă acasă şi să se asigure că totul era în regulă.

S-a auzit soneria de la intrare. După câteva clipe, a intrat o servitoare, cu o expresie încurcată.

— Îmi cer scuze că vă întrerup, dar a venit un poliţist.

Noel s-a ridicat în picioare.

— Mă duc eu să văd despre ce e vorba.

— Întreabă de colonelul Christie.

— Păi atunci... a spus Noel cu încrederea unui bărbat care conduce el poliţia, şi nu invers. Presupun c-ai face bine să-l inviţi înăuntru.

— Tocmai ieşeam, a spus Archie. Am să văd ce vrea.

A dat din cap către mine, iar eu am interpretat gestul ca pe un ordin să rămân unde eram. Bărbaţii s-au îndreptat spre antreu, iar când Ursula s-a dus după ei, am decis că

puteam foarte bine să mă duc şi eu. Când am ajuns, am văzut că Archie pălise la faţă.

Noel îl certa pe poliţist.

— Asta-i de-a dreptul revoltător, Thomas. Sigur poţi avea încredere să-l laşi pe om să se ocupe singur de treburile lui.

— A dispărut o doamnă.

Poliţistul era tânăr – încă avea coşuri în bărbie –, iar efortul necesar pentru a i se opune lui Noel Owen era evident din tremurul glasului său.

— Mi s-a spus să-l conduc pe domnul colonel Christie înapoi la Sunningdale.

— Sunt sigur că e doar o neînţelegere.

Archie îşi revenise şi se străduia să-şi recapete culoarea în obraji.

— Merg cu plăcere acasă să lămuresc lucrurile, evident că asta trebuie făcut, dar s-ar putea măcar să merg cu maşina mea, ca să nu fie nevoie să trimit pe cineva s-o recupereze...?

— Scuze, domnule, a zis poliţistul, cu regret în glas.

Nu era nerăbdător să fie în aceeaşi maşină cu Archie.

— Am ordine precise.

— Îţi aduc eu maşina la Styles, am spus eu.

Toată lumea s-a întors spre mine în acelaşi timp. Poliţistul a ridicat din sprâncene. I-am văzut ochii căutând prin încăpere un soţ pe care să-l asocieze cu mine. Un soţ care să nu fie deja al altcuiva.

Archie mă învăţase să şofez pe drumurile de ţară din Berkshire şi Surrey, dar asta era prima oară când aş fi făcut-o singură. Noutatea şofatului de una singură mi-a alungat restul gândurilor din minte. Nu eram îngrijorată în mod deosebit din pricina Agathei, nu încă. Îi înţelegeam impulsul de a fugi de-acasă şi mai credeam că, într-un fel sau altul, lumea îi proteja pe cei ca ea. Am condus suficient

de încet încât să-l pot vedea pe tânărul polițist din Godalming îndreptându-se spre casă, fără îndoială uşurat că scăpase de Archie pe scaunul de lângă el.

Când am ajuns la Styles, maşina poliției locale era parcată în fața casei, aşa că am ocolit până în spate şi am intrat pe la intrarea servitorilor. Pe atunci, oamenii nu-şi prea încuiau uşile, decât în Londra. De la încheierea războiului, nu prea mai aveai de ce te teme. Am intrat în casă şi am păşit în vârful picioarelor până în antreu, unde am văzut-o pe noua cameristă, Anna, cu urechea lipită de uşa salonului. Archie era, probabil, înăuntru cu polițiştii. Cartea pe care o cumpărasem pentru Teddy era pe măsuța de lângă scară, încă împachetată în hârtia de la librărie. Am luat-o şi am pus-o sub braț.

Anna s-a întors spre mine. Era o fată dolofană, frumuşică şi pistruiată, care roşea cu uşurință. Archie zicea că flirta cu el, iar eu nu aveam îngăduință pentru astfel de fete, care vânau bărbați însurați – sau chiar disponibili – doar pentru a-şi îmbunătăți propria condiție materială. Am privit-o cu severitate când s-a depărtat de uşă, roşind că fusese prinsă trăgând cu urechea.

— Oh, Miss O'Dea.

La momentul acela, existau persoane care se perindau cu regularitate pe la Styles, iar eu eram una dintre ele.

— N-am ştiut că veniți. Aş putea să vă aduc ceva?

— Nu, mulțumesc. Am un cadou pentru Teddy. E cumva pe-aici?

— Cred că Teddy e sus, în camera ei. Doriți să i-l duc eu?

— Pot să-l duc personal? Pari a fi ocupată.

Am spus asta într-un fel care promitea că n-am să suflu o vorbă despre faptul că o prinsesem trăgând cu urechea, atâta vreme cât ea nu se punea între mine şi camera copilului.

— Da, n-ar fi nici o problemă, a răspuns Anna, făcând un gest către scară.

M-am oprit scurt în dormitorul lui Archie şi al Agathei, observând că rochia ei rămăsese căzută pe podea. Pe urmă m-am dus în camera copilului. Uşa era doar un pic crăpată. Teddy şedea turceşte, jucându-se cu nişte soldăţei de plumb şi un căţeluş din lemn. Văzându-mă, a sărit în picioare, a dat fuga la uşă şi m-a cuprins cu braţele de talie.

— Miss O'Dea! a spus, întâmpinându-mă cu o bucurie de care doar un copil poate fi în stare.

I-am întors îmbrăţişarea, bucuroasă că o găseam singură, fără Honoria prin preajmă. Teddy era micuţă pentru vârsta ei, cu oase delicate. Şi-a ridicat feţişoara spre mine. Avea obrajii palizi şi cearcăne vineţii, ca şi cum nu ar fi dormit bine.

— Uită-te la tine, frumuseţe mică, i-am zis, cuprinzându-i bărbia între degetul mare şi arătător, aşa cum făcuse Agatha cu mine, cu o zi în urmă. Ce mai faci?

— Bine, a zis Teddy, oftând în felul acela şovăielnic al unui copil care ştie că lucrurile sunt în neregulă, dar nu vrea s-o spună.

— Ţi-am adus un cadou.

S-a dat înapoi şi s-a chinuit să dezlege sforicica. După ce a reuşit să despacheteze cartea, a aruncat hârtia maro pe jos. La vârsta ei, eu aş fi găsit un loc potrivit unde să arunc ambalajele, dar asta era viaţa pe care o ducea Teddy. Nu aristocratică, dar suficient de luxoasă încât hainele şi gunoiul să poată fi aruncate pur şi simplu la întâmplare, ca să le strângă altcineva. Când aveam să fiu mama ei vitregă, plănuiam să o încurajez să fie genul de persoană care îşi împătureşte frumos hainele şi le pune la locul lor şi care îşi aruncă singură ambalajele la gunoi. Însă deocamdată nu eram îndreptăţită să spun nimic.

— Oh, a făcut Teddy, zâmbind văzând vesela copertă roz. Ce ursuleț amuzant!

M-am așezat pe covorul rotund și m-am sprijinit de perete. Teddy s-a cățărat în poala mea. Părul ei îmi gâdila bărbia și, când am început să-i citesc, mi-am lipit obrazul de creștetul capului ei. Era o carte minunată, inexplicabil de emoționantă, în care Christopher Robin rătăcea în căutarea Pădurii celor o sută de stejari.

— Dar tu să nu pleci niciodată așa de-acasă, i-am spus lui Teddy. Mamei și tatălui tău le-ar fi cumplit de dor de tine.

— Nu plec, a zis ea, iar gurița i s-a deschis într-un căscat larg. Mulțumesc pentru carte, Miss O'Dea. Chiar îmi place.

Teddy mi-a citit și ea o pagină, pe urmă am continuat să citesc eu, cu voce tare, chiar dacă simțeam respirația tot mai liniștită a lui Teddy și-i vedeam căpșorul căzut în față. Speram ca tonul calm al vocii mele și drăgălășenia textului s-o ajute cu somnul de care avea atâta nevoie. N-a trecut mult, și am simțit cum mi se închid ochii și cum îmi las capul să se sprijine de al ei, adormind și eu.

— Cum îndrăznești?

Glasul Honoriei era un șuierat furios, menit să mă trezească doar pe mine, nu și copilul. Peter a intrat și el în cameră, dând din codiță, și, pentru prima dată, am început să-mi fac griji. Agatha lua cățelul cu ea aproape peste tot.

Teddy s-a foit somnoroasă, iar Honoria a luat-o în brațe și a așezat-o în pătuțul ei. Pe urmă, Honoria a făcut un semn furios din cap. Am sărutat-o pe Teddy pe frunte, iar apoi am ieșit după Honoria pe hol.

Exact în clipa aceea, Archie urca scările.

— Doamne sfinte. Nu merge așa, Nan. Nu putem implica numele tău în toată chestia asta.

Spusese asta în mod repetat, despre divorț. Acum, că poliția se implicase, părea să fi devenit cu atât mai important să fiu dată la o parte.

— În ce chestie? am întrebat. Unde e Agatha? E bine?

— Bineînțeles că nu e bine, a spus Honoria. Şi asta numai din cauza ta, Nan O'Dea. Nu te preface că nu-i aşa.

— E în regulă, Honoria, a spus Archie.

Dar ea refuza să se retragă, încrucişându-şi brațele la piept, într-un gest sfidător. Archie m-a prins de cot şi m-a condus jos, în biroul lui, închizând uşile în urma noastră. În cameră era frig. Cineva lăsase focul să se stingă.

— Agatha a plecat cu maşina azi-noapte târziu şi nu a mai văzut-o nimeni de atunci.

Nu m-a privit în față când mi-a povestit restul. Automobilul ei Morris Cowley fusese descoperit în zorii zilei, în buza carierei de calcar de sub Newlands Corner. Ieşit de pe şosea, cu farurile aprinse, până s-a terminat bateria. Capota maşinii era intrată în tufişuri. Pe bancheta din spate s-au găsit o haină de blană, o valiză plină şi un carnet de şofer. Frustrantă lipsă de indicii şi tulburător când mă gândeam că Agatha ar fi rătăcit în noaptea rece fără haină.

— Honoria spune că maşina ei de scris a dispărut.

Archie şi-a lipit palmele de birou, acolo unde Agatha scria uneori în timpul zilei, când el era la serviciu. Mâinile lui arătau ca şi cum ar fi încercat să absoarbă ultimele ei clipe de sârguință, de parcă munca ei, mai presus de orice, ar fi conținut un indiciu despre locul unde se afla.

În ciuda frigului, pe fruntea lui Archie s-a ivit un strat fin de sudoare. L-a şters cu batista. Când a pus-o înapoi în buzunar, a scos de acolo o scrisoare împăturită. După ce s-a holbat la ea o clipă, a rupt-o în bucățele şi a aruncat-o în foc.

— Ce-a fost aia? Era de la Agatha?

— Toate acestea nu-s decât o mascaradă blestemată. Ca să mă pedepsească. Să te pedepsească şi *pe tine.* Ca să-ți apară numele în ziare.

— Nu pare a fi stilul ei.

— Asta-i şi ideea, nu? Nu e în apele ei. Toată tărăşenia asta a scos-o din minți.

Eu. Eu eram „tărăşenia asta”. N-am ştiut ce să spun. În mod cert, acesta nu era momentul potrivit pentru zâmbetele după care Archie tânjea de obicei atât de mult. Şi-a împreunat mâinile, de parcă ar fi avut o sarcină de dus la bun sfârşit, dar mai întâi trebuia să scape de câteva lucruri. În colțul camerei, pe podea, am văzut lumina reflectându-se dintr-un obiect de aur. Verigheta Agathei. I-am arătat-o cu degetul lui Archie, iar el s-a aplecat, aprins la față, ca s-o ridice şi s-o ascundă în buzunarul sacoului.

— Important e ca tu să ieşi de-aici cât mai repede cu putință.

M-am ridicat în picioare, neştiind sigur ce să fac. Într-un fel, era perfect – o scuză în plus să stau ascunsă în următoarele câteva zile. În acelaşi timp, mă speria ceea ce părea să fie o distanțare de moment a lui Archie. Nu-mi plăcea, absolut deloc.

— Nan, eşti atentă? Nu ai ce să cauți aici. Nu dă bine.

A întins brațul şi m-a tras lângă el. Când mi-am lipit capul de pieptul lui, i-am auzit inima bătându-i nebuneşte-n piept. Pentru o femeie, o reputație pătată putea genera tot felul de orori la vremea aceea. Dar eu ştiam că nu din grijă pentru mine i-o luase inima razna.

— Agatha, a murmurat el în părul meu, ținându-mă strâns. Unde eşti?

În cele zece minute cât am mers pe jos până la gara Sunningdale, frigul năprasnic mi-a înghețat obrajii. Spre deosebire de Agatha, eu nu aveam o haină de blană. Mă

întrebam ce făcea ea acum, indiferent unde era, după ce-şi abandonase în maşină cel mai călduros articol vestimentar. Dacă mă duceam eu până la Newlands Corner şi o luam? Gândul m-a făcut deopotrivă să râd şi să mă încrunt, aşa că mi-am strâns şi mai bine paltonul de stofă pe lângă corp.

Cu puțin noroc, Agatha avea să apară la sfârşitul zilei. În clipa aceea, poliția scotocea prin toate desişurile din Sunningdale, dar era clar că nu avea să fie găsită acolo, ci avea să se întoarcă, bine-mersi, prin propriile-i mijloace. Nu era treaba mea să mă îngrijorez. Îmi amorțiseră degetele de frig. Mi-am suflat în palme. Miroseau a săpunul lui Teddy şi m-am întrebat cum aveau să-i explice absența mamei ei. Dacă Agathei i se întâmpla ceva – ceva permanent –, eu aveam să devin mama cu normă întreagă a fetiței. Asta dacă Archie nu era prea traumatizat ca să meargă mai departe cu planurile noastre şi nu dădea vina pe mine pentru ce i s-ar fi întâmplat nevesti-sii. Există anumiți bărbați care au tendința să le învinuiască mereu pe femei.

Dar dacă nu o făcea, eu puteam prelua rolul acela. Puteam deveni cea care o duce zilnic pe Teddy la şcoală dimineața şi se strecoară apoi în biroul lui Archie, când el e la serviciu, ca să-mi aştern poveştile pe hârtie. Chiar şi Honoria ar fi trebuit să-şi schimbe atitudinea, nu-i aşa, dacă voia să mai rămână la Styles.

Mi-am alungat aceste gânduri din minte. Nu voiam să i se întâmple vreo nenorocire Agathei. Voiam să fie găsită, teafără şi nevătămată. Dar nu puteam ajuta în nici un fel, şi trebuia să mă întorc la treburile mele. Trebuia să mă concentrez asupra săptămânii care mă aştepta, lăsând familia Christie în urmă doar pentru scurt timp, înainte să revin şi să mă bucur de ea pentru totdeauna.

DISPARIȚIA

PRIMA ZI

Sâmbătă, 4 decembrie 1926

Oricând ați citi aceste pagini, oricât de mult timp ar fi trecut. Ştiți că Agatha Christie nu a rămas dispărută. Ştiți că nu a murit în decembrie 1926. A trăit până la adânci bătrânețe şi a scris multe romane şi poveşti. Cel puțin o carte pe an – Christie de Crăciun, după cum spunea editorul ei, bazându-se pe acele profituri din luna decembrie. Agatha l-a uitat pe Archie şi a trecut peste căsnicia ei năruită, nu doar devenind cea mai bine vândută autoare din toate timpurile, dar găsind totodată o iubire mult mai potrivită ei, cam aşa cum va găsi mereu o femeie cu ceva viață în ea, după ce viziunea asupra trecutului s-a limpezit, iar ea poate discerne ce este mai bine pentru viitorul ei.

Nimeni nu avea cum să ştie toate acestea când poliția i-a scos automobilul înapoi pe şosea. În rezervor mai era combustibil rămas. Motorul părea să funcționeze perfect. Nici un semn de vreo defecțiune. Nici o explicație uşor de desluşit. Ceva mai încolo, un alt grup de polițişti, cam vreo şase la număr, stăteau pe marginea lacului Silent Pool. De-a lungul anilor, au fost destule cadavre scoase din apele acelea alimentate de izvoare subterane.

— Va trebui să-l dragăm, dacă nu apare până mâine-dimineață, a spus unul dintre polițişti.

La Styles, poliția îi prezentase lui Archie un sumar al puținelor indicii deja descoperite, informându-l asupra următoarelor proceduri. Archie şi-a imaginat plase aruncate în Silent Pool. Şi le-a închipuit trase înapoi la mal, cu trupul soției lui încâlcit printre fire, iar pe chip i s-a aşternut o expresie de o asemenea oroare încât poliția a încetat pentru moment să-l bănuiască de vreun act criminal.

În camera ei, Teddy își spunea, ca de obicei, rugăciunea de dinainte de culcare, absența Agathei fiind ceva destul de obișnuit, iar agitația lui Archie, departe de ea. Afară, se înnoptase, dar polițiștii viermuiau încă, împreună cu voluntari din oraș, scormonind și căutând prin tot ținutul. Ochiurile de apă sclipeau amenințător. Fiecare locuitor din Berkshire și Surrey își elaborase deja propria teorie despre dispariția Agathei, despre ce s-ar fi putut întâmpla. Și nici unul dintre ei nu era măcar aproape de adevăr.

Nu aveam telefon instalat în apartamentul meu, dar exista o cabină telefonică la colț. În seara aceea, m-am dus la ea, am apăsat butonul A, am introdus fisele și am așteptat să răspundă Archie.

— Ce mai faci? am spus aproape în șoaptă, de parcă trecătorii m-ar fi putut auzi. Vreo veste?

— Nu.

Dacă nu aș fi știut că era el, nu sunt sigură că i-aș fi recunoscut vocea. Tremurul, incertitudinea din glasul lui păreau complet ieșite din comun.

— Poliția se ocupă, Nan. Cu mult zel.

— Înțeleg. Păi, asta-i bine, nu? Se preocupă serios s-o găsească.

— Îngrozitor de serios. Vor să dea de ea cât mai repede posibil. Va fi stupefiată când va afla de toată agitația asta.

Am încuviințat din cap, imaginându-mi scena, fisura aceea din demnitatea ei. Chiar părea alarmant că nu se grăbea să-și facă apariția tocmai ca să împiedice acest lucru. Îmi dădeam seama din vocea lui Archie că pe el îl terifia. Ar fi fost mult mai liniștit dacă poliția ar fi considerat că toată povestea era o șaradă.

— Am căutat prin hârtii. Am găsit o poveste despre tine, cred.

— Zău?

— Da. Sunt aproape sigur că tu eşti. O adulterină. La final, personajul principal o aruncă de pe o stâncă.

Am tras instinctiv aer în piept, pe jumătate icnind, pe jumătate râzând. Poate că Agatha chiar înnebunise. Deşi s-ar fi putut spune că dorința ei de-a mă ucide era perfect întemeiată.

— Poate că ar trebui să mă simt amenințată, am zis, încercând să imprim un aer degajat vocii mele, dar Archie trecuse deja la alte îngrijorări.

— Of, Nan. De ce a trebuit să fiu atât de dur cu ea? Ai avut dreptate. Ar fi trebuit să aştept.

— Nu. Nu ar fi fost niciodată momentul potrivit.

Mi se părea îngrijorător să-l aud atât de tulburat, cu glasul sugrumat de ceea ce părea a fi o suferință adevărată.

— O să apară. E doar necăjită. În clipa în care îşi va da seama ce furtună a declanşat, va veni direct acasă.

Dar Archie nu părea să-şi dorească îmbărbătări. Am auzit pe cineva intrând în cameră, şi el mi-a spus că trebuia să închidă. Am întrebat repede ce-i spusese lui Teddy despre dispariția Agathei.

— I-am spus că a plecat la Ashfield să se ocupe de lucrurile mamei ei.

— Să fie oare acolo?

— Poliția din Torquay a verificat deja. Nu-i acolo. Nu-i nicăieri.

Nu am ştiut ce să răspund.

— Uite, a zis el, iar vocea i-a devenit brusc aspră. Ar fi mai bine să nu mai comunicăm până nu se termină totul. Nu vreau ca numele tău să fie implicat.

— Nu. Aşa este.

A închis fără să spună la revedere.

Am agățat receptorul la locul lui şi am deschis uşa cabinei, ieşind în stradă. Cerul se întunecase, mânjit cu ultimele dâre de culoare ale asfințitului pe care îl ratasem.

Aburii respirației mele se înălțau în aerul geros, şi nu mi-am dat seama decât după ce am ajuns la jumătatea drumului spre casă că cercetasem chipul fiecărei femei, ca să văd dacă nu cumva era Agatha.

Ştiam că ea va fi bine. N-aveam nici o îndoială. Era o femeie mult mai practică decât mine. Şi nici nu era vreo fetişcană disperată, fără resurse sau vreun loc unde să se ducă. Toată lumea avea brațele larg deschise, ținând o plasă de siguranță în care să o prindă când cădea. O fi fost tulburată, dar eu ştiam că nu era genul care să se sinucidă vreodată. Nici care să îndure disconfortul, aşa cum făceam eu, hoinărind o vreme în loc să mă întorc direct acasă, trecând dincolo de punctul unde începi să tremuri, fără mănuşi, cu dinții clănțănind.

Când nu vezi pe cineva stând chiar în fața ta. Când nu ştii unde este. Îți imaginezi că i se întâmplă tot felul de atrocități. Acum, erau deja tot mai mulți oameni – minți care şi-o închipuiau pe Agatha înaintând cu greu prin tufişuri. Ascunzându-se în pădure, căzând în lacul înghețat.

Agatha era o englezoaică rațională, practică, rezervată. Cât de mult îi plăcea să categorisească oamenii în romanele ei. Aşa fac femeile, aşa fac americanii asta, aşa sunt italienii. Poate că ea se simțea în largul ei cu aceste generalizări pentru că ei i se potriveau atât de bine. O adevărată lady englezoaică, cu nasul pe sus.

Acum ea îşi abandonase firea naturală, grație mie. În acelaşi timp, ea ştia cel mai bine să țeasă poveşti. Intrigi. Toate astea aveau aerul unei intrigi, un fel de a-i reaminti lui Archie cât de mult însemna ea pentru el. Cât de mult o iubea, îngrijorarea are tendința de a declanşa astfel de emoții, nu-i aşa?

Am cedat în fața frigului şi m-am întors acasă. Apartamentul meu era rânduit ca o cazarmă. Fără decorațiuni, fără fotografii, fără suvenire. Cuvertura era de

culoarea pereților, nici chiar alb pur, dar nici crem. Proprietarul mi-o închiriase cu condiția să nu aduc bărbați. Vecina mea, doamna Kettering, o văduvă bătrână, ar fi trebuit să stea cu ochii pe mine ca să nu fac prostii, dar ea mă plăcea şi nu mă dăduse de gol în rarele ocazii când Archie venise la uşa mea. Ați crede că el observase, chiar şi numai din prag, că aceea nu era o casă, ci o haltă pentru o persoană pornită în căutare, care nu are timp să împodobească prezentul, ci doar să facă planuri de viitor.

Mi-am făcut bagajul pentru călătoria mea la Harrogate, gândindu-mă la Agatha, deşi nu-mi doream asta. Am împăturit o pereche de chiloți şi m-am gândit: *S-a ascuns într-un hotel şic, ca să-şi lingă rănile, fără să se gândească măcar că cineva se va îngrijora.* Dar asta nu explica automobilul abandonat. Aşa că m-am gândit: *A lăsat maşina* tocmai *ca să ne facem griji,* şi aşa meritam de altfel, şi pe urmă s-a dus la un hotel şic, ca să râdă de noi sau să-l aştepte pe Archie să o găsească, după ce îngrijorarea îi va fi reaprins dragostea pentru ea. Dar care erau şansele să pună la cale aşa ceva fără ajutor? Honoria – cel mai probabil complice – părea la fel de îngrijorată ca şi noi ceilalți.

„Agatha este genul emoțional”, îmi spusese cândva Archie. „Nu te lăsa păcălită de maniere.”

Genul emoțional. De parcă ar fi existat şi altfel de oameni. Arătați-mi voi mie genul lipsit de emoții, şi eu am să vă arăt pe cineva periculos. Cum să poți evita emoția când viața se îndreaptă în direcțiile ei neprevăzute? În timpul războiului, Agatha îi scrisese proaspătului ei soț îndemnuri pentru siguranța lui, ca nişte incantații pe pagină, cu stiloul zburând pe hârtie. Acum, în Sunningdale, nu Archie era în pericol, ci Agatha. Iar Archie îşi dădea seama că şi el era genul emoțional, întrucâtva, căci nu i se permitea să participe la căutări. Se plimba de colo-colo prin casă şi-i venea să se suie pe pereți. Regreta că aruncase scrisoarea în

foc, într-un gest atât de pripit. Ce indicii utile căutării s-ar fi putut ascunde în acele cuvinte? Cât de dragă îi era acum dovada atât de recentă, de caldă şi de însufleţită pe pagină, că ea era în viaţă, că era bine, că formula propoziţii!

Mi-am scos inelul *claddagh* de pe deget, apoi l-am pus din nou, cu vârful coroanei înspre mine. Ultima oară când l-am văzut pe Finbarr, în urmă cu mulţi ani deja, a fost când a venit să mă caute la Londra, după ce pierdusem copilul. Mă strânsese în braţe plângând, udându-mi părul, în creştetul capului.

— Era frumoasă? a întrebat când i-am spus că-i născusem copilul.

— Da.

Eu trecusem de etapa plânsului şi mă agăţam cu mâinile de reverul hainei lui.

— Mai frumoasă decât ţi-ai imagina.

Amintirea frumuseţii copilului nostru nu avea putere tămăduitoare. Finbarr nu era vinovat de nimic, şi totuşi eu l-am gonit. Cu Irlanda prinsă în războiul ei de independenţă, el a părăsit Marea Britanie şi a plecat în Australia, unde nu s-ar fi aşteptat nimeni de la el să lupte pentru vreo ţară, iar el putea munci ca dresor de câini de stână. A vrut să mă ia cu el, dar eu l-am refuzat. Nu mai departe de septembrie, anul trecut, îi scrisesem la ultima adresă pe care o ştiam, ca să-i spun despre Archie, despre căsătoria pe care o credeam iminentă şi despre motivele pentru care furam bărbatul altei femei. Îi datoram măcar atât, dar nu am mai primit răspuns. Poate că cele scrise l-au dezgustat, cuvinte scrise de o femeie cum nu-şi imaginase că voi deveni vreodată. Sau poate că pur şi simplu se mutase din nou, în America, sau înapoi în Irlanda. Trecuse peste toate. Într-un loc unde eu nu aveam cum să ajung vreodată.

Era prea devreme pentru Agatha să treacă peste toate. Mi-am pus în bagaj cele mai călduroase haine, ghete şi

mănuşi, ca să pot face plimbări cât eram la ţară. Poate că dacă găseam vreun drum pustiu, puteam chiar să alerg. Am încercat să mi-l imaginez pe Archie alergând alături de mine, amândoi invizibili pentru lumea din afară şi, în sfârşit, egali.

În timp ce îmi împătuream o fustă, m-am gândit: *S-a dus la Godalming ca să ne înfrunte, pe mine şi pe Archie, să facă o mare scenă în faţa familiei Owen.* În dulcele stil *Sturm und Drang*[4], atipic ei, Agatha ieşise de pe carosabil, pe urmă abandonase automobilul şi o luase pe jos prin noaptea geroasă. În dimineaţa următoare, primul lucru pe care aveam, probabil, să-l aud va fi ştirea că trupul ei fusese găsit îngheţat în desiş sau prins în plasele folosite pentru dragarea lacului Silent Pool.

În timp ce îmi împătuream un cardigan, cadou de la Archie, din cel mai moale caşmir pe care îl aveam, m-am gândit: *Chiar acum, poate că Teddy se joacă la Styles, în camera ei de la etaj. Poate că citeşte* Winnie de Pluş. *Neştiind că Agatha a dispărut*

Te mai gândeşti la băiatul irlandez?

Doar în fiecare zi a vieţii mele.

Am înfăşurat o pereche de pantofi comozi într-un fular. Agatha se îmbarcase pe un vapor cu destinaţia America şi acum stătea la căldură, într-o cabină de clasa întâi. Lumea întreagă şi un nou viitor în faţă. Eu fiind cea care i-a dat imboldul de care avea nevoie ca să evadeze.

---

[4] În traducerea din germană folosită de obicei în critica literară română: „Furtună şi avânt”. Curent literar german din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, denumit astfel după o dramă de Friedrich Maximilian Klinger. Marchează revenirea romantismului asupra a ceea ce era văzut ca o tradiţie literară raţionalistă. Una dintre scrierile reprezentative pentru *Sturm und Drang* este romanul *Suferinţele tânărului Werther* (1774), de Johann Wolfgang von Goethe.

Am trântit capacul valizei. Gata. Ajunge cu gândurile despre soția amantului meu sau despre Finbarr. Indiferent ce se întâmpla în continuare, viața mea cu Archie urma să înceapă. Aveam o săptămână doar pentru mine înainte de asta. Aveam de gând să mă bucur de ea din plin.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

Dacă nu ar fi murit Colleen, poate că aş fi rămas în Irlanda după război. Imediat ce am primit vestea, am ştiut momentul exact când se întâmplase. Veneam cu Brutus de la grajd, cu pletele în vânt, bătând din palme ca să le scutur de săpunul cu care curățasem şeile. Lumina zilei se împuțina, şi se lăsa negura, însoțind apropierea amurgului. Am simțit din senin un fior rece, de parcă aş fi căzut într-o apă înghețată. „A trecut moartea pe lângă mine”, cum zicea mama.

Când am primit telegrama, câteva zile mai târziu, nimic nu m-a mai putut împiedica să mă duc acasă.

— Nu spune cum, i-am spus tuşei Rosie, printre sughițuri, ținând ridicată telegrama, doar câteva rânduri, ca să nu coste prea mult. Are abia nouăsprezece ani. De ce nu zice cum?

Şi bineînțeles că m-am gândit: *Dacă ar fi venit în Irlanda în locul meu, ar fi fost în siguranță.*

Rosie m-a bătut pe spinare ca să mă liniştească, privindu-l pe unchiul Jack cu o expresie îndurerată. Trebuia să fie într-adevăr grav ca o persoană atât de tânără să moară, iar cauza morții ei să nu poată fi menționată într-o telegramă.

— Ar trebui să rămâi aici, cu noi, a spus tuşa Rosie. N-ai ce să faci ca să mai repari lucrurile. Şi vei fi mai în siguranță aici decât la Londra.

Poate că nu m-aş fi grăbit să mă întorc în Anglia, dacă mi s-ar fi spus de ce murise Colleen. Dar era genul acela de veste ce te face să-ţi pui întrebări care nu-ţi dau pace. Singurul lucru pe care-l puteam îndura era să fiu în mişcare. Pe vaporul care a plecat din Dublin, am stat pe punte, cu mâinile încleştate de balustradă, refuzând să le zâmbesc soldaţilor.

— Haide, fătuco, mi-a şuierat o bătrână. E de datoria ta să-i faci să plece cu amintiri fericite.

Dar eu nu mă puteam gândi decât să ajung acasă la Colleen. Ştiam că nu are nici un sens, şi totuşi eram hotărâtă să-mi văd sora. În acelaşi timp, aveam un sentiment anume, o închipuire, că în timp ce eu mă îndreptam spre Anglia, ea era pe un alt vapor, îndreptându-se spre Irlanda, plutind amândouă pe apele agitate ale Mării Irlandeze, călătorind în direcţii opuse, trecând una pe lângă cealaltă fără ca măcar să ne facem cu mâna.

Când am ajuns acasă, mama era în pat. S-a ridicat în capul oaselor şi m-a îmbrăţişat strâns, dar fără să spună o vorbă.

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat pe tata.

El m-a luat de umeri, înfigându-şi degetele în ei, într-un fel care-l făcea să-mi pară un străin.

— A luat-o razna.

— Colleen? Razna?

Nu mai auzisem niciodată ceva atât de absurd.

— N-am să accept ca fetele mele s-o ia razna. Nici una dintre voi, auzi, Nan?

Mi-a dat drumul. Avea chipul schimbat şi aşa avea să rămână pentru totdeauna.

Ca şi cum altcineva ar fi intrat în pielea lui şi-ar fi preluat controlul. M-a cuprins teama că după ce aveam să aflu

povestea lui Colleen, acelaşi lucru urma să mi se întâmple şi mie.

Megs a venit şi m-a luat de braţ, iar ochii ei negri şi trăsăturile ei proeminente erau foarte asemănătoare cu ale mele şi avea exact aceeaşi înălțime ca şi mine. Colleen fusese cea înaltă. Am ieşit cu Megs să ne plimbăm prin Londra, în negura verii, din East End până la Podul Waterloo.

— Mersul pe jos face bine la tristețe, a spus Megs.

Erau cuvintele mamei. „Mersul pe jos face bine la tristețe”, ne spusese ea. Şi Colleen ridicase privirea din cartea ei, spunând: *„Solvitur ambulando”*[5]. Văzând chipul inexpresiv al mamei, Colleen a tradus din latină: „Se rezolvă prin mers”. Iar mama a râs şi a spus: „Fata mea isteață”.

Acum, în fața celei mai mari tristeți din viața ei, mama noastră nu ieşea la plimbare. Nu se putea mişca. Louisa se dusese şi ea în patul ei, refuzând să vină cu noi. Nimic nu putea rezolva moartea lui Colleen.

Dar chiar şi aşa, eu şi Megs am plecat să ne plimbăm.

— Tata nu ne lasă să-i facem înmormântare, mi-a spus ea.

— De ce?

Până să ajungem la pod, cunoşteam deja toată povestea. Colleen rămăsese gravidă. Individul plecase la război şi nu-i mai răspunsese la scrisori.

— Cine era?

Nu mă puteam gândi decât la băieții pe care ea îi respinsese, fără să fi fost vreodată câtuşi de puțin tentată.

— El i-a zis că e student la filosofie. L-a cunoscut la bibliotecă. Poate că era un nemernic sau poate că a fost ucis

---

[5] Expresie adesea atribuită Sfântului Augustin, pentru a se referi la o problemă care este rezolvată printr-un experiment practic.

în război. În orice caz, când tata a aflat de copil, a gonit-o pe Colleen de-acasă.

Chipul lui Megs era palid, iar ochii ei negri păreau lipsiți de viață. Ura să-mi spună că exista ceva ce puteam face – noi, fetele – care să ne văduvească de dragostea tatălui nostru. Nu sunt sigură că l-am mai văzut pe tata zâmbind vreodată după moartea lui Colleen, dar poate că doar am încetat să mă mai uit la el. Când i-a întors spatele uneia dintre fiicele lui, ne-a făcut pe noi, restul, să-i întoarcem lui spatele. Şi pe soția lui, de asemenea. Când lui nu i-a mai păsat de una dintre fete, nici nouă nu ne-a mai păsat de el. Nici chiar soției lui.

M-am plimbat braț la braț pe Podul Waterloo, sub un soare anost, cu singura soră mai mare pe care o mai aveam.

— A fost doar dragoste, mi-a spus Megs. Aşa a zis Colleen. Tata i-a spus că a fost un păcat şi o ruşine. Ea a spus: „Nu, tată. A fost doar dragoste”.

— Cum a putut tata să facă aşa ceva?

Nu m-am gândit niciodată: *Cum a putut Colleen să facă aşa ceva?* Ştiam deja şi eu ce înseamnă dragostea. Era simplu de imaginat că aş fi putut călca pe urmele lui Colleen. Dar tata? Am închis ochii, încercând să mi-l închipui pe tânărul acela destul de isteț să o poată fermeca pe frumoasa şi inteligenta mea soră, şi apoi atât de crud încât s-o abandoneze. Probabil că a fost ucis, am decis.

Megs îşi menținea furia ațintită asupra tatei.

— Îmi imaginez că s-a gândit că mai are fiice de rezervă.

Glasul îi suna gol şi resemnat. La câte dintre noi mai era tata dispus să renunțe?

Ne-am despărțit şi ne-am aplecat în față, uitându-ne la apă. Colleen se plimbase şi ea pe acolo, luând-o pe malul sudic, ştiam că pe acolo trebuia s-o fi luat, şi totuşi nimic nu se rezolvase. Am luat-o şi eu cu Megs pe acelaşi drum, şi totuşi sora noastră a rămas dusă pe vecie. Privind acum în

urmă, cu noua mea percepție din viitor, văd două fete tinere, cu păr castaniu, atât de neînsemnate în fața anvergurii lucrurilor, şi peste tot în jurul lor maşinării de război, mobilizându-se în fiecare colț al globului pentru a strivi lumea lor. Dar în clipa aceea, eu şi Megs nu vedeam asta. Niciodată, de când se ştia, nici un război nu atinsese pământul englezesc, şi încă părea cu neputință, aşa cum nu avea să mai fie ani mai târziu, când a izbucnit cel de-Al Doilea Război Mondial.

Tot ce aveam eu la acel moment era imaginea pe care o vedeam cu ochii mei. O zi înnegurată de vară în oraş. Eu şi Megs, obosite de plimbare, şi de pierderea suferită, sprijinite una de cealaltă. Îmi doream să fi putut plânge, dar sufletul mi-era îngreunat de acelaşi sunet monoton şi gol al vocii lui Megs. Dacă aş fi avut flori, le-aş fi aruncat, să cadă în apă, în acelaşi loc unde se aruncase Colleen în Tamisa.

Mulți ani mai târziu, aveam să văd un film, *Brigadoon,* şi să-mi amintesc cum am păstrat în suflet satul Ballycotton, pe timpul războiului: protejat, perfect, intangibil. Ferit de ravagiile timpului şi ale progresului. Ascuns printre nori, aşteptându-mi întoarcerea.

La Londra, nu mai vedeai bărbați tineri. Mama s-a ridicat, în sfârşit, din pat şi m-a dus la fotograf, să-mi facă portretul. Am fost surprinsă când a intrat în bucătărie, îmbrăcată de plimbare.

— Pune-ți cea mai bună rochie pe care o ai, mi-a spus. Mergem în Forest Hill să facem o poză, s-o trimitem soldatului tău irlandez.

Mi-a ondulat părul, răsucindu-l pe deget, şi mi-a dat cu vaselină pe buze şi pe gene.

În autobuz, mama tot clipea, neobişnuită cu lumina zilei, care intra pe geamuri. Stătuse prea mult în casă.

— Of, mamă, am spus eu.

— Stai liniştită, mi-a zis ea şi m-a luat de mână. O să avem grijă de tine, Nan. Fata mea dragă. Şi nu trebuie să plângi. El nu vrea să vadă lacrimi în poza asta, crede-mă.

M-am gândit că pe Finbarr nu l-ar fi deranjat să vadă lacrimi. Nu-l văzusem vreodată deranjat de ceva. Şi totuşi am zâmbit cuviincios la poză, aşezată pe scaunul fotografului, sinceră în fericirea mea, căci mi-am imaginat că priveam chipul vesel al lui Finbarr. Câteva zile mai târziu, m-am dus singură să iau poza, care ieşise frumoasă, mult mai frumoasă decât eram eu în realitate, chiar m-am îngrijorat că el va fi dezamăgit când o să mă revadă. Zâmbetul lăsa să mi se vadă dinții albi, drepți, cu care fusesem binecuvântată. În scrisoarea pe care am trimis-o cu poza, am scris cu litere foarte mici şi înghesuite. Era penurie de hârtie în timpul războiului, şi eu voiam să-i spun tot adevărul. Pe parcursul următorilor patru ani, i-am scris regulat şi conştiincios. Am scris despre ce se întâmplase cu Colleen şi cum nu mă mai puteam uita la tatăl meu, nici el la noi. Am scris lucruri simple despre şcoală şi despre prietenii mei. Am scris cum războiul ajunsese şi la noi, la Londra, cu bombardamentele zepelinelor, şi cum Megs voia să se înroleze ca infirmieră, însă tata nu a lăsat-o, iar în cazul ăsta, mama a fost de acord. Am recunoscut că ştiam că pericolele ce-l pândeau pe Finbarr erau mult mai mari, dar că eram îngrozită de atacurile aeriene: „Nimic nu poate fi mai crud decât atacurile din cer”. În vreme ce creionul aluneca pe hârtie, cu grijă, cumpătat, în mintea mea era acelaşi Finbarr din vreme de pace. În mintea mea, el zâmbea la fel de senin ca de obicei. El îmi răspundea, spunând că spera să aibă destule zile de permisie şi să economisească suficienți bani ca să poată veni la Londra. Ținea poza mea în mânecă în timpul luptelor şi lipită lângă pat pe timpul nopții. Îmi imaginam marginile tocite şi zdrențuite. El îmi

mângâia fața înainte să adoarmă și îmi spunea noapte bună. Îmi doream să fi avut și eu o poză cu el.

Doi bărbați o dezamăgiseră pe sora mea. Mai întâi studentul la filosofie și apoi tatăl nostru. Dar eu știam că Finbarr nu avea să mă dezamăgească vreodată. El se târa prin tranșee cu poza mea ascunsă în mânecă, gândindu-se la ziua aceea de pe plaja din Ballywilling. Își amintea de sărutul nostru de rămas-bun, ducându-și degetele la buze.

„Te iubesc, Nan”, a scris Finbarr. Literele erau o sărbătoare pe hârtie. Nu-l auzisem niciodată spunând-o cu glas tare. „Așteaptă-mă.”

De parcă aș fi putut face altceva.

Patru ani de război. Patru surori, rămase trei. Am scris o poezie despre Colleen care a câștigat un concurs, cu un premiu de cinci șilingi. A fost tipărită în ziar, dar tata a refuzat s-o citească. Într-o dimineață, după ce a plecat la serviciu, mama ne-a chemat în dormitorul ei pe Megs, pe Louisa și pe mine.

— Uitați aici.

A deschis sertarul de jos al noptierei și a scos o cutie de tablă pentru ceai. A deșurubat capacul și ne-a arătat unde pitise banii câștigați la Buttons and Bits. Muncisem și eu acolo, o zi sau două pe săptămână, și știam că era nevoie de mult timp ca să aduni ce ne arăta mama acum.

— Nici una dintre voi n-o va lua pe urmele lui Colleen, m-auziți? a zis ea, cu un glas mai sever ca niciodată. Dac-o să fiți vreodată la ananghie, veniți la mine. O să luăm banii ăștia și-o să fugim.

Ne-a arătat că pusese în cutie și verigheta mamei ei, împreună cu bancnotele și monedele.

— O să plecăm în America sau Australia și-o să zicem că e văduvă de război. Și pe urmă o să ne întoarcem și-o să spunem că s-a măritat acolo, iar el a fugit sau a lăsat-o

văduvă. Să-l ia naiba pe tatăl vostru. Să-mi faceți promisiunea asta, acum. Nu mai pot pierde pe nici una dintre voi.

Am promis, toate trei. Eu i-am dat cei cinci şilingi câştigați pe poezie, să-i pună laolaltă cu ceilalți, în cutia secretă.

Când au început să umble veşti despre Ofensiva de 100 de zile[6], m-am îmbolnăvit de îngrijorare, mai cu seamă când, din senin, nu am mai primit scrisori de la Finbarr.

— Se poate să nu vină deloc corespondență de pe front, a încercat mama să mă liniştească. Haide să nu ne agităm fără motiv.

Existau însă o mulțime de motive. O mulțime de tinere fete, de mame, de tați primeau, rând pe rând, veştile proaste. Eu aveam deja nouăsprezece ani, dar cred că în sufletul meu se poate să fi fost mult mai tânără. Lumea se cutremura în jurul nostru. Acum, mama era iar ca înainte, vioaie şi drăgăstoasă, iar în clipa următoare pica în tăcere, privind în gol pe fereastră, palidă şi nemişcată.

— La ce te uiți, mamă?

— La nimic, spunea ea, pe urmă se apuca să trebăluiască de zor.

Dar eu ştiam la ce se uită. O vedea pe Colleen îndreptându-se spre casă, ținând de mânuță un copilaş. Dragostea şi rațiunea n-au făcut niciodată casă bună împreună.

---

[6] Termen care se referă la seria rapidă de victorii aliate de la sfârşitul Primului Război Mondial împotriva Puterilor Centrale pe frontul de vest, între 8 august şi 11 noiembrie 1918, începând cu Bătălia de la Amiens. În această perioadă, urmată de un armistițiu, germanii au fost împinşi afară din Franța, dincolo de Linia Hindenburg.

Nu mai văzusem niciodată atâția oameni la un loc câți erau pe străzile Londrei în Ziua Armistițiului. Am ieşit cu Megs, Louisa şi cu prietena noastră Emily să ne alăturăm mulțimii care sărbătorea. Ce mai vuiet şi câtă bucurie! Nu puteam sta umăr la umăr, căci toată lumea se mişca dintr-o parte-n alta.

Eu, Megs, Louisa şi Emily am încercat să ne ținem de mâini în timp ce ne croiam drum pe străzi, dar era imposibil. Ar fi trebuit să fie înfricoşător să ne trezim prinse în mijlocul unei mulțimi atât de compacte, dar fericirea era mult prea mare. Nu vă puteți imagina bucuria şi bunăvoința. Dacă te împiedicai, o sută de mâini se repezeau să te prindă. Dacă strănutai, o sută de oameni îți spuneau „Noroc". Un soldat a prins-o pe Megs de braț când ea s-a împiedicat de o bordură, pe urmă şi-a ridicat chipiul şi şi-a văzut mai departe de petrecerea cu camarazii lui. Am căutat prin mulțime, ca şi cum m-aş fi aşteptat să-l văd pe Finbarr acolo, ca şi cum – deşi eram şi aşa destul de norocoasă pentru că el mă iubea – aş fi putut fi destul de norocoasă să-l fac să apară din senin în fața mea.

Undeva în marea aceea de oameni, se afla şi Agatha Christie. În toată această perioadă, ca femeie măritată, dar singură, cu soțul plecat la război, ea îşi umpluse timpul urmând un curs de stenografie. Când s-a anunțat Armistițiul, chiar în mijlocul orei de curs, toată lumea a dat buzna afară, în mijlocul sărbătorii, minunându-se de mulțimea strânsă, la fel ca şi noi. Englezoaice – englezoaice! – dansând pe străzi. Poate că Agatha şi cu mine ne-am nimerit una lângă alta, o dată sau de mai multe ori în timpul acelei zile năvalnice.

Nu sunt sigură când eu şi Megs am fost despărțite, dar la un moment dat degetele ei mi-au alunecat din mână, şi am râs, nu ne-am speriat. Ne regăseam noi până la urmă. Eu am ajuns până la Trafalgar Square. Un camion de marfă

venea huruind pe Northumberland Avenue, plin ochi cu soldați, care stăteau agățați şi pe laterale, de nici nu se mai vedeau reclamele. Exact când camionul s-a oprit, nemaiputând înainta nici un pic din cauza mulțimii, un soldat a sărit de pe capotă şi a aterizat în fața mea, cu chipiul țuguiat acoperindu-i părul negru, tuns foarte scurt.

A fost o mişcare atât de rapidă şi de voioasă. Cu câteva secunde mai devreme, lumea nu fusese decât o gloată, nu indivizi, doar o mare masă de oameni. Eu însămi abia dacă existasem altfel decât ca parte din ea. Acum însă, deşi mai bine de cincizeci de trupuri se înghesuiau în spațiul dintre noi, existau exact doi oameni în toată Londra. Finbarr şi cu mine. Privindu-ne cu ochi plini de bucurie. O, de parcă eu îl invocasem! *Pune-ți o dorință, Nan.* Genul de miracol care ne convinge că viața pe pământ are sens. Părul lui negru lucea albăstrui pe fundalul londonez cenuşiu, aşa cum o făcuse şi pe insula lui de smarald.

— Tu eşti? a strigat el.

Ținea o sticlă de şampanie într-o mână.

— Sunt beat? Visez?

— Eu sunt.

Glasul mi-era răguşit de-atâta strigat.

— Dați-vă la o parte, le-a ordonat Finbarr celor din mulțime. E iubita mea. O văd pe iubita mea.

Putea Marea Roşie să-l refuze pe Moise? Putea mulțimea să-l refuze pe acest chipeş soldat cu ochi albaştri, întors acasă victorios, teafăr şi nevătămat?

În uniformă kaki şi cu bocanci soldăţeşti în picioare, Finbarr şi-a făcut loc prin mulțime, pe culoarul creat, şi m-a ridicat în brațe. Când culoarul s-a închis la loc, m-a ridicat pe umeri, iar eu am văzut mulțimi răspândindu-se prin toată Londra, de parcă o mare de oameni ar fi năvălit în oraş, revărsându-se pe străzile sale neîndiguite. Toți râzând, cerul de deasupra noastră eliberat de pericol.

— Nu mi-ai spus că vii la Londra, am strigat eu în jos la el.

El m-a tras de pe umeri în brațele sale.

— Abia alaltăieri am aflat şi eu. Nu am avut timp. Oricum, am ştiut c-o să te găsesc.

De parcă Londra ar fi fost Ballycotton şi el nu trebuia decât să se plimbe pe docuri, întrebând pescarii unde locuia Nan O'Dea.

— E ca un miracol, nu-i aşa? Tu eşti ca un miracol, la fel ca-ntotdeauna.

Glasul i se schimbase. Părea mai grav, mai răguşit, ca şi cum i se rupsese ceva în gât, ceea ce era, de fapt, adevărat. În clipa aceea, eu am dat vina pe urlat, dar aveam să aflu mai târziu că era o daună permanentă, provocată de iperită[7].

El m-a sărutat apăsat, şi l-am sărutat şi eu. Toată lumea din jurul nostru ovaționa. Celebrând nu doar sfârşitul războiului, dar şi reîntâlnirea noastră. Nan şi Finbarr, împreună aşa cum ar fi trebuit să fim, dacă lumea nu ne-ar fi despărțit niciodată. Victoria era a noastră. Ordinea lumii fusese restabilită. Acum puteam fi iar aceiaşi tineri veseli ca înainte.

Am străbătut pieziş mulțimea, ținându-ne de mână, iar eu mă temeam că aveam să fim separați, aşa cum fusesem de Megs. Abia dacă vedeam în ce direcție ne îndreptam sau pe lângă ce prăvălii treceam. Când Finbarr m-a tras în holul unui mare hotel, a fost ca şi cum am fi căzut într-o bulă de vid tăcut. Nu erau deloc clienți, pe nicăieri, şi nu era nimeni la recepție. Toți cei care ar fi trebuit să fie aici îşi abandonaseră posturile, ca să sărbătorească pe străzi. Holul era incredibil de mare – o insulă de extravaganță liniştită, pe

---

[7] Substanță toxică vezicantă, cu aspect de lichid uleios, folosită ca armă chimică în Primul Război Mondial.

care nu-mi imaginam că mi-aş fi permis-o vreodată. Primitoare. Pe lângă coloanele impunătoare de piatră, nişte palmieri înalți, în ghivece, ajungeau cu franjurii lor catifelați până în tavan. Chiar şi prin tălpile pantofilor, simțeam cât de reci erau podelele de marmură. Dacă am fi şoptit ceva, ne-ar fi răspuns ecoul.

Aşa că nu am şoptit nimic. Finbarr continua să mă țină de mână, şi am urcat în fugă scările grandioase, impresionante. Finbarr a încercat clanța uşii fiecărei camere, până când una s-a deschis, iar noi am intrat şi am trântit uşa cu zgomot, o bulă în bulă. Aici era un talent al lui Finbarr pe care nu îl descoperisem încă, dar pe care aveam să îl cunosc bine: găsirea de ascunzători în mijlocul oricărui fel de clocot sau de tumult.

Puțin mai târziu, abia dacă am avut un piculeț de timp să vorbim, în grabă, în timp ce ne îmbrăcam. Finbarr a propus să ne căsătorim înainte să se întoarcă în Irlanda, dar eu nu puteam pleca fără să primesc binecuvântarea mamei. El a promis să-mi trimită bani ca să ajung în Irlanda. A doua zi, trebuia să mă întâlnesc cu el la gară, să-l sărut de rămas-bun. Am convenit să ne căsătorim peste doar câteva luni. Chiar dacă mama n-ar fi fost de acord, eu aveam de gând să-i ofer o sărutare şi o mie de scuze şi să plec. Nu era nici o grabă. Războiul se terminase. Aveam tot timpul din lume.

Dar mai întâi. Doar noi. Câte cupluri nu s-au întâlnit în acelaşi moment, în toată lumea? O întreagă generație cu doar câteva momente la dispoziție pentru a-şi recupera tinerețea. În camera noastră de hotel ocupată clandestin, nu aveam timp de irosit pe cuvinte.

— Trebuie să mă întorc la regiment înainte de asfințit.

Atât a spus Finbarr. Aşa că ne-am rezervat un lung moment pentru a ne întipări fiecare în mintea lui imaginea celuilalt şi pentru a ne bucura de apropiere. De intimitate şi

liniște. El mi-a dat sticla de șampanie și eu am luat o gură, iar bulele calde mi-au gâdilat nările. Nu băusem niciodată mai mult de o gură de șampanie până în clipa aceea. Ne-am strâns în brațe și am căzut într-un pat mare, cum nu mai văzusem vreodată. Dar singurul lux cu care ne-am răsfățat am fost noi doi, nesupravegheați și neîngrădiți și împreună, în sfârșit, după atât de mult timp.

Mi-am amintit eu în vreun moment al acelei după-amiezi de povestea moralizatoare a surorii mele Colleen? Deloc. Nici nu se compara bărbatul ei dispărut cu cel prezent dinaintea ochilor mei. Acesta era Finbarr. Știam că el nu avea să mă uite ori să mă abandoneze vreodată. El nu avea să-și încalce niciodată o promisiune ori să spună vreo vorbă mincinoasă.

Și nici nu a făcut-o vreodată.

DISPARIȚIA

A DOUA ZI

Duminic**ă**, 5 decembrie 1926

Persoană dispărută – aviz trimis secțiilor de poliție de pe întreg teritoriul Angliei:

Dispărută de la domiciliul personal, Styles, Sunningdale, Berkshire, doamna Agatha Mary Clarissa Christie, vârsta 36 de ani, înălțime 1,70 m; păr roșcat, grizonant la rădăcini, tuns scurt și cu cărare pe o parte; ten alb, constituție slabă; poartă fustă tricotată gri, pulover verde, cardigan în tonuri de gri și o pălărie mică din velur; are la deget un inel de platină cu o perlă; nu poartă verighetă; poșetă neagră cu portmoneu conținând în jur de 5–10 lire. A părăsit domiciliul cu automobilul personal, vineri, la ora 21:45, spunând că iese la o plimbare.

Inspectorul Frank Chilton se afla în vagonul de clasa a treia pentru fumători al trenului de la Brixham la Harrogate. Se bucura de această călătorie. Fusese o greşeală să se mute înapoi în casa de la mare a mamei lui pe timpul lunilor geroase de iarnă, când briza neplăcută îi pătrundea în oase, amintindu-i de frigul din nopțile acelea petrecute în tranşee, de frigul ce sălăşluia încă acolo şi avea s-o facă pentru vecie.

„S-a dat ordin ca polițiştii să caute în toate comitatele”, îi spusese Sam Lippincott. „Nu am personal suficient de când ai plecat, iar Jim e în luna de miere.”

La o jumătate de oră de la primirea telegramei lui Lippincott, Chilton se dusese pe bicicletă la conacul Cooke, să folosească telefonul de acolo.

— Fiecare petic de pământ din Anglia e scotocit, de zici c-a dispărut însăşi regina, a spus Lippincott, cu vocea hârşâită de paraziții de pe fir.

Cuvintele păreau dispreţuitoare, dar tonul era jovial. Vechiul comandant de poliție al lui Chilton se bucura că are o scuză să-şi convoace prietenul înapoi în Yorkshire atât de curând.

— Gata, ai stat destul la pensie. Poți să te duci s-arăți fotografia doamnei prin împrejurimi şi să colinzi ținutul cu trenul. N-o să ai niciodată o sarcină mai uşoară decât să cauți pe cineva care precis că-i altundeva.

— Dar nici mai frustrantă.

Chilton decisese însă deja să se alăture căutării ce avea să rămână, cel mai probabil, fără rezultat. Un program de muncă era mai bun decât să taie frunze la câini toată ziua. Demisionase din postul lui de la departamentul de poliție din Leeds în urmă cu trei săptămâni, ca să fie mai aproape de maică-sa. El nu-şi găsise încă o slujbă nouă, iar la vechiul loc de muncă nu erau suficiente efective. Acum dispăruse această doamnă autoare – suficient de faimoasă pentru ca toate forțele polițieneşti din Anglia să o caute,

răspândite prin toată țara, dar nu atât de faimoasă încât Chilton să fi auzit vreodată de ea. Sediul din Yorkshire trimisese deja oameni să caute prin Huddersfield şi Leeds. Nu mai aveau nici un om pentru Harrogate şi Ripley. Cu excepția celui care tocmai plecase.

— Te cazăm la Bellefort, spusese Lippincott. Vărul meu şi cu nevastă-sa sunt proprietari acolo, să ştii. Zic c-o să-ți dea bucuroşi o cameră gratis.

Chilton ştia, desigur, de vărul lui Lippincott. Simon Leech se însurase cu o fată din Antigua. Isabelle Leech era o persoană minunată, înzestrată cu o combinație rară de maniere impecabile şi o personalitate puternică. Dar căsătoria scandalizase familia, punând totodată în pericol hotelul şi centrul balnear. Una era să ai o femeie de culoare angajată la recepție, şi alta să descoperi că ea era măritată cu proprietarul englez al locului. Fără îndoială, dincolo de nevoia de un om în plus care s-o caute pe doamna Christie, vărul lui Lippincott avea nevoie de mai mulți clienți. Camerele goale duceau, de obicei, la şi mai multe camere goale. Cei doi veri se aveau ca frații, iar asta era pentru Lippincott o şansă să ajute atât hotelul, cât şi pe Chilton. Cât despre doamna dispărută, nimeni nu se aştepta ca ea să apară în Yorkshire. Dar Chilton avea să caute chiar şi aşa. Nu era genul de om care să se eschiveze, nici măcar atunci când primea o misiune fără sorți de izbândă.

— Poate fi o vacanță de lucru pentru tine, a spus Lippincott, vădit încântat că putea face o asemenea ofertă. N-o să mai capeți aşa o şansă prea curând, este?

Chilton şi Lippincott fuseseră în acelaşi regiment în timpul războiului şi luptaseră împreună până la sfârşit. Lippincott era unul dintre aceia care ieşiseră cu bine din asta. Nu foarte bine – orice om cu o inimă-n piept rămânea cumva afectat de lupte –, dar suficient de bine cât să-şi facă

treaba, să-şi iubească familia şi să audă o uşă trântindu-se fără să ţâşnească prin tavan de spaimă.

În trenul către nord, Chilton privea pe geam la ulmii şi desişurile de afară, un peisaj aproape pustiu, măturat de un vânt şfichiuitor, în timp ce toată lumea era adăpostită prin case. Ar fi putut s-o găsească pe Agatha Christie mergând pe lângă şinele de tren, la fel de bine ca oriunde altundeva.

Chilton nu-şi mai simţea braţul stâng de când îi intrase nişte şrapnel în umăr. Mâna lui bună îi tremura când îşi aprindea ţigara. Aţi putea crede că munca de detectiv nu ar fi potrivită pentru un bărbat a cărui unică mână funcţională tremura încă din cauza amintirilor de război. Aţi avea dreptate. De aceea convocarea lui la muncă de către Lippincott, după mai puţin de o lună de stat acasă, era mai degrabă o modalitate din partea acestuia de a-i oferi un cadou de despărţire decât speranţa ca un caz să fie rezolvat.

— Să faci şi tu o baie, dacă tot eşti acolo, spusese Lippincott, după ce stabiliseră toate amănuntele, confirmându-i bănuielile lui Chilton.

Oraşul Harrogate era faimos pentru băile sale termale, un lux pe care Chilton nici măcar nu-l luase în considerare cât locuise în apropiere.

— O să-ţi prindă bine.

Fumul ţigării lui Chilton se înălţa şi se împletea cu cel suflat de alţi pasageri. Dacă treaba asta zadarnică era singurul lucru pentru care era bun, tot era mai bine decât să colinde plaja de lângă casa maică-sii, un bărbat deja bătrân la patruzeci de ani. Mare parte din viaţa lui, Chilton avusese doi fraţi. Acum nu mai avea niciunul. Mezinul, Malcolm, murise la Gallipoli. Mijlociul, Michael, murise în labirintul din Bătălia de la Arras, unde Chilton luptase alături de el. Din acea zi, de dragul mamei lor, Chilton îşi promisese să rămână în viaţă, chiar dacă duhoarea

trupurilor putrede îl urmărea din tranşee şi refuza să-l părăsească vreodată.

După ce mama lor murea însă, Chilton era liber să facă ce voia. Poate că atunci avea să urmeze exemplul femeii ăsteia, Christie, care, după cum arătau lucrurile, se sinucisese. Aveau s-o găsească pe fundul vreunui lac, mai mult ca sigur. Existau toate probabilitățile ca, până să ajungă el la hotel, ei să-i fi găsit deja cadavrul, undeva mai aproape de casă. El petrecuse o noapte acolo şi apoi făcuse cale-ntoarsă.

Sinucidere. Cuvântul acela îl obseda cumva pe Chilton. Greu lucru de făcut pentru o femeie cu un copil. Dar apoi, din spusele lui Lippincott – şi din faptul că toată poliția din Anglia era mobilizată s-o caute –, neamul Christie era din soiul celor care aveau suficienți oameni ca să se îngrijească de un copil, aşa încât să nici nu observe, poate, lipsa mamei. Mama lui Chilton fusese mereu alături de fiii ei, noapte de noapte la culcare, la toate mesele, la fiecare genunchi julit.

Sirena trenului a şuierat de oprire. Mai existau *încă* plăceri pe lumea asta, lucruri cărora avea să le ducă dorul când o părăsea. Lui Chilton îi plăcea fluieratul locomotivei. Evadare, asta era călătoria cu trenul. O şansă de a-ți aduna gândurile sau de-a le lăsa pe toate în urmă. Nimeni n-avea să-l caute şi nimeni n-avea nici să-l găsească, aici, în tren. Poate că e ceea ce făcea şi această Agatha Christie. Asta ar fi făcut el, dacă ar fi vrut să fugă de lume. S-ar fi suit într-un tren şi ar fi colindat toată Anglia cu el. Nu s-ar fi dat jos în nici o gară. Găseai în tren tot ce aveai nevoie, de la toalete la vagoane-restaurant. Erai la adăpost de ploaie şi aveai unde să te odihneşti. Dacă voia să evadeze, să dispară, ar fi mers întruna cu trenul, fără vreo destinație anume. Ceea ce era, acum, că se gândea la asta, foarte aproape de ce făcea şi el –

căuta pe cineva într-un loc în care cu siguranță că nu putea fi găsit.

La un moment dat, Chilton a ațipit, cu capul căzut pe spate, cu gura uşor întredeschisă şi țigara arzându-i încă între degete. Femeia de pe scaunul de dincolo de interval, destul de bătrână cât să-i fie mamă, nu dorise să călătorească în vagonul pentru fumători, dar nu mai găsise locuri la nefumători. Îl privea cu blândețe pe bărbatul adormit. Avea o expresie anume, pe care o aveau atâția zilele acelea. Şi era un bărbat chipeş, dacă te uitai mai atent, un pic cam tras la față şi ridat, dar cu o bărbie puternică. Mâini frumoase, mari. A întins mâna peste interval şi i-a luat țigara dintre degete, trăgând un fum scurt înainte s-o strivească în scrumieră.

În Surrey şi Berkshire, o sută de polițişti continuau căutările prin păduri şi desişuri, în frigul umed. Colindaseră satele, împărțind circulare. Archie a primit o copie a avizului de persoană dispărută, resimțind descrierea ca pe un pumnal în inimă. *Constituție slabă. Ten alb.* În tinerețea lor, o văzuse în săli de bal. Mătase de culoarea piersicii şi pistruii aceia vagi. Făcând piruete şi zâmbind. Odată, la o petrecere, ieşise călare pe moşie cu gazdele, fără să se sinchisească să-şi pună echipamentul de călărie, pur şi simplu într-o rochie roz. Meşele – toate femeile le purtau la vremea aceea – i-au zburat de pe cap, luate de vânt. Buclele lungi care arătaseră atât de atrăgător, prinse în părul ei, păreau acum înfiorătoare, ca orice parte a corpului desprinsă de trup. Agatha s-a dat jos din şa ca să le culeagă. Archie a ținut strâns hățurile, participând la această ieşire mai degrabă din datorie decât din plăcere.

Tatăl lui – judecător în cadrul Serviciului Civil din India[8] – murise după ce căzuse de pe cal, lovitura la cap transformându-se într-o infecție cerebrală. Când o privea pe Agatha, nu ar fi zis niciodată că echitația putea aduce vătămare ori moarte. Doar voioşie. Ce mai privelişte trebuie să fi fost femeia asta, ținându-şi poalele rochiei într-o mână, culegându-şi cu cealaltă meşele zburătăcite, râzând în hohote în tot timpul ăsta, şi totuşi suficient de controlată pentru a-şi îndeplini misiunea pe care o avea şi urcând pe urmă înapoi în şa. Ce sportivă! Ce încântare!

Nu mi-o imaginez pe Nan făcând față unei asemenea situații – să-i zboare cât colo părul de pe cap – cu aceleaşi hohote vesele de râs. Măcar o şti să călărească? şi-a zis Archie. A fost crescută cu totul altfel.

În realitate, Archie nici nu se prea putea gândi la mine la momentul acela. Nu se gândea decât la soția lui. La lucrurile pe care le iubise cândva la ea. Slabă şi albă. Aşa arăta ea? Cumva, el uitase să mai observe.

Observase când se cunoscuseră, la un bal din Chudleigh. O săptămână mai târziu, el se dusese cu motocicleta tocmai până la Torquay, să o vadă. Ştia că ea era logodită cu un alt băiat, dar ăsta nu era un obstacol pentru el. Când Archie îşi punea în minte să obțină ceva, izbutea negreşit. Agatha trebuie să fi observat această trăsătură cu ochiul scriitorului. I-o asociase dintr-o singură mişcare de condei. N-o interesau poveştile de dragoste, le introducea în cărțile ei pentru că aşa era moda. Iar amorul în romanele polițiste îi displăcea în mod deosebit. Îți distrăgea atenția.

Oho, şi ce-i mai distrăsese ea atenția lui Archie, la un moment dat. Odată cu dispariția ei, el îşi reamintea totul, de

---

[8] Indian Civil Service (IES), cel mai mare serviciu public al Imperiului Britanic în India Britanică în timpul dominației, în perioada cuprinsă între 1858 şi 1947.

parcă trupescul ar fi plecat şi toate aceste amintiri – toate aceste sentimente – ar fi izbucnit exact ca şi când ea însăşi ar fi părăsit nava. Acum, ceea ce îi distrăgea atenția era incapacitatea de a o vedea. Ca şi cum imaginea ei ar fi rezolvat totul – cu certitudine felul în care comandantul adjunct Thompson şi subalternii lui se uitau la Archie, ca şi cum ar fi văzut sânge picurându-i de pe mâini. El a trecut scurt în revistă cine ştia despre el şi Nan şi cine ar fi putut avea bănuieli. Familia Owen. În cuplul acela putea avea încredere că vor fi discreți. Pe urmă mai era Honoria, care îi spusese probabil bucătăresei, iar bucătăreasa era măritată cu majordomul. Poate că noua cameristă nu ştia, însă restul personalului da, iar poliția îi interoga chiar acum pe toți, rând pe rând.

— O cădere nervoasă, îi spusese imediat Archie comandantului adjunct Thompson, înainte ca acesta să apuce să pună măcar vreo întrebare.

L-a văzut pe Thompson făcând ochii mici. În mod evident, izbucnirea i s-a părut suspectă, dar Archie nu se putea abține.

— Suferă teribil de nervi.

De parcă reformularea ar fi putut distrage atenția de la groapa pe care şi-o săpa singur.

— Înțeleg.

Thompson avea un piept lat, bombat, aşa cum dezvoltă bărbații deosebit de atletici odată cu trecerea anilor. O impresionantă mustață cenuşie şi o mină veşnic mustrătoare. *Scuteşte-mă de aberații,* părea să spună expresia lui Thompson, *şi am să te scutesc şi eu, până nu te afunzi de tot.*

— A văzut vreun medic pentru problema asta?

— Dumnezeule, nu. Nici unul dintre noi nu crede în astfel de lucruri. Aer proaspăt şi o atitudine fermă, asta vindecă mintea omului.

Thompson a încuviințat din cap. Aprobând filosofia, nu omul.

Honoria urmărea acest dialog, cu brațele strânse în jurul corpului, de parcă ar fi vrut să țină înăuntru tot ce ştia. Agatha scrisese două scrisori – una pentru Archie, pe care nu o mai văzuse nimeni altcineva, şi una pentru Honoria, spunând: „Am plecat la Torquay, să-mi petrec acolo sfârşitul de săptămână”. Honoria o predase pe a ei poliției, dar nu vorbise încă despre cearta de vineri dimineață, nici despre aventura amoroasă a lui Archie. Oricât de mult ar fi ținut la Agatha, dacă şefa ei nu s-ar mai fi întors niciodată, de Archie ar fi depins cu traiul zilnic. Omul acela era un mitocan, dar în mod cert (probabil?) nu un criminal. Honoria spera să rămână la Styles, să aibă grijă de Teddy, chiar dacă stăpâna casei nu se mai întorcea niciodată. Şi nu erau scrisorile o dovadă în sine că Agatha plănuise totul, că *plecase* mai degrabă, şi nu *dispăruse?* Nimeni nu ar fi arătat nici cel mai mic semn de mirare față de dispariția ei şi nu s-ar fi interesat să afle dacă era într-adevăr în Torquay (nu era), fără automobilul acela abandonat: dovada de rău augur că ceva teribil de grav s-ar fi putut întâmpla. Mesajul că, indiferent de destinația Agathei, cu siguranță că ea nu ajunsese acolo.

Când am fugit în Irlanda, eu nu le-am lăsat nici o scrisoare părinților mei. Mama nu a mai găsit în cutia ei secretă de ceai nici măcar un sfanț din ce economisise. Era singura informație de care a avut nevoie. Mi-o imaginez ținând cutia la piept, plângând pentru acea parte din planul ei pe care eu o omisesem – s-o iau şi pe ea cu mine.

Când am dispărut eu, imediat după război, nu au fost mobilizați o sută de polițişti să mă caute prin Anglia. Fuseseră toți pe front şi acum mai zăboveau înainte să se întoarcă la îndatoririle lor. Şi eu nu fusesem nici scriitoare,

nici soție. Doar o fată compromisă, dintr-o familie care abia o ducea de azi pe mâine, una din fetele acelea care dispăreau în fiecare zi. Nu erau suficienți polițişti pe lume ca să ne caute pe toate.

Însă pentru Agatha Christie: mii de oameni – polițişti şi localnici. Câini de vânătoare. Chiar şi avioane. Luând la puricat fiecare centimetru pătrat din fiecare pădure. Împrăştiați în toate direcțiile, chiar şi după lăsarea întunericului, cu torțe în mâini. Căutând şi răscăutând. Cei mai mulți, în Surrey şi Berkshire, însă cu efective detaşate în toată țara. De parcă forța pură a durerii ei ar fi făcut-o, în mod inexplicabil, cea mai importantă persoană de pe pământ.

DISPARIȚIA

A TREIA ZI

Luni, 6 decembrie 1926

Telegramă specială către THE NEW YORK TIMES

DNA AGATHA CHRISTIE, ROMANCIERĂ, DISPARE ÎN MOD STRANIU DE LA REŞEDINȚA SA DIN ANGLIA

LONDRA, 5 *dec. – Dna Agatha Clarissa Christie, romancieră, fiica răposatului Frederick Miller, din New York, şi soția colonelului Archibald Christie, a dispărut de la reşedința sa din Sunningdale, Berkshire, în circumstanțe misterioase, iar o sută de polițişti au căutat-o în zadar tot weekendul.*

Vineri seara târziu, Agatha şi-a pus nişte haine într-o servietă diplomat şi a plecat singură cu un automobil de două locuri, lăsând secretarei sale un bilet prin care-i spunea că nu se va întoarce în noaptea aceea.

Ieri-dimineață, la ora opt, automobilul scriitoarei a fost găsit abandonat lângă Guildford, pe marginea unei cariere de calcar, cu roțile din față atârnând, practic, în gol. În mod evident, automobilul ieşise în decor şi doar mărăcinişul des l-a împiedicat să cadă în groapă. În automobil s-au găsit articole vestimentare şi o servietă diplomat conținând documente.

Toți polițiştii disponibili au fost mobilizați şi au desfăşurat căutări extinse pe o arie de mai mulți kilometri, dar nu s-a găsit nici urmă de Agatha.

Colonelul Christie afirmă că soția dumisale ar fi suferit o cădere nervoasă. O prietenă o descrie pe Agatha drept deosebit de fericită în viața de familie şi devotată unicului său copil.

Domeniile de la Styles forfotiseră de polițişti tot weekendul. Acum soseau reporterii. Tot fugind de întrebările lor insistente, Anna, noua cameristă, a cedat şi i-a spus unuia dintre polițiştii mai frumuşei că Archie şi Agatha avuseseră o ceartă monstruoasă în dimineața zilei în care dispăruse.

— Nu a mai părut în apele ei după aceea, a spus Anna în lacrimi. Şi ce femeie ar fi? El a fost atât de crud cu ea.

Polițistul a bătut-o stângaci pe umăr. Anna a venit mai aproape, iar el a cuprins-o cu brațul.

— Gata, haide, a spus el. Bărbații sunt câinoşi, nu-i aşa?

Ea şi-a ridicat fața drăgălaşă, brăzdată de lacrimi.

— Dumneata pari de treabă.

— Cred că sunt, a spus el, de parcă ar fi decis asta chiar în clipa aceea.

După un interludiu destul de plăcut (cei doi aveau să se căsătorească anul următor în februarie), Anna şi polițistul s-au întors la secția din Berkshire, ca să îi dea noua informație comandantului adjunct Thompson. Acesta s-a

încruntat aflând că o asemenea veste ieşea la lumină abia după un întreg weekend de căutări intense. Era deja destul de rău că presa aflase de dispariție. Acum şi asta.

— Credeți că pe bătrânică a omorât-o colonelul? a întrebat tânărul polițist.

Thompson a pufnit dispreţuitor. Tinerii ăştia consideră bătrân pe oricine este cu un minut mai în vârstă decât ei, nu-i aşa? Amărâtul ăsta habar n-avea că urma să împlinească şi el treizeci şi şase de ani până să apuce să clipească. Thompson avea o fiică de vârsta Agathei, născută în acelaşi an şi în aceeaşi lună. Nu suporta gândul că i s-ar putea întâmpla vreodată ceva.

— Încă n-avem cum să ştim acest lucru, nu-i aşa? a spus Thompson.

— Dar, domnule comandant... a zis Anna, cu glas şoptit, roşie toată din pricina dramatismului situației.

— Dacă ai ceva de spus, ai face bine s-o spui destul de tare ca s-o şi auzim.

Thompson nu ar fi vrut să se răstească, dar nu putea să sufere oamenii care mormăiau.

— Eu cred că s-ar putea să fie implicată şi o doamnă. O altă doamnă.

Anna vorbise la fel de încet, dar Thompson o auzise clar şi răspicat. Chipul i s-a cernit. Dacă soțul fiicei lui ar fi făcut vreodată aşa ceva, Thompson i-ar fi sucit gâtul. S-a ridicat în picioare.

— Aş face bine să mă întorc la Styles şi să am o discuție cu colonelul Christie.

— Oh, a făcut Anna. Dar a plecat. S-a dus la Londra. Zice c-o să implice Scotland Yardul.

— Scotland Yardul!

De parcă ei ar fi buni de închiriat oricând pocneşte vreun bogătan din degete. Ba chiar mai rău, de parcă poliția din Berkshire nu ar putea rezolva şi singură cazul. Thompson

aflase deja cât de arogant era colonelul Archie Christie. Acum ştia că era un mitocan arogant. Nimic nu arunca mai multe suspiciuni asupra unui bărbat decât să aibă alături o teleleică. Thompson se temea mai mult ca oricând pentru viața Agathei Christie.

Archie încă nu ştia că flirtul lui fusese dezvăluit. Tot ce ştia era că departamentele de poliție din Berkshire şi Surrey nu erau bune de nimic, negăsind nici măcar o şuviță din părul Agathei. Se bucura, desigur, că nu păreau să ştie nimic despre relațiile lui extraconjugale, dar, pe de altă parte, ce spunea asta despre priceperea lor investigativă? Archie şi-a pus avocații să aranjeze o întâlnire cu cei de la Scotland Yard, dar şi acesta s-a dovedit a fi un drum înfundat.

— Ne pare rău, domnule colonel.

Tânărul inspector – atât de slab de parcă mâncatul ar fi fost o treabă tare istovitoare – a clătinat din cap. N-o fi fost el angajat de mult timp, dar conflictele conjugale şi femeile dispărute ca urmare a acestora erau totuşi sub demnitatea lui.

— Dacă poliția locală ne cere ajutorul, atunci ne implicăm cu toate forțele. Până atunci? a zis, ridicând mâinile în aer, în semn că deocamdată nu aveau de gând să se implice câtuşi de puțin.

Archie nu suporta să-şi trădeze emoțiile, dar se temea că acum o făcea. A ridicat o mână la frunte, ascunzându-şi ochii. A tras-o imediat, îngrozit că inspectorul ar fi putut crede că plânge. Archie şi-a amintit – aşa cum nu ar fi făcut-o altfel – de ultima noapte cu soția lui. De ce-şi îngăduise acea plăcere? Oare n-ar fi suportat ea totul mai bine dacă el ar fi lăsat-o în pace? Sau cum ar fi fost dacă nu s-ar fi încurcat de la bun început cu Nan, de când a văzut-o de departe pe terenul de golf, reuşind cea mai bună lovitură pe

care o văzuse vreodată la o femeie. În aceeaşi după-amiază, ea îşi făcuse din nou apariția, bând un gin tonic pe terasă. El se dusese la ea de parcă ar fi avut tot dreptul s-o facă, iar ea clipise în lumina soarelui, întinzându-i mâna, cu un aer deopotrivă sfios şi aluziv şi cu un zâmbet fluturându-i pe buze. Ca şi cum ar fi ştiut tot ce avea să urmeze. *Mă bucur să vă cunosc, domnule colonel Christie.* Glasul ei era atât de grav, atât de frumos modulat, încât lui nu i-a venit să creadă când ea a spus că era secretara lui Stan.

Ce greşeală! Ce greşeală cumplită, teribilă! Nan se folosise de manierele ei dobândite în timp ca să se împrietenească cu fiica şefului ei şi să-şi facă intrarea la club. El ar fi trebuit s-o lase să rămână invitata lor şi să nu devină niciodată şi a lui. Agatha nu avea nevoie să-şi dobândească manierele, ea se născuse cu ele. Ea aparţinea lumii lui Archie. AC şi AC. Se potriveau de minune. În toiul acestei crize de familie, Nan părea o străină, o persoană care dăduse din coate ca să pătrundă acolo. În cel mai rău caz, enervantă, în cel mai bun, irelevantă.

Ajuns din nou în stradă, Archie a clipit în lumina zilei. Mulțimea se agita în jurul lui, în timp ce el rămăsese pe trotuar, indecis. Pe partea cealaltă a drumului, o femeie înăltuță, cu un mers aparte, i-a atras atenția. Ştia că nu e soția lui, dar, cu toate acestea, s-a trezit că traversează spre ea. Femeia purta o haină neagră de blană, sigur avea şi Agatha una la fel. A cotit pe o stradă, pe urmă pe alta, apoi a dispărut după un colț. Când a luat-o şi el în aceeaşi direcție, femeia nu mai era. De parcă s-ar fi volatilizat.

Prostii. Probabil că intrase pur şi simplu într-una dintre clădiri. Nemaiavând pe cine urmări, Archie s-a întors la maşină şi a străbătut oraşul până la apartamentul meu. A rămas parcat pe stradă, cu privirea ațintită-n sus, spre fereastra mea. Nici un semn de viață. Poate că plecasem la serviciu. Serviciu! În toiul acelui haos. Ce lux ar fi – să te

prefaci că toate merg normal. Poate că trebuia să se ducă şi el direct la birou. Poate că dacă se comporta ca şi cum totul ar fi fost normal, aşa avea să şi fie. Agatha avea să se întoarcă – să dea năvală fără să bată, aşa cum făcuse săptămâna trecută, elegantă şi veselă şi străduindu-se prea tare. De data asta l-ar găsi singur. El ar lua-o în brațe şi i-ar da un sărut adevărat. *Bineînțeles că mi-ar plăcea să iau prânzul cu frumoasa mea soție.*

Cum de nu-şi dăduse el seama în ce situație o adusese? Sau poate că îşi dăduse seama, dar pur şi simplu nu-i păsase? Cândva fusese atât de protector cu Agatha, atât de gelos, nu suporta să vadă nici măcar un chelner vorbind cu ea. Îi spusese că nu voia să aibă un fiu pentru că nu voia s-o vadă vreodată iubind alt bărbat. Tandrețea ei îi aparținea lui şi numai lui.

A coborât din maşină. Cu mâinile în buzunar. Uitându-se fix la fereastra mea, aşteptând parcă un semn. Dacă ar fi văzut vreo mişcare, ar fi alergat sus şi ar fi bătut la uşă. Şi ştia că, dacă i-aş fi deschis – în ciuda tuturor acelor sentimente profund reale şi a dorinței de a-şi găsi nevasta şi de a schimba situația în care o adusese cu atâta nesăbuință –, m-ar fi luat în brațe şi ar fi uitat pentru o vreme de toată această teribilă nebunie. Merita asta. Indiferent de situație, un bărbat merita asta, să uite de necazuri. Până se întorcea Agatha acasă, nimic nu putea schimba ceea ce făcuse el, iar dacă ar fi ştiut că noaptea aceea din casa familiei Owen era ultima în care făcea dragoste cu mine, ei bine, atunci cu siguranță că s-ar fi bucurat de ea puțin mai mult. Aşa cum o făcuse cu Agatha.

O tânără frumoasă a trecut în goană pe lângă el, îmbrăcată cu un palton uzat. I-a aruncat o căutătură încruntată, de parcă i-ar fi citit fiecare gând. El a întors privirea, spre fereastra mea, în căutarea vreunei umbre fugare.

Nimic. Ştia că nu-l iubeam? Nu. Archie nu era genul de bărbat care să ştie asemenea lucruri.

S-a întors şi s-a dus la maşină, cu cozorocul pălăriei plecat spre pavaj. Gândul la Agatha, zăcând moartă pe undeva, ori singură şi rănită, îl făcea să sufere prea tare. Cât de norocos se simțise odinioară, când ea îşi îndreptase lumina asupra lui. Cât de mult trecuse de când se simțise norocos, mai degrabă decât să creadă pur şi simplu că lumea trebuia să-i aparțină, fără să fie vreodată nevoie măcar de un simplu „mulțumesc".

În noaptea aceea, acasă la Styles, Archie a făcut ceva ce nu mai făcuse niciodată în toți cei şapte ani de la venirea ei pe lume. A dus-o pe Teddy la culcare.

— Ce s-a întâmplat, tată?

Era mai degrabă o anomalie decât o bucurie să-l aibă pe tatăl său acolo, alături de ea, stând pe marginea patului ei, cu mânecile suflecate, cu ochii sticloşi de la whisky şi remuşcări. Peter se cuibărise alături de ea în pat. Câinele era mereu o alinare. Ea şi-a strâns pumnul în blănița lui sârmoasă.

— Nu s-a întâmplat nimic, scumpo, a zis Archie, mângâind-o pe frunte cu fervoarea tipică unui părinte distant care ar fi putut pierde orice în afară de acel copil. Vreau doar să-i spun noapte bună fetiței mele. E ceva greşit în asta?

— Nu.

Teddy avea păturile trase până sub bărbie şi clipea în întuneric, dorindu-şi ca el să plece de-acolo, ca să se termine odată situația aia ciudată. Copiilor nu le place să se simtă responsabili pentru starea emoțională a adulților. Dacă el nu ar fi fost atât de confuz, măcinat de o volatilitate stânjenitoare, poate că l-ar fi rugat să-i mai citească din *Winnie de Pluş.* Honoria îi citise deja o dată cartea până la

sfârşit, dar Teddy voia s-o ia de la capăt, iar s-o citească singură ar fi fost o activitate cam chinuitoare.

— Mama se întoarce?

— Bineînțeles că da, a spus el, prea tăios. Mama se întoarce mereu, nu-i aşa?

— Vreau să spun în seara asta.

— Scuze. Nu. Nu, nu cred că în seara asta.

Nu existau scheme prin care s-o împiedice pe Teddy să înțeleagă că tot tam-tamul din jurul ei avea legătură cu căutarea mamei sale, care dispăruse. Doar negări directe ale adevărului. Nu existau şiretlicuri care să fi putut funcționa prea mult timp, când toată Anglia făcea căutări.

— Bine, atunci, a spus Archie, sărutând-o pe frunte. Somn uşor, Teddy.

Fetița a închis strâns ochii, prefăcându-se că a adormit imediat după sărutarea lui.

Pentru mine, ziua aceea a început departe de toată agitația. Cu o noapte în urmă, ajunsesem la Bellefort Hotel and Spa, un loc discret şi confortabil, perfect pentru oricine voia să stea retras o vreme. Femeia de la recepție – după toate aparențele, din Indiile de Vest – m-a întâmpinat călduros.

— Eu sunt doamna Leech, a spus ea cu adorabila cadență caraibiană. Nu ezitați să-mi dați de veste dacă aveți nevoie de ceva. Orice.

Mi-a dat un stilou ca să semnez în registru. Am ezitat puțin. Făcusem rezervarea pe numele „doamna O'Dea". Nu s-ar fi cuvenit pentru o tânără nemăritată să stea singură într-un hotel. Acum m-am trezit adăugând şi un prenume. „Doamna Genevieve O'Dea", am scris, simțind că mi se pune un nod dureros în gât. Era numele copilului meu pierdut. Poate că ar fi trebuit să scriu Genevieve Mahoney, fie şi numai pentru a vedea numele acela scris măcar o dată.

— Vă mulțumesc, doamnă Leech. S-ar putea să mi se servească cina în cameră?

— Bineînțeles. Am să trimit un platou cu bunătăți în camera dumneavoastră.

O femeie care se apropiase de scări, îmbrăcată în halatul hotelului – probabil că tocmai se întorcea de la un tratament balnear –, a dat buzna la recepție.

— Cina în cameră! i-a spus ea doamnei Leech. Exact ce trebuie, nu-i aşa? Vom face şi noi la fel, vă rog.

— Da, doamnă Marston.

Doamna Marston s-a întors spre mine. Era cam de-o seamă cu Agatha – poate cu un an sau doi mai în vârstă – şi avea o față rotundă, jovială. Obraji trandafirii.

— Noi suntem în luna de miere, domnul Marston şi cu mine, mi-a spus ea, privindu-mă drept în ochi, fără însă – bănuiesc – să mă vadă cu adevărat. Trebuie să ne menținem energia la cote înalte, mă-nțelegeți!

Doamna Leech şi cu mine am schimbat o privire scurtă pentru a ne împărtăşi una alteia aversiunea față de ideea de a merge mai departe cu imaginația în acea chestiune.

Dimineața a venit repede şi am ştiut că nu puteam rămâne în cameră o veşnicie, aşa că am coborât la micul-dejun. Hotelul era confortabil, dar nu neapărat elegant. Nu s-ar fi potrivit drept cadru pentru unul dintre romanele Agathei. Însă lui E.M. Forster i-ar fi plăcut – fotolii confortabile în care să te afunzi, dar cu brațele tocite. M-am dus în salonul-restaurant, m-am aşezat la o masă şi i-am cerut chelneriței în vârstă, care semăna cu o bunicuță, să-mi mai aducă nişte frişcă.

— Vă deranjează dacă mă aşez la masa dumneavoastră? m-a întrebat o tânără americancă.

Am ridicat privirea. Era cam de vârsta mea, cu păr blond, tuns bob, şi o față hotărâtă şi inteligentă. Mai erau mese

libere, dar în loc să-i subliniez asta, am încuviinţat din cap. Ea s-a aşezat în faţa mea şi a zâmbit.

— Eu sunt Lizzie Clarke, a spus ea, mai tare decât era necesar, tipic american. Sunt aici cu soţul meu. El doarme încă, puturosul. Apele termale îl storc de energie.

A râs, din nou prea tare. M-am uitat în jurul meu prin salon, să văd dacă ceilalţi meseni păreau deranjaţi. Lizzie a interpretat asta ca pe o solicitare din partea mea să mă pună la curent cu privire la restul clienţilor. A făcut semn spre o femeie superbă, atât de tânără încât probabil că fusese doar o copilă în timpul războiului şi cu părul atât de blond încât părea aproape alb.

— Aceea este doamna Race.

Doamna Race şedea singură la masă, privind pierdută pe fereastră.

— Ce frumoasă e, am spus eu, cu destul de multă căldură în glas pentru ca Lizzie s-o interpreteze ca pe un compliment. Doar nu-i aici singură. Sau este?

— Oh, nu. Are un soţ cu ea. Sunt în luna de miere.

— Am mai întâlnit o doamnă aici în luna de miere.

— Da, am cunoscut-o şi eu. Era mult mai încântată de împrejurări decât cea de acolo.

M-am uitat din nou la tânăra mireasă. Bietei fete îi tremura bărbia.

— Ea şi proaspătul ei soţ, a spus Lizzie, par să nu facă altceva decât să se certe. Aşa că bătrânii în luna de miere sunt fericiţi, pe când cei tineri nu. E păcat să nu fie cineva vesel în luna de miere. Nu credeţi?

Eu am zâmbit.

— Vă place să studiaţi oamenii, nu-i aşa?

— Este hobbyul meu preferat, a recunoscut Lizzie, cu un râs autoironic care mi-a făcut-o pe dată simpatică.

Şi cine a intrat chiar atunci, dacă nu chiar bătrânii aflaţi în luna de miere, domnul şi doamna Marston. S-au aşezat la

masa cea mai îndepărtată şi atunci mi-am permis şi eu să observ puțin oamenii. Doamna Marston avea părul negru, cu doar câteva fire albe, şi un spate mare, lat. Am privit peste umărul ei, direct la soț.

Domnul Marston era un tip jovial, roşu la față, care nu a părut să mă observe, având ochi doar pentru soția lui. Ce drăguț!

— Spuneți-mi, a vorbit Lizzie, după ce terminaserăm de mâncat. Mergeți la băi? N-ați prefera o plimbare înainte? Dacă ne intră un pic frigul în oase, apa fierbinte o să ni se pară şi mai plăcută.

Lizzie era deja în picioare. Mi-am împins scaunul înapoi. Am ieşit împreună din salonul-restaurant, pe urmă am mers în camerele noastre ca să ne îmbrăcăm călduros înainte să ne întâlnim afară şi să pornim pe drumul înghețat, cu nori reci şi cenuşii adunându-se deasupra noastră. Era o idee bună să facem o plimbare ca să ni se facă puțin frig înainte să ne întoarcem la Hotel Bellefort, şi chiar aveam să înghețăm de-a binelea, în ciuda paltoanelor, pălăriilor şi a mănuşilor călduroase.

— Soțul dumitale cum e? am întrebat eu când am pornit în plimbare.

Şi eu puteam fi directă, nu numai ea.

— Adorabil. Recomand bărbații americani. Sunt diferiți de cei britanici. Mai emoționali şi mai expresivi.

Departe de privirile tovarăşilor noştri de hotel, m-a luat de braț, de parcă am fi fost vechi prietene.

— Ce-mi place să aud că vorbeşti atât de frumos de el. Nu toate femeile vorbesc aşa despre soții lor. Se plâng de ei şi îi vorbesc de rău, şi pe urmă se miră când ei fug cu alta.

Lizzie a râs. S-a oprit şi şi-a aprins o țigară, ferind flacăra chibritului cu mâinile înmănuşate.

— Dacă nemulțumirile soției sunt întemeiate, femeia cu care fuge soțul se va plânge şi ea de el într-o zi. Probabil din cauza aceloraşi lucruri. Corect?

Mi-am aranjat pălăria la locul ei. Făcusem eforturi să arăt respectabilă şi dichisită. Ca o femeie măritată în vacanță. O femeie calmă, care nu fuge de nimic, ci vrea pur şi simplu să-şi acorde nişte momente de relaxare.

Lizzie şi-a luat ochii de la mine şi a privit în față, pe drum. Se vedea un tânăr care venea înspre noi. Era înalt şi avea un mers elegant. Chiar şi de la distanța aceea, de mai bine de treizeci de metri, se vedea clar că avea o țintă precisă, îndreptându-se direct spre noi, de parcă ar fi avut ceva urgent de transmis.

— Nu prea pare în apele lui, a murmurat Lizzie.

Nu m-am uitat la ea, ci am rămas concentrată asupra bărbatului. Impresia mea era exact opusul celei a lui Lizzie. Mie mi se părea că era foarte în apele lui. Aproape niciodată în viața mea nu am avut nevoie de asemenea autocontrol brusc şi prezență de spirit pentru a-mi păstra vocea neutră atunci când am vorbit.

— Poate o să ți se pară ciudat, dar îl cunosc. Te superi dacă te las acum?

— Absolut deloc, a zis ea, tresărind uşor. Eu aş cam fi pregătită pentru o baie fierbinte. Poate ne vedem la bazine?

— Poate.

Dar eu începusem deja să merg în direcția opusă.

— Nu uita să nu te încrezi prea repede în străini.

— Mulțumesc, am zis, fără să privesc înapoi la ea. Mulțumesc că mi-ai amintit.

Picioarele au început să mi se mişte repede, ca atunci când eram tânără. Ducându-mă către acel bărbat. Era ca şi cum m-aş fi grăbit către cea mai frumoasă perioadă din trecutul meu. Atmosfera se schimbase. Cerurile se

deschiseseră pentru a-mi oferi un dar atunci când îl meritam cel mai puțin.

El purta un pulover gros de lână şi un palton descheiat şi fluturând, în ciuda frigului. Părul negru îi cădea peste frunte. Zâmbetul îi dispăruse din priviri, dar ochii îi rămăseseră de cel mai frumos albastru, într-o mie de nuanțe. Eram încălțată cu nişte pantofi cu tocuri butucănoase, perfecte pentru mers pe jos, dar deloc potrivite pentru goana în care mă pornisem aproape fără voia mea. Nu puteam ajunge la el suficient de repede. Mi s-a deschis şi mie paltonul. Ştiam că dacă aş fi alergat în brațele lui, el m-ar fi ridicat şi m-ar fi învârtit prin aer, dar, nu ştiu de ce, m-am oprit exact în fața lui. L-am privit, ca să fiu sigură că e aievea, căci mi s-a părut mai important decât să-l iau în brațe.

— Finbarr, am spus. Nu pot să cred.

— Bună, Nan, mi-a zis el, întinzând brațul şi luându-mă de mână.

Mi-a dus palma la buze, trei sărutări scurte.

— Mi-a fost dor de tine.

În Berkshire şi Surrey, căutările continuau ca pentru o moartă. Silent Pool, desişurile, rigolele. Câinii hămăiau, cu nasurile lipite de pământ. Dacă Agatha Christie era găsită lângă casă, asta s-ar fi întâmplat pentru că murise acolo, de mâna ei sau a altcuiva.

În restul Angliei, autoritățile căutau o persoană în viață, care se ascundea. Polițiştii din tot ținutul situat între Land's End şi Coldstream arătau fotografia Agathei proprietarilor de hoteluri şi clienților acestora. *Ați văzut-o pe această doamnă?* Chilton era unul dintre cei mulți care urmau aceste proceduri. Fusese însărcinat s-o caute şi asta plănuia să facă. Cu o zi înainte, când sosise, se comportase ca un client obişnuit, cazându-se şi luând cina la restaurant,

alături de ceilalți câțiva clienți. Soția lui Simon Leech l-a condus la o masă şi i-a oferit locul din fața unei tinere frumoase, cu un păr bogat, negru, pe care doamna Leech a prezentat-o drept Miss Cornelia Armstrong.

— Cu siguranță nu sunteți singură aici, i-a spus Chilton lui Miss Armstrong, neputându-se abține.

Miss Armstrong a zâmbit, luând, parcă, drept compliment suspiciunea lui.

— Ba cum să nu, a spus ea, cu o notă nu tocmai discretă de reproş amabil. Suntem în 1926, nu ați aflat încă? Bărbați de vârsta mea au mers la război. Cu siguranță am să mă descurc şi eu să merg la băi.

Chilton a zâmbit, iar proprietara hotelului a bătut cu palma în masă, vizibil mulțumită că se lega o conversație interesantă.

— Nu uitați să le spuneți tuturor prietenilor dumneavoastră care este cel mai bun hotel din Harrogate, a ciripit doamna Leech, cu un zâmbet sârguincios, înainte să plece.

Pentru Chilton, restul serii a decurs agreabil, aflând de la Miss Armstrong mai multe despre sufragii decât ştiuse vreodată.

Luni dimineața, ca prim lucru după micul-dejun, Chilton s-a dus în oraş cu domnul Leech. Secția de poliție din Leeds era în mare parte aşa cum o lăsase. Lippincott îşi ținea tot timpul uşa deschisă. I-a făcut semn lui Chilton să vină în biroul lui.

— Ce moment ți-ai ales şi tu să ieşi la pensie, exact când s-a comis crima secolului!

Au râs amândoi, căci căzuseră deja de acord că nu era vorba câtuşi de puțin despre o crimă. Doar despre o cucoană cu nițică faimă, dispărută când nimic altceva nu se întâmpla în lume, stârnind un scandal mediatic prostesc. Ziarele parcă înnebuniseră. Lippincott i-a dat lui Chilton

nişte rapoarte poliţieneşti şi o fotografie cu Agatha de la editorul ei, aceeaşi care era trecută din mână în mână prin toată Anglia.

— Dacă femeia asta nu-i moartă, o să fie al dracului de ruşinată pentru toată agitaţia provocată, a spus Chilton.

Uitându-se la fotografia Agathei – melancolică şi frumoasă –, şi-a regretat pe loc ironia. Cruntă socoteală mai era sinuciderea, dar el înţelegea că, atunci când trebuia să pleci, trebuia să pleci. Femeia aceea avusese cu siguranţă motivele ei.

Lippincott şi-a expus teoria mai cinică, însă mai puţin tragică.

— Ce-o să facă e că o să vândă multe cărţi. O mulţime de cititori englezi îi ştiau deja numele vineri. Dacă nu apare până la sfârşitul săptămânii, o să fie o senzaţie la nivel mondial.

— Jonglerie publicitară, zici?

— Un fel de jonglerie. Dar de-asta am vrut să te întorci, Chilton. Am ştiut că, indiferent de situaţie, tu ai să tratezi problema ca pe ceva real. Şi trebuie s-o luăm în serios. Nu ştie nimeni încă unde a plecat femeia asta. Ar putea foarte bine să fie pe-aici pe undeva.

În semn de încuviinţare, Chilton a efectuat salutul militar, mai în glumă, mai în serios, dar pe amândoi i-a străbătut pentru o clipă o umbră de tristeţe. Văzuseră multe împreună, pe vremea când salutul militar era la ordinea zilei.

— Totuşi, să privim partea bună, Chilton. Graţie vărului meu, te pot caza gratuit. Şi am o maşină a poliţiei pe care ţi-o pot pune la dispoziţie ca să-ţi desfăşori ancheta. Te-ai pensionat prea devreme ca să-ţi facem cadou un ceas scump sau altceva asemănător. Aşa că ia-o ca pe o mică vacanţă, ce zici? Caut-o pe Agatha Christie, dar bucură-te şi

de centrul balnear. Bucură-te de hotel. Mănâncă bine. Fă un masaj, ce naiba.

Chilton nu se putea imagina la masaj.

— Ştii că am locuit în Yorkshire timp de şapte ani şi nu am fost niciodată la băi?

— Păi, ce să zic, a replicat Lippincott, deşi Chilton era convins că la fel stăteau lucrurile şi în cazul lui.

Poate că îşi dorea ca afacerea vărului lui să prospere, dar era puţin probabil să frecventeze vreodată centrul.

— Ar cam fi timpul.

Pentru mine, frigul zilei dispăruse, odată cu cerul senin, albastru. Nu-l mai vedeam decât pe Finbarr. El m-a prins uşor de braţ şi m-a tras deoparte, privind peste umăr să vadă dacă Lizzie Clarke mai era acolo.

— Nu trebuie să-ţi faci griji din pricina ei, am spus, dar el nu a părut să m-audă.

Ne-am îndepărtat de drum, am trecut printre tufe şi am intrat într-un pâlc de mesteceni argintii.

— Finbarr.

Când eram tineri, în Irlanda, o astfel de abatere ar fi putut fi ceva jucăuş, o încercare ca să vadă cât de curajoasă puteam fi.

— Ce faci?

— Aş putea să te întreb acelaşi lucru.

Glasul lui hârşâit, de după război, m-a trezit la realitate.

— Sunt în concediu. Cum de m-ai găsit?

— Lasă asta. Important e ce facem în continuare. Tu şi cu mine, să lăsăm toată povestea asta a ta în urmă şi să ne întoarcem acasă, la Ballycotton.

— Ballycotton nu e casa mea, am zis eu, trăgându-mi braţul din strânsoarea lui.

La început, când l-am văzut, am simţit că-mi explodează creierul într-o mie de particule. Acum, particulele începeau

să se rotească şi să prindă contur, formând o imagine mai clară.

— Nu a fost şi nu va fi niciodată.

— A fost şi va fi. Tata a murit, Nan.

Din felul în care a spus-o, mi-am dat seama că şi mama lui murise, poate cu mult timp în urmă.

— Am economisit suficient cât să cumpăr un locşor unde să pot creşte şi dresa câini. Putem merge acasă. Tu şi cu mine.

Mi-am imaginat casa de care vorbea şi drumul spre Sunday's Corner. Ştiam că ar fi trebuit să spun că-mi părea rău că-i muriseră părinții. Dar nu-mi părea şi n-avea să-mi pară vreodată.

— Nan, nu poți merge mai departe cu asta. E stupid, şi greşit pe deasupra. Locul tău e lângă mine, nu lângă un bărbat deja însurat.

Aşadar, *primise* scrisoarea pe care i-o trimisesem. Şi acesta era răspunsul lui. Fusese o greşeală să-i scriu, o clipă de slăbiciune.

— E prea târziu, am spus eu, sperând ca vocea mea să fi părut mai degrabă tristă decât încărcată de reproş. Ai venit prea târziu.

El m-a cuprins cu mâna pe după talie, ferm, dar cu blândețe, şi m-a tras mai departe în pădure. Începuse să-mi alunece pălăria şi el mi-a aşezat-o la loc pe cap, înfigând-o bine peste urechi, care trebuie să fi fost stacojii de furie şi de ger. Finbarr nu voia să-mi fie frig. După celebrarea Armistițiului, când mă culcasem cu el la Londra, în toiul pasiunii care se acumulase ani la rândul, el se oprise să-mi aranjeze perna sub cap.

Aceasta era a treia oară când îl vedeam din acea zi încoace. Prima fusese la Ballycotton, când el avea gripă[9] şi delira. A doua, aproape un an mai târziu, după ce eu părăsisem Irlanda pentru totdeauna, iar el venise, în sfârşit, să mă caute la Londra. Mă implorase să plec cu el în Australia. Dar nu am făcut-o.

Acel Finbarr care făcuse dragoste cu mine în ziua sărbătoririi Armistiţiului păruse a fi cel de odinioară. Sau poate că asta vrusesem eu să văd – o frumoasă iluzie efemeră. Când s-a întors după mine, nici unul dintre noi nu mai era cel de odinioară. Eu eram distrusă de pierderea suferită. Iar el era doar distrus. Zece kilograme în minus. Nici urmă de aerul jovial care fusese trăsătura lui esenţială. Vocea lui, ruinată de iperită, nu suna deloc ca a băiatului din amintirile mele.

(„Uneori”, scria Agatha Christie câţiva ani mai târziu, „nu poţi să nu fii copleşit de un val de mânie când te gândeşti la război.”)

„Nu”, îi spusesem eu atunci. „Nu pot veni cu tine. Nu pot pleca nicăieri.”

Acum, şase ani mai târziu, în Harrogate, poate că Finbarr şi cu mine nu redeveniserăm cei de altădată. Dar puteam măcar să vorbim cu calm. Mă puteam uita la el fără să simt vreo pornire de a-l învinui. Nimic din toate astea nu se întâmplase din vina lui.

— Noi doi trebuie – mi-a strâns mâinile într-ale lui – să plecăm departe de locul ăsta. Putem s-o luăm de la început. Tu şi cu mine.

---

[9] Gripa spaniolă, un tip de gripă care a apărut în timpul Primului Război Mondial şi care s-a răspândit în multe ţări odată cu întoarcerea soldaţilor de pe front, afectând în principal tinerii şi având o rată de mortalitate ridicată. Pandemia a făcut între cincizeci şi o sută de milioane de victime în perioada 1918–1919.

— Of, Finbarr. Nu asta ne trebuie nouă. Absolut deloc.

Mi-am tras mâinile dintr-ale lui. Ca să ajung înapoi pe drum, trebuia să străbat toată vegetația aceea nesfârşită. Cerul hibernal se deschidea vast deasupra, şi mi-am strâns tare brațele în juru-mi. *Inspiră, expiră.* Aşa aveam să traversez zilele care urmau. O respirație după alta.

Finbarr era chiar în urma mea. Şi-a pus mâna pe umărul meu, iar eu i-am respins-o dintr-o zvâcnire. Ultima oară când îl văzusem, mi se topiseră toate măruntaiele într-o negură cernită. Aveam încă atâtea de luat în considerare. Şi-apoi mai era şi schimbarea din el. La câteva zile de la acest moment, inspectorul Chilton avea să-mi spună ceva despre mersul la război. Cum lumea părea într-un fel înainte. După care vedeai Marea Întristare şi nu aveai cum s-o uiți vreodată. Finbarr nu avea nici măcar un rid pe față. Îşi păstrase aceeaşi siluetă înaltă, uscățivă şi agilă. Dar soarele îl părăsise. Aşa cum răguşeala îi răpise glasul cristalin de odinioară, Marea întristare îi răpise bucuria. Dacă nu l-ar fi făcut să pară o corabie care şi-a pierdut ancora, poate că l-aş fi iubit chiar mai mult. Văzusem şi eu, în parte, ce însemna acea întristare.

A întins mâna şi m-a tras înapoi în brațele lui. Trei secunde. Apoi mi-a dat drumul, s-a întors şi a plecat cu paşi greoi pe drumul pe care venise. Poate a crezut că-l voi urma, dar nu am făcut-o. Am rămas pironită-n loc, privindu-l cum se îndepărtează. El ştia că eram încă acolo, pentru că a ridicat brațul fără să privească în urmă şi, cât încă îl puteam auzi, a strigat:

— Mă vei revedea curând, Nan. Foarte curând.

Mai bine de o oră mai târziu, chiar înainte să intru la bazine cu Lizzie Clarke, mi-am pus întrebarea logică la care Finbarr nu răspunsese: „De unde ştiuse că eram în Harrogate?”

— Eşti bine? a întrebat Lizzie, când m-am instalat lângă ea, în apa fierbinte.

Am încuviințat din cap, un gest care nu însemna neapărat *Da,* cât mai degrabă *Îți povestesc mai târziu.* Purtam costumul de baie pe care îl purtam pe obicei pe plajă, cu jupă până la genunchi şi şort asortat pe dedesubt. Deşi Lizzie era în apă până la bărbie, îmi dădeam seama că echipamentul ei era considerabil mai îndrăzneț, şi asta nu doar pentru că era de culoarea roşiei pârguite. Toate femeile purtau căşti de baie, care le acopereau complet părul, ca un fel de uniformă, oricât de diferite ne-ar fi fost costumele.

Aburii m-au împresurat şi mi-am simțit deodată mintea mai uşoară. Poate că eu reuşisem să-l invoc cumva pe Finbarr. O trăire lucidă. Sau poate că a fost tocmai pe dos şi doar mi-am imaginat că a fost acolo. Aproape că mi-a venit să-i cer confirmarea lui Lizzie. *Ai văzut azi un bărbat cu părul negru venind pe drum înspre noi? M-ai lăsat singură cu el? Ai spus că nu părea a fi în apele lui?* Oare ar fi fost mai bine sau mai rău dacă nu s-ar fi întâmplat deloc, dacă nu aş fi fost iar în brațele lui Finbarr?

Apele termale naturale de la Bellefort se aflau sub clădirea hotelului, într-un loc ce semăna cu nişte peşteri pline de aburi. Plafoane joase de piatră, astfel încât şi cei mai scunzi dintre noi trebuiau să se aplece cât mai mult, ajungând până la gât în apă. Contra unei taxe neînsemnate, puteai folosi bazinele chiar dacă nu locuiai la hotel, însă în această zi, alături de noi în apă erau în general ceilalți clienți ai hotelului. Vizavi de noi, cufundată până la bărbie, era cea mai vârstnică dintre proaspetele mirese, doamna Marston. Se uita veselă la mine şi la Lizzie, prin perdeaua de aburi. Ne-am uitat şi noi direct la ea, dar nu era genul care să-i examineze pe ceilalți. Privirea ei avea ceva superficial. Am presupus că dacă cineva ar fi întrebat-o mai târziu despre mine şi Lizzie, nu ar fi fost în stare să numească nici

măcar o trăsătură de-ale noastre – culoarea părului, a ochilor, nimic. Doar sexul şi vârsta aproximativă. Noi existam ca un public pentru ce avea ea de spus.

— Ce faceți, dragele mele? a întrebat doamna Marston, cu o căldură-n glas ce părea sinceră.

— Foarte bine, a răspuns Lizzie, cu accentul ei american tranşant.

— Ne-am cunoscut aseară, am spus eu, înainte ca Lizzie să apuce să mă prezinte.

Mi-am dat seama că doamna Marston nu-şi mai amintea.

— Am înțeles că ar fi cazul să vă felicit?

Femeia a râs, iar în ochii ei căprui şi mari a apărut o scânteiere.

— Aşa este. Şase zile de căsnicie, şi numărătoarea continuă. E o mare fericire, credeți-mă. O mare fericire.

— Ce minunat, a spus Lizzie. Şi unde s-au cunoscut cei doi porumbei amorezați?

— Oh, ne cunoaştem de mult, eu şi domnul Marston. Nişte urgisiți ai sorții, s-ar putea spune. Dramă şi suferință, doamnelor. Ascultați la mine. E cu atât mai bine când planetele se aliniază până la urmă.

— Nu pot spune că sunt de acord, a zis Lizzie, fără să-şi ia ochii de la doamna Marston. Eu şi soțul meu am avut şi noi parte de suferință şi de drame. Şi m-aş fi putut lipsi de toate astea. Cu desăvârşire.

— Ei bine, atunci ştiți cum e, a spus doamna Marston, renunțând la dezacord.

M-am gândit la Agatha, la toată suferința şi drama ei din acel moment, sperând că ar fi putut fi într-o zi mai fericită ca niciodată, în virtutea durerii pe care i-o provocam eu acum. Refuzam să iau în considerare, ca pe o variantă posibilă, moartea Agathei. Eu şi Agatha eram conectate. Dacă i s-ar fi întâmplat ceva, aş fi simțit-o în oase, la fel cum o făcusem când murise Colleen.

Doamna Marston s-a cufundat şi mai mult în apă, care îi acoperea acum şi bărbia, în vreme ce ochii deschişi la culoare îi străluceau visători, ca pentru a-i atesta fericirea. Pe urmă şi-a coborât capul mai aproape de suprafața apei, spunând:

— Am fost aproape consternată să aflu că acest hotel este deținut de către o persoană de culoare. Dacă ştiam, poate nici nu mai rezervam aici.

— Doamna Leech? Mie mi se pare foarte amabilă.

Vocea lui Lizzie sunase ferm şi sacadat, punând punct acelei conversații.

Spre lauda ei sau, altminteri, dintr-o incapacitate de a întreține un dezacord, doamna Marston i-a făcut pe plac, schimbând subiectul.

— Aveți copii? a întrebat-o ea pe Lizzie.

— Am avut un băiat. A murit la scurt timp după ce s-a născut.

— Vai de mine, a spus doamna Marston, plină de milă maternă. Dar sunteți tânără. Veți face altul? Şi pe urmă încă unul, şi încă unul. Nu-i aşa?

— Sper.

Expresia lui Lizzie era greu de citit.

— Dar asta nu înseamnă că am să-l uit vreodată pe primul.

— Bineînțeles că nu. Ca să fiu sinceră, sper ca pentru mine să nu fie prea târziu. Să am un copil. S-au întâmplat lucruri şi mai ciudate. Şi asta-i tot ce mi-am dorit vreodată, sincer. Un copil. Mă rog. Un copil şi pe domnul Marston.

Am ieşit şi am luat un halat de hotel, ca să-mi acopăr costumul de baie.

— Mă simt puțin amețită. Poate ne vedem la ceai.

— Cam ursuză prietena dumneavoastră, i-a spus doamna Marston lui Lizzie, ca şi cum aş fi plecat deja. Trebuie să-şi găsească un soț, asta-i tot, nu-i aşa?

— Dar cine spune că nu mi-am găsit un soț, am replicat, pe un ton vădit iritat, strângând tare cordonul halatului.

— Ei, haide acum, a spus doamna Marston, cu aerul cuiva obişnuit să dețină controlul. Ține-ți firea, drăguță, era doar o glumă.

Şi parcă dorind s-o dovedească, a izbucnit într-un hohot vesel de râs, ce-a răsunat zgomotos prin toată grota, cel mai puțin fericit sunet pe care mi-l puteam imagina.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

Fetele din toată lumea aşteptau veşti de la soldații pe care nu aveau să-i mai vadă vreodată, însă eu eram norocoasă că iubeam un bărbat care şi-a ținut promisiunea. Finbarr a împăturit o bancnotă de o liră în prima scrisoare pe care mi-a trimis-o.

A scris: *Am crezut că sunt mort pe dinăuntru, până să te văd aşteptându-mă în piață.*

A scris: *Nu a fost vorba doar de euforia Armistițiului.*

A scris: *Ar fi trebuit să aşteptăm noaptea nunții, aşa este, dar eu ştiu în adâncul sufletului meu că n-o să existe niciodată un moment mai desăvârşit decât acela. Iar noaptea nunții noastre va veni, Nan, să nu te îndoieşti niciodată de asta.*

Şi apoi a sosit a doua scrisoare, fără bani. Spunea doar atât: *Te iubesc* şi *Mă tem că am făcut febră.*

Nici eu nu mă simțeam prea bine.

Tata a primit veşti din Irlanda. Unchiul Jack supraviețuise războiului – scăpând nevătămat în luptă. Dar a venit acasă de pe front cu gripă, pe care le-a dat-o soției şi copilului. Tuşa Rosie s-a însănătoşit. Unchiul Jack însă nu. Nici Seamus. Păruse aşa o binecuvântare că scumpul meu

văr fusese prea tânăr ca să lupte în război. Dar până la urmă tot murise. Părea că valurile acestui război nu încetau să tot lovească țărmurile. Am jelit pierderea celei de-a doua familii ale mele, iubita mea fermă rămasă pustie. Mama m-a consolat, neputându-se stăpâni să-şi tot lipească palma de fruntea mea.

Când Emily Hastings s-a îmbolnăvit, Megs, Louisa şi cu mine nu am mai avut voie s-o vizităm.

— O să fie un miracol dacă pe voi, fetelor, o să vă ocolească, a spus mama la cină, ştergându-şi lacrimile. Ştiați că Andrew Pennington a murit chiar ieri? Toți tinerii ăştia. Băieți care s-au întors întregi din război doar ca să moară de gripă.

Mulțimea uriaşă şi blândă ce ne purtase la întâmplare în mijlocul ei pe Finbarr şi pe mine era măcinată de o boală invizibilă. Mama a renunțat la slujba ei de la Buttons and Bits şi a insistat să fac la fel.

— Nu, să nu care cumva, a spus tata, când m-a prins încercând să ies din apartament. Nu e sigur să ieşi afară acum.

— Megs zice că noi am avut deja gripă primăvara trecută, am spus eu.

Toate trei fetele avuseserăm febră uşoară şi ne reveniserăm repede.

— A crede nu e totuna cu a şti, s-a răstit el. Şi înainte să vă las pradă pericolului, ar trebui să ştiu.

De ani de zile, relația dintre noi era una rece. Însă în clipa aceea, am putut vedea pe chipul lui pierderea celui mai mare dintre copii, a fratelui şi a nepotului pe care abia dacă îl cunoscuse. Tata îmbătrânise o sută de ani de când mă sinchisisem să-l privesc ultima oară cu adevărat. Aşa că l-am strâns tare în brațe. M-am gândit la scrisoarea lui Finbarr. Rămăsese oare cineva în Ballycotton care să fi ştiut să-mi scrie, dacă el murea cumva? Noi nu aveam telefon. În

mod cert nici familia Mahoney nu avea, abia dacă era electricitate în Ballycotton.

— Eşti cam palidă, Nan, a spus mama în seara aceea, apoi mi-a verificat din nou temperatura.

Nu-şi putea ţine mâinile departe de feţele noastre.

— Ai face bine să te odihneşti. Îţi aduc eu ceva de mâncare.

M-am închis în camera mea, cu palmele lipite de pântec. Nu aveam gripă. Aveam altceva. Teama mamei mele de gripă înlocuise, cel puţin temporar, teama ei de o sarcină. O făcuse oarbă la adevărata mea problemă. N-avea de unde şti că, în acest scurt interval de timp, de câte ori mă atingea ori mă ţinea în braţe, îşi atingea şi ţinea în braţe şi nepoata.

Colleen avusese vârsta mea, aproape identică, atunci când s-a aruncat în Tamisa. Nu voiam ca mama să treacă din nou prin aşa ceva. Nu le-am spus lui Megs şi Louisei că eram însărcinată pentru că nu voiam să-şi facă griji pentru mine. Şi nu voiam să-i dau tatei ocazia să mă alunge furios de acasă. Aveam de gând să traversez singură Marea Irlandei şi să mă mărit cu Finbarr. Chiar dacă el era pe moarte, era mai bine să fii văduvă de soldat decât proasta unui soldat. Detaliul mărunt al acelui *da* rostit în faţa preotului sau vicarului care îţi dădea binecuvântarea făcea diferenţa dintre eroină şi paria. Iar eu nu trebuia decât să ajung de pe insula mea pe cea a lui Finbarr.

La momentul acela, mama nu mai ieşea din casă decât pentru a se duce la băcănie. Imediat cum a ieşit pe uşă, m-am dus în camera ei şi am scos cutia de tablă pentru ceai, pe care ne-o arătase. Cu banii ascunşi de ea şi bancnota de o liră trimisă de Finbarr, aveam exact cât să ajung la Ballycotton. Mi-am plimbat prin palmă verigheta bunicii, cu gândul de a mi-o pune pe deget. Dar am decis, până la urmă, s-o las înapoi în cutie. Nu trebuia să mă dau drept

femeie măritată. Aveam să fiu măritată cu adevărat în scurt timp.

Ultimii bani i-am dat pescarilor care m-au dus, într-o căruță trasă de un catâr, de la gară în sat, la casa albă de humă a familiei Mahoney. Catargele din port se loveau între ele, iar pescăruşii se avântau, țipând, spre cer. Ştiam că Alby nu avea voie înăuntru, ci dormea sub casă, şi am fost dezamăgită că nu a țâşnit în întâmpinarea mea. Dar poate asta însemna că Finbarr se însănătoşise şi era plecat pe undeva, câştigând un ban frumuşel din păstorit.

Doamna Mahoney a deschis uşa. O ştiam de dinainte, când o mai întâlnisem la slujbele de duminică de la biserică. Dar pe atunci zâmbea. Era o femeie măruntă, cu nişte umeri atât de osoşi, încât, prin cardiganul pe care îl purta, se desluşea V-ul lor ascuțit.

— Nu-l poți vedea, a zis ea înainte ca eu să apuc măcar să-i amintesc cine eram. Nu e sigur pentru tine.

S-a dat totuşi în lături şi m-a lăsat să intru, pe urmă a aprins focul în sobă, ca să facă nişte ceai. Era frig în casă, iar mie mi-a venit să-mi trag scaunul mai aproape de foc, dar n-am vrut s-o insult. Podeaua era de pământ. Într-o altă vreme, imaginea bărcilor pe fereastră ar fi putut fi una frumoasă, dar în clipa aceea îmi păreau a fi tot ce nu îşi dorea Finbarr pe lume. Observându-mi privirea, doamna Mahoney s-a ridicat în picioare, s-a dus la fereastră şi a închis obloanele.

— Eu sunt nepoata lui Jack O'Dea.

— Ştiu cine eşti.

Mi-am dat seama că a vrut să spună ceva despre Seamus şi Jack. Poate să transmită condoleanțe. Poate să-i învinuiască – Finbarr fusese probabil la ei, nu-i aşa, înainte să cadă la pat. A împins cana cu ceai în fața mea, fără să-mi ofere lapte sau zahăr.

Mi-am rotit privirea prin bucătăria îngustă. Erau două uşi – cea pe care intrasem, de afară, şi cea care ducea în restul casei, închisă bine.

— Finbarr e aici? E bine?

— I-aici şi nu-i bine şi nu trebuie să-l necăjeşti acuma.

S-a aşezat în fața ceştii ei de ceai. Din felul în care refuza să mă privească mai mult de câteva secunde, mi-am dat seama că făcea un efort să nu fie drăguță cu mine. Oare ştia? Despre mine? Sau răceala ei era din cauza grijilor pe care şi le făcea pentru unicul ei copil?

— E gripă?

— Da, şi nu trebuie s-o iei şi tu. Trebuie să te scoatem din casa asta imediat. Eu l-am îngrijit zi şi noapte, se poate să fi luat şi eu. Sunt sigură de asta.

— Dac-aş putea măcar să-l văd...

— Nu poți.

— Aş putea sta în uşă.

— Eşti surdă, fato? Am spus nu.

— Nan. Mă cheamă Nan. Finbarr vrea să mă vadă. Ştiu că vrea.

Ea a întors privirea, spre fereastra cu obloanele închise. Avea păr negru, ca al lui Finbarr, înspicat cu alb. La fel cum avea să fie şi al lui cândva. Crezusem la început că obrajii ei erau rozalii de la frig, dar, privind mai de aproape, am văzut mici vase de sânge sparte deasupra pometților. Era măcinată de griji. Fusese probabil frumoasă cândva. Finbarr mi-a spus că îşi dorise o sută de copii. Acum eu eram acolo, oferindu-i încă unul.

— Unde-i Alby?

— L-am dat pentru alimente în timpul războiului.

Oare îi scriseseră ca să-i spună? Sau Finbarr aflase că Alby nu mai era abia când sosise acasă? Mi l-am imaginat fluierând prin casă până când tatăl lui a găsit, în cele din urmă, puterea să-i spună ce se întâmplase. Finbarr ar fi

muncit suplimentar la toate fermele de pe lângă Ballycotton, în primul rând ca să strângă bani pentru venirea mea şi apoi ca să-şi răscumpere câinele.

Am băgat mâna în geantă şi am scos scrisorile lui Finbarr.

— Uitați, am zis şi i le-am întins femeii. Vrea să ne căsătorim. Mi-a trimis bani să vin aici. Aşa că am putea fi cununați.

I-am arătat cuvintele de pe hârtie.

— A promis.

Ea s-a holbat la mine, neimpresionată. I-am fluturat scrisoarea sub ochi. E un sentiment oribil când un lucru despre care tu crezi că are o anumită putere se dovedeşte a fi inutil.

— Şi tu nu ştii că asta zice orice bărbat ca să convingă o femeie să facă ce vrea el? Şmecheria e să spui nu. Aşa faci un bărbat să te ia de nevastă. Înainte. Nu după.

De unde ştia? Stăruința mea trebuie să mă fi dat de gol. Altfel, eram la fel de slabă ca întotdeauna. Totuşi, nu avea rost să neg.

— El a scris asta după, am spus eu simplu, pe urmă mi-am lăsat capul pe masă.

Eram atât de obosită. Şi, brusc, mi se făcuse groaznic, groaznic de foame.

— Să nu plângi.

Ca şi cum nu mi-ar fi trecut aşa ceva prin cap până să-i aud vorbele, exact asta am făcut. Suspine mari, guturale, umplând casa aceea mică. O clipă m-am simțit stânjenită, dar pe urmă m-am gândit că dacă Finbarr mă auzea, poate găsea voința să iasă de pe unde era şi să vină în bucătărie. I-ar fi spus mamei lui adevărul. Ar fi insistat să se cunune cu mine chiar în ziua aceea. Dar oricât de tare am suspinat, el nu a apărut, iar mama lui nu s-a înduioşat. Am plâns până am adormit, cu capul culcat pe brațe.

— Lasă-mă să-i dau măcar ceva să mănânce, i-a spus doamna Mahoney soțului ei, arătând o dovadă de blândețe când a crezut că eu nu o puteam auzi.

Am deschis ochii şi i-am văzut pe părinții lui Finbarr în picioare, lângă uşa ce ducea spre restul casei, de parcă ar fi păzit-o de mine. Dacă Finbarr moştenise firea veselă de la vreunul dintre ei, ei bine, acum, nici unul dintre ei n-o mai avea. Şi totuşi ei îl făcuseră, oamenii aceia doi, ei îl făcuseră pe Finbarr şi îl crescuseră în căsuța aceea cu podele de pământ. Mi-a stat pe limbă să le spun *Vă iubesc* şi *Vă mulțumesc*, dar mi-am înghițit cuvintele. Nu ar fi vrut să le audă de la mine.

— Lasă-mă să-i dau un pahar de lapte sau nişte pâine, a spus mama lui. Şi a mai rămas nişte tocană de aseară. Biata fată, în halul în care e, trebuie să fie lihnită.

Mi-am ridicat capul, simțindu-mi fața şifonată. Ochii îmi erau umflați de la somn şi plâns. *Biata fată.* Am interpretat mila neaşteptată a doamnei Mahoney ca pe un semn rău. Dacă nu mai trebuia să fie dură cu mine, soarta mea nu mai era în mâinile ei. Altcineva decidea acum.

Domnul Mahoney şedea pe scaunul de lângă mine. Purta o pelerină de ploaie şi mirosea a peşte şi aer sărat. Soția lui s-a apucat să trebăluiască, pregătindu-mi ceva de-ale gurii.

— Vă rog să mă lăsați să-l văd măcar o secundă. Nu vă cer decât o secundă.

Pe urmă, totul avea să fie limpede pentru toată lumea. Ei nu ne văzuseră niciodată împreună. Nu aveau de unde să ştie. Dacă ne-ar fi văzut, ar fi înțeles.

Domnul Mahoney şi-a pus mâna pe brațul meu. Slab ca soția lui, dar mult mai înalt, cu o față plină, rumenă, marcată de toți anii pe mare. Când a vorbit, a făcut-o cu accentul care mie încă mi se părea ca o muzică.

— Ascultă. Nan, nu-i aşa?

Am refuzat să încuviințez din cap. Nu ar fi trebuit să ştie deja cum mă cheamă? Bineînțeles că ştia.

— Ştiu că ți-ar plăcea să vorbeşti cu Finbarr. Dar el nu e în stare de asta acum. Abia dacă poate să-şi ridice capul de pe pernă.

— Nu mă deranjează.

S-au uitat amândoi la mine, de parcă m-aş fi culcat cu toți soldații întorşi din război şi apoi aş fi aterizat la uşa lor ca să prind în capcană sufletul etern al fiului lor.

— Nu pricepi, a spus domnul Mahoney. Bietul băiat s-ar putea să nu mai apuce ziua de mâine.

— Vă rog.

S-au uitat unul la altul.

— Promiți să nu-l atingi? a spus doamna Mahoney. N-am vrea să te îmbolnăveşti şi tu. Nu te mai poți gândi doar la tine acum.

Poate că ei îi păsa, totuşi, de mine şi de copilaşul meu. Mi-era cu neputință să concep că aş fi putut sta lângă Finbarr fără să îl ating, dar am încuviințat din cap.

Uşa s-a deschis cu un scârțâit, către o cameră întunecoasă, cu draperiile trase, în care plutea disperarea. Nările mi s-au umplut de o miasmă tristă, înțepătoare, ca de ciuperci şi sudoare. Silueta de pe pat abia dacă se distingea pe sub pături.

M-am dus lângă pat şi am îngenuncheat să-i văd chipul.

— Finbarr, am şoptit. Eu sunt. Am venit la tine.

Am întins mâna să-i dau părul de pe fruntea fierbinte, însă mama lui era acum în spatele meu şi mi-a prins-o înainte să-l pot atinge. Ochii lui Finbarr, deschişi, nu s-au uitat la mine, nici nu mi-au înregistrat în vreun fel prezența. Deşi nu-l atinsesem, simțeam dogoarea radiind din trupul lui, fierbinte aproape ca o sobă. O duhoare stătută, oribilă, de parcă Finbarr ar fi făcut pe el, se simțea peste tot în jurul

nostru. El s-a mişcat, şi o cârpă uscată care îi răcorea, probabil, fruntea a căzut pe podeaua de pământ. Avea urme de sânge uscat, la fel ca şi urechile lui. Buzele îi căpătaseră o nuanță ciudată de vinețiu şi nu se mişcau, nici nu mi-au rostit numele. El nu m-a văzut. M-am luptat să-mi smulg mâna dintr-a maică-sii, ca să-l pot atinge. Surprinzător de puternică, ea m-a strâns şi mai tare.

— Dacă mă lăsați să rămân, am şoptit, aş putea avea eu grijă de el în locul dumneavoastră.

— Şi care ar fi noima?

Domnul Mahoney m-a cuprins cu brațul pe după umeri. M-a forțat să mă ridic în picioare, m-a răsucit şi m-a împins uşor să ies din cameră.

Mi-au dat să mănânc şi mi-au pregătit un pat de scânduri lângă soba din bucătărie. Când am fost sigură că adormiseră, m-am strecurat în camera lui Finbarr şi m-am întins lângă el.

— Câini şi cărți. Am vorbit în şoaptă, cuvintele zgâriindu-mi gâtul de disperare. O să-l răscumpărăm pe Alby şi-o să avem câini şi cărți şi-o să fim tu şi eu şi copilul nostru.

Trupul i s-a mişcat şi, preț de o clipă, am crezut c-o să-mi răspundă, în schimb el a început să tuşească, tremurând, o tuse uscată care nu l-a trezit în simțiri. Am încremenit, îngrijorată că mama lui o să-l audă şi-o să dea fuga în cameră, dar n-a făcut-o. Apoi Finbarr s-a liniştit. Am rămas lângă el, trează toată noaptea, pentru ca, înainte de ivirea zorilor, să fiu găsită pe patul meu de scânduri din bucătărie, ca o fată cuminte ce eram.

— Mi-aş dori să-mi iau rămas-bun de la el, am spus eu, înainte să plecăm.

— Trebuie să te gândeşti la ce-i mai bine pentru copil, drăguță, m-a dojenit mama lui.

Am încuviințat din cap, fără să-mi dau seama că, din punctul de vedere al lumii, ceea ce era mai bun pentru copil putea însemna ceva cu totul diferit față de ceea ce era mai bine pentru mine.

DISPARIȚIA

A TREIA ZI

Luni, 6 decembrie 1926

Poate că este doar retrospectivă, rearanjarea memoriei. Dar am impresia că în seara aceea, la Hotel Bellefort, când l-am văzut pentru prima oară pe inspectorul Frank Chilton, am ştiut că o căuta pe Agatha. Desigur că nu-i cunoşteam încă numele – aveam să descopăr asta în doar câteva clipe. Era la recepție, discutând ceva cu doamna Leech, proprietara noastră, originară din Caraibe. Aveam simțurile amplificate după îmbrățişarea lui Finbarr. M-aş fi întors şi m-aş fi dus în camera mea, ca să-l evit pe Chilton, dacă acesta nu ar fi privit înspre mine. Odată ce m-a observat, retragerea mea nu ar fi făcut decât să provoace suspiciune. Am ținut privirea în pământ, încercând să trec pe lângă el ca să ajung în restaurant.

— Mă scuzați, a spus Chilton. Domnişoară...

— Doamnă, l-am corectat eu, apoi am zâmbit, cam prea crispat.

Mi-am simțit colțurile gurii întinzându-se nefiresc.

— Doamna O'Dea.

După ce scăpasem din centrul balnear, mersesem la un alt hotel, ca să-mi limpezesc mintea, şi îmi cumpărasem de la magazinul lor de suvenire un şal nou, precum şi nişte hârtie de scris şi un stilou. Dacă tot eram acolo, poate mă apucam să scriu o poveste sau o poezie. Mi-am strâns bine

şalul pe lângă trup, iar eticheta s-a văzut printre firele negre.

Chilton a întins mâna şi a atins-o.

— Aşadar, atâta valoraţi?

Era genul acela de glumă pe care îl detestam, dar ceva din expresia lui m-a făcut să mă relaxez. Părea stânjenit că făcuse o glumă atât de insipidă. Avea un aer blând, chiar bun. Era un ghinion că un poliţist se cazase în hotelul în care stăteam, dar mi-am dat numaidecât seama că era un noroc să fie tocmai acest poliţist.

— Uitaţi aici, a zis doamna Leech şi mi-a întins o foarfecă. Inspectorul Chilton se află aici în căutarea unei doamne care a dispărut din Berkshire.

— Cum aşa? A dispărut din Berkshire şi dumneavoastră o căutaţi în Yorkshire?

— Toată Anglia o caută, a explicat el. Avem inspectori şi poliţişti detaşaţi în toate comitatele.

Am simţit că mi se încleştează dinţii când am auzit asta. Am zâmbit ca să-mi maschez reacţia.

— Vai de mine. Trebuie să fie o persoană foarte importantă.

Chilton a luat foarfecă şi a tăiat eticheta şalului.

— Dacă mi-aţi permite să vă mai deranjez puţin, doamnă O'Dea.

Mi-a pus eticheta tăiată în palmă. Avea degetele crăpate şi îngălbenite de tutun, hainele boţite. În mâna dreaptă, ţinea o fotografie. Stânga îi atârna într-o parte.

— Aceasta este doamna. Aţi văzut-o?

— Îmi daţi voie?

El a încuviinţat din cap şi eu i-am luat fotografia din mână. Agatha se uita fix la mine, cu părul pieptănat la spate, capul uşor înclinat într-o parte, cu perle la gât şi îmbrăcată într-un taior. M-am gândit la mama, cum se străduise ea să se smulgă din suferinţa pricinuită de

moartea lui Colleen, ca să mă ajute să fac o fotografie pentru Finbarr, să i-o trimit pe front. Îmbrăcasem rochia mea cea mai bună, fără vreo bijuterie, nici pe departe aşa de gătită.

— E drăguță. Dar nu, nu am văzut-o în Yorkshire.

Speram că el îşi va aminti exact cuvintele mele, dacă avea să se facă ulterior vreo legătură între noi două.

— Sper să fie în regulă, am zis şi i-am înapoiat fotografia.

— Bun, atunci, a spus Chilton, ca şi cum nici nu s-ar fi aşteptat la altă replică. Vă mulțumesc că v-ați uitat.

Când am intrat în restaurant, am văzut-o pe doamna Race – frumoasa mireasă blondă –, acum împreună cu soțul ei chipeş şi morocănos. Se aşezaseră amândoi la fereastră, prea cufundați în nefericirea lor mută pentru a-mi observa privirea probabil insistentă.

Noua mea prietenă, Lizzie Clarke, mi-a făcut semn să vin la masa ei, iar soțul său s-a ridicat ca să-mi ofere un scaun. Era un tip deşirat, cu o lipsă de eleganță de-a dreptul fermecătoare, cum numai la americani mai vezi, cu ochi negri şi o expresie plăcută, sobră.

— Donny Clarke, s-a prezentat el.

— Bună ziua, domnule Clarke.

— Te rog. Spune-mi Donny. Îți mulțumesc foarte mult că ai însoțit-o pe Lizzie azi-dimineață. E distractiv să-ți faci prieteni pe neaşteptate în vacanță.

Abia îmi despăturisem şervetul, când am auzit râsul vesel, inconfundabil, al doamnei Marston, care tocmai intrase în restaurant împreună cu soțul ei. Arăta foarte diferit față de ultima oară când o văzusem, la centrul balnear. Avea părul ondulat şi purta o jachetă elegantă şi perle false.

— Ia te uită cine-i aici, a spus doamna Marston, oprindu-se la masa noastră. Tinerele doamne prietenoase.

Soțul, domnul Marston, stătea lângă ea. Era cu zeci de ani mai în vârstă decât ea, un bărbat cu o față roşiatică şi îmbătrânită, trecut de şaizeci de ani. Şi-a sprijinit o mână de spătarul scaunului lui Donny, cu un zâmbet din acela curtenitor, pe care anumitor bărbați le place să-l arunce tinerelor domnişoare. Mi-am întors privirea înapoi la masa noastră. Lizzie se uita la el mai direct.

— Ce mai faceți, domnule Marston? a spus Lizzie. Vă prieşte viața de familie?

— Cu siguranță, a spus el, cu un pronunțat accent irlandez.

Expresia i s-a schimbat însă şi a părut brusc nerăbdător să se ducă la masa lui.

— Gata de masă acum, doamnă Marston?

Ea s-a înfiorat de încântare la auzul numelui ei de femeie măritată. Domnul Marston a cuprins-o cu mâna lui mare, cărnoasă, pe după talie şi a condus-o degrabă la o masă liberă.

— Eşti în regulă, Lizzie? am întrebat.

Ea a încuviințat emfatic din cap.

Chelnerița a venit să ne ia comanda. Aveam de ales între plăcintă de peşte, friptură de vită la cuptor şi tocăniță de pui, şi am ales cu toții friptura de vită. Încăperea avea nişte ferestre înalte, superbe, şi m-am trezit privind pe ele, rând pe rând, aşteptându-mă să-l văd pe Finbarr de partea cealaltă, urmărindu-mă. Soarele asfințise de mult. Chiar dacă ar fi fost acolo, nu s-ar fi văzut. Oare unde îşi petrecea noaptea? Avea unde să mănânce o mâncare caldă, sau să mănânce de fel? De dimineață mă îmbrățişase din nou după atâția şi atâția ani. Acum trecuseră doar câteva ore.

Am tras cu ochiul la masa soților Marston, preocupați să-şi despăturească şervetele. Doamna Marston părea la fel de veselă ca de obicei. Soțul ei era mai greu de citit.

— Nu te mai preocupa de ăia doi, a spus Lizzie. Sunt oameni mult mai buni de observat aici, a spus ea şi mi-a făcut semn din bărbie către cuplul tânăr şi frumos.

Domnul Race avea un aer iritat şi arogant. Doamna Race părea că se încăpățânează să-şi înfrâneze lacrimile.

Aproape ca şi cum Lizzie ar fi ştiut ce urma să se întâmple, în clipa aceea a izbucnit o altercație.

— Nu-mi pasă, a strigat doamna Race, suficient de tare nu doar cât să fie auzită de toți clienții, dar şi să-i reducă pe aceştia la tăcere.

A sărit sprinten în picioare, aruncându-şi şervetul.

— Nu-mi pasă cât costă nunta sau ce-o să zică lumea. Nu pot merge mai departe. Pur şi simplu nu pot!

— Ai grijă, a spus soțul ei cu glas şoptit, nu mai puțin perceptibil, dar mult mai terifiant decât izbucnirea soției lui. Stai jos şi încetează cu circul ăsta.

Tânăra mireasă s-a întors ca şi cum ar fi vrut să iasă furtunos din restaurant. Soțul ei a întins mâna şi a prins-o de încheietură. Înainte să am ocazia să mă îngrijorez de soarta acelor oase subțiri şi delicate, ea a ridicat piciorul şi l-a călcat pe soțul ei, suficient de puternic cât să-l facă să-i dea drumul.

— Ce-ai să faci? a întrebat ea. Ai să mă loveşti? De față cu toți oamenii ăştia?

A urmat o încăierare, astfel încât majoritatea bărbaților din încăpere – inclusiv Donny şi inspectorul Chilton – s-au ridicat în picioare şi s-au repezit la masa cuplului Race, gata să intervină. Lizzie s-a ridicat şi ea şi s-a apropiat de locul încăierării, ca să vadă mai bine. Curajul ei m-a impresionat, dar am rămas aşezată, cu vederea către locul evenimentului obturată de mulțimea de privitori îngrijorați.

Uşa restaurantului s-a dat de perete şi proprietarul hotelului s-a repezit înăuntru.

— Hei, a strigat Simon Leech. Gata, ajunge acum.

— Asta nu-i treaba nimănui, doar a noastră, a strigat domnul Race către toți cei de față.

— În cazul acesta, cel mai bine ar fi să nu aveți certuri în public.

Ultimul lucru de care avea nevoie domnul Leech erau scandalurile în hotelul lui care şi aşa se zbătea să supraviețuiască.

— Dați-mi voie să vă ofer o sticlă de şampanie, a spus el cu glas ferm, şi totuşi blând. În fond, sunteți proaspăt însurăței. Trebuie să sărbătoriți, nu să vă certați.

M-am uitat înspre doamna Marston, care era şi ea răsucită pe scaunul ei, cu spatele la soț, ca să poată vedea spectacolul. Chipul i-a fost străbătut de o expresie de consternare, ca şi cum s-ar fi gândit că şi ea – de asemenea proaspăt căsătorită – ar fi meritat o sticlă de şampanie. Domnul Marston s-a ridicat în picioare, dar nu cu scopul de a cere tratament egal. Îşi dusese mâinile la gât şi horcăia sălbatic, ca şi cum ar fi vrut să tragă aer în piept şi nu putea.

— Iubitule! a strigat soția lui, întorcându-se cu fața la el. Oh, dragule. Ajutați-l, vă rog, să-l ajute cineva!

Domnul Marston a căzut lat pe podea, cu ochii ieşiți din orbite, mâinile încleştate la beregată şi picioarele începând să-i zvâcnească, de-ai fi zis că e un peşte aruncat pe uscat. Aproape toată lumea – personalul hotelului, laolaltă cu clienții – s-a repezit la locul incidentului.

Tânăra doamnă Race a ajuns prima la el.

— Dați-vă înapoi, a poruncit ea, părând o persoană cu totul diferită de cea care tocmai se luptase cu soțul ei. Sunt soră medicală.

A slăbit strânsoarea cravatei domnului Marston şi i-a descheiat cămaşa la gât, după care i-a luat pulsul. El avea acum capul deja tras în poala ei, iar mie mi s-a părut grotescă acea imagine, cu fata aceea tânără şi frumoasă

ținând în echilibru fața lui mare, roşie, ca de brotac, atât de aproape de trupul ei.

Lizzie se întorsese deja la locul său. Nici ea, nici eu nu ne-am mişcat de la locurile noastre. Am stat acolo, urmărind în linişte desfăşurarea evenimentelor. Lizzie a luat o gură de vin.

— Prea multe moaşe.

— Dacă mă întrebi pe mine, e prea târziu, am spus eu.

Convulsiile trupului domnului Marston au încetat. Ochii i se holbau sticloşi în tavan.

Doctorul care ştia să facă masaj cardiac îşi terminase programul, dar mai era unul, clientul de la camera 403. Cineva a dat fuga să-l aducă. Doamna Marston nu avea ce face altceva decât să stea ghemuită lângă soțul ei, privind şocată scena care se desfăşura înaintea ochilor săi. Doctorul a venit îmbrăcat doar pe jumătate. Era destul de tânăr, dar cu părul albit înainte de vreme, şi arăta elegant şi pus pe treabă, în ciuda ținutei indecente.

— Zadarnic, a spus doctorul, după o verificare sumară.

A privit împrejur, adresându-ni-se tuturor cu o expresie de cuvenită solemnitate. Pe urmă a închis pleoapele domnului Marston, cu o mişcare abilă.

Sunetul scos de doamna Marston a fost absolut scandalos. S-a prins cu mâinile de gât, la fel cum făcuse soțul ei mai devreme, şi, preț de o clipă, am crezut că o să cadă şi ea lată.

— Haideți acum, a spus inspectorul Chilton, apropiindu-se.

A cuprins-o cu brațele de umeri. Ea i-a acceptat îmbrățişarea, iar urletele i s-au transformat în suspine. Chilton a traversat restaurantul împreună cu ea, conducând-o la o altă masă, şi a aşezat-o cu spatele la soțul decedat.

— O porție sănătoasă de brandy o să-i prindă bine, a spus doctorul. Şi poate un cearşaf pentru el, cât aşteptăm să vină legiştii. Ar fi bine să chemați autoritățile.

— Oh, habar n-aveți, suspina doamna Marston. Cât am aşteptat, prin ce-am trecut, la câte am renunțat. Oh, dragul meu, scumpul meu. Nu se poate. Aşa, din senin? Nu se poate. Eu unde mă duc? Ce-am să fac?

S-a ridicat cu greu de la masă şi a alergat înapoi la soțul său, aruncându-se asupra lui, cu hohote de plâns. Forța tratamentului ei i-a zguduit într-atât trupul, că ochii i s-au deschis. Doamna Marston a icnit, un moment patetic şi plin de speranță, apoi s-a pus din nou pe plâns, când şi-a dat seama că soțul ei nu se trezise la viață, iar ea îl pierduse pentru a doua oară.

— Cred c-o să-mi iau farfuria în cameră, le-am spus lui Lizzie şi Donny.

Abia dacă luasem vreo îmbucătură.

— Da, a spus Lizzie. Vorbim mai încolo. Ai să fii în regulă?

— Cred că da. Şi dumneata?

A încuviințat din cap, dar avea ochii înlăcrimați. Fuseserăm martorii unui eveniment şocant.

Când am trecut pe lângă pendula din holul mare, i-am văzut lângă scară pe domnul şi doamna Race, care nu se mai certau sau contraziceau. Tragedia părea să-i fi potolit. Ea avea capul plecat, şi deşi el îşi ținea mâna pe brațul ei, nu părea să fie un gest agresiv. Aveau frunțile lipite. Poate că el îşi cerea scuze sau chiar o linişte. M-am oprit pentru o secundă, dar cum nici unul dintre ei nu s-a uitat la mine, mi-am văzut de drum.

Camera mea avea un pat mare, cu baldachin, şi o măsuță de scris. M-am aşezat la măsuță ca să mănânc. Era lângă o fereastră, iar eu am privit din nou în întunericul de afară, exact ca şi cum aş fi avut paisprezece ani şi aş fi fost din

nou în Irlanda, ştiind că Finbarr ar putea sosi în orice clipă să jucăm tenis.

Moartea la care fusesem martoră nu-mi stricase apetitul, nici pentru mâncare, nici pentru dragoste. Am mâncat tot din farfurie, căci învățasem în timpul războiului să nu irosesc mâncarea. Cu somnul a fost o altă poveste. Patul era confortabil. Zarva de jos s-a potolit în cele din urmă. Am stat nemişcată în pat, încercând să-mi golesc mintea de orice gânduri, incapabilă să închid ochii, privind țintă bolta baldachinului. Trebuie să fi adormit într-un sfârşit, pentru că, atunci când soarele se revărsa deja în cameră printre draperiile pe care uitasem să le trag, am fost trezită de un țipăt.

DISPARIȚIA

A PATRA ZI

Marți, 7 decembrie 1926

Mi-am îmbrăcat halatul şi am privit pe hol, alăturându-mă celor câtorva fețe care se ițiseră de prin camere, toate de femei. Auzeam vocea doctorului într-o cameră nu departe de a mea, probabil sursa țipătului, încercând să calmeze pe cineva. Pe doamna Leech, din câte bănuiam. Uşa aflată chiar vizavi de a mea s-a deschis cu un vâjâit precipitat şi zgomotos, care prefigura o mare siguranță de sine. În uşă a apărut Miss Cornelia Armstrong, tânăra care călătorea singură.

— Aceea era camera doamnei Marston, a anunțat ea, ca să audă tot hotelul.

Miss Armstrong abia dacă avea nouăsprezece ani, o postură impecabilă şi păr negru, des, ce i se revărsa la spate

într-o cantitate uluitoare. Avea un fel de-a ține bărbia sus când vorbea, provocând ascultătorul s-o contrazică.

— Vai de mine, am spus eu.

— Am să merg să văd ce s-a întâmplat.

N-aveai cum s-o împiedici. Miss Armstrong a traversat cu paşi mari şi hotărâți holul până la camera doamnei Marston. Miss Armstrong avea halatul legat lejer, lăsând să se vadă mai mult din decolteu decât probabil că intenționase. Când a revenit, era albă la față.

— Doamna Marston este moartă, a anunțat cu glas tremurând. L-am văzut pe doctor trăgându-i cearşaful peste față.

Acum pe hol se adunaseră deja şi mai mulți clienți, printre care şi o fată bătrână, sfâşietor de slabă, care şi-a dus mâna subțire şi pistruiată la gură, ca să-şi înăbuşe un icnit.

— Ce îngrozitor, a spus ea.

— Bănuiesc că a murit de inimă frântă, le-a spus Miss Armstrong, cu un aer de pricepută într-ale diagnosticelor, curioşilor care se holbau cu ochii mari de groază.

Avea o piele albă, diafană, şi ochi aproape la fel de negri ca părul.

— Ei fuseseră nişte urgisiți ai sorții, înțelegeți, domnul şi doamna Marston. Înainte să se căsătorească.

Am vrut să spun că eram recunoscătoare că nu trebuia să mai aud expresia aceea – *urgisiți ai sorții* – vreodată în viața mea. Am vrut să spun că dacă era posibil să mori de inimă frântă, eu ar fi trebuit să fiu moartă de mult. În schimb am închis uşa fără să mai scot o vorbă. Dată fiind situația, manierele obişnuite nu se aplicau.

Chilton era jos, la telefon cu Lippincott. A auzit țipătul, dar, fiind înfundat, nu i-a acordat vreo atenție deosebită. Poate că vreuna dintre doamne văzuse un păianjen.

— Trimiți un om să investigheze? l-a întrebat el pe Lippincott, referindu-se la moartea domnului Marston.

— N-am nici un om disponibil, de-aia eşti tu acolo. Probabil că nu e nimic. Un infarct, aş spune.

Ceea ce fireşte că era, cel mai probabil, adevărat. De ce să fi vrut cineva să-i facă rău bătrânului irlandez?

Exact când Chilton a închis, doamna Leech a coborât în fugă scările, într-o stare de profundă tulburare.

— Doamnă Leech?

Ea a ridicat o mână, prea înlăcrimată ca să poată vorbi, şi a intrat grăbită în bucătărie, unde soțul ei supraveghea pregătirile pentru micul-dejun. După o clipă, a coborât şi doctorul, nu mai îmbrăcat decât fusese cu o seară înainte, cu fruntea plină de sudoare, în ciuda anotimpului. Chilton i-a întins o batistă. Cei doi stătuseră de vorbă cu o seară înainte, la o țigară, aşteptându-l pe medicul legist să-l ia pe bietul domn Marston, şi stabiliseră deja la ce bătălii participaseră amândoi.

Doctorul şi-a şters fruntea.

— La naiba cu toate asta. Eu ar trebui să fiu în vacanță.

— Acum ce s-a mai întâmplat?

— Încă o moarte. Soția. Doamna Marston. Ce mai lună de miere au, nu?

— Pe toți sfinții. Mda, păi, poate că acum au parte de cea mai tare lună de miere. Reuniți în viața de apoi.

Chilton nu credea nici pentru o secundă în aşa ceva, dar avea o bănuială că soților Marston le-ar fi plăcut ideea. Aveau aerul acela de religiozitate îngâmfată, de parcă fericirea ar fi fost ceva ce li se cuvenea, în această viață şi în orice ar urma după ea. Nu avusese ocazia să stea de vorbă cu Marston înainte ca bătrânul domn să cadă secerat, dar deşi mulți bărbați mai în vârstă îşi făcuseră datoria în război, Chilton îşi putea da seama că Marston nu fusese unul dintre ei.

Pentru că hazul putea fi liniştitor în cele mai grele circumstanțe, Chilton s-a gândit să spună ceva de genul: *Cine credeți că ar fi vrut să le facă felul celor doi soți?* Cu siguranță, probabilitatea ca primul deces să fie suspect crescuse acum, că soția bărbatului era moartă şi ea.

— Vreo idee despre cauză?

— Nici un semn pe corpul ei, cel puțin la prima vedere, nici altceva în neregulă. Prea tânără ca să fie de la inimă, deşi e clar că a suferit un şoc.

— A luat ceva? Noaptea trecută?

Doctorul a tresărit.

— I-am dat un simplu somnifer. Perfect inofensiv.

— Desigur. Mare păcat.

— Aşa este. S-ar putea să-mi scurtez vacanța. Nu prea mi se mai pare drept. Şi, la drept vorbind, nici relaxant.

Chilton a încuviințat din cap şi şi-a luat rămas-bun. Se simțea un pic vinovat că, la prima vedere, nu-i plăcuse pe soții Marston. Deocamdată, intenționa să se ocupe de misiunea lui principală, căutarea Agathei Christie. Avea să colinde hotelurile, să stea cu ochii pe drumuri. Să-şi facă datoria cu conştiinciozitate.

După tragicul incident, am sărit peste micul-dejun, preferând, în schimb, să mă înfofolesc în cele mai călduroase haine. Când am trecut prin fața recepției, doamna Leech m-a salutat cu o veselie debordantă.

— Ieşiți la o plimbărică, nu-i aşa? Superbă zi pentru aşa ceva, aerul rece o să vă facă bine. Cumplit ce s-a întâmplat cu soții Marston, el să moară de infarct şi ea de inimă frântă.

— Legistul a tras deja o concluzie?

— Păi, ce altceva să fie? Atât de trist, atât de trist, dar se putea întâmpla oriunde! Nu are nici o legătură cu noi!

Am bănuit că mai mulți clienți plecaseră deja, băile termale nemaipărând un leac prea folositor după două morți subite. Ultimul lucru de care hotelul familiei Leech avea nevoie.

Mergând pe drumul prăfuit, mi-am amintit de conversația mea cu Ursula Owen, la Godalming, în noaptea dispariției Agathei, despre visarea lucidă. Şi cum trăirea lucidă ar fi un minunat corolar. În adolescență, avusesem exact acea abilitate – de-a mă gândi la Finbarr, iar el să apară subit. În ziua aceea la Harrogate, pentru prima oară de la sărbătoarea Armistițiului, am ştiut că îmi recăpătasem puterea. Nimic altceva supranatural nu era în curs. Aveam convingerea că fantomele celor doi soți Marston erau bine şi că plecaseră de- adevăratelea. Dar ştiam că dacă mergeam în aceeaşi direcție în care mersesem cu Lizzie cu o zi înainte, Finbarr avea să apară.

Bineînțeles, când am cotit exact la colțul pe care îl vizualizasem, el era acolo: cu mâinile în buzunare, cu aburii respirației revărsându-i-se în față, cu obrajii trandafirii. De data asta, nu am alergat la el, ci am mers şi am continuat să merg direct în brațele lui, când el le-a deschis larg.

— Eşti bine? am întrebat. Mănânci? Dormi?

— Da, mi-a răspuns la ureche.

Mâna lui pe spatele meu era fermă, nici urmă de tremur.

— Dar tu?

— Eu? am zis şi m-am tras de lângă el. Eu stau într-un hotel. De lux. Mâncare. Acoperiş şi foc în vetre. Tu unde stai?

— Într-un loc cu acoperiş şi o vatră. Nu-ți face griji pentru noi, Nan.

— Noi?

A trecut moartea pe lângă mine. Am avut cea mai ilogică şi mai splendidă viziune: Finbarr, lângă un şemineu imens în care trosneşte focul, cu copilul nostru în poală.

Chilton străbătea nişte drumuri desfundate cu maşina pusă la dispoziţie de Lippincott. A încetinit când a trecut pe lângă un cuplu, tânăr, dacă nu chiar gingaş de tânăr, bărbatul având vârsta suficientă să fi fost în război şi expresia cuiva care chiar fusese (Chilton îşi dădea seama dintr-o privire, de la aproape orice distanţă). Uneori părea că el însuşi trăia încă în tunelurile de la Arras, sub plafoanele care se cutremurau, cu rădăcini şi moloz căzând peste el. Claustrofobia, şi certitudinea că dacă îţi urmai instinctul şi ieşeai, te-ai fi trezit în mijlocul atacului inamic. Şi-atunci ai fi murit, ciuruit de gloanţele unei mitraliere. Dacă ar fi ştiut Chilton la vremea aceea cum avea să ajungă să tânjească după un asemenea deznodământ...

Tânărul acesta probabil că îşi dorea încă să fie în viaţă, judecând după felul în care o ţinea pe fată de braţe – cu o asemenea ardoare încât Chilton a încetinit ca să se asigure că îmbrăţişarea era una liber consimţită. Erau atât de fascinaţi unul de chipul celuilalt, că nu au părut să observe maşina, nici privirile scrutătoare ale lui Chilton. Fata era minionă, brunetă, cu chipul atât de încărcat de emoţie, încât părea să nu fi fost britanică. Franţuzoaică, poate. Indiferent de naţionalitate, în mod clar nu era în pericol – cel puţin nu din partea bărbatului care o ţinea în braţe. Din partea propriilor emoţii, poate, dar asta era altă poveste.

Chilton a schimbat viteza şi şi-a văzut mai departe de drum, cu chipul fetei încă în minte. O întâlnise. Da, stătea la Bellefort, îi arătase fotografia Agathei Christie şi ea o studiase amabilă. Nu era de mirare că nu o recunoscuse imediat. Păruse perfect reţinută în clipa aceea – o adevărată doamnă englezoaică, la urma urmei. *Doamna* O'Dea, spusese ea. Tânărul nu era soţul ei, şi nu era cazat în hotel, Chilton era sigur de ambele aspecte. Ce viaţă secretă mai duc oamenii.

Reveriile lui Chilton l-au făcut să o ia pe o rută greşită, pe urmă pe alta, ajungând pe un drum de ţară, deosebit de întunecos. A tras pe marginea drumului ca să scoată harta pe care i-o dăduse doamna Leech. Când a oprit motorul, a observat o casă, închisă pe timpul iernii, cu ferestrele bătute-n scânduri, dar cu fum ridicându-se din coş, într-un fuior uniform. A coborât din maşină. Aerul mirosea a foc de lemne şi a compost. Apropiindu-se de casă, a văzut un automobil parcat alături. Cineva intenţionase să-l ascundă, după cum fusese parcat, înspre spatele casei, ferit vederii din stradă de ramurile lăsate ale ulmului. Trase special acolo, nu crescute aşa. Maşina era mare şi neagră. Chilton nu-şi dădea seama de marcă, nu se prea pricepea la maşini. Veranda din faţă a casei era acoperită de promoroacă. Fără urme de paşi. Chilton şi-a lipit urechea de uşă, care era făcută din lemn masiv – o casă de ţară modestă, dar bine construită, robustă şi generoasă cu spaţiul şi materialele. Superbe frontoane. A auzit un ţăcănit dinăuntru şi i-a trebuit o clipă ca să-şi dea seama că provenea de la tastele unei maşini de scris. Un sunet vioi, sârguincios, *ţac, ţac, ţac, ţac.* A bătut în uşă cu ciocănitorul greu de alamă şi i-a părut aproape rău când zgomotul s-a oprit brusc, urmat de paşi precipitaţi. S-a dat înapoi când uşa s-a deschis deodată, larg.

Femeia era înaltă, cu păr roşcat şi ochi vii. S-a schimbat la faţă când a dat cu ochii de el, expresia ei trecând de la speranţă la consternare şi apoi la tipul de mască politicoasă pe care oamenii o folosesc pentru a se proteja de adevăr. Purta haine bărbăteşti: pantaloni şi un cardigan gros, peste o cămaşă cu guler. Şi, abia vizibil, un colier de perle.

— Bună ziua, a spus ea, pe un ton catifelat, elegant.

Părul i se revărsa peste umeri în onduleuri lejere. Şi l-a dat pe după urechi cu un gest stângaci, pe urmă i-a întins mâna inspectorului, de parcă ar fi fost un invitat la ceai.

Chilton a dat mâna cu ea. Era mai frumoasă decât în fotografia pe care o lăsase în maşină, pe scaunul pasagerului. Mai blondă şi mai tânără, cu genul acela de mimică – chiar şi atunci când încerca să pară imobilă – pe care nici o fotografie nu o putea surprinde corect. Ochii nu erau deloc închişi la culoare, cum păreau în poză, ci de un albastru-deschis, stropit cu verde. Şi totuşi, indubitabil era aceeaşi femeie.

— Doamna Agatha Christie. Dumnezeule. V-am căutat cu toții.

PARTEA A DOUA

„Există lucruri mai importante decât găsirea criminalului."

HERCULE POIROT

DISPARIȚIA

PRIMA ZI

Sâmb**ătă**, 4 decembrie 1926

Agatha a plecat cu maşina de la Styles imediat după miezul nopții, prea puțin păsându-i dacă avea să mai vadă vreodată casa aceea. Aducea ghinion, simțise asta din prima zi în care pusese piciorul în ea. Archie fusese cel care vrusese s-o cumpere, ca să poată fi mai aproape de clubul lui de golf. Al dracului golf. Al dracului Archie. În mod clar,

cu el nu se putea discuta. Poate că avea mai mult noroc cu mine.

Ea părăsise casa şi ceva mai devreme, pentru scurt timp, la 21:45. Rapoartele erau corecte în acest sens. Agatha a plecat, învârtindu-se un timp cu maşina prin preajmă, ca să-şi limpezească mintea, pe urmă a întors şi a venit acasă, intrând singură în casă, în vreme ce servitorii dormeau. În casă era întuneric, linişte şi pustiu. Ghinionul plutea în tavane, ca nişte vălătuci de fum. Nu ştia cum de încăpeau în ea atâta furie şi atâta mâhnire şi atâta nelinişte. Îi venea să se sfâşie ca să elibereze acele sentimente dinăuntrul ei. Îi venea să explodeze, să împroaşte, cu ea însăşi şi cu toată nefericirea ei, toţi pereţii. Şi-a smuls de la deget verigheta şi a izbit-o cât a putut de tare de un perete, ciobind tencuiala înainte să cadă pe podea şi să se rotească de câteva ori, pentru ca apoi să rămână neclintită pe jos. N-avea decât să fie măturată cu praful a doua zi, nu-i păsa.

Nu se putea. Nu putea îndura. Dacă ar fi fost alcoolică, ar fi ras o sticlă de ceva, dar nu era, aşa că şi-a luat maşina de scris şi nişte lucruri, ca să-i ajungă pentru câteva zile. Avea să plece la Ashfield, ca să-şi pună ordine în gânduri. Dar după ce şi-a aşezat lucrurile în maşină şi s-a suit la volan, s-a răzgândit. N-o să-i permită politicos fătucii ăleia uşuratice şi monstruoase să-i dea complet viaţa peste cap. Nu fără să lupte. În loc să o şteargă pe furiş spre casa copilăriei sale, ca să mediteze, se va duce direct la Godalming, va bate la uşa familiei Owen şi va face o scenă de toată frumuseţea. Şi ce dacă era trecut de miezul nopţii? Şi ce dacă-i trezea pe toţi din casă, până la ultimul? Aşa n-avea să-l aducă pe Archie la sentimente mai bune faţă de ea, dar ce mai conta? Îi ceruse deja îndurarea şi văzuse că nu poseda aşa ceva. Dar cu amanta lui ar fi putut fi altă poveste.

Agatha regreta că mă abordase cu blândețe pe trotuarul din față de la Simpson's. Acum își imagina cum mă înșfăca de umeri, poate chiar scuturându-mă puțin, cerându-mi să-l las în pace pe soțul ei. Dacă asta nu funcționa, avea să cadă în genunchi şi să implore. Avea de gând să lase să i se reverse toată suferința, deopotrivă vizual şi acustic. *Angoisse,* ar fi spus mama ei – îi plăcuse să folosească termeni franțuzeşti când discuta despre emoții, în rarele ocazii în care decidea că emoțiile trebuiau discutate. Dar Agatha nu avea de gând să folosească vreo traducere mai elegantă. Imaginându-şi totul, s-a gândit: *Lui Nan i-ar putea fi milă.* Fata aia era o târfă, nu un monstru.

Abia vedea prin parbrizul care stătea între întuneric şi ochii ei, mijiți şi umflați de atâta plâns. Altfel, poate că l-ar fi văzut din timp pe bărbatul din mijlocul străzii, care încerca s-o oprească, fluturându-şi brațele lungi deasupra capului, schițând X-uri prin aer. Dar aşa, a fost cât pe ce să-l lovească mortal. I s-a părut că a tras de volan în ultima clipă ca să-l evite, dându-şi seama – din nou în ultima clipă – că dacă nu apăsa pedala de frână, zbura direct în prăpastia carierei de calcar.

Nu-şi dorea moartea. Câtuşi de puțin. E genul de lucru pe care îl conştientizezi în clipa imediat următoare unui accident în care ai fost cât pe ce să-ți pierzi viața. Şi apoi, ştia destule despre otrăvuri, lucruri deprinse din perioada petrecută la dispensar, în timpul războiului, şi din cercetările făcute pentru romanele ei. Dacă ar fi vrut să moară, ar fi fost deja moartă.

S-a auzit un ciocănit în geamul de pe partea şoferului. Bărbatul pentru care virase atât de brusc, ca să evite să-l omoare, stătea acum aplecat, holbându-se la ea cu un calm descurajant, ca şi cum totul ar fi fost perfect normal. Poate că acum urma să o omoare *el* pe ea, şi totuşi a rulat geamul în jos. Bărbatul avea părul negru, care îi intra în ochi, iar

aburii respirației i se vedeau în aerul rece. L-a recunoscut după palton şi părul negru ca fiind acelaşi individ care îi dăduse lui Teddy cățelul cioplit.

— Sunteți bine?

Avea un accent irlandez, aspru, şi ochi albaştri, expresivi.

— Cred că da.

— Îmi cer scuze dacă v-am speriat.

— Dacă m-ați speriat? Dumnezeule, m-ați făcut să ies în decor.

El a deschis portiera maşinii, ca s-o ajute să iasă. Ea a avut din nou sentimentul acela că poate ar fi trebuit să se teamă de el. Maşina se legăna nesigur, iar ea i-a văzut roțile din față atârnând deasupra gropii. Forța tragediei evitate a făcut-o să-şi dea din nou seama cât de mult îşi dorea să trăiască.

— Am venit să discut cu dumneavoastră despre Nan O'Dea, a spus tânărul.

Oh, ce neobrăzare. Cum se dezvăluia lumea în fața ei. Un vis oribil. *Trezeşte-te,* şi-a poruncit în gând. *Trezeşte-te, trezeşte-te.* A închis ochii, hotărâtă să-i deschidă şi să se trezească acasă, în pat cu soțul ei. Chiar dacă aerul rece insista să o convingă că era afară, pe şosea, în creierii nopții, față în față cu un străin care voia să discute despre cea mai intimă oroare din viața ei.

— Doamnă Christie, cred că ne-am putea ajuta reciproc. Dumneavoastră şi cu mine.

Avea o figură plăcută. *Très sympathique,* ar fi spus mama ei. Un tânăr chipeş, cu o aură de bunătate, chiar dacă, din păcate, îi lipsea orice urmă de haz. Agatha a ridicat mâinile, acoperindu-şi fața cu ele.

— Haideți, vă rog, a spus irlandezul.

Ea şi-a dat mâinile la o parte, iar el i-a atins uşor obrazul, chiar sub ochi, unde părea că-i căzuse o lacrimă.

— Va fi timp de lacrimi mai încolo, nu-i aşa? E frig şi avem ceva drum de mers.

— Nu ştiu dacă o să-mi pornească maşina.

De parcă acela ar fi fost motivul cel mai întemeiat pentru care să nu plece cu el. Nici măcar nu se gândea că urma să călătorească împreună cu un străin. Nici măcar nu se îngrijora că probabil îşi pierduse minţile, de nu încerca cel puţin să dea cu spatele şi să o şteargă de-acolo, cât mai repede cu putinţă.

— O lăsăm aici. Asta o să le dea ceva motive de îngrijorare, nu-i aşa? Norocul face să fim amândoi treji şi pe drumuri după lăsarea întunericului. Iar eu am găsit de curând un vehicul pe care se pare că nu-l foloseşte nimeni.

— Furat?

— Abandonat nu departe de aici, pe iarbă, lângă drum. L-am împrumutat.

— Deci, îl veţi înapoia? a replicat Agatha, pe un ton sceptic şi tăios.

— Dac-am să pot.

Glasul lui avea o melancolie care a atins inima şi aşa vulnerabilă a Agathei.

— Ce noroc, a zis ea, dorindu-şi brusc să fie indulgentă. Norocul irlandezului, presupun.

Un sunet hârşâit, tristul ecou al unui râset ce n-a existat vreodată.

— Mă tem că eu, unul, nu am găsit prea mult adevăr în această expresie.

Aha, şi-a zis ea în gând, căci tocmai îi picase fisa. Acela era tânărul lui Nan. Agatha abia dacă acordase atenţie spuselor fetei, cu o zi înainte, la Simpson’s, când vorbise despre trecutul ei. Acum, Agatha a mijit ochii, neştiind prea bine ce să facă. Ultimul lucru de care avea nevoie era să vadă încă un bărbat îndrăgostit de Nan O’Dea.

A ieşit, totuşi, din maşină şi şi-a pus mâna într-a lui. El a încuviinţat din cap, ca şi cum ar fi fost mândru de ea că luase decizia corectă, lăsându-se convinsă şi în grija lui. Scena pe care ea o plănuise pentru Godalming nu era de nici un folos. Dar bărbatul acela putea fi.

— Luaţi-vă ce aveţi nevoie, a spus el, şi eu aduc cealaltă maşină.

Suficient de ameţită ca să-şi uite valiza făcută în grabă, Agatha şi-a transferat lucrurile de strictă necesitate – mica trusă cosmetică, maşina de scris – într-un Bentley încăpător. Înainte să urce în el, s-a oprit pentru o clipă şi a privit îndurerată la maşina ei. Trebuie să înţelegeţi cât adora ea automobilul acela. Cât de mândră era că îl cumpărase cu banii ei, câştigaţi de pe urma scrisului. Poate că în clipa aceea, cineva şedea în faţa sobei, neputând dormi, şi dădea paginile ultimului ei roman, *Asasinarea lui Roger Ackroyd.* Pentru ea, întruchiparea acestui lucru era minunata maşinuţă, clătinându-se acum în pragul distrugerii, la fel ca şi viaţa ei.

Foarte bine, atunci. O s-o lase acolo pentru altcineva.

Irlandezul a demarat. Agathei i se părea întotdeauna normal ca, atunci când într-o maşină se aflau un bărbat şi o femeie, bărbatul să conducă. Şoseaua se întindea în faţa lor, pustie şi întunecoasă, cu stelele sclipind pe cer, alături de semiluna în descreştere. Un vânticel uşor mişca geamurile în ramele lor. Maşina asta nu era la fel de bine întreţinută ca a ei.

Cât de rar i se întâmpla să fie trează la asemenea ore şi să colinde universul nocturn. Bărbatul de alături, de la volan, era o prezenţă atât de diferită de cea a soţului ei. Şi exact în clipa aceea, doar pe jumătate trează, doar pe jumătate crezând în ruina în care i se transformase viaţa, Agatha şi-a dat seama că se simţea din nou bine în pielea ei. S-a trezit gândind, sau, mai exact, simţind:

Ce aventură!

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

La mulţi ani după şederea mea la mănăstire – la mulţi ani după şederea mea la Hotel Bellefort –, am mai avut un copil, o fetiţă pe care am botezat-o după mătuşa mea, Rosie. Mi-ar fi plăcut să am mai mulţi copii, dar, pentru Archie, câte un copil de la fiecare dintre soţiile lui era de ajuns. Nu a vrut niciodată să acord altcuiva prea mult din atenţia mea. Hotărâtă să fiu soţia pe care şi-o dorea, mi-a fost simplu să-mi petrec zilele copleşindu-mi copilul cu dragoste, iar serile, copleşindu-mi soţul cu dragoste. Spre deosebire de Agatha, eu nu am devenit niciodată scriitoare. Pentru mine, acea posibilitate s-a spulberat.

Este în regulă. Mi-a plăcut să fiu mamă şi am iubit-o pe mica mea Rosie. Dar nici o sută de copii, nici o mie, nu vor compensa vreodată pierderea celui dintâi.

Decăzute. Asta spuneau măicuţele despre noi. Că eram decăzute.

Domnul Mahoney a numit mănăstirea lăcaş de binefacere. *Măicuţele vor avea grijă cum se cuvine de tine.* Însă mie mi s-a părut cumplit de asemănătoare cu azilul de muncă unde fusesem norocoasă că nu ajunsesem. Ulterior, am aflat istoricul. Cândva între 1900 şi 1906, în comitatul Dublin, se înfiinţase prima instituţie specială pentru mamele nemăritate, Pelletstown. Nu mult după aceea, mănăstirea din Sunday's Corner i-a urmat exemplul. În schimbul a ceea ce ei numeau limanul nostru sfânt, noi trebuia să muncim fără să fim plătite până ni se năşteau copiii. Pe urmă, mai stăteam acolo doi sau trei ani, să muncim. Copiii noştri rămâneau după aceea în mănăstire –

mai întâi la creşă, apoi de cealaltă parte a acelui zid înalt de ciment – până când erau adoptați, dați în plasament sau mutați într-un orfelinat. Noi trebuia să mergem să naştem la spitalul regional din oraşul Cork, cu două săptămâni înainte de soroc, dar în primăvara aceea, unei fete i s-a rupt apa în timp ce muncea pe pajişte, ridicând o coasă grea, ca să taie iarba. A născut pe o saltea lângă spălătorie, fără doctor sau asistentă, ajutată doar de alte câteva fete. După aceea, maicile au dus-o cu copil cu tot la spital, cu camionul fermei. Zece zile mai târziu, fata s-a întors la muncă, smulgând margarete şi buruieni şi dând cu coasa pe unde era nevoie.

Unele fete munceau la ferma mănăstirii – aveau grijă de rațe, mulgeau vacile şi scoteau cartofi –, sub stricta supraveghere a maicilor. Dar eu eram ținută în interiorul porților. Poate că maicile desluşiseră în ochii mei dorința de evadare. Eu mă îngrijeam de cimitirul lor, spălam rufe şi frecam podele, stând în patru labe. Noapte de noapte, mă prăbuşeam în pat epuizată până în adâncul ființei mele. De copilul care creştea în pântecul meu. De griji. De dorul casei mele atât de îndepărtate. De trezitul zilnic la ora cinci, pentru rugăciuni şi mesă, după care urma truda până la şase treizeci seara. Şi, poate cel mai istovitor lucru dintre toate, de iubirea pentru Finbarr. De aşteptarea ca el să se însănătoşească, să-şi vină în fire şi să mă ia de acolo. Umbla un zvon printre fete că, în urmă cu câțiva ani, iubitul uneia din fete apăruse la mănăstire şi îi dăduse bani maicii stareţe ca s-o elibereze. Părintele Joseph cununase cuplul în biserica parohială. Nu toate fetele rămăseseră gravide cu băieți pe care îi iubeau. Dar cele care se aflau în situația respectivă, printre care mă număram şi eu, contam pe această fantezie ca unică speranță. Refuzam să consider moartea lui Finbarr drept o posibilitate. Nu aveam voie să trimitem ori să primim scrisori, dar cu siguranță că părinții

lui aveau să-i spună unde eram, iar el avea să vină după mine. Am început să-mi doresc să vină după *noi* abia în prima zi când copilaşul meu a început să lovească.

Bess, Fiona, Susanna şi cu mine munceam în spălătoria din subsol, lângă nişte cazane în care clocotea leşia. Podeaua era din gresie, un model cu pătrate mari, gri, şi altele mai mici, albastre şi roz, o aluzie crudă la copiii pe care majoritatea dintre noi nu aveam voie să-i păstrăm. Din cauza focului dogoritor, fruntea mi-era scăldată de sudoare în timp ce amestecam aşternuturile şi şervetele în cazane, cu un băț lung din lemn. Deodată, copilul mi s-a mişcat în pântec, inconfundabil, clar, grațios. Am încremenit, ca atunci când te îndrăgosteşti. De când e omul pe pământ, copiii s-au tot mişcat în pântece, dar nici un copil nu se mişcase vreodată exact în felul acela. O tumbă, cu degețelele de la picioare atingându-mi măruntaiele şi stârnind o fântână de bulbuci. M-am oprit, speriată, şi mi-am lipit palma de pântec.

Bess s-a oprit din amestecat şi a zâmbit.

— E ceva magic, nu-i aşa?

Nu aveam voie să ne împrietenim ori să vorbim între noi, nici măcar să ne cunoaştem numele unele altora. Dar bineînțeles că ne cunoşteam. Fetele aruncate acolo laolaltă găsesc prietene la fel de sigur cum noaptea vine după zi. Am insistat ca Bess şi Fiona să memoreze adresa din Londra a familiei mele, ca să ne putem scrie, dacă toată povestea aceea avea să se sfârşească vreodată.

— A fost de-adevăratelea? am întrebat-o pe Bess, frecându-mi cu palma locul unde simțisem mişcarea.

— Sigur că da.

Bess era mai înaintată cu sarcina decât mine, dar atât de subțirică încât abia dacă-i vedeai pântecul pe sub şorțul şi rochia fără formă, pe care le purta.

— Ai crezut că treci prin tot calvarul ăsta de dragul unui miraj?

Am râs. Sunetul m-a speriat, trecuse atât de mult de când nu mai auzisem un asemenea sunet ieşind din gura mea ori a cuiva din jurul meu.

— Voi nu puteți tăcea? s-a răstit Susanna, care ura să încalce regulile.

Susanna era cea mai mare fată de la mănăstire, avea în jur de treizeci de ani.

Asta era a doua sa şedere aici. Ultima oară, copilul ei fusese adoptat la şase luni, iar ea mai rămăsese un an, înainte să fie eliberată ca menajeră pentru o familie de localnici, doar ca să se întoarcă, gravidă iar, cinci ani mai târziu.

Sora Mary Clare, cea mai tânără şi mai cumsecade dintre toate, a venit să ne verifice. Era suficient de îngăduitoare cât să nu ne pedepsească pentru că vorbeam. Încăperea s-a umplut de vocea ei, fredonând un cântecel galez obsedant, care o însoțea ca o pâclă oriunde mergea. Spre deosebire de unele dintre celelalte măicuțe, ea nu avea cingătoarea aceea, ca o funie înnodată, prinsă în jurul taliei. Şi tot spre deosebire de celelalte măicuțe, ea nu era irlandeză, ci englezoaică. Sunetul vocii ei mi se părea reconfortant. Într-una din primele mele zile la mănăstire, am întrebat-o cum de ajunsese în Irlanda.

— Tata a fost irlandez. Când eram mică, mă trimitea aici să muncesc pentru nişte rude.

Mi-a tresăltat inima de recunoaştere.

— Nu a mers aşa cum mi-am închipuit, a adăugat măicuța, cu voce tristă, visătoare.

A fost singurul moment în care am văzut-o altfel decât voioasă.

Din ziua aceea, aproape că nici n-o mai privisem ca pe o măicuță, cât mai degrabă ca pe una de-a noastră. Sora Mary

Clare, eram sigură de asta, ajunsese la mănăstire din cauza unor greutăți. Când a intrat în spălătorie, nu m-am grăbit să mă întorc la munca mea, ci am rămas exact cum fusesem, cu mâinile scoase din lavoar şi degetele răsfirate larg peste abdomen.

— S-a mişcat bebeluşul? a întrebat sora Mary Clare, venind mai aproape, cuprinzându-mă cu un braț şi lipind o mână delicată de pântecul meu.

— Da.

— Bravo ție, mămico.

Şi-a scos batista şi mi-a şters fruntea. Era cu cel mult zece ani mai mare decât mine, cu o față curată, fără nici un rid, banală, dar luminată mereu de un zâmbet. Nici una dintre celelalte maici nu ne spunea „mămici”. Ne spuneau, simplu, fete.

M-am întors la treabă. Bebeluşul s-a foit din nou şi, deodată, nu mai eram, aşa cum crezusem, singură. Mai era cineva acolo cu mine, un membru al familiei, cea mai apropiată persoană pe care o avusesem vreodată pe lume. Bess şi-a întors şi ea atenția la rufele ei, dar i-am întrezărit zâmbetul vag, în colțul gurii. Noi două, ținându-ne companie una alteia, prin dragostea pe care o nutream pentru copilaşii noştri.

O altă maică, sora Mary Declan, a băgat capul în încăpere.

— Bess, te cheamă părintele Joseph.

Spre deosebire de colega ei mai tânără, sora Mary Declan purta cingătoarea înnodată peste veşminte şi rareori ezita s-o folosească, indiferent cât de tânără ori de gravidă ar fi fost fata. Noi am plecat privirile. Lui Bess i-a pierit zâmbetul, dar şi-a şters mâinile de şorț şi a urmat-o ascultătoare pe maică. Sora Mary Clare a plecat cu ele.

— Biata de ea, a spus Fiona, privind-o pe Bess plecând. Dar presupun că părintele ştie ce-i mai bine pentru noi, nu-i aşa?

Nu am putut pricepe din asta dacă Fiona ştia de ce o chemase părintele Joseph pe Bess. Fiona crescuse într-un orfelinat, după care, la treisprezece ani, fusese eliberată, ca să muncească pentru nişte rude îndepărtate. Câteva luni mai târziu, preotul din parohia lor o adusese aici. N-am auzit-o vreodată pe Fiona spunând vreo vorbă despre băiatul care o lăsase gravidă. Mănăstirea era plină de fete care îi întâmpinaseră pe tinerii întorşi de la război. Acum, aceiaşi bărbați muriseră de gripă sau luptau în Războiul Irlandez de Independență, ori îşi văzuseră pur şi simplu de viețile lor, fără să mai privească înapoi.

Şi bineînțeles că unele dintre noi – ca Susanna şi Fiona, bănuiam eu – nu fuseseră dezamăgite de băieții pe care îi iubeau, ci supuse unor încercări mult mai grele. Copilul Fionei avea deja un an. Tocmai fusese mutat de la creşă în cealaltă parte a mănăstirii. Ea se consola cu pata mare din naştere de pe fruntea copilului, care, credea ea, îl va împiedica să fie adoptat. Nu părea niciodată în stare să gândească mai departe de timpul pe care îl petreceau aici şi să se întrebe ce avea să urmeze după.

Fiona nu se îndoia niciodată de maici sau de preot. *Ştiu ei mai bine,* mormăia de fiecare dată în barbă. *Ştiu ei mai bine.*

— Bess o să fie bine, a spus cu glas melodios, amestecând în cazanul ei, ca o vrăjitoare tânără, inofensivă şi optimistă. Drăguțul ei o să vină după ea şi s-or cununa. Ştiu asta, Nan.

Deşi eu nu am contrazis-o şi nici nu am întrebat-o de unde ştia, ea a adăugat apăsat:

— Ştiu, pur şi simplu.

Bucuria stârnită de mişcările copilaşului meu în pântec s-a dus. Fiona avea păr roşcat şi pistrui. Pielea ei albă era roşie şi asudată de la aburi.

— Drăguțul lui Bess e american, i-a spus Fiona Susannei. L-a cunoscut pe când îngrijea soldați răniți într-un spital militar de companie.

— Maică-sa n-ar fi trebuit s-o lase în preajma soldaților, a spus Susanna, printre dinții încleştați. Şi chiar aş vrea ca voi două să nu mai vorbiți.

— Eu cred că omul ei va veni după ea, a spus Fiona, ignorând îndemnul la tăcere. Mă rog pentru asta. Din spusele ei, pare un băiat bun, a zis ea, apoi a dat brusc drumul bățului. Haideți să ne oprim un pic şi să ne rugăm pentru Bess. Maicile n-au cum să se mânie dacă văd asta, nu? O mică pauză de rugăciune? Pentru Bess şi copilaşul ei şi pentru fericirea lor, acum şi-n vecii vecilor?

— Maicile se mânie pentru ce vor ele, a spus Susanna, fără să se clintească de lângă cazanul ei. Dacă n-ați înțeles asta până acum, n-o să înțelegeți nimic niciodată.

Susanna avea dreptate, dar eu şi Fiona tot ne-am prins de mâini şi ne-am lipit frunțile una de alta. Eu mai degrabă îmi făceam griji decât mă rugam. Că părintele Joseph avea să-şi îndrepte atenția de la Bess către mine. Încercam să mă prefac că nu ştiu ce se întâmplă când trimite după ea, dar în ziua aceea, gândindu-mă la bebeluşul lui Bess, care se mişca în pântecul ei la fel ca al meu, nu mi-am putut lua mintea de la oroarea aceea. Îmi făceam griji că Finbarr murise, ştiind că ăsta era singurul lucru care l-ar fi împiedicat să vină să mă ia.

Magicul Finbarr. Dacă era cineva care mă putea scoate de acolo, el era acela. Am închis ochii, sprijinindu-mă de Fiona, şi mi l-am imaginat, cu brațul ridicat, ținând în mână mingea de tenis.

Pune-ți o dorință.

Noi doi – nu, noi trei – să plecăm întregi din locul ăsta, şi împreună.

Se împlineşte.

Sora Mary Frances a năvălit în spălătorie şi a lovit-o pe Fiona cu bastonul pe spinare.

— Asta nu, a spus bătrâna maică, de parcă rugăciunea ar fi fost ceva ce nu ne mai aparţinea, decât atunci când ne-o îngăduiau maicile. Doar truda o să vă spele de păcate.

Fiona s-a îndreptat de spate, zâmbind în loc să se strâmbe de durere.

— Aveţi dreptate, maică.

Glasul Fionei suna blând şi pur.

— Ştiu că aveţi dreptate.

M-am întors la cazanul meu. Fiona a plecat, împingând un căruţ cu aşternuturi ude, ca să le întindă la uscat pe acoperiş. La momentul acela al zilei, îşi putea vedea băieţelul jucându-se în curte. Îşi făcea griji că el nu mergea încă. *Nu ar trebui să meargă deja?* m-a întrebat când s-a întors.

Am încercat să mă gândesc la Bess, împreună cu părintele Joseph, de parcă rugăciunile ar fi ajutat la ceva. De parcă aş fi fost în stare, în ciuda tuturor simpatiilor şi afecţiunilor mele, să mă rog pentru oricine, în afară de copilul meu şi de mine.

DISPARIŢIA

A PATRA ZI

Marţi, 7 decembrie 1926

Agatha şi-a tras mâna dintr-a lui Chilton în clipa în care el i-a rostit numele. Ce prostie din partea ei să deschidă uşa. Finbarr îi spusese să fie discretă. Nu-i spusese să nu

deschidă pentru că probabil nu-i trecuse prin minte că o să vină cineva să bată la uşă, nici că ea putea fi atât de proastă să deschidă, dacă ar fi venit totuşi cineva. Dar asta făcuse, din instinct, ascultătoare ca întotdeauna. Cineva bate la uşă şi, în lipsa unui majordom, o doamnă cu bună-creştere este obligată să deschidă. *Ce putere au aceste obiceiuri asupra noastră,* şi-a spus Agatha, apoi şi-a îndreptat perfect spatele, de parcă asta ar fi putut repara gafa la care o îndemnaseră bunele maniere.

— Mă tem că vă înşelaţi. Nu cunosc pe nimeni cu numele acesta.

— Am o fotografie cu dumneavoastră. O am chiar acolo, în automobil. Să v-o arăt?

— O fotografie, a zis ea, fluturând o mână pe dinaintea ochilor, ca şi cum ar fi vrut să împrăştie un fum. Feţele din fotografii seamănă foarte mult între ele, nu-i aşa?

Oare chiar trimiseseră poliţia tocmai până în Yorkshire să o caute? Câtă agitaţie inutilă! A simţit că stomacul i se face ghem. Dacă o căutau aici – unde nu avea nimeni vreun motiv să-şi imagineze că ajunsese –, unde altundeva mai căutau? Cine altcineva mai ştia că fugise, şi de ce? Oh, ce cumplit ar fi fost dacă noii ei binefăcători curajoşi – noul ei agent şi editor – ar fi aflat de toată această umilitoare daravelă.

— Doamnă Christie, a spus bărbatul cu blândeţe. Eu sunt inspectorul Frank Chilton. Reprezint departamentul de poliţie din Leeds. Am fost însărcinat cu căutarea dumneavoastră, deşi trebuie să recunosc că nu am sperat vreodată să vă găsesc.

Bărbatul acela avea un chip plăcut şi era manierat. Blând şi amabil. Agatha şi-a dat imediat seama că ar fi fost uşor de păcălit.

— Îmi cer scuze, inspectore Chilton. Dar bag de seamă că nu m-aţi auzit. Numele meu nu este Agatha Christie.

L-a văzut pe Chilton privind pe lângă ea, către locul unde se instalase, la masa lungă şi masivă din lemn, pe care erau teancuri de caiete de notițe şi maşina ei de scris. A tras uşa mai aproape de ea, blocându-i perspectiva.

— Şi atunci, cum vă cheamă? a întrebat inspectorul, menționând tonul afabil, dar suficient de ferm cât ea să nu uite că stătea de vorbă cu un om al legii.

— Nu cred că asta vă priveşte. Soțul meu trebuie să ajungă din clipă-n clipă. Ah. Iată-l.

S-a trezit zâmbind când l-a văzut pe Finbarr venind pe alee, cu mâinile în buzunare şi obrajii aprinşi. O reacție complet involuntară. Fuseseră foarte puțin separați în ultimele patru zile. Şi-a dat seama că voia foarte mult ca Chilton să creadă că ea putea fi măritată cu un bărbat atât de tânăr şi de frumos.

— Ce-i asta? a spus Finbarr, ajungând pe verandă.

Sacoşa de pânză de pe umărul lui era bombată. Plină cu mere, era ea convinsă. Chiar în dimineața aceea, îi spusese cât de mult îi plăceau merele, şi acum, iată-le. Din soiul Orange Pippin, presupunea ea, căci era sezonul lor. Abia aştepta să muşte cu poftă din fructul pârguit.

— Dragule.

Nu era prima oară când îi spunea aşa. El avea coşmaruri. Când strigătele lui o trezeau, ea se ducea să-l liniştească. *Gata, gata, dragule. Eşti în siguranță.* Finbarr a tresărit uşor, auzind-o folosind alintul în plină zi, şi în fața unui străin.

— Dumnealui este inspectorul Chilton. Se pare că m-a confundat cu o doamnă care a dispărut. Cum spuneați că o cheamă? Pe biata femeie dispărută?

— Doamna Agatha Christie.

— Vai de mine. Biata de ea. Chiar sper că e teafără. Şi chiar vă doresc mult noroc în a o găsi.

Poate că bunele maniere o obligaseră să deschidă uşa, dar îi şi uşurau înspăimântător de mult sarcina de a face faţă străinilor băgăcioşi. Tot ce trebuia să facă era să nu se abată de la scenariu.

— Păi, asta-i tot, atunci, a spus Finbarr, salutându-l brusc din cap pe inspector.

Apoi s-a strecurat pe lângă bărbat, salutând-o din cap şi pe Agatha, într-o manieră politicoasă, deferentă, pe care nici un bărbat de pe lumea asta nu ar folosi-o cu soţia lui. A dat să închidă uşa, dar Chilton a ridicat mâna şi a blocat-o.

Finbarr a cuprins-o pe Agatha cu braţul pe după umeri. Ea a zâmbit din nou. În câteva zile, cei doi descoperiseră că aveau surprinzător de multe în comun. Dragostea pentru câini, de exemplu. *Îmi plac mai mult decât oamenii, dumitale nu?* Iar el încuviinţase, înainte să adauge: *Decât majoritatea oamenilor, în orice caz.* Noaptea precedentă, când ea îl trezise dintr-unul din cumplitele lui vise, ca să-l liniştească, îi trecuse prin cap să-l sărute. Asta ar fi învăţat-o minte pe Nan, nu?

Acum, uitându-se la Chilton, a fost şocată să constate că l-ar fi sărutat şi pe el. În ciuda ameninţării pe care o reprezenta pentru planul ei de a rămâne ascunsă, avea un fel de-a fi atât de plăcut. Îi amintea de Tommy, logodnicul căruia îi dăduse papucii pentru Archie. Însă a refuzat să roşească. Poate că asta făceau femeile când se pomeneau abandonate de soţii lor. Poate că se gândeau să sărute alţi bărbaţi. Se întreba cum se împăca acest impuls cu asigurările ei faţă de Finbarr că ei doi aveau aceeaşi misiune, s-o convingă pe Nan să-l elibereze pe Archie din ghearele ei. Agatha simţea cumva că nimic n-ar fi putut alina la fel de eficient durerea gândului că Archie era cu o altă femeie decât ca şi ea să aibă o relaţie cu un alt bărbat.

— Îmi cer scuze, a spus Chilton, dar având în vedere asemănarea, mă tem că trebuie să insist să îmi spuneți numele dumneavoastră.

— Numele ei este Nan Mahoney.

Ce enervant, şi previzibil, din partea lui Finbarr să dea acel nume. Zâmbetul Agathei a pălit pe dată.

— Aşadar, dacă merg la registratura oraşului, a spus Chilton, voi vedea că această casă aparține familiei Mahoney.

— Bineînțeles, a spus Agatha.

— Am închiriat, a spus Finbarr în acelaşi timp.

S-au uitat unul la altul. Prinşi cu mâța-n sac. Dar ce mai conta? Doar ea nu comisese nici o crimă, în afară de faptul că intrase ilegal în casa altcuiva, lucru care nu părea atât de grav.

— Ascultați, doamnă Christie. Ştiu că dumneavoastră sunteți. Dar vă mai pot acorda o zi, ca să vă mai gândiți şi să vă pregătiți. Voi reveni mâine-dimineață şi vom putea decide împreună ce ați dori să-i spuneți soțului dumneavoastră. Este foarte îngrijorat, să ştiți.

Agatha a izbucnit într-un râs atât de aspru, încât s-a îngrijorat numaidecât că ştersese orice urmă de îndoială pe care inspectorul o mai avea cu privire la identitatea ei.

— Zi bună, inspectore, a încheiat Finbarr.

Şi a închis uşa. Înainte să-şi ia brațul de pe umărul ei, a strâns-o uşor în semn de consolare. Protectorul ei.

— Nu-ți face griji, i-a spus.

Chilton s-a întors la maşină, destul de amețit, încercând să-şi explice scena la care tocmai asistase. Dacă toată Anglia era ca un car cu fân, cu sute de polițişti căutând disperați prin el, ce lucru extraordinar ar fi fost dacă tocmai el ar fi găsit acul. A luat fotografia şi a privit-o din nou cu luare-aminte. Era într-adevăr ea, doamna din poză, nu

încăpea îndoială. Era în viață și nu avea să fie descoperită pe fundul nici unui lac. Ce fericire, în ciuda miilor de întrebări pe care le ridica găsirea ei, cea mai importantă dintre ele fiind identitatea tânărului irlandez, pe care, chiar în aceeași zi, Chilton îl văzuse cu mâinile pe două femei surprinzătoare, dar supuse.

Și ce ar fi trebuit să facă Chilton? S-o oblige sub amenințarea pistolului să-l însoțească la mașină? Și acum ar fi trebuit să se ducă direct la Leeds și să-l informeze pe prietenul lui, Sam Lippincott, că o găsise?

Nu. Mai bine își ținea promisiunea. Să-i mai acorde o zi ca să se adune. Să-și acorde lui însuși încă o zi ca să se întoarcă la Hotel Bellefort și să se relaxeze în apele termale. Să mănânce budincă Yorkshire și să doarmă în patul care era de două ori mai lat și mai moale decât oricare altul în care se întinsese vreodată. Dacă doamna Christie ar fi fost în pericol, mai înțelegea. Dar, din câte se părea, se afla doar într-un sălbatic cuibușor de nebunii, cu un chipeș flăcău irlandez.

Nu. Nu avea de gând s-o dea în vileag pe Agatha Christie astăzi. Nu era sigur cum anume ajunsese la această decizie. Poate că în ziua următoare avea să se răzgândească. Dar nu astăzi.

DISPARIȚIA

A CINCEA ZI

Miercuri, 8 decembrie 1926

Căsătoria are o influență adesea nerecunoscută în imaginația populară. Nu am înțeles-o niciodată pe deplin, până nu m-am măritat eu însămi. Și asta, indiferent dacă o căsnicie începe din obligație sau conveniență, ori dacă

începe cu vorbe tainice, şoptite, şi pasiune irezistibilă. Chiar şi când începe cu resentimente şi se descompune de-a lungul anilor, se formează o legătură greu de rupt. După dispariția soției lui, Archie s-a încovoiat sub apăsarea unui jug de care credea că scăpase. În ultimii doi ani, de când apărusem eu în peisaj, se gândise la soția lui mai ales ca la Agatha. Acum, că ea dispăruse, fiind poate în pericol, el a început să se gândească la ea, şi chiar cu ardoare, ca la „soția mea".

Comandantul adjunct Thompson a rămas ferm pe poziții în fața confesiunilor angoasate ale colonelului Christie.

— Ştim despre fată, îl informase Thompson cu o zi înainte, venind la Styles la prima oră a dimineții.

Cu siguranță că Archie fusese tentat să spună: *Ce fată?* Dar era suficient de inteligent ca să-şi dea seama când e încolțit.

— Ştiu cum pare, recunoscuse el, adoptând, în mod greşit, un ton mai degrabă autoritar decât încărcat de remuşcări. Dar îmi iubesc soția şi nu i-aş face niciodată vreun rău.

Archie ştia că nu o agresase fizic pe Agatha, însă privirea mânioasă a polițistului îl făcea să se simtă ca şi cum ar fi făcut-o. Amintindu-şi de suferința emoțională la care fusese supusă soția lui, Archie se simțea în acelaşi timp cuprins de indignare inocentă şi de vinovăție cruntă.

— Mai vedem noi, spusese Thompson, privindu-l pe Archie cu o furie abia mascată.

Dacă Agatha Christie era găsită moartă, ar fi fost o tragedie, din care nu putea rezulta decât un singur lucru benefic, şi anume trimiterea soțului ei la închisoare. Thompson a ordonat intensificarea căutărilor.

Archie şedea acum la masa lui de lucru, cu exemplarul povestirii scrise de Agatha – dactilografiată toată, mai puțin

titlul, „Punctul terminus”[10], scris deasupra cu caligrafia unei femei turbate, ca şi cum stiloul ar fi fost cât pe ce să străpungă hârtia. A recitit-o. Soţul ieşise cu bine din poveste. Iar femeia se răzbunase pe rivala ei, împingând-o înspre moarte, peste marginea falezei. Archie s-a gândit la soția lui cu un fel de respect amestecat cu spaimă: *Nu o cunosc,* şi-a spus în sinea lui. *Nu o cunosc deloc.*

Într-adevăr, o căutau pe Agatha în fiecare cotlon al Angliei, însă nodul principal erau Berkshire şi Surrey. Miercuri, comitatele erau înțesate de câini de vânătoare şi de polițişti. Până şi de avioane, folosite prima oară pentru o singură persoană dispărută. Personalul de la Coworth House, cea mai mare moşie din Sunningdale, şi-a luat o zi liberă ca să-şi pună la dispoziție cunoştințele despre regiune, care erau, evident, mult superioare celor ale oricărui polițist. Obişnuiți prin prisma profesiei să-şi țină gura, ei nu au dezvăluit nici o bârfă auzită de la puținii angajați ai domeniului Styles (neştiind că Anna avusese deja grijă de asta, exact lucrul la care te-ai fi aşteptat de la o cameristă mediocră ca ea). Erau cu toții siguri că doamna Christie zăcea acum moartă pe undeva şi au fost foarte ofensați de ideea că ar fi putut-o găsi altcineva în afară de ei.

Câtă dezamăgire când doi lachei au găsit-o în schimb pe Miss Annabel Oliver, sărmana de ea, înghețată într-un pârâu nu foarte adânc, încâlcită printre nişte mărăcini. La vederea ei, s-a auzit un țipăt puternic, urmat de dezamăgire. Femeia era prea bătrână şi prea măruntă pentru a fi Agatha Christie. Un cadavru ar fi fost valoros. Acel cadavru însă, aparținând cuiva a cărui dispariție nu fusese raportată de nimeni, nu conta.

---

[10] În original, „The Edge”.

Archie mergea pe stradă, cu Peter în lesă. Auzea avioanele deasupra, cu elicele spintecând aerul. Câinii de căutare se auzeau lătrând în depărtare, un sunet care, de la dispariția soției lui, devenise ubicuu.

Dacă Agatha își propusese prin asta să-l facă să-și piardă mințile, jos pălăria pentru ea. Peter se smucea obraznic în lesă, iar Archie îl tot trăgea înapoi lângă el. Câinele ăla nu-l plăcuse niciodată. Însă comandantul adjunct Thompson îl rugase pe Archie să-l aducă pe Peter la locul unde fusese găsit automobilul Morris Cowley. Ar fi putut lua mașina până acolo, dar spera ca aerul proaspăt – mai bine zis, vântul, rece de-ți crăpa pielea – să-i poată liniști frământarea neîncetată pe care-o simțea în piept. *Ce am făcut, ce am făcut?* Își distrusese viața, asta făcuse. Provocase toată acea furtună, toată acea agitație îngrozitoare și neîncetată, în jurul lui. Căutarea era ca și cum angoasa Agathei ar fi prins viață. Și el provocase asta, din cauza unei fete care se pricepea la golf. Ziarele de pe toate continentele trâmbițau știrea dispariției Agathei. Poliția știa de aventura lui, deși nu reușise încă să dea de Nan pentru a sta de vorbă cu ea (mi-era recunoscător că mă dădusem la fund, așa cum promisesem). Totuși, cât avea să mai dureze până să iasă la suprafață și restul, tot ce făcuse el? După ce Agatha ar fi văzut că aventura lui cu Nan fusese făcută publică, l-ar mai fi vrut oare înapoi? Când toată lumea avea să știe? Sau își distrusese căsnicia, întreaga viață, pentru ceea ce începuse acum să considere egal cu zero, o nebunie, un flirt.

Polițiștii așteptau lângă automobilul soției lui, aflat tot la Newlands Corner, acolo unde îl trăseseră de pe marginea carierei de calcar. Îl priveau sever pe Archie, mulți dintre ei având certitudinea că făcuse o mârșăvie. Ca și cum așa ceva ar fi fost cu putință. Ca și cum ar fi fost în stare de așa ceva.

Oare nu-şi dădeau seama cât de disperat era să-şi vadă găsită soția?

— Haide, Peter, a spus Archie.

Câinele a tras din nou de lesă, în direcția casei. Agatha îl răsfățase, lăsându-l pe mobilă, dându-i să mănânce din farfurie, scoțându-l la plimbare fără lesă. Frustrat, Archie s-a aplecat să-l ridice în brațe. Peter s-a zbătut în brațele lui, scheunând. Doi dintre polițiştii mai tineri au schimbat o privire. Amuzată sau dezgustată? Galantul colonel putea să-l strunească pe cățelul ăla la fel de puțin ca şi pe soția lui.

— Haide, zău aşa, Peter.

Archie a pus câinele lângă maşină, dar Peter nu a adulmecat, nu a făcut nimic, doar s-a rotit scâncind.

— Bun, a spus cel mai aspru dintre cei doi polițişti. Presupun că ajunge acum cu asta.

— Aşa presupun şi eu, a spus Archie.

I-a dezlegat lesa lui Peter, iar câinele a țâşnit ca din puşcă spre casă.

— Stați aşa, s-a auzit o voce strigând, când Archie a pornit după câine.

Era Thompson, cu un aer şi mai sever ca de obicei. Uneori, Archie avea sentimentul cert că bărbatul acela se abținea cu greu să nu-l strângă de gât.

Archie a dat să vorbească, dar s-a trezit că nu poate scoate nici un sunet. În schimb s-a auzit vocea lui Thompson, acoperind indiferent ce ar fi vrut să spună Archie cu nişte cuvinte funeste.

— Mă tem că s-a întâmplat ceva. Căutările au scos la iveală un cadavru.

Un cadavru. Agatha? Sigur că nu. Spre groaza sa, Archie a simțit că i se înmoaie genunchii. Propriul corp, care îl slujise întotdeauna cu atâta credință, îl trăda acum într-un mod atât de umilitor. A trebuit să întindă mâna şi să se

prindă de gulerul lui Thompson, ca să nu se prăbuşească la pământ.

Thompson a îndoit la rândul său genunchii, adunându-şi forţele ca să-l poată ţine pe colonel. Avea o expresie indecisă şi consternată. Să fi fost îndurerare ceea ce vedea acolo, sau vinovăţie?

Soţia mea, şi-a spus Archie. *Un cadavru.* Aşa ceva nu era cu putinţă. El nu putea duce o asemenea povară. Lumea s-a transformat într-un loc ostil şi neîndurător. I-ar fi dat drumul ofiţerului, să se prăbuşească la pământ şi să plângă, dacă ar fi fost alt gen de bărbat.

Mai devreme în aceeaşi dimineaţă, în Yorkshire, Chilton a deschis uşa camerei sale şi a văzut-o pe tânăra americancă Lizzie Clarke trecând pe hol, îmbrăcată de călătorie. A închis uşa înainte ca ea să-l poată observa şi a văzut-o bătând uşurel cu degetele la o uşă, o bătaie delicată, atentă să n-o audă decât ocupantul camerei cu pricina şi nimeni din camerele învecinate. După ce uşa s-a deschis şi s-a închis imediat la loc, iar doamna Clarke a dispărut în cameră, Chilton şi-a scos pantofii şi s-a dus în vârful picioarelor desculţe pe hol, ca să tragă cu urechea.

— Donny a primit o telegramă, s-a auzit vocea americancei. Trebuie să ne întrerupem vacanţa. Să ne întoarcem în State.

Pentru urechile lui Chilton, vocea care a răspuns – feminină, britanică – a sunat ca şi cum ar fi ştiut că cineva asculta. Un pic prea tare şi cam fals.

— Chiar sper că totul e în regulă.

— Da. Totul este perfect. *Perfect.*

Chilton şi-a imaginat două femei, şezând împreună pe patul nefăcut, ţinându-se de mâini. Chiar şi cu nota aceea falsă din vocea celeilalte femei, a sesizat un fel de intimitate. S-a întors în camera lui şi s-a aşezat pe bancheta de la

capătul patului, ca să-şi lege şireturile pantofilor, pe care i-a observat că se dezlipeau. Trebuia să-i spună lui Lippincott în dimineaţa aceea. *Am găsit-o pe Agatha Christie,* avea de gând să-i spună. *În perfectă stare. Nici urmă de supărare. Tot ce vrea este să fie lăsată în pace.*

Poate că el şi Lippincott puteau să fie înţelegători şi să urzească un plan pe placul autoarei. Îi puteau spune soţului, şi nimănui altcuiva, să întrerupă căutările, să o lase să reapară când ar fi fost ea pregătită.

Dar chiar dacă legea putea fi convinsă să renunţe la caz, presa nu ar fi făcut-o niciodată. Ziarele din întreaga lume făceau o groază de bani din povestea asta. Norocul doamnei Christie era că fusese găsită de cineva din poliţie, şi nu de cineva din presă. Doamna Christie părea să fi ales tocmai acel loc din Anglia unde nu se aştepta nimeni să fie.

Şi totuşi, fusese găsită. Aşa era lumea rânduită. Nu exista nici un loc unde să te poţi ascunde prea mult timp. A terminat cu îmbrăcatul şi a plecat la micul-dejun. Familia Clarke era la recepţie, discuta cu doamna Leech.

— Bună dimineaţa! i-a salutat el pe toţi trei.

Şi-a scos o ţigară şi a dus-o la buze, dar nu a aprins-o. Doamna Clarke a părut încurcată pentru o fracţiune de secundă, pe urmă a adoptat o atitudine complet impenetrabilă.

— Bună dimineaţa, a spus ea, cu un vădit accent american.

Soţul nu a zis nimic, a pus doar nişte bancnote în mâna doamnei Leech.

— Mulţumesc, domnule Clarke, a spus doamna Leech. Foarte amabil din partea dumneavoastră să plătiţi integral.

Mai mulţi clienţi plecaseră deja după cele două morţi, şi nu fuseseră deloc la fel de generoşi.

— Mă rog să aveţi un drum bun şi să ajungeţi cu bine.

Domnul Clarke s-a întors spre Chilton, scoţând un chibrit din buzunar şi aprinzând ţigara acestuia.

— De fapt, abia aştept, a spus soţia lui. Să mă întorc pe vapor. Cred că băile astea termale sunt supraestimate. Fără supărare, a zis şi s-a uitat la doamna Leech, cerându-şi parcă iertare din priviri. Dar pur şi simplu îmi place apa rece. Mie daţi-mi oricând largul mării în locul unei grote aburinde.

Tânărul soţ a băgat chibriturile înapoi în buzunarul interior al hainei şi a pus o palmă între omoplaţii soţiei lui, împingând-o către ieşire, ca şi cum ieşirea lor ar fi fost un dans.

— *Bon voyage,* a spus Chilton încet, urmărindu-i cu privirea în timp ce plecau.

Bărbatul care îi ajuta cu bagajele s-a dus după ei, împingând un cărucior cu modesta lor colecţie de valize.

— Ce curios să bată atâta drum, doar ca să stea câteva zile, i-a spus apoi Chilton doamnei Leech. Ai zice că ar fi trebuit să viziteze măcar continentul.

Doamna Leech l-a întrebat dacă avea nevoie de telefon. De fapt, nu doar că avea nevoie, era chiar obligat să-l folosească. Dar s-a trezit că refuză.

— Nu chiar în clipa asta. Dar mă întrebam dacă ştiţi cumva, există multe case abandonate în Harrogate?

— Abandonate, sigur nu. Neocupate, da, sunt câteva. Casele de la ţară ale celor de la oraş, care vin atât de rar, că mă întreb de ce nu stau, pur şi simplu, la hotel. Mie nu prea mi-a plăcut niciodată oraşul, domnule Chilton.

— Nici mie.

A tras de tivul sacoului său de tweed, care îi era lejer, ca şi cum ar fi slăbit şi mai mult. *Este important să mănânci,* şi-a reamintit singur. *Este important să munceşti. Să fii activ.*

A intrat în restaurantul aproape gol. Printre cei câţiva clienţi, o tânără şedea singură, privind insistent pe

fereastră, cu o ceaşcă de ceai răcindu-se neatinsă pe masă, în fața ei. Chilton s-a dus direct la ea.

— Îmi permiteți? a întrebat, apoi a tras un scaun şi s-a aşezat.

N-am avut de ales decât să-i răspund scurt:

— Da.

Inspectorul Chilton avea un avantaj față de mine, de genul acelora care le plac polițiştilor. Nu ştia care era legătura dintre mine şi Agatha Christie, dar *ştia* că exista o legătură. Eu habar n-aveam că el deține o asemenea informație. Eram încă destul de zdruncinată de vestea pe care mi-o dăduse Finbarr: acel *noi* se referea la el şi la Agatha, adică ea se ascundea împreună cu el aici, în Harrogate. Cât de mult m-aş fi frământat în plus dacă aş fi ştiut că Chilton ştia şi el acest lucru? Dar aşa cum stăteau lucrurile, nu mi-am făcut prea multe griji.

Pe mine, Finbarr mă îngrijora, şi efectul pe care reapariția lui îl putea avea asupra viitorului meu. Cum mă puteam eu întoarce în brațele lui Archie după ce fusesem în ale lui Finbarr? *Psihologia trebuie respectată.* Fusese nevoie de mult efort psihologic din partea mea, trecând prin emoții contradictorii pentru a-mi duce la îndeplinire planul şi a deveni soția lui Archie. Apariția lui Finbarr amenința să dea absolut totul peste cap.

În urmă cu trei ani, când am pus ochii pe Archie, am ştiut că nu s-ar fi cuvenit niciodată să îl abordez eu pe el. În schimb, m-am aşezat în raza lui vizuală. Am aflat ce îi plăcea şi am devenit exact asta, privind în altă parte, în loc să las privirile să ni se întâlnească. Lovitura de golf perfectă, cel mai timid dintre zâmbete. Ca atunci când urmezi o rețetă pentru a obține o prăjitură delicioasă, fiecare pas a funcționat exact aşa cum fusese intenționat.

Chilton nu părea genul de bărbat pentru care ar fi fost necesar genul acesta de joc. El era abordabil. Modest, însă nu la modul umil. Într-un mod plăcut. A zâmbit aproape sfios când şi-a despăturit şervetul. Totul la el avea un aer ponosit – hainele, chipul şi chiar părul, care avea neapărată nevoie să fie pieptănat. A comandat ceai în loc de cafea.

— Tremurături, a explicat el, ridicând singura mână teafără, uşor tremurândă. De la război.

— Îmi pare rău.

Finbarr nu avea tremurături. Fiecare bărbat purta altfel războiul. Mi-a plăcut că Chilton a ales să-şi prezinte slăbiciunea, în loc să încerce s-o ascundă.

— Văd că prietena dumneavoastră a plecat, a spus el.

— Prietena mea?

— Doamna din America, Miss Clarke.

— Da, a spus că pleacă. Dar nu suntem neapărat prietene. Ne-am cunoscut abia alaltăieri.

— Chiar aşa?

— Da. Eu nu am fost niciodată în America.

— Şi ea era pentru prima oară în Anglia?

— Nu cred că am discutat despre asta.

Chilton m-a privit într-un fel care mi s-a părut tulburător. O scrutare minuţioasă, insolentă. O privire nicidecum răutăcioasă, ci pătrunzătoare, după care a evaluat cele constatate. Nu mi-a plăcut întrebarea lui despre Lizzie Clarke, dar în acelaşi timp, omul acela mi s-a părut captivant, iar în faţa felului lui de a privi, nu mi-am putut reţine un zâmbet vag, ca şi cum aş fi vrut să-l consolez.

Chelneriţa a venit la masa noastră, dar el i-a făcut semn să plece.

— De unde ştiţi că nu vreau să comand nimic? am întrebat.

Ceva ce nu i-aş fi spus niciodată lui Archie. Nici lui Finbarr, doar pentru că el nu ar fi gonit niciodată o chelneriță înainte să mă întrebe dacă mi-era sau nu foame.

— Vreți?

Am clătinat din cap.

— E o chestiune uimitoare, a spus Chilton.

— Vă referiți la dispariție? Acea doamnă romancieră?

— Oh, nu. Nu la asta mă refeream. Deşi sigur că şi asta este uimitor.

— Au găsit-o?

— Nu chiar. Rămâne încă un mare mister locul unde se află.

— Eu cred că este minunat. Ca o doamnă să devină scriitoare.

A părut surprins de această schimbare bruscă a subiectului.

— Da, fireşte. Sunt de aceeaşi părere.

— Am visat şi eu cândva să devin scriitoare. Dar viața mi-a dejucat planurile.

Chilton a încuviințat din cap. Nu a părut surprins de confesiunea mea. În aceste hoteluri, departe de lumea obişnuită, se întâmplau astfel de lucruri. Oamenii îşi făceau mărturisiri unii altora. Este şi motivul pentru care prietenia mea subită cu Lizzie Clarke nu era ceva suspect.

— Dar sunteți încă tânără. Cu siguranță că aveți timp să scrieți sute de cărți, dacă veți dori.

— Cu siguranță. Am pus cu un zăngănit ceşcuța de cafea înapoi pe farfurioara ei.

— Ceea ce mă uimeşte pe mine, a spus el, revenind la subiect, este cazul Marston.

— Da. Uluitor. Vă supărați dacă vă las acum, domnule Chilton? Am terminat aici. Vă doresc o zi bună.

Mi-am pus şervetul pe masă şi m-am ridicat de la masă.

— Dacă nu vă supărați, domnule Chilton, am adăugat eu, trebuie să spun că nu păreți deloc genul care să-şi facă vacanțele la băi.

— Am spus eu că sunt în vacanță?

A lăsat capul într-o parte şi, pentru o fracțiune de secundă, nu a mai părut modest. A părut mai degrabă şiret.

— Nu, bineînțeles că nu. O căutați pe Agatha Christie. Vă doresc mult noroc în misiunea dumneavoastră, domnule Chilton. O zi bună.

Am ieşit din restaurant, neştiind prea bine ce să fac în continuare. Conversația cu domnul Chilton mă storsese de energie. Ce dificil este să păşeşti prin lume cu interiorul intact.

Privind înapoi la această perioadă, nu doar la zilele petrecute la Harrogate, ci la toți anii aceia dintre cele două mari războaie, mă gândesc adesea ce frumos trebuie să fi fost. Ne-am îngăduit să credem că răul fusese înfrânt, de parcă răul nu s-ar fi arătat niciodată de două ori. Aveam atât de multe dintre facilitățile moderne – telefoane, automobile, lumină electrică –, dar nu *prea* multe, şi nu chiar la îndemâna oricui. Ulterior, avea să fie o supraabundență de zgomot şi lumină orbitoare. Puteam fi toți mult prea uşor de găsit. Stelele înseşi nu se mai vedeau de câtă lumină era pe pământ, şi nu puteai face niciodată ceea ce eu tocmai făcusem, să evadezi din viața cotidiană şi să te pierzi, să devii de negăsit.

Am urcat în camera mea şi m-am aşezat pe pat, luând *Marele Gatsby,* ca să citesc ultimele capitole. Mi-am lăsat privirea să alunece peste text, dar mintea mi-era plină de propria-mi poveste. Familia Clarke îşi făcuse bagajele şi plecase. Dacă făceam şi eu acelaşi lucru? Nu mă mai puteam întoarce vreodată în Irlanda. Dar dacă i-aş fi spus lui Finbarr: *Uită de Ballycotton. Haide să plecăm altundeva. Oriunde, numai nu în Irlanda. Oriunde, numai nu în Anglia.*

Aş fi putut să-i las pe Agatha şi Archie Christie în trecut şi să mă ocup, în sfârşit, de propriu-mi viitor. S-o iau de la capăt. Ca şi cum aşa ceva ar fi fost posibil.

Un sunet distinct a ajuns până la mine, prin fereastră. Nu-mi aminteam s-o fi deschis. În mod cert, nu avea cum să vină din hotel. Ar fi putut veni de la un cărucior care trecea pe stradă. Dar eram sigură că am auzit un copil plângând. Scâncetul acela ascuțit, insistent, de nevoie şi foame. Am simțit un junghi dureros în sâni, ca şi cum ar fi vrut să alăpteze. Am aruncat cartea cât colo, m-am ridicat în picioare şi am închis fereastra. Nu puteam părăsi Anglia niciodată. Nici măcar cu Finbarr.

Chilton ştia că nu avea cum s-o lase pe doamna Christie să rămână nedescoperită prea mult timp. Se iroseau resurse. Oamenii erau îngrijorați. S-a gândit că ar fi putut fi mai puțin stânjenitor pentru ea – că ar fi putut repara totul mai discret – dacă i-ar fi permis lui să o ducă acasă. A decis să se ducă imediat la ea şi să-i facă această propunere. Doar ei doi, în maşină, străbătând drumurile de provincie. S-a trezit gândindu-se mai puțin la momentul când avea să apară cu ea în Sunningdale – un erou – şi mai mult la călătorie în sine. Despre ce ar fi putut vorbi ei doi pe tot parcursul acestei călătorii?

Dar când a ajuns la casa unde o descoperise pe Agatha, hotărât să o convingă de planul lui, din horn nu a mai văzut ieşind fum. Acolo unde fusese ascuns automobilul, nu mai rămăseseră decât urmele de cauciucuri şi ramurile care îl acoperiseră, frumos stivuite pe iarbă. Chilton a împins uşor uşa de la intrare, fără să atingă măcar clanța. Uşa s-a deschis fără să opună rezistență, fără să protesteze. Camerele pe care le-a străbătut erau acum goale. Cenuşa se răcise în vatră. Într-un dormitor, se mai simțea încă o urmă vagă de parfum de lavandă. Pe măsuța de toaletă era o hârtie de cinci lire nouă-nouță.

Chilton s-a aşezat pe pat şi şi-a lipit perna de faţă. A inspirat adânc. Când adevăraţii proprietari ai casei aveau să revină, n-avea să mai fie nici o urmă perceptibilă de parfum, însă următoarea persoană care avea să doarmă pe acea pernă avea să viseze inexplicabil câmpuri nemărginite, pline de flori purpurii.

Poate că nu-i mai păsa de carieră acum, dar tot mai avea un pic de mândrie, şi mai era şi Lippincott de luat în considerare. Dacă nu reuşea să o găsească din nou pe Agatha a doua oară, era imposibil să dezvăluie cuiva, oricui, că o găsise prima oară.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

Noi dormeam într-un dormitor de la etajul al doilea al mănăstirii, în paturi înguste, aliniate în şir şi foarte apropiate unele de altele. Pe timpul zilei, încăperea era încuiată, pentru ca nimeni să nu se poată strecura sus să se odihnească. Noaptea, după ce ne băgăm în pat, uşile se încuiau din nou, iar maicile erau singurele care aveau cheia. Şi acum mai visez uneori că mănăstirea este cuprinsă de foc, cu noi toate încuiate în camera aceea, fără scăpare.

Era un loc în care nu puteai dormi, chiar dacă erai istovit. Creşa era chiar dedesubt, şi puteam auzi bebeluşii trezindu-se şi plângând. Pe vremea când Susanna stătuse prima oară aici, fusese o altă maică stareţă. Pe timpul nopţii, maicile obişnuiau să lege cămăşuţele bebeluşilor de pătuţuri şi să-i lase aşa până dimineaţă, când puteau fi alăptaţi.

— A fost cea mai cumplită agonie pe care am simţit-o vreodată, spunea Susanna, să-mi aud copilul plângând şi să nu pot ajunge la el. Bineînţeles că nu-i o întâmplare că ne pun să dormim aici, de unde-i putem auzi.

Pedeapsă, prin orice mijloace. Noua stareță era mai cumsecade, cel puțin când venea vorba de copilaşi. Eu o văzusem pe femeia aceea o singură dată, la mesă, atât de departe în capelă că nu mi-am dat seama de culoarea pielii, de vârsta ori de trăsăturile ei. Cât a fost ea la conducere, au fost alese două fete să lucreze ca îngrijitoare de noapte. Când plânsetele de neconsolat ajungeau până la noi, măcar ştiam că bieții copilaşi nu erau singuri, ci luați în brațe şi legănați. În fiecare dimineață, cămăşile de noapte ale lăuzelor, îmbibate de lapte, erau duse jos, la bebeluşii la care ele nu puteau ajunge.

Fetele plângeau şi ele noaptea. Nu doar lăuzele, ci şi fetele care tocmai sosiseră şi care-şi jeleau cumplita soartă. Fete ai căror copilaşi fuseseră adoptați sau dați în plasament sau mutați la orfelinatul adiacent, deşi nu erau orfani, iar mamele lor se aflau la doar câțiva metri depărtare, dorindu-i, trudind şi sperând, în pofida tuturor aşteptărilor. Eram o grămadă de femei disperate, iar disperații dorm rareori bine.

Patul lui Bess era chiar lângă al meu. M-am trezit într-o noapte şi am auzit-o plângând. M-am ridicat în capul oaselor şi am mijit ochii în întuneric, ca să mă asigur că ea era. Mi-am dus imediat mâinile la pântecul înfloritor, în care micuța mea lovea şi făcea tumbe, dansa şi înghiontea. Nu mă gândeam încă la copila mea ca la o „fetiță". Dar aşa îmi este întipărit în amintire. Ea, micuța mea, fetița mea. O văd, zâmbindu-mi şi făcându-mi cu mânuța. Eu îi trimit bezele.

— Bess, am şoptit eu. Tu eşti?

Am dat deoparte pătura subțire şi m-am dus la ea. Ea a tresărit când am pus mâna pe umărul ei, cum fac veteranii de război.

— Hai, gata, linişteşte-te, Bess. Sunt eu, Nan.

Ea şi-a dus mâna la gură, tremurând, încercând să se liniştească.

M-am aşezat pe marginea patului ei.

— Nu trebuie să te opreşti din plâns pentru mine.

I-am dat şuvițele de păr tuns de pe frunte. Avea o față drăgălaşă, proaspătă şi cu trăsături frumoase. Era uşor să-ți imaginezi un tânăr soldat îndrăgostindu-se de ea. Ar fi trebuit să fie afară, în lume, cu părul ei lung şi în haine elegante. Râzând.

— Nu mai suport. Am crezut că după ce o să-mi crească mai mult burta, o să mă lase în pace. O să treacă la altcineva. Dar nu. Nu vrea.

Bess s-a ridicat în coate. Gravidă în opt luni, cel puțin, dar genul de femeie cu burtă mică. Toată silueta ei era subțire şi mărunțică, în afară de rotunjimea pântecului.

Am luat mâna lui Bess şi am sărutat-o, căutând în minte nişte cuvinte de consolare pe care să i le spun.

— I-am putea spune maicii Clare.

Bess nu a avut tăria să-mi spună. Sora Mary Clare ştia deja. *Haida-de, doar nu-i ceva ce n-ai mai făcut până acum,* spusese ea cu glas melodios. Alteori schimba macazul, de parcă Bess nu ar mai fi ținut minte ce-i spusese ea înainte. *Dar cum se poate, părintele Joseph nu ar face niciodată aşa ceva. Doar e omul lui Dumnezeu.*

Cât îmi doresc ca Bess să-mi fi spus, dar bunătatea a fost cea care a împiedicat-o. Nu voia să-mi pierd vreuna dintre consolările mărunte pe care reuşisem să le găsesc.

— Şi ce poate face sora Mary Clare? a întrebat ea în schimb. E şi ea doar o femeie. Nici una dintre ele nu poate face nimic. Ar fi trebuit să fiu suficient de curajoasă să mă arunc de pe stânci înainte să apuce să mă aducă aici.

— Nu spune asta.

I-am povestit, în doar câteva propoziții şoptite, despre Colleen.

— A fost o fată deşteaptă sora ta.

— Te rog. Vorbesc serios. Nu spune asta.

— Îmi pare rău, Nan. Sincer. Eu am cinci frați şi o soră în Doolin. În fiecare zi mă gândesc la surioara mea, Kitty. Ea ar putea chiar să creadă că m-am aruncat de pe stânci. Orice i-ar fi povestit tata, sigur nu i-a spus că m-a adus aici.

Bess s-a întins pe o parte. Şi-a lipit palmele şi le-a aşezat pe pernă, sub cap.

— Kitty vrea să joace în filme. Mai este şi frumoasă pe deasupra. Are doar doisprezece ani. Mi-e groază că nu sunt lângă ea. Mi-aş dori să-i pot scrie, să-i spun: „Dacă dai vreodată de necazuri, nu-i spune preotului, nu-i spune tatei. Nu spune nimănui. Fugi, pur şi simplu”.

Şi unde să fugă? m-am gândit, dar n-am spus nimic. Dacă exista vreun loc pe lumea asta unde fetele gravide şi nemăritate erau acceptate, eu nu auzisem de el.

— Mi-e groază să mi-l imaginez pe părintele Joseph atingând-o pe Kitty, a spus Bess, încrâncenată. Ar trebui să-l omor. Aş face-o.

Apoi a început din nou să plângă. Mă uram fiindcă mă simțeam îngrozită că părintele Joseph şi-ar fi putut îndrepta atenția către mine, dacă şi-ar fi pierdut vreodată interesul față de Bess. În urmă cu câteva zile mă ferisem de el, pitindu-mă în bucătărie când l-am văzut venind pe hol, cu sora Mary Clare.

— Toate fetele sunt la fel, l-am auzit spunându-i, cu mânie, parcă.

— Părinte, nu puteți spune asta, i-a răspuns tânăra călugăriță, cu ciripitul ei fățiş şi vesel.

Aş fi zis că flirta, dacă n-aş fi ştiut că ea vorbea mereu aşa.

— Doar noi, maicile, nu suntem deloc ca fetele astea, nu-i aşa?

Părintele Joseph s-a oprit şi i-a atins brațul.

— Sigur că nu. Voi sunteți cei mai puri dintre îngeri, slujind cei mai răi diavoli. Crini albi ca neaua, printre buruieni sălbatice. Un lucru minunat de privit.

Noi, fetele, diavoli aidoma. Iar maicile, îngeri aidoma, fiecare cu același mormânt în așteptare: AICI ODIHNEȘTE SORA MARY. O văzusem pe sora Mary Frances bătând cu joarda la palmă fete nu cu mult mai mari decât surioara lui Bess, Kitty. În lunile de când mă aflam acolo, nimeni nu se atinsese de palmele mele. Nu primisem nici măcar o joardă. Îmi țineam privirea în pământ și făceam ce mi se spunea. Ascultarea părea planul sigur. Nu învățasem încă. În lumea asta, fetele ascultătoare sunt în cel mai mare pericol.

Bess și-a scos o mână de sub cap, iar eu i-am luat-o între palmele mele. Dacă eram toate la fel, iar părintele Joseph o alesese pe Bess, când ea chiar avea să fie prea mare, el m-ar fi putut alege pe mine. Am persistat în această gândire, chiar dacă, în mintea mea, asta însemna să o las pe ea pe mâna lui, pentru binele meu. Unul dintre cele mai urâte aspecte ale acestei vieți de temniță era felul în care ne putea transforma în niște mercenare nemiloase, luptând într-o armată formată dintr-o singură persoană.

— Îmi pare rău, i-am spus lui Bess. Mi-ar plăcea să te pot ajuta.

— Stai liniștită.

S-a dat mai încolo și eu m-am întins lângă ea, cu fața în direcția opusă, înghesuindu-ne amândouă în patul ăla îngust, atât de lipite una de alta, încât prin burta ei, lipită de spinarea mea, am simțit o lovitură serioasă și îndrăzneață. Ne-am ținut amândouă răsuflarea, cu bucurie în suflete preț de o secundă.

— Oh, bebelușul ăsta-i tare puternic, a șoptit Bess.

— Poate că-i băiat. Poate că atunci când o fi mare, o să se ocupe el de părintele Joseph pentru tine.

— Nu. Nu l-aş lăsa niciodată. E de datoria mea să-l protejez. El nu va cunoaşte niciodată vreun preot şi nu se va duce niciodată la război. Mă jur.

— Te-ai gândit la un nume?

Orice nume am fi ales noi, nu era păstrat. Vedeam cuplurile care veneau să ne adopte copilaşii. În zilele acelea, femeile năşteau rareori la spital, mai mult acasă. Stăteau în izolare în ultimele luni de sarcină, nu umblau pe străzi vizibil gravide. Aşa că era simplu nu doar să ne fure copiii, ci să şi-i dea drept ai lor.

— Dacă-i fetiță, a spus Bess, am s-o numesc Genevieve. Dacă-i băiat, Ronan. Asta înseamnă „mica focă”. Acolo, de unde vii tu, sunt foci, Nan?

— Nu.

Erau foci pe stâncile de la Ballywilling Beach, dar eu nu mai voiam să provin de acolo. Abandonasem ideea că Irlanda îmi aparținea sau că eu îi mai aparțineam ei. Eu eram din Londra. Fiica mamei mele. Nu a tatălui meu.

— Oricând vor fi probleme pe uscat, Ronan va fugi pe apă. Oricând vor fi probleme pe apă, Ronan se va întoarce la țărm.

— De ce Genevieve? am întrebat.

— Sfânta patroană a fetelor tinere. Ca să poată avea grijă de ea însăşi.

Mi-am îmbrățişat pântecul, mulțumită de cuvintele pe care le auzisem.

— Nimic rău nu i se va mai întâmpla vreodată acestui copil, a spus Bess. O să am eu grijă de asta.

Părea că era ceea ce ne doream noi să fie adevărat. Nu conta unde ne aflam. Numai lucruri bune aveau să ni se întâmple de atunci încolo. Tinerii noştri iubiți aveau să vină după noi. Copilaşii noştri aveau să rămână cu noi pentru totdeauna, iar noi aveam să-i vedem făcându-se mari. M-am imaginat la o masă dintr-o bucătărie, cu copilul meu

jucându-se cu Alby la picioarele mele şi Finbarr pregătind ceaiul în timp ce eu umpleam un caiet cu poveşti. Nu reuşiseră să ne ia dorințele, nu încă.

Toate fetele sunt la fel. Afirmația părintelui Joseph ne-a urmărit până când am ajuns aproape să credem că aşa era. Se mai întâmpla şi câte o rebeliune – ca atunci când vreo fată fugea pe poarta deschisă, la sosirea camionului de lapte. Sunau clopotele, maicile alergau căpiate de colo-colo, poruncind ba să se încuie o uşă, ba să se deschidă alta. Noi ne bucuram, cu riscul mâniei lor, dar pe urmă eram dezamăgite când evadata se întorcea în aceeaşi seară, cu fața brăzdată de dâre de praf şi lacrimi. O zi de mers fără rost o condusese la concluzia fără de tăgadă că nu avea încotro să se ducă.

— Bucurați-vă că aveți un acoperiş deasupra capului, ne spuneau maicile. E mai mult decât v-ar da majoritatea.

Într-o dimineață, eu şi Bess frecam podeaua holului de la intrare. Adeseori, podelele pe care ne puneau să le frecăm erau impecabile, dar vara debutase cu multă ploaie, iar fetele care lucraseră afară căraseră înăuntru mult noroi pe dalele de gresie. Am lăsat-o pe Bess în patru labe, ca să mai aduc nişte apă fierbinte pentru găleţile noastre, iar când m-am întors, am dat nas în nas cu sora Mary Clare, fredonând pe coridor.

— Soră, mă întrebam dacă v-aş putea cere o favoare.

— Trandafirul meu englezesc, a zis ea, surâzătoare. Îmi poţi cere orice. Sper că ştii asta.

— Dacă aţi putea trimite o scrisoare la Ballycotton, lui Finbarr Mahoney. Doar câteva rânduri, ca să-i spuneţi că sunt aici.

O expresie de tristă şovăială i-a traversat chipul.

— Nu trebuie să-i spuneţi să vină după mine. Nu trebuie să spuneţi nimic, decât că „Nan se află la mănăstirea din

Sunday's Corner". Ar veni după mine, dacă ar şti, soră, s-ar însura cu mine, ştiu că ar face-o.

— Sigur, şi o ştiu şi eu.

Mi-a pus mâna pe umăr. În ciuda faptului că eram gravidă, eram toată numai piele şi os. Dieta la care ne supuneau era cel mult frugală. Pâine dimineața şi seara şi o tocană străvezie la masa din miezul zilei.

— Am să-i scriu lui Finbarr al tău, Nan. Chiar cred că ai putea fi una dintre cele norocoase, până la urmă.

Maica m-a condus înapoi, spre holul de la intrare. Nu s-a oferit să mă ajute cu una din gălețile pe care le căram în timp ce apa clocotită îmi sărea pe picioare şi pe saboți.

— Soră, a spus Bess.

S-a ridicat cu greu în picioare. Pardoseala lucea de apă, la fel ca şi Bess. Avea fruntea plină de broboane de sudoare.

Sora Mary Clare s-a apropiat de ea cu atenție binevoitoare, aceeaşi mână grăsuță ridicându-se să-i atingă obrazul.

— Nu mă simt deloc bine. Simt crampe şi o moleşeală.

Sora Mary Clare şi-a mutat mâna de pe obrazul lui Bess pe fruntea ei.

— Nu ai febră.

— Vă rog. Mă simt de parcă mi-ar veni sorocul curând. Simt dureri în burtă ca în zilele acelea din lună. Trebuie să mă duceți la spital.

— Oh, asta trebuie să fac?

Glasul surorii Mary Clare era amuzat, dar şi cu o nuanță de avertizare în el. Nici măcar ea nu putea suporta obrăznicia celor de teapa noastră.

— Trebuie să ajung la spital, a reformulat Bess, deja cu deznădejde în glas.

— Uită-te ce mică eşti. Abia dacă aş putea spune că porți un copil. Mai e mult până la soroc, drăguță, crede-mă că

ştiu cum stau lucrurile. Nu te putem duce să te odihneşti acolo săptămâni la rând, ca o regină, nu-i aşa?

Sora s-a uitat de la fața lui Bess la mine, fiind, probabil, brusc cuprinsă de spaimă.

— Uite cum facem. Te duc pe furiş sus, ca să te odihneşti puțin. Rămâne secretul nostru. Ce zici de asta?

— Mulțumesc, soră, a zis Bess, dar umerii i s-au încovoiat.

I-am luat peria din mâinile ude. Nu se mai pomenise aşa ceva, ca o fată să aibă voie să se odihnească pe timpul zilei. Nu doar că mă bucuram pentru Bess, dar am prins şi eu curaj. Poate că sora Mary Clare chiar avea să-i scrie lui Finbarr. Îl şi vedeam deja, intrând pe porțile din față, trecând pe lângă fetele gravide care trudeau în genunchi pe pajişte, venind direct la maica stareță, să-i ceară să mă elibereze.

Bess şi sora Mary Clare au plecat împreună. Nici o altă maică nu ar fi fost de acord cu asta. Ce norocoase eram că măcar una dintre ele era atât de bună.

Bess ştia că o maică de partea ei nu era cine ştie ce protecție. I s-a strâns inima când l-a văzut pe părintele Joseph apărând din biroul pe care îl folosea când vizita mănăstirea. Bess nu mai credea în rugăciuni, dar de vechile obiceiuri nu te dezbari aşa de uşor. S-a trezit că se ruga în fiecare zi să-i crească burta uriaşă. Se ruga să aibă o burtă mare de o sută de kilometri, cea mai gravidă femeie care a existat vreodată pe pământ.

— Aici erai, Bess.

Vocea preotului era tunătoare şi impertinentă.

Disperarea poate fi la fel de reală ca orice altă capcană. Ca un năvod – aruncat în aer, deschizându-se larg, apoi căzând deasupra prăzii. Pe holuri şi în biserică, părintele Joseph avea un zâmbet larg pe toată fața.

— Bess nu se simte bine, părinte, a spus sora Mary Clare. O duceam sus să se întindă puţin.

— Se poate întinde aici.

Bess s-a întors către sora Mary Clare şi a prins-o de braţ. Sora s-a uitat la mâna care o strângea, pe urmă la preot, care stătea cu braţele încrucişate, imaginea însăşi a mustrării părinteşti.

— Vă rog, a spus Bess. Pe mine n-o să m-asculte. Dar poate o să v-asculte pe dumneavoastră.

Sora Mary Clare a izbucnit în râs, decisă să arate că era cea mai jovială persoană de pe pământ.

— Dumnezeule. Ai zice că te duci la execuţie, nu să te rogi în intimitate, alături de cel mai venerat om din întreg comitatul Cork.

Bess nu s-a putut uita la părintele Joseph, care, fără doar şi poate, se împăunase auzind cuvintele de laudă. De parcă cel mai venerat om din orice comitat ar fi fost trimis printre nişte buruieni sălbatice ca noi. Bess era sigură că scena asta îl făcea doar şi mai nerăbdător să fie cu ea. S-a uitat în schimb la sora Mary Clare, la veselia forţată de pe chipul ei, la refuzul voit de a vedea ceea ce era chiar în faţa ei. Sau, şi mai rău, refuzul de a admite ceea ce ştia prea bine.

— Soră, chiar poţi crede că ai să ajungi în rai după ce totul se va fi terminat aici?

Sora şi-a smuls braţul din strânsoarea lui Bess, o umbră neagră traversându-i, în sfârşit, chipul.

— Haide, Bess, a spus printre dinţi. Părintele ştie ce e mai bine pentru tine. Ştii asta.

Apoi şi-a pus mâna pe spatele lui Bess şi a împins-o peste prag. Uşa biroului s-a închis. Preotul s-a schimbat pe dată la faţă. Era furios. De parcă Bess ar fi fost vinovată, obligându-l să pângărească o fată deja pângărită.

— Ai spus că vrei să te întinzi. Întinde-te. Acolo, a zis şi i-a arătat cu degetul spre podea, în spatele biroului, după

care şi-a scos gulerul, aruncându-l la întâmplare pe jos, ca pe ceva ce trebuia cucerit şi aruncat.

— Părinte.

Bess avea vocea gâtuită. Ura să-i spună aşa.

— Eu chiar mă simt rău.

— Am mai auzit eu de-astea, nu-i aşa?

În zadar. Cel mai rapid mod de a ajunge sus era să facă ce i se spunea. Bess s-a întins pe jos. A închis ochii.

— Fără d-astea. Ochii deschişi. Larg deschişi.

A deschis ochii. După ce a ajuns la mănăstire, când părintele Joseph a început relația forțată cu ea, Bess a aşteptat să se sfârşească. Acum, deşi îşi dorea să nască astfel încât şi ea şi copilul ei să scape teferi, Bess ştia că asta nu avea să se sfârşească vreodată. Nu după ultimele icnete şi opintiri ale preotului. După ce el îşi netezise veşmintele, iar ea reuşise să ajungă înapoi pe holuri. Nici dacă ar fi părăsit vreodată locul acela şi ar fi trăit până la o sută de ani. Fața preotului avea să-i dăinuie în minte, suspendată deasupra ei, umbrind toate momentele ce aveau să vină şi ar fi trebuit să fie cele mai fericite, pătrunzându-i chiar şi în trecut. Când se gândea la frații ei, şi-i imagina aducând-o la uşa părintelui Joseph. Când se gândea la surioara ei, Kitty, de numai doisprezece ani, şi-l imagina pe părintele Joseph poruncindu-i să se întindă şi să țină ochii deschişi. Până când Bess a trebuit să alunge chipul iubit din mintea ei, ca să o salveze de această oroare, chiar dacă ea exista doar în imaginația ei.

— Te urăsc, a şoptit Bess, înainte să apuce să-şi dea seama ce spusese.

S-a încordat, crezând că el o s-o lovească, în schimb, vorbele ei au părut să-şi facă efectul şi să aducă un final decisiv, violent, calvarului din ziua aceea.

În tot acest timp, sora Mary Clare a stat afară pe hol. Aşteptând. Zâmbind de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat, când Bess a ieşit, tremurând, ca să fie condusă sus.

— Ai văzut, a ciripit sora Mary Clare, glasul muzical ricoşând dintr-o piatră în alta. Acum o să-ţi prindă şi mai bine odihna. Părintele Joseph ştie întotdeauna exact ce să facă, nu-i aşa, ca să aline sufletul unei fete.

În dormitorul comun, Bess s-a întins în patul ei. A auzit uşa încuindu-se cu un clic şi pe sora Mary Clare care pleca fredonând. Jos, în creşă, un copil a început să plângă, pe urmă altul. Una dintre fetele din tura de noapte fusese eliberată din mănăstire cu doar o săptămână în urmă, lăsând o singură îngrijitoare amărâtă să se ocupe de toţi bebeluşii. Dar pe timpul zilei erau multe mâini, inclusiv cele ale maicilor, aşa că cele mai multe plânsete se potoleau imediat.

Când fusese Bess ultima oară singură într-o cameră? La drept vorbind, nu i se întâmplase de prea multe ori în viaţă, provenind dintr-o familie atât de numeroasă ca a ei. Corpul îi zvâcnea de durere, în valuri insistente. Avea de gând să refuze data viitoare. Indiferent dacă el îşi încheiase sau nu socotelile cu ea, ea nu mai avea de gând să consimtă. Într-adevăr, putea să facă orice dorea cu oricare dintre noi, dar nu voia o scenă. Nu voia să se vorbească în gura mare despre lucrurile pe care le făcea. Voia să se mişte printre noi ca o afurisită de figură paternă. Pios şi jovial. Nu mai era atât de jovial când ea se zbătea în mâinile lui cărnoase. Nu mai era atât de jovial când o penetra grohăind. Uneori, ea stătea întinsă sub el, căutând cu privirea lucruri pe care să le poată apuca, să i le înfigă în ceafă. Avea dinţii. Dacă şi-i înfigea în jugulara lui – atât de apropiată şi de expusă – şi trăgea destul de tare, oare avea să înceapă să curgă şiroaie de sânge, peste ea, iar el să nu mai poată scoate un sunet, căzând de pe ea într-o parte, cu mâinile încleştate pe

beregată? Asta i-ar fi dat suficient timp să apuce ceva – prespapierul greu, de sticlă, de pe biroul lui sau, poate, o veioză ori un cuțitaş de scrisori – şi să-l lichideze?

Jos, eu frecam fără oprire, cu peria aspră de sârmă, chitul pătat, cu o durere cruntă de şale, iar în timpul ăsta mă gândeam la Bess. Mi-o imaginam pe sora Mary Clare, lăsând ca din neglijență uşa dormitorului descuiată. Şi pe Bess, păşind uşurel, în ciuda sarcinii ei avansate, şi evadând. O poartă deschisă undeva. Soldatul ei american aşteptând-o dincolo de gardul mănăstirii. Ea nu dezvăluise detalii despre el, aşa că nu-i ştiam numele, nici cum arăta. Dar ar fi sosit tot în uniformă. După ce năştea, nu aveam s-o mai văd vreodată, dar nu mi-aş fi îngăduit să-i duc dorul. Pentru că evadarea ei ar fi fost o dovadă. Că oricare dintre noi putea fi salvată în orice clipă. Iar într-o zi aveam să mă întorc şi eu acasă, la Londra, şi o scrisoare avea să sosească, pe plic cu adresa pe care ea o memorase atât de conştiincioasă. Şi puteam să ne scriem ca să ne povestim cum toate s-au aranjat perfect până la urmă.

Sus, Bess nu evadase, ci căzuse într-un somn din care nu se mai putea trezi. Şi-o imagina pe surioara ei, Kitty, într-un ungher al camerei. *Trebuie să te trezeşti, Bess,* striga Kitty, şi Bess încerca înnebunită să deschidă pleoapele şi să-şi găsească glasul să-i strige înapoi: *Trebuie să fugi, Kitty, trebuie să fugi de aici.* De undeva de foarte departe, a auzit paşii surorii Mary Declan, intrând zgomotos în dormitor, furioasă să afle că lui Bess i se permisese să se întindă în pat. Bess se simțea ca şi cum ar fi fost pe fundul unui lac foarte adânc. Mult deasupra ei, distingea foarte vag lumina şi ecourile. Dar nu înota nimeni acolo, sus. Absolut nimeni. Şi-a imaginat că paşii surorii Declan erau ai lui Kitty, care nu fugea către ea, ci departe de ea, cât de repede putea, cu picioruşele alea jucăuşe de fată de doisprezece ani, rapid şi

sigur şi atât de departe. Acum, ştiind-o pe Kitty în siguranță, Bess putea rămâne foarte bine sub apă. La suprafață, totul era josnic şi brutal. *Lăsați-mă să rămân dedesubt,* şi-a zis ea. *Să nu mă mai aduceți vreodată la suprafață.*

Nu ştia că, până la urmă, soldatul ei american reuşise să ajungă la uşa tatălui ei.

— Am să mă însor cu ea în clipa în care va fi eliberată de acolo, a promis el, când a aflat unde ajunsese Bess.

— Bess! a strigat sora Mary Declan.

A plesnit-o peste un obraz, pe urmă peste celălalt, nu cu furie, ci cu frică sinceră. Sora Mary Clare privea, strângând crucifixul în mâini. Era important pentru toate maicile să creadă pe oricine le numea îngeri. Spre seară, aveau să-şi ofere deja iertare una alteia, frecând rozariul între degete. Numindu-şi păcatele şi lepădându-se de ele, gata să comită şi mai multe a doua zi.

N-a mai fost timp pentru spital, nici măcar să mai fie adusă jos, pe salteaua de lângă spălătorie. Susanna şi sora Mary Declan au ajutat-o pe Bess să nască aşa cum s-au priceput mai bine, chiar acolo, în dormitor. A doua zi de dimineață, Bess reuşise, în sfârşit, să revină la suprafața apei, teafără şi nevătămată. Un miracol.

Un alt miracol: în aceeaşi dimineață, un tânăr a apărut la poarta mănăstirii, cerând să o vadă pe maica stareță. La timp ca să o scoată pe Bess din mănăstire, dar prea târziu pentru băiețelul lor abia născut. Micul Ronan a fost unul dintre puținii bebeluşi care au părăsit mănăstirea de la Sunday’s Corner în brațele mamei, înfăşat într-o păturică galbenă: un copil perfect, rotofei şi fără suflare.

DISPARIȚIA

A ȘASEA ZI

Joi, 9 decembrie 1926

Copoii din Berkshire nu se descurcau nici ei mai bine decât o făcuse câinele Agathei. Comandantul adjunct Thompson a chemat o femeie din Belgia, ai cărei câini se zvonea că ar fi fost cei mai buni din Europa. Aceşti câini special dresați au luat urma Agathei în cercuri, concentrându-se asupra locului unde fusese oprită de Finbarr, unde coborâse din maşină şi unde broboane de sudoare cu parfum de lavandă căzuseră pe pământ. Mirosul se termina acolo unde începea, iar ea urcase în maşina bietei Miss Oliver şi demarase în trombă. Câinii adulmecau şi hămăiau zadarnic, luând însă în scurt timp urma unui iepure şi conducându-i pe căutători într-o nouă vânătoare fără rezultat. Până şi câinii cel mai bine dresați sunt, la urma urmei, doar nişte câini.

— Agatha, Agatha, se tânguia Archie, plimbându-se prin conac şi pe domeniile de la Styles.

A găsit cercul lui Teddy, abandonat într-un tufiş de la marginea proprietății, şi l-a împins să se rostogolească. Cercul s-a dus câțiva metri, s-a clătinat şi apoi a căzut într-o parte, pe iarbă. Nu s-a alăturat căutătorilor, nu doar ca să evite privirile bănuitoare ale vecinilor, ci pentru că aceste căutări păreau să reprezinte o recunoaştere a faptului că ceva avea să fie găsit – un alt cadavru, de data asta al Agathei – şi el refuza să ia în considerare această posibilitate. Ea era în viață. Un polițist dintr-un comitat oarecare avea să-i anunțe şi să le dea fericita veste: Agatha fusese găsită, teafără şi nevătămată şi gata să se întoarcă acasă.

Noel Owen a trecut pe la el, să-i țină companie. Au băut până seara târziu şi au cinat în camera de zi.

— Când a început toată povestea cu Nan, s-a confesat Archie, totul era atât de nou şi de palpitant. Genul de noutate şi de emoție pe care le credeam pierdute în această viață. Şi n-am să te mint, tocmai pentru că era o plăcere interzisă, totul a fost atât de... atât de...

— Irezistibil?

Noel nu era mai presus de interesele obscene, deşi, din câte ştiu eu, i-a fost întotdeauna fidel Ursulei, atât cât poate fi un bărbat.

Oh! Ce remarcă cinică! *Atât cât poate fi un bărbat.* Nu demonstrează nici ceea ce simt, nici ceea ce cred, în adâncul sufletului meu. Unii bărbați pot fi fideli până la capăt. Finbarr, de exemplu. El mi-a fost mereu fidel şi mi-ar fi fost mereu, dacă ni s-ar fi dat vreodată şansa naturală de a fi împreună. Dacă lumea şi-ar fi urmat cursul singură, fără războaie şi biserici. Ce-am mai fi râs! Ce ne-am mai fi bucurat! Înconjurați de câini şi cărți şi de copiii noştri, începând cu cel mai mare dintre ei, scumpa noastră Genevieve, pe care aş fi păstrat-o tainic în suflet ca pe favorita mea, deşi aş fi făcut în aşa fel încât ceilalți copii să nu-şi dea niciodată seama.

— Irezistibil, a încuviințat Archie, simțind gustul cuvântului de parcă ar fi fost otravă. Lucrurile pe care mi le-am spus. Despre Nan. Despre căsnicia mea. Dacă aş fi putut anticipa acest moment, cred că aş fi acționat altfel. Chiar cred asta, Noel.

Noel era un prieten vechi al lui Archie, dar nu îl văzuse niciodată atât de frământat de îndoieli.

— Nu aveai de unde să ştii că Agatha va reacționa aşa, a zis Noel, ridicându-se în picioare ca să-i mai toarne lui Archie nişte whisky. Bărbații îşi părăsesc soțiile în fiecare zi,

fără toată această mizerie. Agatha a părut mereu o femeie cu capul pe umeri.

Archie şi-a umplut pipa şi s-a uitat în gol pe fereastră, afară, unde totul era nemişcat şi mut ca şi cum gerul ar fi îngheţat vântul. Nici o ramură nu se mişca. Dacă Agatha ar fi spulberat acea nemişcare, dacă ar fi apărut în capul străzii. O siluetă îndreptându-se spre el, calmă şi hotărâtă, ca un rod al imaginaţiei lui. Ştia că ar fi ieşit năvalnic din casă şi ar fi alergat la ea, dar ar fi făcut-o ca s-o ia în braţe sau ca s-o strângă de gât pentru coşmarul prin care îl făcuse să treacă? Şi-a reamintit, cu totul neobişnuit, că şi el o făcuse să treacă prin multe.

Acum, că ea dispăruse, iar el nu avea cum s-o localizeze – neputincios, impotent, pentru prima dată în viaţa lui –, ea îi popula gândurile cu chipul acela frumos pe care îl purtase în mintea lui tot timpul războiului. Mătase de culoarea piersicii. Subţirică precum o salcie. Ochii mari de adoraţie. Povestirile pe care le scria, doar o agreabilă excentricitate, nimic care să eclipseze tot ceea ce realizase el vreodată.

Lucrurile prin care trecuseră împreună, Archie şi Agatha. Chiar şi relaţia lui cu Nan, ei trecuseră prin asta împreună, în felul lor. Agatha fusese parte din ea, o parte neştiutoare, totuşi dinamică şi importantă. Prezenţa ei determinând tăinuirea, apetisantul caracter ilicit. Apoi faptul că aflase în mod evident, dar îşi ţinuse gura, aşteptând să se sfârşească. Şi pe urmă *el* îi pusese capăt, dar nu în felul pe care ea îl aşteptase atât de răbdătoare, ci într-un fel care a zdrobit-o, iar ea plecase din viaţa lui, şi din lume. Iar el nu-şi dorea altceva decât ca ea să se întoarcă.

— Of, AC, a spus Archie tare, cu palma lipită de geam, după ce Noel a ieşit din cameră. Draga mea soţie. Voi face orice. Mă voi căi. Nu voi purta ranchiună, pentru tot necazul ăsta pe care l-ai provocat, toată zarva asta şi ruşinea. Voi renunţa la fată. Numai să te întorci teafără şi nevătămată.

Archie nu se pricepea la magie. Drumul a rămas pustiu, camera s-a cufundat în tăcere. Invocarea a fost zadarnică.

Între timp, la Harrogate, în urma autopsiei domnului Marston, legistul a descoperit urme de cianură de potasiu.

— Am găsit o urmă, a explicat medicul legist în biroul lui Lippincott, cu uşa închisă de data asta.

Atât Lippincott, cât şi Chilton aleseseră să nu vadă cadavrul din nou.

— O urmă foarte mică pe şoldul bărbatului. A fost injectat, după părerea mea, chiar prin pantalon. Nu a fost o moarte naturală.

— Şi soția? a întrebat Chilton.

— Stricnină. Doză letală. Ingerată, nu injectată.

— Ambele, otrăvuri destul de uşor de procurat, a spus Lippincott. Orice gospodină care are probleme cu viespile ori şobolanii ştie la ce folosesc.

— Exact, a aprobat Chilton, revăzând în minte cuplul, perfect obişnuit sub orice aspect.

Cine să-i fi vrut morți?

— Atunci, trebuie să fi fost cineva din restaurant.

Medicul legist a încuviințat din cap.

— Aş spune că soția pare suspectă, a zis Lippincott, care era, fireşte, protector cu mijloacele de trai ale vărului său şi ştia că nimic nu ar fi golit hotelul în anii următori ca o dublă crimă. A scăpat de soțul ei injectându-i cianură de potasiu, apoi s-a sinucis cu stricnină. Ți s-a părut a fi într-o stare de tulburare deosebită? l-a întrebat pe Chilton. Înaintea morții soțului, desigur.

— Dimpotrivă. Părea o persoană care nu avusese în viața ei vreun necaz. Era mai degrabă jovială. Nepăsătoare. Enervantă, poate.

— Gata, gata, a spus Lippincott. Altfel devii tu suspect.

Au izbucnit toți trei în râs, uitând de ei şi de sumbrul caracter al discuției lor.

— Dar de ce să vrea să-şi omoare soțul? a întrebat Chilton.

— E clar că nu ați fost însurat niciodată, a spus legistul, a cărui soție îl întâmpina seară de seară cu mâncarea arsă şi o listă nouă de nemulțumiri.

— Înclinațiile criminale încep, în general, în luna de miere? Femeia nici că putea fi mai vocală în afirmarea adorației ei.

— Cu atât mai suspect, a spus Lippincott. Doamna protestează prea mult, şi aşa mai departe. E destul de limpede pentru mine, dar dacă tot eşti aici, ți-ai putea băga puțin nasul ca să-mi confirmi teoria. Discret. Nu face valuri prea mari. Vezi dacă doamna Marston le-a destăinuit celorlalte doamne ceva ce-ar putea fi de folos. Ar fi un bun prilej să te revanşezi față de noi pentru că te-am găzduit.

Chilton a încuviințat din cap, dar în loc să se ducă direct la hotel să înceapă interogările, a luat-o pe nişte străduțe dosnice, admirând peisajul hibernal. Copacii desfrunziți îi permiteau să vadă în pădure. Nici urmă de tânărul irlandez, nici de doamna O'Dea sau de Agatha. Cum căutarea lui a rămas fără nici un rezultat, s-a dat bătut şi s-a întors la hotel. Dacă tot era aici, măcar să facă un masaj, a decis, şi-apoi să-i trimită maică-sii o carte poştală în care să-i povestească despre asta. Avea s-o bucure gândul că el se relaxa şi era fericit.

Doamna Leech trona la recepție, cu o jovialitate forțată. Chilton bănuia că tot mai mulți clienți plecau ca urmare a morții doamnei Marston. Oricare dintre clienții care plecau putea fi criminalul, dar acum, că se gândea la asta, Chilton avea tendința să-i dea dreptate lui Lippincott: moartea cuplului era mai mult ca sigur o chestiune de familie.

— M-am gândit să fac o programare pentru un masaj, i-a spus el doamnei Leech.

Ea a zâmbit cald, luând stiloul.

— Sunt sigură că ştiţi că nu este inclus în preţul cazării.

Brusc, ideea ca un străin să-i frământe pielea dezgolită nu i s-a mai părut atât de tentantă. Chilton s-a dus, în schimb, la băi. Avea tot locul pentru el, dar, în ciuda solitudinii şi a apelor reconfortante, nu s-a relaxat deloc. Se tot gândea la drumul pe care condusese, îngheţat şi pustiu, nici urmă de vreun automobil negru, toate casele cu fum ridicându-se din hornuri, locuite de proprietarii lor de drept. Asta l-a panicat pe Chilton aşa cum o poate face o greşeală de calcul. O avusese chiar în faţa lui şi o lăsase să-i scape. Lippincott îl însărcinase mai mult în glumă cu găsirea Agathei Christie. Dar ce ar fi spus dacă ar fi ştiut că Chilton chiar o găsise, însă, ca un aiurit ce era, reuşise să lase să-i scape prada? Chiar nu putea face nimic bine în timpul care-i mai rămăsese pe acest pământ?

*

După cină, Chilton şi-a fumat pipa în mica bibliotecă a hotelului, ca să poată reveni asupra confirmării teoriei lui Lippincott, cu privire la cuplul Marston. Doamnele se plângeau adesea de ţigări, dar rareori de pipe – bărbaţii cu pipă le reaminteau de taţii lor –, iar pipa îi satisfăcea dependenţa, făcându-l totodată să pară că avea o preocupare. Cărţile de pe rafturi erau, în general, din secolul anterior. Parcurgând cu atenţie cotoarele, a ajuns la *Casa umbrelor,* de Charles Dickens, apoi s-a instalat pe sofa, astfel încât oricine ar fi intrat ar fi trebuit să se aşeze lângă el ori în faţa lui, într-unul din generoasele şi foarte uzatele fotolii. O văzuse pe doamna O'Dea cu o carte după ea, iar un cititor în vacanţă va avea curând nevoie de o carte nouă.

Dacă ea ar fi intrat acolo, el ar fi putut începe să descopere legătura ei cu Agatha Christie, împuşcând doi iepuri dintr-un foc.

Nu a trecut mult, şi o femeie tânără, brunetă, a intrat în bibliotecă, cu un şal roz, moale, pe umeri. Miss Armstrong, şi-a amintit Chilton, fata cu care cinase în urmă cu două seri. Ea i-a zâmbit vag şi s-a dus direct la rafturile cu cărţi.

— Foarte puţine volume contemporane, a spus el, în timp ce ea examina cotoarele cărţilor. Mă tem că nu veţi găsi ultima carte a lui Dorothy Sayers.

— Oh, nu mă prea pasionează romanele poliţiste. Mie îmi plac cele de dragoste.

A scos un exemplar prăfuit din *Jane Eyre,* a şters coperta şi s-a aşezat, exact aşa cum sperase el, în fotoliul din faţa lui. Doamna Leech a vârât capul în bibliotecă.

— Aveţi tot ce vă trebuie? a întrebat ea binevoitoare, dornică să-şi păstreze clienţii pe care îi mai avea. Doriţi nişte ceai?

— Un ceai ar fi grozav, a spus Miss Armstrong.

După ce proprietara s-a retras, i s-a adresat lui Chilton:

— Îmi place să văd asta. Mă refer la domnul şi doamna Leech. Împreună, fără să pară că asta deranjează pe cineva.

Chilton a încuviinţat din cap, nevrând să-i spună că erau destui pe care îi deranja.

— Cu siguranţă oamenii pot fi brutali în privinţa lucrurilor care îi afectează cel mai puţin, nu-i aşa? a preferat să spună în schimb.

Doamna Leech a revenit, aducând o tavă cu ceai, perfect profesional, fără urmă de romantism. După ce a ieşit, iar ceştile lor erau pline şi aburinde, Chilton a zis:

— Cumplită treabă cu soţii Marston.

— Oh, a făcut Miss Armstrong, închizând cartea cu zgomot, ca şi cum abia aşteptase să discute despre asta. Nu-i aşa că-i oribil? Şi frumos, într-un fel? Doi năpăstuiţi ai

sorții, din câte mi-a spus doamna Marston. Tânjind atâta vreme să fie împreună pentru totdeauna. Şi pe urmă, tocmai când, în sfârşit, erau împreună...

Ochii negri ai lui Miss Armstrong s-au umplut de lacrimi.

Nu că Chilton şi-ar fi pierdut simțul observației. Putea să remarce anumite lucruri şi chiar să le evalueze. Frumusețea tinerei din fața lui, manierele ei impecabile, ochii ei atât de negri încât pupilele abia se distingeau. Putea observa de asemenea tandrețea specială a unei tinere femei care-şi doreşte atât de mult ca dragostea să apară în viața ei, chiar dacă îşi declară cu mult curaj independența. Chilton ştia că el nu era genul de bărbat care să-i ocupe reveriile şi mai ştia că ar fi trebuit ca el să aibă cât de cât nişte simțăminte. Trebuia să existe o dorință care să se ivească brusc de undeva, să fie suprimată, poate cu un oftat de tristețe pentru ceea ce nu ar fi fost vreodată cu putință. Dar prezența lui Miss Armstrong nu îl afecta sau emoționa mai mult decât lectura unei gazete. Vedea tot, dar nu simțea nimic.

— Ați cunoscut-o pe doamna Marston? Era vorbăreață şi prietenoasă, nu-i aşa? Oh, mie mi-a plăcut de ea, domnule Chilton. Şi sunt sigură că a murit de inimă frântă.

Spunând asta, a pus jos ceşcuța de ceai şi şi-a acoperit fața cu mâinile.

Cu certitudine că doamna Marston se dăduse peste cap să-şi facă povestea de iubire cunoscută. Să fi fost limbuția ei un soi de tactică? Chilton a scos o batistă din buzunar şi i-a întins-o lui Miss Armstrong.

Aşa i-am găsit eu când am intrat în bibliotecă. Chilton mă evaluase corect. După ce am terminat *Gatsby,* am dorit neapărat ceva, orice, care să mă facă să uit de vâltoarea întâmplărilor de la Hotel Bellefort. Dacă aş fi fost deşteaptă, aş fi plecat acasă, aşa cum făcuseră soții Clarke. Dar eu îmi prelungisem şederea, spunându-i doamnei Leech că voi

păstra camera pe durată nedeterminată. Cum puteam face altfel când Finbarr bântuia prin împrejurimi?

Miss Armstrong s-a întors şi m-a privit, făcând ochii mari de jenă, pe urmă îndreptând totul cu acea ridicare a bărbiei, provocându-mă să o judec. Aş fi putut crede aproape că nimerisem în plin moment romantic, dacă Chilton nu ar fi părut atât de detaşat. El a părut mai interesat de brusca mea apariție decât de frumoasa fată înlăcrimată din fața lui. Asta m-a pus imediat în gardă.

— Doamnă O’Dea, a zis, schițând un gest către tânăra care-i ținea companie.

M-am aşezat lângă ea şi i-am pus o mână pe umăr.

— Vă simțiți bine, Miss Armstrong?

— Sunteți foarte amabilă.

Şi-a tamponat ochii cu o batistă ponosită, care nu avea cum să fie a ei.

— E o prostie. I-am cunoscut abia acum câteva zile. Dar după ce am stat de vorbă cu doamna Marston, după ce i-am ascultat povestea. Era deja o prietenă. Iar ei doi erau sortiți să fie împreună. Există o legendă chinezească numită Yuè La ˇ o, o ştiți? Când ne naştem, zeii înfăşoară un fir invizibil în jurul degetului nostru mic, prin care suntem legați de iubirea noastră adevărată. Indiferent ce forțe ar încerca să ne țină departe.

— Ce frumos, am zis, şi până şi mie, propriu-mi glas mi-a sunat fals.

Nu eram imună la astfel de poveşti de amor. Puteam crede într-o mie de fire roşii care ne legau pe mine şi Finbarr. Doar că nu puteam face legătura dintre această legendă şi cuplul Marston.

— Este atât de trist şi de cumplit – Miss Armstrong plângea – să moară aşa, chiar sub ochii noştri, tocmai când firele lor se găsiseră în sfârşit. Tocmai când erau în pragul fericirii.

— Nu chiar în prag.

I-am smuls batista din mâna încleştată şi i-am înapoiat-o domnului Chilton, pe urmă i-am dat-o ei pe a mea, care era de mătase, cu monogramă şi mult mai potrivită pentru pielea ei delicată. Un cadou de la Archie, comandat special la Harrods.

— Au avut câteva zile de fericire. Poate mai multe decât au meritat.

Miss Armstrong s-a oprit brusc din plâns şi s-a uitat la mine cu ochi mari, plini de reproş.

— Ce vreți să spuneți cu asta?

— Ați spus singură că abia dacă îi cunoşteați. Poate că au fost nişte ticăloşi.

Chilton a scos un hohot caustic.

— Vai, dar doamna Marston părea cea mai drăguță persoană din lume, a spus Miss Armstrong, cu o notă de reproş în glas.

— Aparențele sunt una, realitatea, alta. Cel mai bine e să nu jelim oameni ale căror păcate nu le cunoaştem.

Miss Armstrong s-a uitat la mine de parcă aş fi fost cea mai nesimțitoare şi mai câinoasă femeie din lume. Şi poate că asta şi sunt. Atâta doar că n-ar fi trebuit s-o arăt. Nimic nu este mai suspect decât o femeie nesimțitoare.

M-am ridicat în picioare şi m-am dus să studiez colecția de cărți. Miss Armstrong mi-a întins batista, ca să mi-o înapoieze, dar eu am fluturat mâna în semn de refuz.

— Păstrați-o, eu am o mulțime.

Chilton şi Miss Armstrong au început să citească, deşi păreau că nu rețin nimic, se uitau pur şi simplu la cuvintele de pe pagină, aşteptând ca eu să plec, iar ei să comenteze răbufnirea mea. Ar fi trebuit să fiu mai precaută, dar habar n-aveam nici măcar că Chilton mă văzuse cu Finbarr, darămite că ştia că Agatha se ascundea în apropiere. Chilton era hotărât să păstreze secretul.

În cele din urmă, am ales un roman de Willy, care făcuse furori în copilăria mea, primul *Claudine*[11]. Era o ediție originală în franceză, iar efortul de a traduce m-ar fi ajutat şi mai mult să uit de toate. Mi-am luat un rămas-bun scurt de la Chilton şi Miss Armstrong.

Când am ieşit din bibliotecă, doamna Leech a ridicat privirea de la postul ei din spatele recepției.

— Doamnă O'Dea. Tocmai a fost aici un băiețel cu o scrisoare pentru dumneavoastră.

I-am smuls-o dintre degete, poate un pic prea nerăbdătoare. M-am temut că îmi era adresată pe numele mic, dar pe plic era scris – un scris îndrăzneț de bărbat – *Drei O'Dea.* Dacă doamna Leech observase prescurtarea „Drei" în loc de „Dnei", chipul ei nu trăda acest lucru. Am simțit cum mi se înroşeşte gâtul. A meritat orice risc pe care mi-l asumasem folosindu-mi numele de familie adevărat, ca să pot deschide acest plic şi să citesc ce scria pe bucata de hârtie grosieră, ambalaj de măcelărie.

Scumpă Nan. Vino să ne întâlnim în seara asta la zece, afară, în fața intrării. Dacă nu ajung fix la timp, ai încredere că voi fi acolo şi nu pleca mai departe de intrarea hotelului. Nu este sigur pentru o doamnă să hoinărească după lăsarea întunericului.

Am fugit sus şi am aşteptat cuminte să se înnopteze.

---

[11] Seria *Claudine* este alcătuită din patru romane timpurii, sub formă de jurnal, scrise la sfârşitul secolului al XIX-lea de Colette în colaborare cu primul ei soț, scriitorul Henry Gauthier-Villars, mai cunoscut sub pseudonimul „Willy", şi publicate între 1900 şi 1904. Scrise la persoana întâi (mai puțin ultimul volum), ele descriu educația şi experiențele unei fete de cincisprezece ani, pe măsură ce creşte.

Între timp, în bibliotecă, Chilton a întrebat-o pe Miss Armstrong dacă se putea uita la batista mea. Ea i-a dat-o, ca şi cum abia aştepta să scape de ea.

— O batistă cam frumoasă ca să ai o mulţime asemenea ei, a cugetat el cu voce tare.

— Nu înţeleg cum poate fi atât de crudă, a spus Miss Armstrong cu foc. Nu ştiu de dumneavoastră, domnule Chilton, dar eu am fost crescută să nu vorbesc de rău morţii.

Chilton a încuviinţat trist din cap, deşi el văzuse destule pe lumea asta ca să ştie că unii morţi meritau să fie vorbiţi de rău. Aşa că nu mă învinuia. Mult mai târziu, avea să-mi spună că se întrebase de ce monograma de pe batista mea avea un N mare de mână, când numele meu se pretindea a fi Genevieve O'Dea.

Clienţii curajoşi sau impasibili care rămăseseră la Hotel Bellefort erau vlăguiţi de apele termale, de tratamentele balneare şi de recenta tragedie. Când am ajuns jos, nu era nici o mişcare. Până şi doamna Leech îşi părăsise postul. Pendula a bătut de zece ori, după care s-a aşternut o linişte cum numai într-o noapte de iarnă se poate întâlni, când nici măcar păsările ori insectele nu mai fojgăiau prin tufişuri. Mă înfofolisem bine, aveam bocancii cu şireturi şi paltonul de lână, mănuşi, pălărie groasă şi fular la gât. Am ieşit afară, atentă să deschid şi să închid uşa fără să fac vreun zgomot. Era un hotel bine întreţinut, iar uşa fusese unsă de curând. Nu se încuia, ştiam asta. Pe vremea aceea, între războaie, criminalitatea era foarte scăzută în zonele rurale din Anglia. Nu încape îndoială că acesta era întrucâtva motivul pentru care atâţia dintre noi aşteptam o explicaţie perfect rezonabilă pentru ceea ce se întâmplase cu soţii Marston. Ca să nu mai vorbesc de cei o mie de oameni care încă o căutau pe romanciera dispărută.

Nu că aş fi ştiut la momentul acela câtă amploare luaseră căutările. Soții Leech nu țineau ziare în hotel, decât dacă le cereau clienții. Timpul petrecut la băi era menit să te izoleze de problemele lumii, spunea doamna Leech.

Îmi ieşeau aburi din gură când respiram. Aerul se simțea minunat. Îmi amintea că se apropie Crăciunul. Când eu şi surorile mele eram mici, obişnuiam să aşteptăm împreună afară, cu ochii la cer, în speranța c-o să-l vedem pe Moş Crăciun înainte ca mama să ne gonească la culcare. „Măi fetelor, dacă stați treze, n-o să se mai oprească la casa noastră.” Mâncam castane coapte în vatră şi mergeam la culcare cu mâinile lipicioase şi fețele zâmbitoare. Fusese momentul anului pe care îl aşteptam cu cea mai mare nerăbdare, mai mult decât orice pe lume, înainte de verile din Irlanda, şi de Finbarr.

Exact în clipa când numele lui mi-a venit în minte, el a apărut din întuneric, cu mâinile în buzunare. Am făcut un pas în față şi mi-am aruncat brațele pe după gâtul lui. El m-a îmbrățişat la rându-i, preț de trei bătăi de inimă.

— Vino cu mine, a spus, cu vocea lui hârşâită, şoptită.

L-am luat de braț şi am pornit pe drum, depărtându-ne de hotel, într-o beznă care abia dacă mai există acum. Luminile electrice nu erau încă ceva firesc la țară, iar maşinile treceau rareori pe drum după lăsarea întunericului. Mersesem ceva, când un câine ne-a ieşit în cale, amenințător. Finbarr a îngenuncheat şi, în doar câteva secunde, bestia uriaşă – pe jumătate collie, pe jumătate ceva monstruos – era în poala lui, scuturându-şi blana albă şi dând bucuros din coada flocoasă. Ne-am continuat drumul şi câinele ne-a urmărit o vreme, până când Finbarr i-a dat comanda: „Treci acasă”. Câinele şi-a lăsat urechile pe spate, descurajat, dar ascultător, şi a plecat înapoi de unde venise.

— Ai vreun câine al tău acum? l-am întrebat.

Întrebarea a trezit, desigur, amintiri despre Alby, aşa că Finbarr mi-a povestit ce s-a întâmplat. Bărbatul care îl cumpărase pe Alby intrase în IRA. S-a folosit de câine ca să transporte exploziv la nişte barăci ale Poliției Regale Irlandeze, aşa că Alby sărise în aer împreună cu ținta lui.

— Mai ții minte cum l-am învățat să se ghemuiască fără să scoată un sunet şi să rămână nemişcat, orice se întâmpla? Asta l-a omorât, Nan. Jur că n-am să mai dresez niciodată un câine aşa de bine.

Durerea pe care am simțit-o în piept mi s-a părut insuportabilă, atât de disperată am fost să uit ceea ce Finbarr tocmai îmi spusese. Din clipa aceea, pentru tot restul vieții mele, aveam să-l visez pe Alby ghemuit, urmărind partidele noastre de tenis într-o nemişcare controlată, doar ca să sară în aer înainte ca noi să-l strigăm şi să-l salvăm.

— Pare c-a trecut mult timp, a spus Finbarr. Dar nu-i aşa. Opt ani de când s-a terminat războiul, doisprezece ani de când a început. Doar că lumea s-a schimbat prea mult, în moduri în care n-ar fi trebuit să se schimbe. Şi la fel s-a schimbat şi felul cum trece timpul. Tranşeele parcă ieri au fost, sau acum o oră. Or să revină mâine. Tu şi eu şi Alby şi Irlanda, astea au fost acum o sută de ani, şi de asemenea în fiecare zi de atunci încoace.

— Şi Genevieve?

— Acum o mie de ani şi în dimineața asta.

— Dar mâine nu?

— Nu, Nan. Mâine nu.

Lacrimile pe care Miss Armstrong le voise de la mine mi se strângeau acum în ochi. Am continuat să mergem, suficient de departe ca să-mi dau seama că nu aveam cum să mă întorc la Hotel Bellefort în noaptea aceea. Cine ar fi observat măcar? Inspectorul Chilton, cu ochii lui trişti, vigilenți, şi un singur braț teafăr? Ce credea el că ştie despre mine? Nimic

care să conteze îndeajuns încât să strice magia plimbării alături de Finbarr. Când părăsisem mănăstirea, tot ce-mi dorisem să fac era să merg. Aş fi străbătut Irlanda în lung şi-n lat, şi pe urmă toată Anglia, aş fi mers din Land's End până la Thurso. Neştiind încotro să privesc, ci doar că nu exista nimic pe lumea asta de făcut pentru mine, în afară de o veşnică, eternă căutare.

Finbarr nu a străbătut cu mine Anglia în lung şi-n lat, ci numai o alee lungă, până la un conac. Aleea era mărginită de copaci atât de goi, că puteam vedea construcția în față, în lumina unei raze de lună. Aşteptându-ne. Era grandioasă, dar nu la modul funest. Cel mai probabil, reşedința rurală a vreunui londonez bogat.

— Cum ai găsit locul ăsta? Ai voie să stai aici?

Chiar în timp ce vorbeam, mi-am dat seama că îl găsise exact aşa cum găsise şi camera noastră în toiul sărbătoririi Armistițiului. Magie marca Finbarr.

— Casa mi-a dat voie să stau în ea. Asta-i mult mai important decât permisiunea proprietarilor.

Stejari golaşi se încovoiau deasupra noastră, împovărați de amintirea frunzelor pierdute, iar sclipirea stelelor răzbătea printre ramuri, creând un fel de negură din aburul expirat de noi.

— Alergăm până la intrare? a întrebat Finbarr.

Am izbucnit în râs. Dar numaidecât, înainte ca vocea mea să apuce să protesteze, trupul meu a răspuns. Am furat startul, luând-o la sănătoasa fără nici o avertizare, cu muşchii anchilozați, dar trezindu-se la viață în aerul rece. Finbarr m-a depăşit rapid, dar nu atât de iute încât să nu mă simt mândră, aproape în ceafa lui, cu plăcuta senzație uitată a sângelui şi respirației pulsându-mi prin fiecare ventricul, către fiecare celulă.

Finbarr a ajuns primul, lovind uşa cu palma. Am intrat, gâfâind, trecând pe lângă focul mocnit din antreu.

— Doamna Christie este aici?
— Da. Este aici.
L-am urmat pe Finbarr pe scară, până în încăperea care era, cel mai probabil, dormitorul principal, unde îşi adusese deja puţinele lucruri, un fular azvârlit pe un fotoliu, o tolbă ponosită, cu iniţialele tatălui lui abia vizibile, aruncată într-un colţ. Drăguţ din partea Agathei, mi-am spus, să-l lase să ia el această cameră, în loc s-o ţină pentru ea. A îngenuncheat şi a reaprins focul cât timp eu am rămas în picioare, privindu-i chipul în lumina flăcărilor. Îmi încrucişasem braţele, cuprinzându-mi coatele în palme. Ştiam că ar fi trebuit să tremur până începea focul să trosnească sănătos, dar mie mi-era mai cald ca oricând.
Finbarr s-a ridicat în picioare. Şi-a scos paltonul şi l-a aruncat într-un colţ. M-a luat în braţe şi m-a tras mai aproape.
— Nan, ştiu că suferi. Şi eu sufăr. Pe ea n-o vom uita niciodată, dar putem face alt copil. Putem fi împreună.
— Nu putem fi împreună, am spus eu, chiar când îl lăsam să-mi descheie paltonul, simţindu-i buzele pe gâtul meu. Pentru că trebuie să fiu cu ea. Nu pot pleca să trăiesc într-o altă emisferă decât copilul meu.
— Nan, a spus el, mai tăios.
M-a zgâlţâit uşor de umeri, de parcă ar fi încercat să mă trezească.
— Eu sunt chiar aici. Dar ea nu mai e. Nu are rost să cauţi ceva ce nu vei găsi niciodată, nici să te agăţi de ceva ce e deja pierdut.
Finbarr nu o văzuse şi nu o atinsese niciodată pe fetiţa noastră. Poate că o iubea, dar nu putea înţelege. Nu avea rost să spun asta. Nu voiam să mă cert. Noaptea aceea venise pe neaşteptate, un dar din senin, iar eu voiam doar să continue, separată în timp, o mică bulă departe de lume şi de tot ce ne făcuse ea nouă. Aş fi dat într-o clipă acest

moment cu Finbarr, dacă asta ar fi rearanjat trecutul. Dar aşa ceva nu era cu putinţă. Aşa că l-am acceptat, fără să-mi pese de cum avea să afecteze viitorul. Nu-mi luasem buretele contraceptiv când plecasem din Londra. De ce aş fi făcut-o? Dar m-am trezit că nu-mi păsa. Orice se întâmpla de data asta, avea să fie foarte diferit de data trecută.

— Taci, Finbarr. Taci şi atât.

L-am amuţit cu un sărut care ne-a dus în pat, în sfârşit un loc şi un moment decupate din toţi aceşti ani pentru a fi împreună în felul în care am fost întotdeauna meniţi să fim.

Chilton învăţase să meargă tiptil în timpul războiului. Unul dintre avantaje ca bărbat nu prea înalt, dar subţirel, era că, dacă păşeai pe călcâie, făcând mişcarea din şold, puteai merge aproape fără să faci zgomot, chiar şi cu cei mai lungi paşi.

Şi adevărul era că, şi dacă ar fi tropăit, fără să se ferească de noi, s-ar fi putut nici să nu ştim că el ne urmărea, atât de absorbiţi eram unul de celălalt. Dar el chiar ne-a urmărit, neobservat, nici măcar când Finbarr s-a întors să gonească acasă câinele. Chilton a îngheţat atunci, cu braţele lipite de corp, de parcă ar fi putut deveni invizibil chiar şi pentru un animal. Când Finbarr s-a întors, iar noi ne-am reluat drumul, Chilton nu a ezitat să-l continue şi el. Tristă pereche mai eram, nu-i aşa? Chilton şi-a dat seama, ştia, fuseserăm despărţiţi de război, abia acum ne reuniserăm. Ceea ce nu reuşea el să înţeleagă era ce legătură aveam noi cu Agatha Christie. Ştia doar că aveam să-l conducem fix la ea. Şi asta am şi făcut.

După ce am cotit pe aleea către conac, Chilton a înţeles ce destinaţie aveam, aşa că a început să fie mai precaut, ca să nu-l dibuim. A aşteptat la poartă, pe care Finbarr – băiat de la ţară, atent la garduri – o închisese şi o ferecase în urma noastră. Când ne-am îndepărtat suficient de mult încât să

fie sigur că n-o s-o auzim scârțâind, Chilton a deschis poarta şi a intrat pe alee, observând, asemenea mie, coroanele golaşe ale arborilor şi gândindu-se cât de frumos trebuia să fi fost primăvara şi vara, când totul era în floare. A inspirat aerul nopții ca să se liniştească – aşa cum i se întâmpla adesea, anxietatea îl cuprinsese pe nesimțite, sentimentul că cineva l-ar putea urmări, l-ar putea pândi, ascuns în întuneric. Yorkshire era în regulă, dar Chilton crescuse la malul mării. Aia da chestie, singura chestie: să asculte valurile lovindu-se de țărm. Să se ducă pe stâncile de la Churston Cove şi să privească focile cum lenevesc la soare. Să-şi bage capul în apa sărată, chiar şi în lunile reci, şi să lase senzația aceea puternică, glacială să-i limpezească mintea.

S-a oprit în fața casei, o clădire veche superbă, o măreață cutie de piatră, cu ferestre sclipind în lumina discretă a stelelor. Din spatele unei ferestre de la etaj, s-a văzut un licăr de lumină tot mai intensă. Trebuia să fie tânărul acela irlandez, ațâțând focul pentru o noapte cu doamna O'Dea, dacă într-adevăr aşa o chema. Indiferent ce ne ținuse despărțiți până atunci, Chilton spera să se poată rezolva, să putem fi împreună. Şi el îşi pierduse iubita din cauza războiului. Katherine îl aşteptase răbdătoare, rugându-se să se întoarcă, dar rugăciunile ei nu fuseseră destul de elaborate, pentru că de întors se întorsese un alt bărbat decât cel pe care îl iubea ea. *Abia dacă te mai recunosc, Frank,* spusese ea, plângând. La scurt timp după despărțire, ea s-a măritat cu fiul florarului, care urma să moştenească afacerea şi care nu fusese la război pentru că era chior. Era unul dintre motivele pentru care Chilton părăsise Brixham pentru Leeds, cu mai mulți ani în urmă. Într-o zi, trecuse pe lângă florărie şi o văzuse pe Katherine aranjând o vază plină cu bujori, cu un pântec mare, de gravidă. Decisese să plece, ca şi cum dacă nu ai vedea ceva, ai fi scutit de dezolare.

Torquay era destul de aproape de Brixham, se prea poate ca Agatha Christie să fi cumpărat flori din acea prăvălie, poate chiar de la Katherine. Sau poate că nu. Asta era mai degrabă treaba servitorilor – să cumpere flori.

După ce a păşit peste pragul conacului, a închis cu grijă uşa în urma lui. Înăuntru trăgea şi era frig. Erau atât de puține mobile – atât de puține semne de viață –, încât Chilton s-a gândit că poate era scos la vânzare sau închiriere. Nu avea deloc aerul că şi-ar fi aşteptat proprietarii să se întoarcă. Şi-a aranjat fularul, apoi a început să caute. Era o casă mare, dar nu descurajant de mare. Putea s-o cotească rapid în jos, spre bucătărie, pivniță (aprovizionată abundent pentru o casă care părea atât de pustie) şi biroul administratorului. Apoi, să inspecteze parterul, trecând prin salon şi bibliotecă. A băgat capul în fiecare cameră, cu excepția celei ocupate de cuplu, marcată de fanta de lumină care ieşea pe sub uşă. Voci murmurate răzbăteau până pe hol, însoțite de un râs delicat care i-a făcut plăcere. Era greu să şi-i imagineze pe cei doi râzând, aşa zbuciumați şi serioşi cum erau amândoi.

La mansardă erau camerele modeste ale servitorilor, cu un şir de uşi închise. Pe sub una dintre ele, se zărea ceva mişcare, o lumină slabă, ca venită de la o singură lumânare. A ciocănit încet, cu doar două degete.

— Da, dragule, s-a auzit o voce, obosită şi uşor îngrijorată, ca o mamă adresându-se unui copil coborât din pat în mijlocul nopții.

În familia lui, nu el, ci fratele lui mai mic fusese cel care o trezea pe mama lor după ce se întuneca. Ea nu se supăra niciodată. Ce-i mai iubea pe cei trei băieți ai ei!

Chilton ştia că acel cuvânt de alint al Agathei, şi invitația implicită de a intra, nu îi erau adresate lui. Şi totuşi a deschis uşa. Ea era acolo, aşezată pe un scaun tare din lemn – într-o pijama bărbătească, cu părul desfăcut şi

ondulat, adorabilă în camera slab luminată. Erau în cameră două paturi de o persoană, doar unul dintre ele deranjat. Pe măsuța de toaletă, pe care ea o folosea drept masă de lucru, se aflau o maşină de scris şi două lumânări aprinse, cu ceara picurând, în sfeşnice de argint mătuite. Pe scrin erau teancuri de hârtie. Alte teancuri de hârtie erau puse pe patul nefolosit. Agatha se uita cu ochi mari la Chilton, cu stiloul în mână, rămas parcă suspendat în mijlocul unei fraze.

— Oh, drace! a făcut ea, dar fără să pună jos stiloul.

El a intrat în cameră şi s-a aşezat la capătul patului, atent să nu deranjeze hârtiile. Nu şi-a scos paltonul. Într-un colț era o sobiță, cu cărbuni aprinşi, dar inspectorul bănuia că avea să se stingă până dimineață. Şi-a imaginat-o tremurând, cu aburi ieşindu-i din gură. Avea să aprindă ea focul sau avea să-l cheme pe irlandez, geografia casei fiind stabilită, nu însă şi rolurile fiecăruia?

— Doamnă Mahoney, a spus Chilton, fără nici cea mai mică intenție de a-şi ascunde sarcasmul.

Ea a trebuit să se tragă înapoi pe scaun ca să-l poată vedea.

— Aşa se poartă polițiştii din Yorkshire?

În vocea ei se simțea un ton afectat, exersat în timp, specific celor din clasele superioare, dar el îşi dădea seama că nu vorbea cu convingere.

— Intră în dormitorul unei doamne în miez de noapte?

— Am ciocănit. Vă aşteptați să fie soțul dumneavoastră?

O expresie tristă i-a străbătut chipul. Chilton nu voia s-o facă să plângă. Cel puțin nu ca bărbat. Ca inspector, ştia că fragilitatea emoțională putea duce la un noian de dezvăluiri.

— Mă tem că soțul dumneavoastră este jos, într-unul din dormitoare, cu o altă femeie. Nu-mi place deloc să vă dau eu o asemenea veste neplăcută.

Acum ea a lăsat, în sfârşit, stiloul din mână, punându-l pe noptieră, cu un oftat, ca o persoană a cărei concentrare fusese cu adevărat şi nedorit distrusă.

— Haideți să lăsăm jocurile. Ştiți prea bine că nu e soțul meu.

— Dar nu la el v-ați referit când ați spus *dragule?* Este cumva...

— Să nu cumva să îndrăzniți s-o spuneți. Nu sunt încă atât de bătrână încât să pot fi mama lui Finbarr.

— Voiam să spun *fratele dumneavoastră.*

— A devenit aproape ca un frate pentru mine şi mi-e, într-adevăr, foarte drag. Deşi nu văd de ce v-ar interesa aşa ceva.

— Mă interesează, doamnă Christie – Chilton i s-a adresat cu numele ei adevărat acum, deşi ea nu îşi confirmase încă identitatea –, întrucât sunt în slujba poliției din Yorkshire. O mulțime de polițişti sunt în căutarea dumneavoastră.

— O mulțime? În căutarea mea? În Yorkshire?

— În Yorkshire şi peste tot în Anglia.

Agatha s-a încruntat. Nici măcar nu-şi putea blestema ghinionul că aterizase în Yorkshire. Dacă s-ar fi ascuns în Derbyshire sau Cumberland sau Norfolk, şi acolo ar fi venit poliția să-i bată la uşa ascunzătorii.

— Pe toți sfinții, a spus Agatha, afectată de veste. Câtă agitație!

— Deci, admiteți că sunteți doamna Christie?

— Nici vorbă.

Dar părea şovăitoare.

Dacă domnişoara O'Dea (fără să-şi dea seama, începuse să se gândească la mine ca fiind o domnişoară, şi nu o doamnă) sau oricare altă femeie ar fi făcut ce a făcut Agatha în clipa următoare, Chilton s-ar fi pus în gardă, considerând fapta o tentativă de manipulare. Dar când ea a întins mâna, ca să-i atingă brațul, strângând degetele în jurul stofei groase de lână, el a recunoscut gestul nu ca pe cel al unei

femei față de un bărbat, ci ca pe cel al unui om față de alt om. O rugăminte sinceră şi stăruitoare.

— Domnule Chilton. Ați fost vreodată în încurcătură? O încurcătură adevărată, de genul celor care vin nu numai din afară, ci şi de undeva dinăuntru? Dintr-un loc pe care nici măcar nu l-ați luat în considerare vreodată?

Chipul ei părea sincer şi dureros de tandru. Treizeci şi şase este o vârstă la care, când priveşti înapoi, te consideri tânăr. Dar la momentul respectiv, când trăieşti în pielea omului de treizeci şi şase de ani, nu te simți tânăr. Femeile încep să se considere bătrâne atât de devreme, nu-i aşa? Agatha nu-şi dădea seama că tinerețea era cea care îi permitea să stea cu orele în scaunul acela butucănos şi atât de incomod, cu ochii pironiți în hârtii, fără să aibă nevoie de ochelari, fără să simtă vreun junghi în regiunea lombară. Într-o bună zi din viitorul îndepărtat, avea să privească în urmă la această perioadă din viața ei şi să înțeleagă că nu fusese bătrână, nici măcar între două vârste, ci *tânără*, cu toată viața înainte, ba chiar mai mult, cu cea mai bună parte a vieții înainte.

Şi-a îndreptat privirea ageră asupra domnului Chilton, evaluându-l cu sinceritate în timp ce îi dădea drumul mânecii.

Ce viață diferită avusese Agatha de când fugise cu Finbarr! Cât de mult o transformase deja această aventură! Să locuiască într-o casă goală fără permisiunea proprietarilor, fără ca măcar să le cunoască identitatea. Ca un proscris. De data asta nu mai voia să lase bani, indiferent cât consumase din proviziile gospodăriei. Alesese camera unei servitoare de dragul austerității, dar şi al intimității. Stând acolo acum, cu un străin, un bărbat, nu simțea nici un fel de teamă, nici nu-şi făcea griji că ar fi fost ceva necuvenit. Ea lăsase deoparte lumea aşa cum o ştiuse dintotdeauna şi aterizase într-un loc unde aparent nimic nu

conta, nici măcar echipajele numeroase care o căutau, în altă parte, totul pentru binele ei.

— Domnule Chilton.

El a auzit-o şi a fost uluit din nou de sinceritatea din glasul ei. O frumoasă naturaleţe exprima fie caracterul ei, fie starea la care fusese redus – sau înălţat – caracterul ei în urma traumei care o influenţa, indiferent care ar fi fost aceasta.

Unul dintre necazurile participării la război: imposibilitatea de a aprecia trauma altcuiva la prima vedere. Totul pare atât de insignifiant. Acum însă, în faţa frumosului ei chip încruntat, mila începea să-şi facă simţită prezenţa.

— Mai este cineva aici? În Harrogate. Care mă caută?

— Nu. Zona asta o acopăr eu. Şi vă imaginaţi că cei mai mulţi vă caută în apropierea casei. A casei dumneavoastră. Draghează lacuri şi aşa mai departe.

— Nu i-au spus lui Teddy, nu-i aşa? Fiica mea. Nu au împovărat-o şi pe ea cu grija asta?

S-a ridicat în picioare, căci locul unde şezuse nu mai era suficient cât să conţină tot şuvoiul de griji.

— N-am de unde să ştiu acest lucru.

Apoi, deoarece era util să liniştească apele în astfel de circumstanţe (deşi el nu identificase încă precis cum să caracterizeze aceste circumstanţe), a adăugat:

— Îmi imaginez că nu.

El n-o văzuse niciodată pe fetiţă, dar şi-o putea imagina, dezmierdată, protejată de orice ştire sau informaţie care i-ar putea pricinui vreo întristare, poate mai mult de dragul părinţilor decât al copilului. Ce este mai inoportun decât suferinţa altei persoane?

Se întreba dacă Agatha Christie mai fusese vreodată în viaţă dispusă să-şi afişeze emoţiile atât de făţiş.

Atunci, Agatha a făcut un efort să-şi ascundă din nou aceste emoţii.

— Haideţi să lăsăm jocurile, domnule Chilton, a zis ea, cu un glas căruia încerca să-i imprime obişnuita autoritate, şi totuşi tremurând.

Lumânarea de pe masă a tremurat şi ea. Soba mai avea nevoie de cărbuni.

— Este a doua oară când spuneţi asta. Nu trebuie s-o repetaţi. Nu-mi plac jocurile. Vreau doar să vă duc întreagă acasă. Cum ea nu răspundea, el a adăugat: Doamnă Christie. Nu credeţi că ajunge cu toată şarada asta? Soţul dumneavoastră a tras o sperietură pe cinste. E nerăbdător să vă vadă. Cu siguranţă că e timpul să puneţi capăt şi să mergeţi acasă.

— Aţi văzut-o pe fata aceea? Cea de care spuneţi că a venit aici cu domnul Mahoney?

Acum mai venea de-acasă. Un mister gata să fie dezlegat.

— Întâmplător, aceea este amanta soţului meu. A adevăratului meu soţ, colonelul Christie. Îşi imaginează că în curând va fi soţia lui.

Situaţia începea să capete contur, deşi unul iraţional.

— Pare să fi dat peste un obstacol în acest sens.

Casa era liniştită, şi totuşi se simţea o tensiune. Era greu de ignorat podeaua de sub picioarele lor şi tot ce ascundea ea. Cei doi tineri amanţi, reuniţi în sfârşit (măcar asta era clar). Nu doar ce se petrecea fizic, dar vâltoarea de emoţii din jurul lor, prelingându-se pe sub uşă, plutind prin toată casa ca o formă nouă şi îmbătătoare de oxigen. El nici nu observase aproape că se gândea la ea acum ca la Agatha, nu ca la doamna Christie. În clipa aceea, negura i-a învăluit ca o prezenţă intimă.

(Conacul Intemporal, aşa l-am numit mai târziu, Agatha şi cu mine. Eu nu m-am mai întors niciodată de atunci la Harrogate, nici la acel conac. Dar uneori mă gândesc că

dacă aş face-o, dacă aş urmări cu precizie coordonatele, aş descoperi un petic gol de mlaştină, iarbă neagră şi mărăciniş, casa ascunzându-se în negură pentru încă o sută de ani.)

— Credeţi că e frumoasă? a întrebat Agatha. Acea... fată.

Fusese pe punctul să folosească alt cuvânt, Chilton şi-a dat seama. El a răspuns cu lipsă de cuviinţă, dar onestitate din belşug, pentru că de aceste lucruri părea ea să aibă nevoie:

— Nu la fel de frumoasă ca dumneavoastră.

Preţ de o clipă, dată fiind ardoarea ce ţinea fiecare din trăsăturile Agathei absolut neclintită, lui i s-a părut că ea se va apleca să îl sărute.

Dar nu a făcut-o.

— Vă rog, nu spuneţi nimănui că m-aţi găsit, a zis ea în schimb. Mai lăsaţi-mă o zi sau două.

El ştia că ar fi trebuit să se opună, să o convingă, să insiste. Să respingă ideea – de a-i permite să rămână ascunsă – cu totul. În schimb, Chilton s-a ridicat în picioare, cu un aer de consimţire. La urma urmei, doar nu se comisese nici o crimă. De ce să-i smulgi pe oameni din paturile lor, cu stridenta invazie a soneriei telefoanelor? Ea era o femeie în toată firea, cu resurse şi poziţie socială, liberă să ia propriile decizii. Iar el părea să se distreze destul de bine. Părea că nu dorea ca toată povestea aceea să se sfârşească. Dacă îşi făcea datoria şi raporta că o găsise, şansele s-o mai vadă vreodată erau precare.

— Promit că n-am să spun nimănui, deocamdată. Dacă îmi promiteţi şi dumneavoastră că nu vă mutaţi din nou. Rămâneţi aici, vă rog, unde să vă găsesc, dacă va fi nevoie.

— De acord. Promit.

I-a întins mâna şi el i-a luat-o. Piele fină, rece.

— Bietul Finbarr. Chiar sper că Nan nu se joacă cu el.

— Aveţi un suflet bun.

Agatha a râs. Acceptând complimentul, şi-a dat el seama.

— Presupun că nici dumneavoastră nu sunteți mai breaz.

Chilton se considera de atâta timp lipsit de suflet, încât constata acum cu surprindere că o credea.

— Ştiți, mai devreme, am crezut pentru o clipă, când mă priveați atât de intens, am crezut aproape că o să mă sărutați.

— Nu am mai sărutat de ani de zile alt bărbat în afară de soțul meu. Din ziua în care ne-am cunoscut.

— Ați fost o soție bună.

Agatha a încuviințat viguros din cap. O înfuria când se gândea ce soție bună fusese. Lui Chilton i se părea atât de tânără că i se tăia răsuflarea, şi plină de gânduri pe care el nu le putea citi. Îi amintea de iubita lui, Katherine, înainte de război. A simțit că mintea lui începe să caute, din obişnuință, următoarea idee întunecată, partea crudă a lumii. Şi s-a oprit.

— Doamnă Christie.

— Spune-mi Agatha.

S-a apropiat de el şi l-a sărutat, un sărut timid, dar lung. Chilton nu a îndrăznit să ridice un braț, să-i cuprindă talia. Se temea că dacă s-ar fi mişcat vreun pic, ea şi-ar fi dat seama de ce făcea şi totul s-ar fi sfârşit – buzele ei moi lipite de ale lui, mâinile ei aşezate atât de uşor pe pieptul lui. Gurile lor deschise exact atât cât să inhaleze fiecare răsuflarea celuilalt. Ea avea gust de trandafiri şi de iarbă proaspătă de primăvară.

— Agatha, a spus Chilton, când ea s-a dat, în cele din urmă, un pas înapoi.

— Mai bine pleci acum, a zis ea, iar sunetul plat şi tern al vocii ei aproape că l-a rănit.

— Da.

El nu se putea lăuda cu acelaşi calm. Vocea lui tremura ca a unui puştan de doisprezece ani.

— Dar îți vei ține promisiunea? Şi n-ai să spui nimănui?
— Da.
Chilton a închis uşa în urma lui. A coborât scările şi a ieşit din casă, simțindu-se ca o nălucă, de parcă ar fi plutit în loc să calce, la doi centimetri deasupra pământului, cu picioarele nemişcate.

DISPARIȚIA

A ŞAPTEA ZI

Vineri, 10 decembrie 1926

Sir Arthur Conan Doyle aprecia prea mult enigmele ca să admită că nu auzise niciodată de Agatha Christie înainte de dispariția ei. Se şuşotea pe la colțuri că ar fi fost vorba de o manevră publicitară, şi ce? Dacă asta era o manevră publicitară, era una al dracului de bună.
Oamenilor le place mult să fie ei cei care rezolvă probleme. Cu cât sunt mai mulți oameni care încearcă să rezolve un caz, cu atât mai mult îşi doreşte fiecare să fie el cel care reuşeşte.
Donald Fraser, noul agent al Agathei, şi-a anulat toate întâlnirile din program pentru una singură. Cu Conan Doyle. Celebrul creator al lui Sherlock Holmes! Chiar dacă Fraser nu vedea cum ar fi putut ajuta Sir Arthur la găsirea Agathei, poate că ar fi reuşit să-l convingă totuşi să-şi abandoneze actualul agent şi să intre în portofoliul lui Fraser, de ce nu?
Nu că sentimentele lui Fraser față de Agatha ar fi fost mercantile. Era îngrijorat, îi era cumplit de milă de domnul Christie. Cu o primăvară în urmă, soția lui Fraser fugise cu unul dintre scriitorii lui. Fraser se aştepta întru totul ca Agatha să fi făcut acelaşi lucru. Se comporta mereu ca o

doamnă invulnerabilă, dar, pe de altă parte, la fel făcuse şi soția lui.

Fraser nu avea încredere că tocmai Conan Doyle avea să reuşească acolo unde toți polițiştii din Anglia eşuaseră. Omul era scriitor, nu detectiv. Ce-i mai simplu decât să dezlegi un mister inventat chiar de tine? Autorii creau probleme, nu le rezolvau. O altă autoare populară de romane polițiste, Dorothy Sayers, se autoinvitase deja la Sunningdale, ca să caute indicii şi să *testeze energia.* Agatha Christie nu era genul care să se vâre în asemenea prostii. Ea nu ar fi vrut să fie implicați şarlatani, Fraser era sigur de asta.

Conan Doyle, la şaizeci şi şapte de ani (mai avea doar patru ani până să se alăture el însuşi tărâmului imaterial) impresiona prin ținută şi încredere în sine. Era aproape înduioşător că o persoană atât de serioasă putea crede în mesaje de dincolo. Odată ce a devenit clar că nu putea fi sustras de la actuala sa agenție, Fraser a hotărât să încheie întâlnirea. Toată treaba îl întrista. Voia la fel de mult ca toți ceilalți ca Agatha Christie să fie găsită şi nu suporta să piardă timpul în privința asta.

— Aveți cumva ceva ce-i aparține? a întrebat Conan Doyle.

Mustața îi şedea într-o minunată neclintire pe chip, oricât de aprins ar fi vorbit el.

— Obiecte personale pe care să le fi lăsat pe aici? Articole vestimentare, cel mai bine. Merge şi un bilețel scris de mână.

Fraser a deschis sertarul biroului, unde ținea de vreo nouă luni o superbă pereche de mănuşi din piele, aşteptând ca posesoarea lor să vină după ele. A ezitat înainte să i le dea lui Doyle.

— Şi aş putea întreba ce planuri aveți? Câinii i-au luat deja mirosul, să ştiți. În Berkshire o caută o armată întreagă

de oameni, a zis Fraser, menționând totodată şi implicarea lui Dorothy Sayers.

Conan Doyle a înlăturat însă menţiunea ca fiind ridicolă.

— Ea habar n-are ce să caute, a zis şi i-a smuls mănuşile lui Fraser pe când acesta încerca să le ferească. Este nevoie de o amprentă spirituală. Eu am luat legătura cu Horace Leaf.

Fraser a clipit nedumerit, semn că numele acela nu-i spunea nimic.

— Zău aşa, amice, dar este cel mai puternic clarvăzător din Europa.

Ce interesant că Doyle, dintre toți oamenii, folosea mai degrabă spiritismul – medii şi divinații – în locul deducției logice.

— Şi spre marele nostru noroc, se întâmplă să locuiască în Londra. Mănuşile acestea au fost purtate recent?

— Oh, foarte recent. Doamna Christie a fost aici cu doar o zi înainte să dispară. A stat chiar în fotoliul acela.

Conan Doyle a încuviințat din cap, mângâind brațele fotoliului, ca şi cum ar fi adunat moleculele lăsate în urmă de Agatha. A ridicat mănuşile în aer de parcă le-ar fi găsit el însuşi, un indiciu deosebit de important.

— Sunt perfecte. Horace Leaf va rezolva problema. O vom găsi pe Agatha Christie, vie sau moartă. Mâine-dimineață vom şti unde se află. Puteți fi sigur de asta.

Fraser nu se simțea deloc vinovat. Dacă domnul Leaf avea vreo putere, primul lucru pe care trebuia să-l simtă era că mănuşile aparțineau doamnei Fraser, care aparținuse domnului Fraser, înainte să fugă în Devonshire şi să-i frângă inima devotatului ei soț.

Uşa grea s-a închis. Fraser a rămas cu privirile ațintite asupra ei, plin de melancolie. Poate că trebuia să se ducă la Harrods şi să-i cumpere doamnei Fraser o pereche nouă de

mănuşi, pe care să i le trimită în Devonshire. Drept cadou. Poate-i înghețau mâinile.

Fraser era surprins că nu rămăsese perplex în fața creatorului lui Sherlock Holmes, ci fusese doar mişcat de vremelnicia vieții pe pământ. Agatha Christie avea un nou roman, *Cei patru mari,* care urma să apară în ianuarie. Poate că avea amabilitatea să se întoarcă la soțul ei până atunci. Sau poate că închipuirile cele mai macabre aveau să se adeverească, şi un cadavru, în locul unei femei, avea să apară. În orice caz – indiferent dacă cineva avea s-o mai vadă vreodată sau nu în ianuarie ea urma să devină un nume de rezonanță în Anglia, dacă nu cumva în toată lumea. Ceea ce nu avea cum să dăuneze vânzărilor de carte.

Fraser a scos un oftat, întristat de propria-i avariție. Nimic în viață nu se întâmplă cum crezi că se va întâmpla. Nu-i aşa?

În patul din Conacul Intemporal, m-am ridicat sprijinindu-mă în cot, fără să-mi iau ochii de la silueta adormită a lui Finbarr, ca să-i pot vedea chipul la primele semne de lumină. Cărămida pe care o încinseserăm în foc, ca să ne țină cald, se răcise la picioarele noastre. Draperiile grele erau trase, şi în cameră era întuneric, în dimineața târzie, de iarnă mohorâtă. Când soarele a început să pătrundă în cameră, el a deschis ochii, privindu-mă. Mi-am amintit de noaptea din Irlanda când stătusem întinsă lângă el, unicul moment când mai dormiserăm toată noaptea în acelaşi pat.

— Ultima oară când am dormit împreună, nu ai deschis ochii de dimineață.

El mi-a luat mâinile, lipindu-şi-le de piept.

— Dacă o făceam, m-aş fi însurat cu tine în ziua aia.

Ochii mi s-au umplut de lacrimi.

— Am fi fost împreună acum.

— *Suntem* împreună acum.
— Nu pentru mult timp. Şi nu toţi.
S-a ridicat în capul oaselor. Am observat pentru prima dată un detaliu care mi-a scăpat noaptea trecută. Părul lui des şi negru era aranjat şi tuns. Ceafa, rasă. Îi dădea o neobişnuită şi derutantă înfăţişare ordonată. Pentru mine, era dovada unui lucru ce părea imposibil: Agatha Christie era aici, cu adevărat. Chiar în această casă. Cu noi. Locuind – aşa cum eu nu avusesem niciodată şansa să o fac – cu Finbarr Mahoney.
— Ea te-a tuns?
Mi-am imaginat mâinile Agathei înlăturându-i smocurile îndărătnice de la ceafă. Trecându-şi degetele prin şuviţele lui dese şi mătăsoase, ca să le ţină, să le taie, apoi să le dea drumul. Mâinile ei scuturând părul tuns de pe umerii lui.
— Da, a zis el şi şi-a trecut mâna peste cap, ca şi cum tocmai îşi amintise. Îţi place?
— Mie îmi place lung.
Am lăsat capul să-mi cadă înapoi pe perna stătută, fără învelitoare. Casa era atât de prost dotată încât parcă am fi fost în excursie cu cortul. Proscrişi luând cu împrumut. Finbarr s-a dat jos din pat, să mai pună un lemn pe foc. Eu am rămas cu ochii în tavan, care avea medalioane incrustate în el, împodobite fără rost. Nu mă gândisem nici măcar o dată cu gelozie la mâinile lui Archie atingându-şi soţia, însă acum mă chinuia gândul la mâinile Agathei atingându-l pe Finbarr. Înţelegeam mai limpede cum trebuie să se fi simţit ea, imaginându-şi mâinile lui Archie care mă atingeau şi care făceau mult mai mult decât doar să-mi taie părul.
— Şi ea este aici, în casa asta, chiar acum?
— Desigur. Ţi-am spus deja. Unde altundeva să fie?
— În casa ei din Torquay. Sau într-un hotel de lux. Are destui bani, să ştii, îşi poate permite.

— Aşa cum îţi permiţi tu?

Nu am răspuns. Finbarr s-a întors în pat.

— Îşi iubeşte soţul, Nan. Îl vrea înapoi. Dă-i-l înapoi şi vino cu mine. Putem face ce ar fi trebuit să facem imediat după război.

— Of, Finbarr.

— Ne putem întoarce la Ballycotton.

— Eşti nebun dacă tu crezi că voi mai pune vreodată piciorul în Irlanda.

— Poţi să urăşti Irlanda pentru ce ţi-a făcut. Dar şi eu sunt Irlanda. Mă urăşti şi pe mine, Nan?

— Niciodată. Ştii asta.

— Iar Irlanda nu este singura ţară unde se întâmplă astfel de lucruri.

— Dar este ţara unde mi s-au întâmplat mie.

A închis ochii. Eu i-am dat părul tuns de pe frunte, zgâriindu-i scalpul cu unghiile, voind parcă să-l facă să crească la loc aşa cum era, ciufulit şi neglijent. Şi am simţit ce simţeam mereu. Că era persoana mea preferată de pe pământ, cea în a cărei prezenţă mă simţeam cu adevărat eu însămi. În acelaşi timp, pe Genevieve o iubeam mai mult.

— Finbarr, am şoptit, ca să-l fac să uite de cuvintele aspre pe care tocmai le rostisem, tu eşti preferatul meu. Tu eşti încă preferatul meu.

El a deschis ochii. Deşi sufletul îi era înnegurat acum, puteam întrezări ca pe o amintire vechiul soare ce insista să nu apună. Poate că reuşeam să-i readuc soarele acela în suflet. Aşa că am revenit la buze şi mâini şi sentimente furtive.

Nu o auzeam pe Agatha sus, bătând la maşină. Ştia că e o nebunie să stea aici, să nu dezvăluie nimănui unde se află. Ar fi trebuit să se urce în maşina lui Miss Oliver şi să se ducă direct la secţia de poliţie şi să se predea.

Să se predea! S-a oprit indignată în fața propriului discurs interior. Ce crimă comisese? Nici una. Avea tot dreptul să se ascundă de lume.

Şi totuşi. Cu atâția oameni care o căutau şi se îngrijorau, ştia că trebuia să se întoarcă acasă imediat. Din acelaşi motiv, ştia că nu se mai putea întoarce deloc. Să dea ochii cu toți acei oameni? Să dea explicații? Să privească din nou chipul lui Archie şi să-l găsească total lipsit de dragoste? Era cu neputință.

Spera că putea avea încredere în Chilton să-şi țină promisiunea. Noaptea trecută, trupul lui palpitase cu o reținere respectuoasă. Buzele lui erau mai moi decât ale lui Archie. Nu mirosea a nici un fel de săpun sau emolient prețios, doar a el, un miros plăcut de iarbă, cu o tentă de apă sărată. Ea însăşi îşi schimbase mirosul în ultimele câteva zile, persistența lavandei pălind în favoarea lemnului ars şi a sănătoasei şi anticei sudori.

Nu conta că domnul Chilton era inspector de poliție. Putea avea încredere în el să păstreze un secret. Nu avea nici o îndoială în privința asta.

În zori, Chilton era şi el treaz. Nu-şi scosese hainele, nici nu pusese geană pe geană. Abia dacă îşi mai amintea ultima oară când sărutase o femeie. Ce ridicol să se simtă fericit! Era o şaradă. Toată lumea căuta o femeie pe care el o găsise, şi ce făcuse el decât s-o sărute şi să-i promită să păstreze secret locul unde se ascundea? Oricât l-ar fi schimbat anii, cu certitudine că nu-l făcuseră mai deştept.

Deasupra lui s-a auzit pe neaşteptate o bufnitură, care l-a alarmat imediat. Doar nu te trezeşti în urlete într-o zi, fără să te aştepți apoi la ce-i mai rău. Însă după câteva momente de linişte şi nimic altceva, şi-a recăpătat suflul. Astăzi voia să se concentreze asupra cuplului Marston, astfel încât să poată confirma teoria lui Lippincott şi să se asigure că nici

un criminal nu umbla liber pe străzi. Răul putea fi provocat prin lipsa de acțiune la fel de bine ca şi prin acțiune. Iar după război, Chilton îşi făcuse o promisiune, să nu mai facă rău pe lume.

Nu este ceva ce îți imaginezi când eşti mic, chiar dacă te faci că te lupți cu săbii sau pistoale. Viețile care vor fi luate de mâna ta. Lui Chilton îi rămăsese cel mai limpede în amintire un băiat german dintr-o descindere într-o tranşee. Băiatul se târâse afară din tranşee pe palme şi genunchi, iar Chilton s-a aplecat şi i-a înfipt baioneta în inimă. Cât de surprins a părut băiatul, ca şi cum nimeni nu i-ar fi spus că mersul la război ar fi putut avea un asemenea rezultat. Chilton se simțise cumplit, îngenunchease să-i dea băiatului un strop de apă din gamela lui, deşi băiatul ăla nu mai avea nevoie de apă, nu mai avea nevoie de nimic. *Ce faci, camarade?* strigase un caporal, aruncând o bombă în tranşee. Chilton înşurubase la loc capacul gamelei. Băiatul era atât de tânăr, că avea încă bujori în obraji – o piele translucidă, de fetiță, ca şi cum nu se bărbierise vreodată. Ulterior, Chilton a aflat că fratele lui cel mai mic murise ucis tot de baionetă, cei doi bărbați şi-au inversat chipurile, iar el îl privea acum pe Malcolm, mezinul familiei, preferatul tuturor, cu ochii lucindu-i de consternare. Suficient de tânăr pentru a fi nemuritor în mijlocul tunurilor bubuind. Ce tâmpiți am fost cu toții, s-a gândit Chilton. Călcam pe cadavre şi tot credeam că pe noi moartea nu ne poate atinge.

Deasupra, liniştea a fost din nou întreruptă. Chilton a auzit un țipăt, înăbuşit imediat, urmat de o uşă deschizându-se şi închizându-se la loc. S-a repezit sus, dar fără să fugă, ca să nu tropăie şi să trezească tot hotelul. Pe holul de sus i-a găsit pe domnul şi doamna Race, ce frumoasă pereche, ambii cu fețele aprinse – a soțului de furie, a soției de agonie. Domnul Race strângea într-o mână

încheietura mâinii doamnei Race, o strânsoare dureroasă care avea să lase urme, Chilton era sigur de asta.

— Ajunge, dă-i drumul.

Vocea lui Chilton era gravă şi calmă, aşa cum ar fi vorbit cu un câine rău în timp ce ar fi încercat să bată în retragere. Doar că, în cazul de față, nu a bătut în retragere, ci s-a mai apropiat un pas.

— Asta nu e treaba dumitale, domnule, a spus Race. Îți sugerez să te întorci în cameră.

— Doamne sfinte, omule. E soția ta. Nu se poate să te porți aşa cu ea.

Doamna Race şi-a smuls mâna din strânsoarea soțului ei şi şi-a dus-o la piept.

Soțul ei a dat să i-o înşface din nou, iar Chilton a mai făcut un pas înspre el.

— Înainte să treziți tot hotelul, a spus Chilton cu vocea încă sigură, ce-ar fi s-o însoțesc pe doamna Race la bucătărie, pentru o ceaşcă de ceai? În timp ce dumneata te-ai putea întoarce în cameră să te calmezi.

Pentru prima oară, cuplul îl privea pe Chilton cu atenție. El i-a văzut pe cei doi soți privindu-l cu mirare pentru că era complet îmbrăcat, inclusiv cu palton, în vreme ce ei doi erau în pijamale, ținutele lor, chiar dacă nu şi comportamentul, fiind mult mai potrivite pentru acel moment al zilei.

— Foarte bine, a zis doamna Race, netezindu-şi părul pe spate, cu o mişcare grațioasă. Mi-ar prinde bine o ceaşcă de ceai. Vă mulțumesc, domnule Chilton.

Chilton îi promisese ceai, însă personalul hotelului nu se adunase încă. În loc de bucătărie, a dus-o în salonul aflat chiar lângă holul recepției. Starea nervoasă a lui Chilton era cumplit de fragilă – prea fragilă, s-a gândit el, pentru a putea calma pe altcineva. Tânăra a început să se plimbe prin mica încăpere, cu brațele strâns lipite în jurul taliei.

Chilton a băgat mâna în buzunarul interior al sacoului, după o ţigară. Când a aprins-o, ea a întors brusc capul spre el, de parcă abia atunci şi-ar fi amintit de prezenţa lui. Chilton s-a ridicat şi i-a întins tabachera. Ea a luat o ţigară. El a pus tabachera înapoi în buzunar şi i-a aprins ţigara. Mereu un moment intim. El a observat că nu rămăseseră urme pe încheietura mâinii ei, aşa cum se temuse că se va întâmpla, pielea fiind netedă şi nevătămată. Părul ei blond strălucitor era lung până la umeri şi mătăsos. Neondulat şi ciufulit de la somn. Una dintre femeile acelea care nu ştiu, probabil, că sunt mai frumoase fără machiaj şi păr coafat. Ca Agatha Christie. Un surprinzător zâmbet involuntar i-a fluturat pe buze, cu gândul la ea.

Doamna Race a tras lung şi cu nesaţ din ţigară, apoi a suflat un nor dibaci de fum într-o parte.

— Poarte v-ar ajuta mai mult să vă torn un pahar de brandy. Am văzut unde ţine doamna Leech o sticlă, în spatele recepţiei, deşi nu bag mâna în foc pentru calitatea lui.

— Sună grozav, a zis doamna Race, ducându-se cu paşi mari la sofa şi prăbuşindu-se pe ea. Aş putea foarte bine să devin genul de persoană care bea un păhărel şi fumează o ţigară când soarele nici n-a răsărit încă bine. Vedeţi ce am permis să facă această căsnicie din mine, domnule Chilton?

— Mă tem că v-aţi măritat cu o brută.

— Mă tem că aşa este.

Vorbea printre dinţii încleştaţi, privind în gol, într-un punct de dincolo de el.

— Şi acum nu mai am scăpare. Familia mea nu ar fi niciodată de acord cu un divorţ. Nu le prea plac scandalurile.

— Aţi ştiut cum e? Înainte să vă măritaţi cu el?

Doamna Race a mai tras o dată cu sete din ţigară.

— Am avut bănuielile mele.

— Atunci, îmi dați voie să vă întreb de ce ați făcut-o?

— Nu. Nu vă dau voie, domnule Chilton.

— Atunci, m-ați putea ajuta cu o altă chestiune. Sunt curios în legătură cu ziua precedentă. În restaurant. Bietul domn Marston. Ați făcut un gest aproape eroic.

— Nici pe departe.

— Mă întreb dacă ați avut ocazia să vorbiți cu vreunul dintre cei doi soți. Înainte de toată... nenorocirea.

— Nu am avut. Am fost prea preocupată de propria-mi nenorocire.

A strivit mucul țigării, mai apăsat decât era necesar, în scrumiera de porțelan de pe măsuța de cafea. Pe urmă s-a ridicat în picioare.

— Vă mulțumesc pentru grijă, domnule Chilton, dar mă duc să înfrunt furtuna. Viața nu-i un basm cu zâne. Am crezut că asta este ceva ce voi, bătrânii, ați învățat la război, a spus ea, după care a părăsit încăperea, cu capul sus, ca şi cum ar fi fost mai degrabă o dansatoare, şi nu o infirmieră.

Chilton a tras din țigară, constatând că arsese deja până la buricele degetelor. Mica arsură l-a trezit de-a binelea, aproape luând locul unui somn sănătos pe timp de noapte, sau al oricărui fel de somn.

Înapoi la Conacul Intemporal, cum începuse deja să-l numească şi-n gând, Agatha s-a dus jos, în bucătărie, şi s-a aşezat la masa lungă a servitorilor. Nu se gândea să se întoarcă la Sunningdale. Spre deosebire de Styles, casa aceasta avea o energie bună. Sau poate că ea adusese energia bună acolo. Nu doar ea, ci Finbarr, care deborda de cea mai surprinzătoare energie pozitivă de când plecaseră de la Newlands Corner, în focul entuziasmului, lăsând responsabilitățile în urmă. Se putea îngrijora pentru Teddy, dar alegea să nu o facă. Fetița era pe mâinile bune ale Honoriei. Agatha nu voia să se îngrijoreze pentru Archie,

văzându-se nevoită să admită că o încânta faptul că rolurile se inversaseră, şi acum se îngrijora el pentru ea.

Anumite elemente ale lumii dispăruseră. Ea scria aşa cum o făcea mereu, fără să se gândească la cititori, la agenţi sau la editori. Agatha scria pentru plăcerea ei, la fel cum inventase poveşti în mintea ei încă din copilărie, dând de-a dura cercul în jurul pinului chilian de la Ashfield şi plăsmuind personaje. Scrisul unei cărţi era o altă lume în care trăia. Iar ea avea mare nevoie de o lume diferită.

În aceste zile din urmă, purtase aceeaşi colecţie de haine bărbăteşti pe care le luase din casa precedentă în care stătuse, plus paltonul călduros şi foarte uzat al lui Miss Oliver. Vanitatea, dispărută. Continua să poarte colierul ei de perle; îi aparţinuse mamei sale, dar inelul cu perlă îl împinsese în fundul unui sertar gol din camera servitoarei în care se cazase. În dimineaţa asta se privise în oglindă, cu părul nespălat, cu haine bărbăteşti, şi se gândise că ar fi putut trece aproape pe lângă oricare dintre cunoscuţii ei şi numai cei care o ştiau cel mai bine şi-ar fi dat seama că e ea. Şi cine erau acei oameni, nici măcar Honoria – o angajată, practic, căci Agatha n-avea de ce să se mintă singură – care o înţelegea atât de bine, sau în prezenţa căreia era atât de relaxată, ca şi cu irlandezul care o ajutase să dispară.

Chiar şi în această casă, aşa mare cum era, Agatha tot auzea coşmarurile lui Finbarr. Noapte de noapte, de când fugiseră împreună şi până la apariţia lui Nan, Agatha îşi părăsise propriul pat ca să-şi pună mâinile pe umerii lui. *Finbarr, dragule, trezeşte-te.* El deschidea numaidecât ochii, măsurând-o cu privirea şi răsuflând uşurat şi recunoscător. De două ori, o cuprinsese în braţe şi o ţinuse strâns. Era un şoc să fie strânsă aşa, la pieptul lui, şi în acelaşi timp nu era. Ea nu credea în reîncarnare, dar dacă ar fi crezut, ar fi zis că se cunoscuseră, ea şi Finbarr, într-o viaţă anterioară.

O pereche puțin probabilă în teorie, dar perfect probabilă în realitate. Asta o făcea să îşi dea seama cât de măreț tronase peste ea soțul ei. Pentru ea, el devenise cumva imaginea tuturor bărbaților, iar felul în care el o privea reflecta felul cum era ea văzută de toți bărbații. Finbarr reprezenta o specie cu totul diferită, iar aici ea îşi potrivise ritmul cu cel straniu, dar perfect natural, al lui.

Ceea ce însemna că putea face acelaşi lucru şi cu alt bărbat. Mamei ei nu i-ar fi plăcut ideea ca ea să se mărite cu un inspector de poliție. Dar mama nu era aici ca să obiecteze, nu-i aşa? Agatha s-a trezit pufnind în râs – era îngrozitoare o asemenea uşurare, să râdă atât de repede după moartea mamei ei.

— Ceva amuzant?

Eram eu, stând în pragul uşii. Îmbujorată după ce făcusem dragoste, cu părul vraişte, cu bărbia ridicată aproape sfidător. Imaginea mea aproape că nici nu a impresionat-o. Nu mă invidia şi nici nu voia să-mi facă rău. Nici măcar nu considera prezența mea deranjantă. Încă o fugară. Atâta vreme cât eram de acord să-mi țin gura, puteam foarte bine să mă alătur grupului. Părea să fi uitat deja de misiunea pentru care o cooptase Finbarr.

— Bună, Nan.

— Bună ziua, doamnă Christie.

În clipa aceasta, eu nu mă simțeam la fel de optimistă în privința ei precum se simțea ea în privința mea. Mă înfuria cumva. Să o văd la masa servitorilor. Ea, care crescuse în case grandioase, purtând nume. Ea, care credea că a avea greutăți băneşti însemna o sută de lire pe an fără să faci nimic. Un apartament cu cinci camere, cu majordom şi cameristă. O viață de dorințe – o carieră scriitoricească, un soț, un copil – şi de împliniri ale acelor dorințe, de parcă dorința ar fi fost, în mod normal, egală cu împlinirea ei.

Pentru binele unei femei ca ea, o sută altele sufereau de fiecare dată.

— Ei haide, a spus, iar eu nu-mi dădeam seama de ce era atât de veselă. Spune-mi Agatha, bine? Sunt sigură că acum am putea renunța la formalități. De vreme ce suntem amândouă pe fugă.

— Eu nu sunt pe fugă. Eu sunt în vacanță.

— O vacanță cam neobişnuită. Mă întreb ce-ar spune Archie despre asta.

Nu am răspuns.

— Vezi? Am ştiut eu că nu-l iubeşti.

M-am aşezat la masă.

Agatha s-a ridicat să-şi mai toarne o ceaşcă de ceai.

— Mă tem că nu avem lapte, a zis şi mi-a turnat şi mie un ceai.

— Presupun că Archie nu ar avea nici un drept să spună ceva despre asta, nu-i aşa? Nu încă.

— Aşa e, oarecum.

Mi-ar fi putut spune despre ultima ei noapte cu Archie, dar nu a făcut-o. Era pentru prima oară când ea şi cu mine eram împreună de când măştile căzuseră definitiv. Presupun că îi plăcea să aibă şi ea o mască a ei. Mă aşteptam să-mi ceară direct să-l las în pace pe Archie, dar ea stătea pur şi simplu acolo, savurându-şi ceaiul şi privindu-mă cum fac acelaşi lucru. Asta m-a îmbunat cumva față de ea.

Poate că dacă nu i-aş fi invidiat atât norocul, aş fi avut parte, în sfârşit, şi eu de puțin.

— Cum stați cu proviziile? Vă mai ajung o vreme?

— Avem conserve de fructe. Limbă şi peşte afumat la conservă. Sardine. Mult vin, dacă e cazul. Finbarr a fost în câteva expediții în oraş după alimente proaspete. Mere şi brânză. Avem suficient să ne ajungă o vreme. Dar nu pe

vecie, desigur. Şi nu ştim când se vor întoarce proprietarii de drept.

— Nu pare că au de gând să vină prea curând, nu-i aşa?

— Nu. Dar e greu de prezis ce vor face oamenii.

— O parte din mine ar putea să se ducă pur şi simplu sus. Să nu mai mănânce ori să bea niciodată. Să se usuce până la os în brațele lui.

— Ca Elvira Madigan şi Sixten Sparre?[12] Cumplită poveste. Dacă am putea vorbi cu fantomele lor, sunt sigură că ne-ar spune că nu a meritat deloc. Nu m-am dat niciodată în vânt după poveştile de amor. Mai ales după cele tragice.

— Nici eu, am mințit.

Dacă imaginea mea moartă în brațele lui Finbarr – moartă oriunde – a încântat-o cumva, căci i-ar fi netezit drumul de întoarcere la soțul său, ei bine, chipul ei nu a trădat-o.

— Finbarr îmi spune că vrei să fii scriitoare.

— A spus el asta?

Cât de umilitor! M-am întrebat ce altceva îi mai spusese.

— Presupun că aşa au stat lucrurile cândva.

Finbarr a intrat chiar în clipa aceea, debordând de energie.

---

[12] Elvira Madigan a fost o daneză angajată la un circ ambulant ca dansatoare pe sârmă şi acrobată. În timpul unui turneu în Suedia, îl cunoaşte pe nobilul suedez Bengt Edvard Sixten „Sigge” Sparre af Rossvik, locotenent, ofițer de cavalerie, jurnalist şi poet, căsătorit şi tată a doi copii. După un an şi jumătate de iubire imposibilă, cei doi fug împreună la un hotel din Danemarca, unde se iubesc timp de o lună, până li se termină banii. Pe 19 iulie 1889, ei fac un ultim picnic undeva în nordul Danemarcei, după care el o împuşcă pe ea, apoi se sinucide. Ea avea douăzeci şi unu de ani, el, treizeci şi patru. Pe locul dramei există şi azi o piatră de granit roz.

— Bună dimineața, Agatha, a spus, de parcă ar fi fost absolut egali, cei mai buni prieteni de pe lume.

— Bună dimineața, dragul meu Finbarr, a spus ea cu o căldură sinceră, iar eu mi-am amintit cum toată lumea îl iubea întotdeauna.

Cândva credeam că asta se datora fericirii lui stăruitoare. Acum aceasta dispăruse şi totuşi dragostea pe care el o inspira rămăsese. Au urmat câteva minute de treburi casnice în comun. Finbarr a scos o pâine din cămară, iar Agatha a găsit nişte marmeladă şi a turnat ceai. Era un spectacol remarcabil de urmărit. Eu nu m-am ridicat, nu i-am ajutat, dar în cele din urmă, mi s-a pus mâncare în față.

— Aşadar, ai veşti de la bărbatul nostru? m-a întrebat Agatha, după ce totul s-a liniştit din nou.

Eu m-am uitat la Finbarr, al cărui chip refuza să se umbrească sau să recunoască pe altcineva drept bărbatul meu.

— Nu. De câteva zile. Nu ştie unde sunt.

— Deci suntem două în această situație.

— Este cumplit de îngrijorat din cauza dumneavoastră, am spus eu.

— De unde ştii, dacă nu ai mai vorbit cu el?

— Păi, aşa era ultima oară când am vorbit.

— În urmă cu câteva zile, aş fi considerat asta o veste bună. Acum îmi dau seama că nu prea-mi mai pasă, dacă e să fiu sinceră.

Nu aveam de unde să ştiu că zâmbetul de pe chipul ei se datora, măcar în parte, sărutului cu Chilton din seara trecută. Mi-am zis doar: *Bietul Archie! Săptămâna trecută, cu două femei tânjind după atenția lui, iar săptămâna asta, cu nici una.*

— Finbarr are câteva lucruri pe care ar dori ca eu să ți le spun, a continuat Agatha.

— Serios?

— Înainte să încep, aş vrea să-ți reamintesc. În toată viața mea, nimeni nu m-a rănit atât de mult cum ai făcut-o tu.

Pentru că nu puteam îndura ca Finbarr să asiste la această interacțiune, mi-am ridicat mâinile ca să-mi acopăr fața. Agatha a întins brațul peste masă şi mi le-a tras la o parte.

— Fără de-astea acum. Nu vom ajunge în situația în care eu să te consolez pe tine pentru toate relele pe care mi le-ai făcut tu mie.

M-am uitat la Finbarr. El o privea fix pe Agatha, contând pe ea că va spune ce o rugase şi va regla totul.

— Şi mie mi s-au făcut multe rele.

Ştiam că vocea mea suna amenințător, dar nu-mi păsa.

— Eu am pierdut ceva mult mai de preț decât un soț.

— Finbarr m-a pus la curent cu o parte a poveştii tale. Lucruri pe care nu le ştiam. Presupun că Archie habar nu are. Nu-i aşa?

Asta era cumva o amenințare? M-am întors şi i-am aruncat o privire acuzatoare lui Finbarr, pentru că-i spusese Agathei ceea ce atât de puțini oameni ştiau.

Pe urmă, ea a spus ceva ce m-a surprins.

— Îmi pare rău pentru ce ți s-a întâmplat în Irlanda.

Mâinile ei erau tot peste ale mele.

— Oribilă poveste. O bătaie de joc. Ceva dezgustător. Revoltător.

Mi-am dat seama că era pentru prima oară când primeam scuze de la cineva, oricine, cu privire la şederea mea la Sunday's Corner. Şi am ştiut – ştiu şi acum – că nu a avut legătură cu ce a spus mai departe.

— N-ai să spui nimănui unde sunt, da?

— Nu, am promis eu. N-am să spun.

În toți anii de după dispariția Agathei Christie, în toiul tuturor presupunerilor despre starea ei sufletească, şi activitățile ei, şi motivele ei, nici măcar o persoană nu a

venit la mine pentru răspunsuri. Oamenilor le place să urmeze un scenariu anume. Nu i-a trecut niciodată cuiva prin cap că noi am putea, după toate cele, să fim prietene. Că motivul pentru care ea a păstrat secretul, pentru totdeauna, a fost nu ca să se protejeze pe ea, ci ca să mă protejeze pe mine.

În cele din urmă, avea să treacă peste toate astea. Să se recăsătorească (cu un bărbat mult mai tânăr) şi să aibă un succes care a depăşit cele mai îndrăznețe închipuiri. Lucrurile aveau să se aranjeze pentru ea aşa cum nu aveau să se aranjeze vreodată pentru mine. Aşa cum rareori se aranjează pentru oricine.

Dar deocamdată noi două şedeam acolo, uitându-ne una la alta peste masa aceea îngustă, cu focul trosnind plăcut în vatră. Refuzând fiecare să spună ceea ce voia cel mai mult să audă cealaltă. În timp ce Finbarr şedea cu noi, crezând că misiunea lui era pe drumul cel bun spre îndeplinire, neştiind că foarte curând, indiferent de ce se spunea sau se făcea, numele meu avea să fie de asemenea doamna Christie.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

Părintele Joseph iubea Anglia. În 1919, asta îl făcea să fie un irlandez neobişnuit. În luna iunie a acelui an, o mică patrulă englezească a fost atacată la Rathclaren, iar în timpul slujbei, el şi-a întrerupt obişnuita tiradă împotriva poftelor trupeşti pentru a-şi striga de la amvon dezacordul.

— Coroana şi patria, a zis el, bătând cu pumnul în pupitru, asta am apărat în războiul la care am luat cu toții parte, şi acum găgăuții ăştia încearcă să dea totul peste cap.

— E o uşurare, nu-i aşa? mi-a spus sora Mary Clare în după-amiaza aceea. Că nu ne urăsc pentru că suntem

englezoaice. M-am gândit uneori să mă duc acasă, la o mănăstire a unui ordin britanic. Dar cu părintele Joseph la conducere, nu prea mai pare necesar, a zis ea, zâmbind mai mult pentru sine. De fapt, cred că asta mă face să fiu favorita lui. Tocmai faptul că sunt englezoaică.

Mergea alături de mine, în timp ce toate fetele se aliniau pe coridor, pentru Ceasul Sfânt, un ritual care avea loc în prima zi de vineri a fiecărei luni. Sora Mary Declan a întors capul spre mine şi s-a încruntat, dar cu mine stătea de vorbă o soră, nu o altă fată, aşa că am îndrăznit să răspund.

— Chiar aşa?

Am încercat să am un ton indiferent, dar am simțit că pălesc, îngrijorată că, fiind englezoaică, i-aş fi putut atrage atenția părintelui.

— E doar o furtună trecătoare toată povestea asta cu IRA, a continuat sora Mary Clare, fără să bage de seamă tulburarea mea. Voi fi surprinsă dacă va mai dura încă o lună. Ai zice că flăcăii ăştia s-au săturat de lupte, nu-i aşa, că au văzut destule orori, ca să nu mai provoace altele şi în țara lor.

— Părintele Joseph ştie despre mine? Că sunt englezoaică?

— Nu l-am auzit niciodată zicând nimic despre tine.

Vorbele ei ar fi trebuit să mă liniştească. Şi chiar păream invizibilă pentru părintele Joseph – de parcă o mantie fermecată m-ar fi ferit de ochii lui –, dar continuam să fiu îngrozită că situația s-ar fi putut schimba.

Sora Mary Clare mi-a strâns mâna şi a plecat de lângă mine înainte să intrăm în capelă, fredonând obişnuita-i melodie stranie. Avea o voce frumoasă, chiar dacă nu punea niciodată cuvinte în cântecele ei. Am continuat să o aud cât am stat în picioare împreună cu tovarăşele de penitență, cât am putut de nemişcate timp de un sfert de oră, cu brațele întinse în lateral, ca şi cum am fi fost crucificate. Dacă

mişca vreuna, sora Mary Declan ne punea să o luăm de la capăt. În ziua aceea am stat în capelă o oră încheiată. Cum să nu mă apuce tremuratul, gândindu-mă la dragostea preotului pentru Anglia? Simţeam mânuţele copilaşului meu împingând în pereţii pântecului, şi eram recunoscătoare că el nu văzuse încă lumea de afară.

O fată nouă a sosit într-o marţi, iar vineri a evadat, cum exact, nimeni nu a putut spune. S-a evaporat pur şi simplu din mijlocul nostru, fără să spună vreo vorbă cuiva. Clopotele au bătut şi maicile au început să se agite. Când nu s-a mai întors, am căpătat curaj. A doua zi, pe când lucram în cimitirul maicilor, am privit printre drugii de fier, ca să stabilesc pe ce drum o apucase. Prin gardul care înconjura mormintele, se vedea intrarea în mănăstire, poarta de fier forjat care se deschidea pentru vizitatori. Şi am observat în colţ, acolo unde poarta se îmbina cu zidul de ciment, că o bară ruginise şi căzuse în iarba înaltă. Spaţiul rămas era încă prea îngust ca să pot încăpea pe acolo, cu burta mea de gravidă. Dar nu aveam să fiu gravidă pentru totdeauna.

În după-amiaza aceea, sora Mary Clare s-a aşezat lângă mine la cusătorie, unde lucram alături de un grup de fete, peticind uniforme vechi. Alte fete – care, spre deosebire de mine, se pricepeau la lucrul cu andrelele – tricotau jacheţele pentru cei mici, ca să le ţină de cald. Mă rugam ca bebeluşul meu să nu aibă niciodată o asemenea jacheţică. Urma să ies de acolo prea repede pentru ca maicile să mai apuce s-o îmbrace. Indiferent ce haine avea să poarte copilul meu, ele nu aveau să fie lucrate manual în această mănăstire.

— Dragă Nan, nu pari în apele tale, a spus sora Mary Clare, aşezată pe unul din taburetele pe care şedeam şi noi, şi m-a bătut uşor pe braţ.

Două maici au intrat cu bebeluşi în brațe, iar fetele cărora le aparțineau au lăsat lucrul deoparte ca să-i alăpteze.

— Ce v-ați fi făcut, dacă nu ați fi fost călugăriță? am întrebat-o pe sora Mary Clare, în timp ce realizam o cusătură stângace.

— Păi, mamă, desigur.

A zâmbit privind bebeluşii alăptați, pe urmă a citat din Coleridge, deşi la momentul acela eu am crezut că sunt cuvintele ei. „O mamă este mamă de-a pururea, cel mai sfânt lucru în viață."

Am lăsat să-mi cadă lucrul în poală şi mi-am acoperit fața cu palmele, gândindu-mă la Bess. Ea mai era cel mai sfânt lucru în viață, acum, că îi murise copilaşul?

— Bess. Sărmana Bess.

— Gata, gata. Nu-ți face griji pentru Bess. Ea e măritată acum. Poate avea alt copil, unul care va fi botezat cum se cuvine. Poate avea zece copii, grăsuni şi fericiți, adunați pe lângă picioarele ei.

Am început să plâng în hohote, iar sora Mary Clare m-a frecat uşurel pe spinare, în cercuri. Ar fi fost o mamă bună.

— Curaj. Tânărul lui Bess a venit după ea. O veni şi al tău. O fi citit deja scrisoarea pe care i-am trimis-o, a zis, apoi mi-a dat o batistă, ca să-mi suflu nasul. Poftim, a spus, vârând mâna în mânecă. Ți-am adus ceva bun.

Mi-a strecurat o bucată de pâine cu maia în mână, caldă încă, şi unsă cu unt proaspăt, un lux de care nu mai avusesem parte de când plecasem de acasă. M-am uitat, vinovată, la celelalte fete.

— Haide, mănâncă. Prietenele tale nu-ți poartă pizmă pentru acest răsfăț, nu-i aşa, fetelor?

Nici una nu a ridicat ochii ca să întâlnească privirea ei provocatoare. *Ar fi trebuit să înțeleg.* Dar nu-mi permiteam s-o fac. Am muşcat din pâinea cu maia, iar untul mi s-a

topit pe limbă. Avea un gust atât de bun, că abia m-am abținut să nu-i spun maicii că o iubeam.

În noaptea aceea am visat fața jovială a părintelui Joseph planând deasupra mea. Mâinile lui venoase pipăindu-mă. Icnelile şi horcăielile lui.

— Nu, nu, nu!

M-am trezit când eram deja în capul oaselor. Palmele, care-mi acopereau fața, miroseau ca şi cum ar fi fost ale altcuiva. Locul ăsta mi-era complet străin. Fiona şedea lângă mine, mângâindu-mă pe spinare, fără să pună întrebări. Aveam toate vise identice, şi bune, şi rele. În felul acesta, şi poate numai în felul acesta, teoria părintelui Joseph privind asemănarea dintre noi era corectă.

— Spune-mi, am şoptit.

Fiona a recitat adresa părinților mei din Londra, cu glas delicat şi vesel ca de zână.

Noi eram cu mult mai multe decât ei. Dacă ne uneam forțele? O revoltă? O sută de fete răsculându-se împotriva celor câtorva maici şi a unui preot libidinos? Noi aveam mai multe lucruri pentru care să luptăm decât orice soldat din IRA. Am fi putut să-i înfrângem pe răpitorii noştri şi să ieşim din nou în lume, cu tinerețea şi copiii noştri revendicați.

Bess şi americanul ei au fost cununați, înainte să traverseze Atlanticul, de un călugăr anglican din Londra. S-au stabilit în Philadelphia. Au plâns părinții ei rămaşi în Doolin când ea nu s-a mai întors niciodată acolo? Ori s-au bucurat că au scăpat de păcatul şi de ruşinea ei?

Ei nu-i mai păsa de asta. Îi era dor de frații ei şi avea să-şi iubească mereu sora mai mică, dar singurele păcate în care ea a continuat să creadă au rămas acelea care se comiseseră împotriva ei. Nu a mai pus niciodată piciorul în vreo biserică toată viața ei.

Nopțile, se agăța de proaspătul ei soț. Nu l-a învinuit niciodată pentru că ajunsese prea târziu. Erau trup şi suflet în asta, în pierderea lor şi în nelegiuirile la care fuseseră amândoi supuşi. Însă povara uneia dintre nelegiuiri, Bess a purtat-o cu totul singură. Zi de zi şi noapte de noapte, incapabilă să se lepede de amintirea siluirii ei de către preot.

Şi-apoi mai erau brațele ei, care se arcuiau aşa cum numai brațele unei mame ştiu s-o facă, atunci când nu mai au copilul pe care să-l legene şi nu-l vor mai avea niciodată.

— Ronan, repeta ea toată ziua, mai ales când n-o putea auzi nimeni.

Pe diferite tonuri. Drăgăstos. Dojenitor. Amuzat. Mândru. Ca şi cum năluca lui ar fi însoțit-o, aşa cum ar fi făcut-o copilul însuşi, dacă ar fi fost acolo, lângă ea, imaginea tuturor emoțiilor pe care ar fi trebuit să le trăiască, mai mult decât a celor pe care le trăia.

DISPARIȚIA

A ŞAPTEA ZI

Vineri, 10 decembrie 1926

A plouat în Sunningdale vineri dimineață. Se încălzise. Teddy stătea la fereastra camerei ei, ținând în brațe un iepuraş de jucărie pe care Agatha îl botezase Touchstone. I-l dăduse lui Teddy înainte ca ea şi Archie să plece într-o călătorie în jurul lumii.

— Am pus în el o parte din dragostea mea, îi spusese ea lui Teddy, legând o pănglicuță albastră la gâtul iepuraşului. Atât timp cât îl vei ține în brațe, dragostea mea te va însoți mereu. De câte ori îl vei îmbrățişa, te îmbrățişez şi eu la rându-mi.

— Touchstone e fetiță, nu băiat, insista Teddy.

Nu prea îi plăceau bărbații. Femeile aveau grijă de ea. Fiecare jucărie cu chip era o ea. Sonny, micul cățel din lemn, era o ea.

În ciuda ploii, Sunningdale viermuia de oameni. Teddy privea rafalele de ploaie lovind în fereastră. Vedea oameni în fulgarine răspândiți peste tot, dar nu era îngrijorată. Era obişnuită cu agitația din preajma casei, care nu avea nici o legătură cu ea. L-a lăsat jos pe Touchstone. Câinele mamei stătea la picioarele ei, iar ea l-a ridicat, ca să poată privi şi el pe fereastră. Peter a lătrat de două ori la vederea străinilor, pe urmă s-a ghemuit resemnat în brațele fetiței. De obicei, când Agatha călătorea, îl lua pe cățel cu ea. Teddy era bucuroasă că de data asta îl lăsase acasă. Era amuzant să-l aibă doar pentru ea, mereu alături. Câinele a lătrat iar, cu acel hămăit amuzant al lui, văzând pe cineva nou apărând pe alee.

— Gata, gata, i-a spus Teddy lui Peter. Nu te mai necăji cu toate astea.

Apoi a plecat de la fereastră şi a început să se îmbrace pentru şcoală. Probabil că Honoria avea s-o ducă la şcoală cu maşina, nu pe jos, ținând cont de vreme.

Presa denumise căutarea Agathei Christie „Marea Vânătoare”. De parcă ar fi fost un roman ori un film. Un eveniment sportiv, o distracție națională. Sau un război. Polițişti şi cetățeni cu spirit civic erau împrăştiați prin toată Anglia, jucându-şi rolurile.

— Cam exagerat din partea dumneavoastră să numiți această vânătoare *mare,* i s-a adresat furios Archie lui Thompson, fluturând un ziar cu expresia tipărită cu litere de-o şchioapă pe prima pagină. N-ați găsit nici măcar o amprentă.

Thompson şi-a încrucişat brațele la piept şi l-a privit pe Archie, care dăduse năvală în biroul lui de la sediul poliției

din Berkshire, de parcă ar fi venit să dojenească o slugă. Sigur că Thompson spera ca Agatha Christie să fie găsită în viață, dar asta părea tot mai puțin probabil cu fiecare zi ce trecea. Oamenii în viață erau găsiți repede. Oamenii morți nu apăreau cu una, cu două, mai ales dacă un criminal se străduise serios să îi ascundă.

— Găsiți toate femeile moarte din Anglia. Mai puțin pe cea pe care o căutați de fapt, a continuat Archie, complet nedrept.

O singură femeie moartă fusese găsită, biata Miss Annabel Oliver.

Thompson a încercat să ridice o sprânceană, dar nu i-a reuşit. Un gest pe care Archie îl avea în repertoriul lui, iar polițistul s-a înfuriat, dându-şi seama că încercase să-l imite.

— O femeie moartă, asta căutăm noi?

Tonul lui Thompson era menit să-i reamintească lui Archie cine era responsabil de cine şi ce ştia.

— Nu, a insistat Archie. E în viață. Ştiu asta.

— Aveți dreptate când spuneți că nu ne prea pricepem să le găsim pe femei. Ştiți pe cine altcineva nu am reuşit să localizăm? Pe o anume domnişoară Nan O'Dea. Pare să fi dispărut de la locul dumneaei de muncă şi din apartament.

Thompson nu i-a spus lui Archie că nu era îngrijorat de starea mea. Un polițist trecuse pe la Imperial British Rubber Company şi aflase că telefonasem acolo ca să anunț că vacanța mea dura mai mult decât anticipasem. Taman bine, se gândise Thompson, să aştepte să mă interogheze abia după confirmarea crimei.

— N-are rost s-o deranjați pe Nan, a spus Archie. Chiar nu e nevoie. Ea este ultima persoană care ar şti unde a dispărut Agatha.

O expresie întunecată, neliniştită a traversat chipul lui Archie, care, spre dezamăgirea lui Thompson, a izbucnit pe

loc în lacrimi. Chiar dacă Archie se dovedea a nu fi în spatele dispariției soției lui, polițistul nu-şi dorea să-şi irosească mila pe el. Cu o zi înainte, Archie acordase un interviu cam nefericit publicației *Daily Mail,* insistând că soția lui nu şi-ar fi făcut niciodată vreun rău singură, dar adăugând că dacă ar fi făcut-o, atunci mai mult ca sigur că s-ar fi otrăvit. Asemenea atâtor altor bărbați care se credeau fără cusur în faptă şi vorbă, destinul vădit al valorii în lume, Archie habar n-avea cum să se cenzureze. Thompson, asemenea atâtor altor bărbați în poziții de putere care se trezeau, totuşi, tacit subordonați ai tuturor indivizilor de rangul lui Archie din lume, se bucura la gândul decăderii lui Archie. Thompson nu dorea să simtă nici cel mai mic grăunte de milă față de el, aşa că a fost deosebit de deranjat că lacrimile lui Archie Christie păreau să fi izvorât dintr-o agonie sinceră, spontană.

Archie s-a dus cu maşina acasă la mama lui, pe ploaie. Plecase de la Styles fără palton, total atipic pentru el. Izbucnise în lacrimi în fața altui bărbat şi nu simțea ruşine sau jenă sau altceva, era doar frământat de o întrebare sâcâitoare, presantă, înnebunitoare: *Unde e Agatha?*

Regreta interviul acordat publicației *Daily Mail.* De parcă poliția nu-l privea şi- aşa strâmb. Gata cu presa, şi-a jurat Archie, gândindu-se nu la el, ci la soția lui. Ea era timidă. *Timidă.* Ideea vehiculată de unii dintre polițişti, cum că aceasta ar putea fi o manevră publicitară, era absolut ridicolă. Soția lui n-ar fi făcut niciodată aşa ceva. Dacă era în viață, cum era posibil să nu vadă articolele din ziare, răspândite în toată Anglia – în toată lumea! –, urlându-i numele. Ar fi fost îngrozită. Cum ar fi văzut un titlu de primă pagină – trâmbițându-i vârsta! –, l-ar fi sunat pe Archie sau s-ar fi predat poliției, sau pur şi simplu s-ar fi urcat în primul tren şi ar fi venit acasă. Asta îl îngrozea cel

mai tare. Unde putea fi de nu ajunsese toată vâlva aceea până la ea? Nu se putea gândi decât că era moartă.

Dorothy Sayers, care se considera în egală măsură mediu şi scriitoare, venise la Silent Pool şi pretinsese că simțise absența Agathei din regiune. Ei bine, abia *asta* era o manevră publicitară; înfiorătoare femeie, să profite de pe urma unei astfel de tragedii anume pentru a vinde romane polițiste cu banița. Sir Arthur Conan Doyle telefonase ca să dea trista veste că se consultase cu un clarvăzător care îl asigurase că Agatha nu mai sălăşluia pe tărâmul muritorilor. „Ne bazăm pe un mesaj direct de la ea", spusese Conan Doyle, iar Archie îi închisese fără vreun cuvânt, naiba să-l ia şi pe-ăsta, cu tot Ordinul Imperiului Britanic. Oh, era o mare prostie ideea aceasta că spiritele puteau transmite ceea ce sute de oameni vii nu puteau găsi cu ochii şi cu mâinile lor.

Totuşi, când Archie a ajuns acasă la mama lui, a oprit motorul şi şi-a lipit obrazul de geamul portierei de pe partea lui. A închis ochii, încercând să simtă dacă Agatha părăsise cu adevărat lumea aceasta. Poate un bărbat trăi cu o femeie atât de mulți ani, să doarmă lângă ea atâtea nopți, fără ca moleculele din trupul lui să se rearanjeze palpabil după moartea ei? A dat uitării că se despărțiseră vreodată, trupeşte sau sufleteşte. A dat uitării până şi cuvântul *divorț.*

E în viață, şi-a spus în sinea lui. *Ştiu că e.*

Agatha era timidă şi adorabilă şi profundă şi cuviincioasă. Agatha era prudentă. Agatha ar fi îngrozită să afle ce tărăboi iscase, totul în numele ei. Nu avea cum să fie în viață şi să nu vadă un ziar. Şi nu avea cum să vadă un ziar şi să nu vină degrabă acasă.

Şi totuşi, *era* în viață. Trebuia să fie.

*

— Eu nu am vrut *niciodată* să te însori cu femeia aceea, adevărat?

Peg Helmsley şi-a ridicat bastonul cu măciulie de argint când a făcut această declaraţie eufemistică, fluturându-l în aer spre Archie, ca pe o sabie. Cu mai mulţi ani în urmă, când Archie îi dăduse prima oară mamei sale vestea logodnei lui, Peg o interzisese categoric. El nu era decât un tânăr subaltern şi nu se putea aştepta să vadă vreo leţcaie de la ea. Mai mult de-atât, ei nu-i plăcuseră niciodată gulerașele acelea rotunde, tip Peter Pan, pe care le purta Agatha. Să-şi expună în halul ăla gâtul! Peg provenea dintr-o riguroasă familie irlandeză catolică, fiind unul dintre cei doisprezece copii. Agatha cea cu gâtul golaş, care mai fusese şi logodită o dată, ar fi putut fi la fel de bine coristă. Când cei doi merseseră mai departe şi se căsătoriseră în ciuda împotrivirilor lui Peg, aceasta izbucnise în lacrimi şi căzuse la pat pentru mai multe zile.

— Aproape că nici nu poţi da vina pe Agatha, a spus Archie.

Pe de o parte, şi el o învinuia pe Agatha. Ce bine ar fi fost dacă ar fi tratat adulterul lui cu demnitate, aşa cum fusese educată. Nu s-ar mai fi luptat acum, în ce-o privea pe mama lui, decât cu reacţia inevitabil violentă pe care ar fi avut-o aflând de Nan.

Peg a lăsat bastonul jos. Cel de-al doilea soţ al ei, William, ieşise la o plimbare. Erau doar ei doi, ea şi Archie, momentul perfect pentru o confesiune. Ea a venit mai aproape de fiul ei şi l-a apucat de rever.

— Doar n-ai făcut ceva oribil, nu-i aşa, Archie?

— Doamne sfinte, mamă. Bineînţeles că nu.

S-a dat înapoi atât de brusc, că bătrâna doamnă s-a aplecat în faţă, dezechilibrându-se. Archie a prins-o pe mama lui de braţ şi a ajutat-o să ajungă la fotoliu.

— A trebuit să-i interzic lui William să mai aducă ziare în casă, a spus Peg, lovind indignată cu bastonul în podea. Poți să faci apoplexie, nu-i aşa, când citeşti despre propria-ți familie în presă. E o ruşine, asta este. Oh, dacă Agatha mai trăieşte, am să fiu atât de furioasă pe ea.

Archie s-a aşezat pe canapeaua din fața ei. Ar fi dat din cap aprobator, dacă nu ar fi fost atât de şocat la gândul că propria-i mamă socotea că şi-ar fi putut ucide soția. Dar pe de altă parte, răspunsul lui, *Bineînțeles că nu,* nu era neapărat adevărat. El îi *făcuse* ceva oribil Agathei, şi asta o îndemnase să dispară. Şi-a amintit de semnele de pe încheieturile mâinilor ei şi de cruzimea lui. Unicul lucru pe care nu i-l făcuse soției lui, în acest moment, era s-o omoare.

Întors acasă seara, Archie şi-a fumat pipa, turnându-şi pahar după pahar de whisky, până când s-a simțit copleşit de un acces de sentimentalitate. A urcat în camera lui Teddy, unde fata dormea adânc, netulburată, în patul ei. Era prima oară când o vedea pe ziua aceea – poate şi de mai multe zile –, cei doi învârtindu-se în colțuri diferite ale casei, iar îngrijirea ei nefiind în sarcina lui Archie. S-a aşezat pe pat. Peter era întins lângă ea. Archie ar fi mângâiat-o pe Teddy pe frunte, dar nu voia s-o trezească, aşa că a luat în schimb iepuraşul de jucărie pe care i-l dăruise Agatha şi s-a pus pe plâns, cu fața îngropată în blănița catifelată.

Teddy era acolo, cu ochii închişi, ca să nu-şi dea seama tatăl ei că de fapt nu dormea. Nu se simțea în largul ei că Archie era acolo. Şi să-l audă plângând, pentru numele lui Dumnezeu. Tații nu plângeau.

Nu că i-ar fi fost frică de el. Ei nu-i era frică de nimeni. Grație vieții pe care i-o înlesneau Agatha şi Archie, Teddy nu a aflat niciodată cum pot fi bărbații.

*

Înapoi la dimineața acelei zile:

A plouat și în Harrogate, ploaia biciuind ferestrele Conacului Intemporal. După micul-dejun, Finbarr, Agatha și cu mine am urcat, Agatha ducându-se un etaj mai sus să scrie. Eu am vrut să mă întorc în dormitor, dar Finbarr a clătinat din cap.

— Își vor face griji pentru tine la hotel. E mai bine să nu atragi prea mult atenția. Asta dacă nu cumva ai prefera să părăsești Anglia împreună cu mine astăzi?

— Bineînțeles că asta aș prefera să fac, am zis, pe un ton care indica fără echivoc că nu era ceea ce *aveam de gând* să fac.

El m-a condus înapoi la hotel în Bentley-ul lui Miss Oliver. Când am intrat în hol, doamna Leech a adeverit presupunerea lui Finbarr, spunând:

— Iată-vă, doamnă O'Dea. Am fost cât pe ce să trimitem copoii după dumneavoastră.

— Îmi cer scuze, dar îmi place enorm să mă plimb prin ținutul acesta minunat.

— Pe vremea asta? O să vă găsiți sfârșitul așa. Ce-ar fi să faceți programare la un tratament, doamnă O'Dea?

Am promis că poate mai târziu, și ea m-a trimis la restaurant. Micul-dejun se terminase, dar mai rămăseseră ceai și biscuiți fragezi pe bufet. Nu mi-era prea foame, dar m-am așezat la o masă, privind în gol pe ferestrele înalte. Tot trupul îmi fremăta de amintirea lui Finbarr. Mi-am băut ceaiul, deja răcit puțin.

— Doamnă O'Dea. Pot să vă țin companie?

Era Chilton, chipeș, ciufulit și cu un aer cam confuz. Nu-l auzisem intrând – părea mai degrabă nălucă decât om.

— Sunteți cam pungaș, nu-i așa?

— Absolut deloc, a zis şi s-a aşezat, deşi eu nu-l invitasem. Doamna Leech îmi spune că v-ați prelungit şederea.

— Serios? Ce indiscreție din partea dumneaei!

— S-a îngrijorat din pricina dumneavoastră. Şi se pare că eu aş fi expert în femei dispărute.

Chilton avea un fel de-a fi care făcea ca tot ceea ce spunea să sune mai degrabă ca o cugetare decât ca o declarație. Un farmec interior, o înclinație de a se dezminți, vizibilă la exterior. Mă aşteptam să îmi placă de el până în clipa în care îmi punea cătuşele la mâini. Poate chiar şi după aceea. Domnul Chilton nu era genul de bărbat pe care să-l învinuieşti. Prins în tăvălugul lumii, se străduia să supraviețuiască, la fel ca noi toți. Mi se părea atât de inofensiv, încât am fost deosebit de surprinsă când l-am auzit spunând:

— Am fost la medicul legist.

— Serios?

— Da. Bieții soți Marston. Nu am avut ocazia să-i cunosc cum se cuvine. Dumneavoastră?

— Nu. Înspăimântătoare treabă. Probabil auziți povestea asta frecvent, nu-i aşa? Unul din soți moare, apoi celălalt îl urmează, de mâhnire. Vă rog să mă scuzați, domnule Chilton. Cred că mi-aş dori să mă întind puțin.

M-am ridicat şi mi-am împins scaunul în spate prea brutal. A scos un hârşâit cumplit pe podea. În spatele tâmplelor mele zvâcnind, se pregătea o migrenă. Nimeni nu putea funcționa cu atât de puțin somn.

— Noapte bună, domnule Chilton, am zis, dar pe urmă m-am corectat: Sau, mai bine zis, bună dimineața.

Chilton m-a privit plecând, cu un aer gânditor. Şi-a aprins o țigară. A luat biscuitul nemâncat pe care eu îl abandonasem şi a muşcat din el. Dezamăgit, cumva, că

păream să nu ştiu că fusese la conac cu o noapte în urmă. Îşi imagina oare că eu şi Agatha bârfiserăm despre sărutul lor, ca două şcolărițe?

Ploaia se mai domolise. El şi-a dus mâna la buze şi s-a ridicat să iasă din restaurant. Se gândea să doarmă puțin, dar pe urmă s-a răzgândit şi s-a dus la Biblioteca Harrogate. Clădirea mică şi primitoare era supravegheată de o bibliotecară cu părul alb, care l-a salutat pe Chilton când a intrat. El a întrebat-o dacă aveau vreo carte de Agatha Christie.

— Împrumutate toate, a spus bibliotecara, domnişoara Barnard.

A ridicat ziarul din ziua aceea, arătându-i o fotografie cu Agatha, ținând pe genunchi o fetiță cu ochi mari.

— Mare interes față de doamna zilele astea. Cu toată dispariția asta tragică a ei.

Domnişoara Barnard i-a indicat o masă plină cu teancuri de romane noi.

Chilton s-a uitat prin ele, gândindu-se să încerce să găsească ceva mai pe placul meu decât romanul acela de Willy pe care mă văzuse luându-l din biblioteca de la Bellefort. Îşi dăduse seama că alesesem cartea fără entuziasm, considerând că se cuvenea să se împrietenească cu mine în ciuda îndărătniciei mele. După o examinare atentă, a dat peste *Lingura de argint,* cel mai recent volum din seria Forsyte Saga a lui John Galsworthy. A pus romanul sub brațul teafăr, dând în acea clipă cu ochii de o femeie care şedea la o masă din camera alăturată, cu un teanc de cărți în față, studiind-o atentă pe cea deschisă: doamna Agatha Christie. Ca să iasă din casă, se îmbrăcase în hainele ei, cu fustă şi ciorapi. Erau într-o stare atât de jalnică încât n-ar fi trebuit purtate, boțite şi cu fusta plină de noroi la tiv, înfățişarea Agathei fiind astfel aproape la fel

de bătătoare la ochi cum ar fi fost şi dacă ar fi purtat haine bărbăteşti.

Chilton a intrat iute în încăpere. Ea era atât de cufundată în lectură, încât i-a luat ceva timp până să ridice privirea la el.

— Oh, domnule Chilton.

A roşit minunat, superb. Surprinsă parcă de cum i se încinsese faţa, şi-a atins obrazul, pe urmă şi-a retras degrabă mâna, şi mai stânjenită pentru că era atât de uşor de citit.

— Te rog, spune-mi Frank.

Cei doi au rămas în picioare, fără o vorbă. Agatha a îmbrăcat un palton lung de lână, deloc pe mărimea ei, prea larg şi prea scurt. Chilton a ajutat-o să-şi strângă teancul de cărţi şi au mers împreună la recepţie. Chilton a tresărit surprins când a auzit-o pe Agatha recomandându-se drept doamna O'Dea.

Domnişoara Barnard a ridicat privirea, zâmbitoare. Apoi expresia i s-a schimbat.

— Dumnezeule! Semănaţi perfect cu autoarea dispărută. Cea de care a întrebat dumnealui.

A arătat cu degetul la Chilton, pe urmă a întors ziarul spre ei, arătându-le din nou poza.

Asta a fost greşeala lui Chilton. Ar fi trebuit s-o avertizeze, să n-o lase să-şi arate faţa bibliotecarei. A privit-o pe Agatha ducându-şi mâna la colierul de perle, pălind aproape la fel de dramatic precum roşise mai devreme. Pentru a-i veni în ajutor, el a cuprins-o cu braţul de umeri.

— Iubito, chiar semeni un pic, nu crezi? Apoi, adresându-i-se bibliotecarei: Soţia mea nu suportă să i se spună că seamănă cu altcineva. Vrea să fie unică.

Sceptică, domnişoara Barnard s-a uitat din nou la poză, pe urmă la Agatha.

— Păi, a spus ea, doar pe jumătate convinsă, chiar sper să o găsească pe biata doamnă în viață. Pare puțin probabil în clipa asta, nu-i așa?

— Da, așa este, a spus Chilton.

Agatha, uitând de teancul de cărți, se întorsese deja, îndreptându-se spre ușă. Chilton a strâns tot – inclusiv romanul de Galsworthy pentru mine – și și-a luat rămas-bun de la bibliotecară.

— E clar că nu ești făcută pentru asta, a dojenit-o el când a ajuns-o din urmă afară. Și nici la poker nu te pricepi cine știe ce, presupun.

— Ai văzut titlul acela din ziar? Fotografia mea? Marea Vânătoare? Cum să mă mai întorc acum? Cum am să mai pot da ochii cu lumea vreodată?

Și-a acoperit fața cu mâinile înmănușate, pe urmă a făcut un pas în față și și-a lipit creștetul capului de pieptul lui Chilton. El nu era cu mult mai înalt decât ea, așa că ea a trebuit să se aplece ușor. Din locul unde se afla, el o vedea pe bibliotecară la fereastră, spionându-i.

— Agatha.

Ea s-a dat înapoi și s-au lăsat amândoi pe vine, ca să culeagă cărțile.

— Mă duci cu mașina înapoi la conac? Nu mă simt în stare să mă întorc singură.

Chilton a pornit Bentley-ul în timp ce Agatha s-a instalat pe scaunul pasagerului. Paltonul lui Miss Oliver mirosea a apă de trandafir. Bentley-ul era prea mare pentru gustul Agathei. Ce dor îi era de mașinuța ei! Se gândea cum o abandonase într-un loc atât de nesigur și spera că era în regulă. Că vreun suflet milostiv – poate chiar Archie – o trăsese înapoi pe șosea și o dusese acasă, unde-i era locul. Când era mică, în toată furtuna aceea a ruinei financiare de după moartea tatălui său – și în alte momente din viața ei, la începutul căsniciei, de exemplu, când spectrul

problemelor financiare se profila la orizont, soacra le tot dădea avertismente, iar cifrele nu se aranjau deloc în registrul contabil. Dacă cineva i-ar fi spus atunci că într-o zi avea să facă suficienți bani, cu mânuțele ei, cât să-şi cumpere un asemenea lucru, dragul ei automobil Morris Cowley? Oare avea să-l mai vadă vreodată? Merita să-l lase în urmă, alături de toate celelalte – Teddy –, ca să nu trebuiască să se confrunte vreodată cu întrebările lumii întregi, dacă reapărea?

— Nu pot să mă întorc acasă şi să dau ochii cu lumea, a spus ea, după ce Chilton s-a aşezat la volan. Dar cum pot face altfel? Cu cât petrec mai mult timp căutându-mă, cu atât mai rău o să fie. Ar trebui să mă duci la poliție imediat. Să punem odată capăt poveştii ăsteia, aici şi acum.

— Nu mă simt în stare să fac asta. Nu încă.

Atâția polițişti, atâția oameni porniți în căutarea ei. Ce noroc că reuşise s-o găsească tocmai unul atât de adorabil! A întins brațul şi l-a luat pe Chilton de mână.

— Nu-mi plac poveştile de dragoste. Mi se par false. Mai ales când oamenii se întâlnesc şi se îndrăgostesc dintr-o privire.

— Dar dacă sunt mai multe priviri?

Ea i-a dat drumul la mână, râzând. Au rămas amândoi aşa, privind prin parbriz câteva minute.

— Ne urmăreşte încă, a spus ea după aceea. Bibliotecara. Mai bine plecăm.

Înapoi la Bellefort, eu nu mă dusesem sus să mă întind, aşa cum îi spusesem lui Chilton, ci doar ca să-mi schimb hainele. După ce îmi făcusem apariția la hotel, asigurând publicul general că încă nu părăsisem această lume, am evadat din nou aproape imediat. Afară se încălzise. Nu mai ploua. *Solvitur ambulando.* Când am ajuns pe aleea de la Conacul Intemporal, am parcurs-o în fugă până la capăt.

— Uite ce am găsit, a spus Finbarr, care mă aştepta pe pajiştea de afară, ca şi cum ar fi ştiut că am să mă întorc numaidecât.

Erau un fileu de tenis, rachete şi mingi. A montat fileul şi am jucat două seturi, iar eu le-am câştigat pe ambele cu uşurinţă.

O maşină mare, neagră a apărut în trombă pe alee. Mi-am dus mâna streaşină la ochi. La volan era domnul Chilton. Am simţit cum tot corpul mi se blochează. Plămânii nu mai respirau, inima nu mai pompa sânge. Agatha fusese găsită. Oare Chilton venise să-l aresteze pe Finbarr? Pe toţi, pentru încălcarea unei proprietăţi private? Cel mai rău scenariu dintre toate, indiferent de ce s-ar fi întâmplat în continuare, oare de data asta avea să se sfârşească totul brusc şi să ne întoarcem cu toţii la vieţile noastre de dinainte?

Dar Finbarr i-a strigat când au coborât amândoi din maşină.

— Jucaţi, domnule Chilton? a întrebat el, extrem de jovial, de parcă l-ar fi cunoscut pe bărbatul acela de secole.

— Am jucat o dată sau de două ori înainte de război, i-a răspuns Chilton, absolut relaxat. Mă tem că acum sunt un pic în dezavantaj, a precizat el, arătând spre braţul nefuncţional.

— E doar de distracţie, a spus Finbarr.

Chilton a încuviinţat din cap. S-a uitat la mine ca şi cum n-ar fi avut nici o îndoială că urma să mă găsească aici.

— Bună ziua, domnişoară O'Dea, a zis, pronunţând apăsat cuvântul *domnişoară*.

— Nu mă pricep la mingi, a spus Agatha. Nu m-am priceput niciodată.

Cu toate acestea, s-a dus sus să se schimbe înapoi în hainele bărbăteşti. Finbarr, Chilton şi cu mine am rămas pe iarbă. Am vrut să-l întreb pe Chilton când o găsise pe Agatha, dar ceva m-a amuţit. Nu voiam să spun nimic, ca

nu cumva să rup vraja, oricare ar fi fost ea, care îngăduia să se întâmple acele lucruri – toți descoperiți, şi totuşi nici unul afectat. Am simțit brusc un sentiment nețărmurit de dragoste față de Chilton, pentru că o găsise, şi totuşi nu părea că ar avea de gând să alerteze lumea.

— E ceva magic aici, am spus în schimb, în loc să pun vreo întrebare.

— Aşa este, a încuviințat Chilton.

Agatha a revenit. Cum eu eram cel mai bun jucător, l-am luat pe Chilton ca partener. De data asta mi-am înfrânat dorința de câştig, lăsându-l pe Chilton să preia mingile la care eu aş fi ajuns cu uşurință. În ciuda scuzei ei, Agatha juca destul de bine. Toate fetele din înalta societate se pricepeau la tenis. Am jucat toți patru până ni s-au înroşit mâinile şi obrajii de frig. Dar aceeaşi magie care ne adusese pe toți laolaltă fără să se iste vreun dezastru părea să ne țină şi de cald, să facă să zboare prin aer mingi de tenis pe jumătate distruse, să se strige scoruri, să se audă pocnetul şi loviturile rachetelor în plină acțiune.

Cât am jucat? Cum se măsoară timpul într-un loc unde acesta nu există? La un moment dat, câinele zdrențăros de pe şosea a sărit din tufişuri. Ne-a furat mingea în toiul jocului, fugind cu ea, şi deşi am fi putut foarte bine să o considerăm ca şi pierdută, Finbarr şi cu mine ne-am amintit de tinerețile noastre şi ne-am luat după el, l-am strigat, am alergat în cercuri nebuneşti, până când câinele a obosit şi a lăsat mingea să cadă la picioarele lui Finbarr. Ne-am prăbuşit amândoi leşinați de râs, smotocind blana câinelui şi lăsându-l să ne lingă pe bărbii. Finbarr a luat mingea şi s-a ridicat în picioare.

— Pune-ți o dorință.

El a văzut-o pe chipul meu. Ştiam cum funcționează acest joc. Poți declara că o dorință se va împlini, dar asta nu însemna că aşa va fi. A lăsat mingea să-i cadă, iar râsul i s-

a spulberat. Puterile magice ale lui Finbarr îşi aveau limitele lor, şi erau nişte limite fatale. Am întors capul şi m-am uitat la copaci, nepregătită încă să înfrunt vraja ruptă.

Când ne-am gândit să privim în jurul nostru, Agatha şi Chilton dispăruseră deja.

Înțelegându-se fără cuvinte, urcaseră amândoi la ultimul etaj, unde Agatha s-a întins pe patul pe care nu se sinchisise să-l facă de dimineață, fiind obişnuită să se ocupe altcineva de treaba asta, în locul ei. Chilton a făcut focul, pe urmă s-a întins lângă ea. Ea nu a protestat. Nimic nu era real. Totul era în afara timpului. Fără consecințe. Ea ştia ce ar fi trebuit să simtă – dragostea reaprinsă dintre mine şi Finbarr putea reprezenta drumul ei înapoi către Archie. Simțea, în schimb, ceva cu totul diferit şi întru totul mai eliberator.

Ceea ce simțea era că îşi putea permite să îl sărute pe Chilton. Îi putea permite lui să o dezbrace, iar ea putea chiar să îl ajute cu hainele care necesitau mai mult de o mână. Îl putea lăsa înlăuntrul ei şi să se bucure de asta nespus. Dacă rămânea gravidă şi se întorcea la Archie, ea i-ar fi putut spune că era copilul lui, şi el ar fi primit astfel ceea ce merita. Dacă rămânea gravidă şi Chilton dispărea din viața ei, iar ea şi Archie divorțau, căsătoria tot avea s-o protejeze, la fel şi banii ei, traiul pe care era absolut capabilă să şi-l permită singură. Dintre calitățile de invidiat ale Agathei, poate că cea mai semnificativă era abilitatea sa de a prospera în această lume a bărbaților. Respectând regulile, dar reuşind de asemenea să se ridice deasupra lor.

Noul ei roman ieşea într-o lună. Oricât de mult ar fi îngrozit-o titlurile din presă, în noul calm monoton al renunțării la toate moravurile sociale, şi-a îngăduit să gândească: *Oare câți alți oameni îmi vor recunoaşte numele,*

acum, când vor vedea Cei patru mari *în vitrina unei librării?* Curiozitatea echivala adeseori cu bani cheltuiți.

Dar acesta era un punct de gândire secundar. Principalul punct era această bulă, departe de orice grijă obişnuită.

Puțin mai târziu, când Chilton zăcea întins pe spate, cu ochii în tavan, şi Agatha era goală în brațele lui, acoperiți cu câteva pături groase puse una peste alta, el a spus:

— Trebuie să întreb. Mi-ai spus că domnişoara O'Dea este amanta soțului tău.

— Da, a răspuns ea, cu un mic oftat.

Nimeni nu voia ca trecutul sau lumea largă să dea năvală într-un asemenea moment.

— Dar acesta nu este unicul punct de legătură, nu-i aşa?

— Nu, a răspuns Agatha, franc. Domnişoara O'Dea este amanta soțului meu pentru că ea crede că fiica mea îi aparține ei.

Şi uite-aşa, Agatha i-a povestit lui Chilton tot ceea ce Finbarr îi povestise ei, despre perioada petrecută de mine în Irlanda şi cum se terminase totul.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

Fetița mea s-a născut pe 5 august 1919, la spitalul regional din Cork. Se zice că primii copii vin mai încet şi mai greu, nu însă şi al meu. Câteva ore, atâta tot. Susanna mă avertizase să nu-i las să mă coasă după – orice pedeapsă era încurajată în cazul fetelor de la mănăstirea Sunday's Corner, chiar şi la spital –, însă moaşa care m-a asistat a fost blândă. Avea ochi verzi şi pistrui care mi-au amintit de mama şi de Colleen. Nimic din felul în care m-a tratat nu indica faptul că ar fi ştiut de unde veneam, deşi cu siguranță că ştia, după părul meu scurt şi uniforma

cenuşie, ca să nu mai vorbesc de disperarea cu care am întins braţele după copilaşul meu, ca şi cum nu avea să mi se mai îngăduie vreodată să îl ţin în braţe.

— Şi ce nume o să-i dai? a întrebat moaşa, atât de blajin, încât am crezut că orice nume i-aş fi dat, avea să rămână al ei pentru totdeauna.

— Genevieve, am murmurat eu, trecându-mi degetele uşurel peste năsucul ei, turtit de lupta pe care o dusese ca să vină pe lume.

Ne-am memorat feţele una alteia, cât am hrănit-o la sân pentru prima oară. O *mamă este mamă de-a pururea, cel mai sfânt lucru în viaţă.*

— Aţi putea trimite o scrisoare pentru mine? i-am şoptit moaşei, căutând totodată prin minte alternativele, din moment ce scrisoarea surorii Mary Clare către Finbarr nu dăduse nici un rezultat.

Mama. Megs sau Louisa. Mătuşa Rosie.

Chipul moaşei s-a cernit de mâhnire.

— Ţine-ţi pruncul în braţe, scumpo, a spus ea, în loc să mă refuze făţiş. Dă-i toată dragostea de care eşti în stare.

Şi aşa am făcut, în toate cele zece splendide zile cât am rămas în spital. Lângă patul meu era un pătuţ de copil, dar Genevieve nu a stat în el nici măcar o zi. Am dormit în schimb împreună, îmbrăţişate, iar mirosul de colostru, şi apoi de lapte, i se înălţa de pe buze odată cu răsuflarea ei micuţă, mulţumită, pe bărbia mea.

Aţi putea crede că cele zece zile au fost şansa mea. Acolo nu era o poartă de fier. Nu eram încuiată peste noapte. M-am gândit să evadez. Dar aceste gânduri au dus la imagini cu mine pe drumuri întunecate, strângând la piept neajutoratul prunc. Fără o leţcaie. Cu părul şi hainele anunţându-mi identitatea în faţa lumii, implorând să fiu dusă înapoi la mănăstire, sau într-un loc chiar şi mai rău.

Aşa că am aşteptat, ascultătoare, momentul prielnic. M-am întors la mănăstire şi, în acea primă noapte, am zăcut întinsă în patul meu din dormitor, în vreme ce Genevieve se afla în camera de dedesubt, unde nu puteam ajunge la ea. Am crezut că ştiam prin ce trecuseră celelalte fete, auzindu-şi bebeluşii plângând, fără ca ele să se poată duce la ei. Am crezut că împărtăşisem obida lor. Dar nu ştiam nici pe departe cum stăteau lucrurile de fapt. Dacă aş fi putut ieşi pe o fereastră şi să cobor pe zid până în camera copiilor, aş fi făcut-o. Însă eu trebuia să-mi susţin sânii tari ca piatra, hotărâtă să nu las să se piardă nici un strop înainte să pot ajunge la ea. Dar pe urmă se întâmpla ca prin duşumeaua de lemn să se audă un plânset, şi eu ştiam că este Genevieve, iar laptele începea să curgă, fără să ajungă în guriţa copilaşului meu.

— Ce bine o îngrijeşti, s-a auzit sora Mary Clare gângurind de dimineaţă, când Genevieve mânca lacomă, cu o uşurare disperată, sugându-şi obrăjorii de efort.

Avea faţa aprinsă şi tristă după prima noapte departe de mama ei.

— Vă rog, am implorat-o pe maică. Aveţi o singură îngrijitoare de noapte. Nu aveţi nevoie de încă una? N-aş putea fi eu aceea?

— De obicei, postul nu e dat unei proaspete mămici, a spus sora Mary Clare, cu glas şovăitor.

— Vă rog. Am să muncesc din greu. Voi fi foarte cuminte. Vă promit.

— Am să văd ce pot face, a zis ea şi m-a prins uşor de bărbie, cu ochii plini de afecţiune.

În noaptea aceea am stat întinsă în pat, cu o nevoie disperată de somn, dar neputând decât să-mi ascult copilaşul plângând. M-am dat jos din pat şi m-am dus la uşă, trăgând de clanţă, deşi auzisem cheia răsucindu-se în

broască, în urmă cu câteva ore. Uşa a rămas ferecată în fața mea.

— Nu are rost, am auzit-o pe Susanna şoptind din patul ei.

Trebuia să-i vină sorocul în orice clipă. Mulți ani mai târziu, când eram măritată cu Archie şi gravidă a doua oară, aveam să dorm cu nu mai puțin de cinci perne, aranjate peste tot în jurul meu. Susanna era întinsă pe o parte, cu perna subțire pe care ar fi trebuit să stea cu capul, făcută ghem sub burtă.

M-am aşezat pe patul ei şi am început s-o masez uşor pe şale, crezând c-o să mă gonească, dar ea a răsuflat uşurată. Am închis ochii şi am întrezărit viitorul dificil, dar preferabil, la care renunțasem venind în Irlanda, în căutarea lui Finbarr. Viitorul în care aş fi luat verigheta bunicii mele şi aş fi fugit cu strălucitoarea sa virtute pe deget. M-aş fi îmbarcat pe un vapor către America, aş fi născut în New York City sau în San Francisco, ca văduvă de război. Aş fi putut fi oricine, mai puțin fata care îşi pusese propria soartă şi pe cea a copilului ei în mâinile unor străini necunoscuți.

De dimineață, sora Mary Declan ne-a escortat pe mine şi pe celelalte lăuze la bebeluşii noştri, ca să-i hrănim înainte de rugăciuni. Când m-am instalat cu Genevieve pe un taburet, a intrat sora Mary Clare, cu un zâmbet triumfător pe față.

— Am reuşit, Nan. Maica stareță şi-a dat acordul. Poți fi îngrijitoare de noapte, începând chiar din seara asta.

Am strâns-o pe Genevieve atât de tare, că am desprins-o de la sân. A deschis ochii frustrată, şi atunci am observat că albastrul acela spălăcit al nou-născuților se preschimbase în uluitorul albastru cu mii de nuanțe al tatălui ei.

— Gata, gata, am spus, ştergându-i şuvița de lapte care i se prelinsese pe bărbie şi punând-o înapoi la sân, să sugă pe săturate. Ai auzit? Vom fi bine. Vom fi împreună.

Am refuzat să semnez hârtiile pe care sora Mary Declan mi le-a băgat sub nas, hârtii prin care permiteam Bisericii să o dea pe Genevieve spre adopție.

— Asta vrei, atunci? m-a mustrat sora Mary Declan. Să crească într-un orfelinat? Dacă ai iubi-o cu adevărat, ai lăsa-o să aibă părinți adevărați.

— Dar ea *are* părinți adevărați.

Sora Mary Declan m-a plesnit cu joarda pentru asta, însă nu foarte tare. Mai avea un pic de suflet rămas ca să-i fie milă de mine. Privind înapoi la orice dovadă de bunătate de care au dat dovadă maicile față de mine, mă apucă furia. Dovezile acelea meschine de bunătate – de parcă se putea numi bunătate faptul că se abținea să mă bată – m-au ținut acolo prea mult.

Eram atât de recunoscătoare pentru micile favoruri. Ca atunci când părintele Joseph trecea pe lângă mine fără să mă vadă. Sau pentru că mi se permitea să stau trează toată noaptea, îngrijind de Genevieve şi de alți copii din creşă. De fiecare dată când un copil plângea, mă gândeam la mama lui, care asculta de sus, şi îl luam în brațe şi îl legănam pe bietul de el până se liniştea. După tura de noapte, o alăptam şi o îmbăiam pe Genevieve, mergeam la rugăciuni şi la mesă, pe urmă urcam în dormitor ca să mă odihnesc până la masa de prânz, după care mă întorceam la muncă, frecând podele sau spălând haine până seara.

Sora Mary Clare continua să-mi strecoare de-ale gurii.

— Nu-ți face griji, îmi spunea, punându-mi câte un biscuit ori un ou fiert în palmă. Am s-o țin ascunsă pe Genevieve pentru tine. N-o s-o adopte nimeni, îți promit asta. Flăcăul tău o veni într-o zi. Frumoasă ca-ntotdeauna, aşa i-am scris că eşti. Vei fi una dintre cele norocoase. Ştiu asta.

Susanna a plecat la spitalul regional ca să nască, s-a întors la noi pentru trei săptămâni, pe urmă a fost trimisă la o Spălătorie Magdalenă[13] din Limerick. Băiețelul ei a rămas la mănăstire.

— Nu putem avea o dublă contravenientă care să stea la noi prea mult, contaminându-le pe restul fetelor, a spus sora Mary Declan, când au trimis-o pe Susanna dintre noi.

Sunday’s Corner şi Pelletstown erau invenții ale secolului XX, special concepute pentru mame şi copii. Spălătoriile Magdalene fuseseră înființate inițial pentru încarcerarea prostituatelor, dar când statul irlandez a început să se apropie tot mai mult de independență, ele au devenit mai degrabă locuri unde să poată fi închisă orice fată suspectată de comportament sexual necuviincios. Asta putea însemna fete despre care se considera că flirtau prea mult ori că erau prea frumoase. Fete care făceau greşeala de a le spune preoților sau rudelor că fuseseră molestate. Fete care nu aveau unde să se ducă după ce le fusese anulată datoria. Fete precum Susanna, care dovedise că nu mai putea fi salvată, ajungând la Sunday’s Corner de două ori. *Decăzute.*

Din câte ştiu, Susanna şi-a petrecut toată viața la acea Spălătorie Magdalenă. Nu avea să fie prima femeie în această situație, nici ultima.

Între timp, băiețelul Fionei a fost adoptat, iar maicile au refuzat să-i spună unde plecase. Dar persista în cuvintele ei

---

[13] Magdalene Laundries în Ireland (Spălătoriile Magdalene din Irlanda), cunoscute şi sub denumirea de Aziluri Magdalene, au fost instituții conduse de obicei de ordine religioase romano-catolice, care au funcționat din secolul al XVIII-lea până la sfârşitul secolului XX. Aproximativ treizeci de mii de „femei decăzute” au fost închise în aceste instituții din Irlanda. În 1993, pe terenul mănăstirii uneia dintre spălătorii au fost descoperite mormintele nemarcate a o sută cincizeci şi cinci de astfel de femei.

pline de bucurie. Când a spus: „Maicile ştiu mai bine. El va avea o viaţă mai bună decât i-aş putea oferi eu vreodată”, mâinile îi tremurau, iar pielea albă i se făcuse şi mai albă. Uneori se oferea să ducă rufele pe acoperiş, pe urmă încremenea, amintindu-şi că băiatul ei nu mai era acolo, ca să-l poată vedea şi să-şi facă griji pentru el.

— Spune-mi, îi ceream eu, în clipele când părea că o să cedeze.

Iar ea recita adresa părinţilor mei din Londra, o mantră liniştitoare, reprezentând vremuri ce-aveau să vină, poate, după mănăstire.

O dată pe săptămână, în cimitirul maicilor, unde bătea un vânt rece, autumnal, verificam să văd dacă bara de fier ruginită nu fusese cumva reparată. Cu o iarnă înainte, ajunsesem la mănăstire având mâini de femeie tânără. Curând aveam să plec de acolo cu mâini de bătrână, uscate şi crăpate. Dar eram puternică, şi era mai bine să plec în lunile reci de toamnă, înainte să se instaleze gerul. Mâinile mi-or fi fost ele bătrâne, dar eu nu eram. Pe sub rochia diformă de pe mine, pântecul umflat în timpul sarcinii se micşorase bine de tot, de la trudă, alăptat şi mâncare puţină.

Mâine, îmi spuneam, zi după zi. *Mâine am să mă strecor din creşă afară, în cimitir. Am s-o trec pe Genevieve printre barele porţii, am s-o aşez pe iarbă, pe urmă am să mă strecor şi eu. Am s-o iau în braţe şi am să găsesc drumul către vaporul care o să ne ducă acasă, în Anglia.* Dacă ar fi trebuit să fur, ori să-mi vând trupul, aş fi făcut-o. Orice, numai să scăpăm de acolo cu bine.

Fiul Susannei şi Genevieve erau singurii bebeluşi mai mici de patru luni. Peste noapte, bebeluşii mai mari puteau fi alinaţi dacă îi legănam sau le dădeam să ne sugă degetele. Pe timpul zilei, maicile îl hrăneau pe băiatul Susannei cu

pâine înmuiată în lapte, deşi abia dacă împlinise şase săptămâni. Noaptea, când plângea, îl luam din pătuț şi-l alăptam eu.

Într-o dimineață, după mesă, sora Mary Clare s-a uitat peste umărul meu când o îmbăiam pe Genevieve.

— Ce grăsuță şi trandafirie e! a exclamat maica.

Mulți dintre ceilalți bebeluşi erau slabi şi livizi pentru că erau hrăniți la intervale prea mari. Dar Genevieve arăta sănătoasă, ca oricare alt bebeluş îngrijit de mama lui. Când i-am spălat fețişoara, a clipit din ochii ei albaştri, strălucitori. Am ridicat-o în aer din albioara cu spumă de săpun, apoi am coborât-o iar, ca s-o muşc în joacă de obrăjor, şi ea a chicotit pentru prima oară.

— Oh, a exclamat maica. Există oare un sunet mai frumos în lumea asta decât primul râset al unui copil?

Am repetat mişcarea, am ridicat-o pe Genevieve, pe urmă am coborât-o iute ca s-o muşc de obrăjor, iar ea a râs, un chicotit vesel, cu tot trupuşorul vibrând. Propriu-mi râs m-a zgâriat pe gâtlej, m-a făcut să-mi simt muşchii slăbiți. Mi-am adus aminte pentru o clipă cât de mult o iubisem pe mama când eram mică. Bucuria copleşitoare şi siguranța pe care mi-o insufla prezența ei. Mi-era nespus de dor de ochii verzi ai mamei şi de chipul ei pistruiat, şi mi-am dorit să mă fi văzut acum, cu copilaşul meu, iubindu-mă exact cum o iubisem eu.

Am continuat să o ridic şi să o cobor pe Genevieve, ea râzând, maica râzând, eu râzând, trăgând adânc în piept aroma condimentată a copilaşului meu, cu fiecare muşcătură, până când mi-am udat leoarcă şorțul. Am privit-o pe sora Mary Clare cu un zâmbet camaraderesc. Ea nu o putea înlocui pe mama, dar era plăcut să am pe cineva care să râdă cu noi, un martor.

În cele din urmă, sora Mary Clare mi-a luat-o pe Genevieve şi a înfăşurat-o într-un prosop.

— Du-te să te odihneşti acum. Am să vin mai târziu să-ți aduc ceva bun.

Sora Mary Declan a venit să o aducă pe cealaltă îngrijitoare de noapte şi să mă conducă pe mine sus, în dormitor, ca să dorm câteva ore. Am aruncat o ultimă privire peste umăr, văzând-o pe sora Mary Clare gângurind drăgăstos cu Genevieve şi plecând cu ea.

În după-amiaza aceea, am împins un cărucior cu aşternuturi ude pe acoperişul de deasupra serei şi am agățat rufele pe sârmă, ca să se usuce în soarele cald. De acolo, de sus, am văzut un bărbat coborând dintr-un automobil, cu o atitudine regală şi păr negru, pieptănat pe spate. De la înălțimea etajului al treilea, detaliile pe care le-am remarcat au fost doar cele de contur, strălucirea bogăției ce radia chiar şi până în locul îndepărtat din care priveam eu. Un anumit gen de fată l-ar fi considerat spilcuit. Dar spilcuit nu era ceea ce mă interesa pe mine. Nici nu avea să mă intereseze vreodată.

Şi totuşi, bărbatul acela avea ceva, şi mi-a rămas în minte, deşi abia am reuşit să-i întrezăresc chipul, din profil, când a privit în sus. Când am adus următoarea tranşă de aşternuturi la uscat, pe acoperiş, am observat că automobilul lui dispăruse. Întorcându-mă la spălătorie, m-am furişat înspre creşă. De obicei nu intram unde nu aveam voie pe timpul zilei, de teamă să nu dau nas în nas cu părintele Joseph sau să-mi pierd nopțile cu Genevieve. Dar ceva anume m-a împins să fac asta, aşa că am luat-o pe sub arcadele înalte, păşind grăbită pe podeaua din gresie multicoloră, cu grijă însă, ca să nu fac zgomot cu saboții mei cu tălpi de lemn. Aş fi dat de belea dacă o altă maică ar fi fost în creşă, dar dacă era sora Mary Clare, ea nu s-ar fi supărat pe mine că încălcăm regulile. Ea era încântată de bucuria râsului lui Genevieve.

Când am ajuns acolo, pătuțul fetiței mele era complet gol. Fără aşternuturi, doar cu o mică saltea pătată, pe care stătuseră nenumărați alți copii. Sora Mary Clare a venit spre mine cu brațele deschise, cu o expresie de milă consternată pe chipul ei tânăr şi luminos. Şi încă ceva. O licărire în ochi. Am văzut-o. Indiferent ce urma să-mi spună, avea să explice agitația de peste zi. Am simțit ca pe un pumnal în inimă explicația celor întâmplate, odată cu primul imbold criminal.

— Unde e copilul meu? am întrebat.

Într-un alt pătuț, un băiețel destul de mare ca să stea în picioare s-a ridicat ținându-se de margine, cu părul de un arămiu aprins şi vâlvoi. A întins brațele ca să fie ridicat, iar sora Mary Clare a plecat de lângă mine ca şi cum ar fi vrut să-i facă pe plac. Am înhățat-o de mâneca largă.

— Unde este Genevieve? Du-mă la ea imediat, te rog.

Maica era cu foarte puțin mai scundă decât mine, dar considerabil mai corpolentă.

— Of, Nan. Biata, draga de Nan. Nu-ți face griji pentru bebeluşul acela.

Celelalte maici se refereau întotdeauna la copiii noştri ca fiind „bebeluşul" sau „bebeluşul acela", ca şi cum ar fi fost încă în uter, urmând a se naşte abia când era predat falşilor părinți sau transferat alături, la orfelinat. Dar măcar în prezența mea, până în clipa aceea, sora Mary Clare îi spusese fetiței mele mereu pe nume, Genevieve.

— Bebeluşul tău a plecat. La cea mai bună familie, Nan. Ei îi vor oferi o viață minunată.

— N-o puteți da spre adopție altcuiva. E a mea.

— Gata, scumpo. Bineînțeles că te va purta mereu în sufletul ei.

— Unde se află în clipa asta?

— Haide, Nan. Nu am voie să-ți spun. Aş putea avea necazuri mari pentru aşa ceva, dar cred că asta o să te

încânte. A fost adoptată de o familie de englezi. O familie minunată de englezi, va fi crescută bine şi cuviincios.

— Unde în Anglia? am răcnit eu.

Un urlet abia stăpânit. În urechile mele, a sunat ca al unui animal. Cum trebuie să fi sunat pentru sora Mary Clare? Destul de fioros, pentru că a făcut un pas înapoi, părând mai puțin încrezătoare în abilitățile ei de-a mă calma.

Cum de putusem vreodată să mă încred în ea? M-am simțit folosită. Strângeam încă în mână pânza mânecii ei. M-am dus mai aproape de ea, nasul meu aproape atingându-l pe al ei.

— Du-mă la copilul meu în secunda asta.

N-a fost un răcnet de data asta, ci un mârâit. Mi-am terminat ideea în minte: *Sau mă jur pe Dumnezeu că te omor aici, pe loc.*

Acum a văzut şi ea. Acum îi era frică. Ca şi cum amenințarea nu fusese doar în mintea mea, ci o rostisem cu voce tare. Jovialitatea i-a dispărut de pe chip, la fel şi mila. M-am dus şi mai aproape. Ea a păşit înapoi. Acum era destul de aproape de perete ca să-i simtă piatra rece prin haine.

Moleculele lui Genevieve dăinuiau încă în acea încăpere. Râsul ei răsuna încă din ziduri.

Fusese bărbatul pe care îl văzusem mai devreme. Ştiam asta. Oare i-o aduseseră direct? Sau îl lăsaseră mai întâi să aleagă, de parcă şi-ar fi căutat un cățeluş? Poate că se plimbase încolo şi încoace prin fața pătuțurilor, uitându-se în fiecare dintre ele, până când ochii de un albastru intens ai micuței mele Genevieve priviseră într-ai lui. Atât de vii. Atât de frumoşi. Cu obrăjorii ăia atât de rotunjori şi de trandafirii de la laptele matern. Făceau toți banii ceruți de maici. Poate că îi arătase şi noul ei truc, şi îi râsese şi lui. Fermecător. *Îl iau pe-ăsta.*

Iar sora Mary Clare i-a dat copilaşul meu fără să clipească. Genevieve, pusă în brațele unui străin şi dusă departe de acolo. Şi în tot acest timp, eu muncisem în aceeaşi clădire.

Maica m-a privit fix. Ai fi zis că forma feței mele avea să-i rămână pe veci întipărită în minte, dar ochii ei nici nu mă priveau. Nu cu adevărat. Tot ce vedea era bunătatea ei prefăcută, reflectată înapoi către ea, ca şi când ar fi fost ceva real. Privirea ei nu era mai verosimilă decât acea încruntare studiată ce-i apăruse pe frunte acum, de parcă i-ar fi păsat de mine. De parcă nu ar fi orchestrat, veselă şi zâmbitoare, răpirea copilului meu.

O criminală. În povestea aceasta, v-am prezentat până acum diverse delicte. Dar nici unul – *nici unul* – nu este mai odios, mai violent, mai inadmisibil decât acesta. Furtul copilului meu. Nimic din ce aş fi dezlănțuit asupra surorii Clare nu ar fi putut egala ce-mi făcuse ea mie.

Mi-au tresărit degetele. S-au ridicat aproape fără să le controlez. Am prins-o cu mâinile de beregată. Câtă satisfacție găseam în icnetele ei – mai întâi de şoc, apoi de durere. A încercat să țipe, dar n-a putut. Nu avea oxigen, mâinile mele aveau grijă de asta. I s-au bulbucat ochii. A ridicat mâinile să-mi apuce brațele, dar eu aveam forța unei mame care-şi apăra copilul – prea târziu, dar deloc mai slăbită. A încercat să mă lovească, să mă facă să cedez, dar loviturile ei erau ca aerul, ca şi cum ea ar fi ştiut că nu avea dreptul să se apere.

Era un sentiment plăcut. Se simțea ca la început. O omoram, apoi plecam din mănăstire şi îl găseam pe bărbatul acela bogat, cu părul pieptănat pe spate, şi îmi recuperam copilul. După ce ea murea, aveam să-i zdrobesc capul de zidul de piatră, o singură lovitură puternică. După ce se prăvălea pe duşumea, aveam să-i mai lovesc țeasta o ultimă oară, ca să se despice acolo, pe pardoseala dură de gresie,

cu acele crude nuanțe de roz şi albastru. Sora Mary Clare a scos un sunet gâlgâit de frică, ce n-a făcut decât să-mi sporească plăcerea pe care o găseam în torturarea ei. *Curând, ai să fii moartă.*

Îi simțeam pulsul în palme, constant şi simplu de oprit. Încetinea. În palmele mele, gâtul ei încerca să gâlgâie, dar nu putea. Am strâns mai tare. Ochii i-au ieşit din orbite. Bun. Excelent. Bun. Nici nu ştiam ce forță am. Era primul moment religios pe care îl trăiam între zidurile acelea sfinte.

Atunci, un copilaş a început să plângă. Poate că era al Susannei. Scâncetul acela distinct, de foame, ascuțit şi disperat. A început să-mi dea laptele, cu un junghi arzător, trecându-mi prin rochie şi şorț. I-am dat drumul maicii, iar ea şi-a dus mâinile la gât, pipăind să vadă cât rău îi pricinuisem, inspirând hulpav, zgomotos, aerul din încăpere. Se vedeau urme, roşii acum: până seara, aveau să fie negre şi violete. Ea se holba la sânii mei, din care țâşnea laptele ce-mi îmbiba rochia şi şorțul, iar mirosul lui dulceag se răspândea în întreaga încăpere.

Cât de departe era Genevieve în clipa aceea? Cu fiecare secundă, ajungea din ce în ce mai departe de brațele mele. Dacă ridicam din nou mâinile, dacă o omoram pe sora Mary Clare – aş fi fost întemnițată pentru totdeauna. Ar fi urmat un proces. Părinții mei ar fi aflat din presă unde mă aflam. Desfrânata care a sugrumat o mireasă a lui Hristos. Aveam să-mi petrec tot restul vieții în închisoare, dacă eram suficient de norocoasă să nu fiu executată.

Aşa că mi-am aruncat din picioare saboții şi am ieşit în fugă din creşă, cu şorțul pătat, doar în ciorapi. Afară din mănăstire. În cimitirul maicilor. Copiii de la orfelinat se jucau în curte, le auzeam glasurile înălțându-se în aer. Când am ajuns la poarta de fier, nu a trebuit decât să dau un şut barei ruginite, să mă răsucesc şi să mă strecor pe acolo, exact aşa cum repetasem. Am fugit, pe lângă drum,

pe câmp. După un timp, am auzit de departe clopotele mănăstirii, şi pe urmă sirene de poliție.

Clopotele erau pentru mine. Ştiam că maicile o să se agite şi o să exclame şi o să alerge de colo-colo, ca nişte găini fără cap. Dar sirenele păreau să sune din alt motiv. Din fericire pentru mine, poliția avea treabă în altă parte. O patrulă RIC fusese prinsă într-o ambuscadă în Cobh, şi toți polițiştii disponibili se grăbeau în acea direcție. Fiecare fată din mănăstire ar fi putut evada fără să fie prinsă, dacă aş fi ştiut să le spun.

La început am alergat, mai repede decât oricând, fără pic de bucurie. Mi-am aruncat boneta şi şorțul, din mişcare, fără să mă opresc o clipă. M-am îndepărtat de şosea şi m-am avântat pe câmp. Nu am alunecat şi nu m-am împiedicat nici măcar o dată. Paşi siguri, rapizi, de parcă m-aş fi antrenat pentru asta. Am trecut pe lângă o fermă unde nişte rufe atârnau la uscat pe o sârmă, fluturând în aerul rece al după-amiezii. Ar fi trebuit să mă opresc să fur nişte haine, să mă deghizez. Tot pieptul rochiei era ud de lapte, uscându-se în viteza alergării şi de la soare. Dar nu m-am oprit. Am continuat să alerg.

— Hooo, fată dragă, a spus o femeie.

Nu o văzusem, cum stătea acolo, sprijinită de un grajd. Îmbrăcată în pantaloni şi o jachetă groasă, cu o țigară într-o mână, ridicând-o pe cealaltă în aer şi păşind în fața mea ca să mă oprească. Avea nişte bucle argintii, rebele, şi o față arsă de vânt şi stătea atât de aproape, că i-am simțit în răsuflare mirosul de whisky de noaptea trecută.

— Vă rog. Vă rog, lăsați-mă să trec.

A lăsat ochii în jos, iar privirea i-a poposit pe pieptul meu, cu petele de lapte deja uscate acum, după care s-a uitat la ciorapii mei rupți. A scos un vălătuc de fum, pe urmă şi-a aruncat țigara nesăbuit în fân. A strivit-o cu piciorul.

— Păi, şi încotro?

— Nu cred că trebuie să vă spun, am răspuns, iar tonul meu a sunat mai degrabă plângăcios decât obraznic.

Nimic nu-mi păruse vreodată mai greşit decât să rămân atunci pe loc. Trebuia să fug, departe şi, în acelaşi timp, cu un țel.

Femeia şi-a scos haina şi mi-a pus-o pe umeri.

— Ştiu unde-ai să te duci, a spus, vocea ei aspră voind să fie blândă, dar forțându-se să fie severă. Direct la băiatul care te-a trimis aici în primul rând. Dar nu trebuie să te duci la el, drăguță. După cum vorbeşti, pari a fi englezoaică. Păi, acolo-i locul tău, nu?

O chema Vera şi m-a dus înăuntru, mi-a dat haine să mă schimb şi m-a hrănit. Cred că mi-a povestit viața ei, despre prietena cu care locuia şi sentimentele ei față de maici şi de ceea ce numeau ele caritate, dar eu n-am auzit nimic din ce-mi spunea. Mult timp, nu am auzit o vorbă din ce-mi spunea nimeni. Eram o fată desculță, disperată să câştige cursa contra maşinilor şi a vapoarelor. Din clipa în care am descoperit că eram gravidă, nu fusesem altceva decât o fugară.

A apărut încă o femeie, îmbrăcată şi ea tot în haine de muncă bărbăteşti şi mirosind a fum şi a whisky.

— Doamne sfinte, a spus ea, când a dat cu ochii de mine.

— Ea e Martha, mi-a spus Vera.

Martha s-a uitat direct la sânii mei, umflați ca nişte bolovani diformi, plini de lapte.

— Vino cu mine, scumpo. Te ajut eu cu ăia.

M-a dus într-un dormitor mic şi a desfăcut o faşă lungă de pânză, ca să mi-o lege în jurul sânilor.

— Să mulgi un pic laptele, din când în când. Atât cât să mai iei din presiune, dar nu prea mult, ca să mai produci.

Când mă gândesc la asta acum, mă întreb pentru ce bebeluşi din trecut trebuise şi ea să oprească laptele din

curs. Dar la momentul acela nu m-am întrebat. Vera şi Martha au golit un borcan de biscuiți plin cu bancnote de o liră şi de şilingi. M-au înfofolit în ceea ce trebuie să fi fost cel mai bun palton al lor. Pantofii Verei mi-au venit mai bine. Mi-a dat o pereche de ghete moi din piele. Pe urmă m-au urcat în spatele căruței lor.

— Lasă-te jos şi stai cuminte, m-a instruit Vera.

Aşa că am plecat din Sunday's Corner la fel cum venisem, într-o căruță trasă de cai. Martha mâna caii cântând melodia pe care obişnuia s-o fredoneze sora Mary Clare, răsunând ca un cimpoi pe casa scării şi pe coridoarele mănăstirii. Aşa am aflat, în sfârşit, cuvintele:

Veniți, voi, fete drepte şi duioase,
Ce-amu în floarea vârstei vă găsiți
Şi grijă, mare grijă grădina de-o păziți
Şi nu lăsați pe nimeni cimbrușul a-l hoți.

Cântecul şi femeile m-au purtat până la gară, unde ele mi-au cumpărat un bilet până la Dublin şi mi-au dat restul banilor ca să iau vaporul către Anglia.

— Cum am să vă pot răsplăti vreodată? am întrebat.

— Mergi sănătoasă, a spus Vera, şi fii fericită.

Rochia Marthei îmi era mult prea mare. Mi-am ținut paltonul gros încheiat până în gât. Când vaporul a ajuns în portul Liverpool, un grup de soldați englezi aşteptau să plece în Irlanda. M-am întrebat: în toată istoria lumii, fusese oare trimis vreun soldat să recâştige copilul furat al vreunei mame? În lunile ce au urmat, am căutat-o pe Genevieve în cele mai absurde moduri. M-am dus pe jos din Londra tocmai până la Croxley Green, în plină noapte, de mi-am găurit tălpile pantofilor. M-am uitat în fiecare landou, iar mamele sau bonele precaute le trăgeau înapoi, ridicând capota.

Odată ce-ai pierdut un copil, plânsetul lui va răzbate până la tine oriunde ai fi. Peste kilometri de parcuri. De la o fereastră deschisă la două străzi distanță. Te trezeşti în miez de noapte şi te afli în locul greşit. Ar trebui să fii în altă parte, *cu* cineva. Oriunde ar fi, tu ştii că şi ea este trează, că ochii albaştri i se deschid în întuneric, căutând acea unică persoană din întreaga lume care răspunde la numele Mama. Nu o impostoare, ci chiar pe mama ei adevărată. Trupul ştie, chiar şi atunci când mintea nu.

Când am ajuns, în sfârşit, acasă, cu chipul cernit şi distrusă, am găsit aşteptându-mă un teanc de scrisori de la Finbarr, unele dintre ele cu bani în plic – pentru călătoria în Irlanda, despre care nu ştia că o făcusem deja.

„De ce nu-mi răspunzi, Nan?”, scria el iar şi iar.

Părinții lui nu i-au spus niciodată cum se treziseră cu mine la uşa lor. Nu ştia nimic despre noaptea în care stătusem întinsă lângă el, lipită de trupul lui chinuit de febră. Sora Mary Clare nu-i scrisese niciodată, eram sigură de asta, şi chiar dacă ar fi făcut-o, părinții lui Finbarr ar fi aruncat, probabil, scrisoarea.

„Dacă nu mă mai iubeşti”, scria el în cele din urmă, într-o scrisoare care a ajuns în Anglia înaintea mea, „vreau să te aud spunându-mi-o în față. Voi veni la Londra ca să te aud cum spui asta cu gura ta.”

Am luat un creion şi o hârtie, ca să-i răspund. Dar erau prea multe de spus. Prea multă mâhnire de împărtăşit.

Când mama i-a scris tuşei Rosie ca să-i spună ce se întâmplase, Rosie s-a dus de la Dublin la Sunday’s Corner şi a insistat să fie primită de maica stareță, care a rugat-o să ia loc şi i-a arătat un certificat de deces.

Mamă: *Nan O’Dea.*

Fetiță: *Decedată*. Şi acolo, notată alături de acest cuvânt, aceeaşi dată din noiembrie când ele o trimiseseră cu bărbatul pe care îl văzusem de pe acoperiş.

Era manevra surorii Mary Clare. Ştiam asta.

— Îmi pare foarte rău, Nan, a spus mama, plângând cu suspine.

Dar ea nu o văzuse pe Genevieve în ziua aceea, râzând, imaginea însăşi a sănătății.

— Nu e moartă, am spus eu hotărâtă.

Mama s-a uitat la mine, întristată pentru pierderea mea şi, posibil, pentru amăgirea mea.

Ce puteam face altceva în acest caz, decât să străbat toată Londra, şi chiar mai departe de atât, refuzând să mă bucur de libertate, vrând s-o caut pe Genevieve, dar neştiind de unde să încep. Îmi cuprindeam strâns corpul, care îşi revenise în mod vitreg la ceea ce fusese înainte, cu stomacul plat şi neted, cu laptele secat.

Dacă aş fi avut mintea destul de limpede ca să țin socoteala timpului, aş fi putut spune data exactă când m-am întors acasă şi l-am găsit pe Finbarr, aşezat pe bordura din fața clădirii noastre, cu o desagă la picioare. A fost unicul moment în viața mea când inima nu mi-a tresărit la vederea lui. Nu aveam ce face decât să-i frâng inima, o dată spunându-i despre Genevieve, şi a doua oară, izgonindu-l.

Ce bine ar fi fost dacă ar fi venit după mine un pic mai târziu, când am fost în stare măcar să mă prefac că eram ca odinioară. În primăvara următoare, m-am angajat la Buttons and Bits, să muncesc câteva după-amiezi pe săptămână. Megs se pregătea deja să devină soră medicală. Louisa, tot acasă, dar deja logodită, făcea un curs de secretare. La masa din bucătăria noastră, m-a învățat stenografia şi dactilografia, care aveau să-mi ajute într-o zi să capăt slujba de la Imperial British Rubber Company. În

vara aceea, am putut ieşi în lume, afişând o expresie care nu părea complet ruinată sau într-o permanentă căutare.

Şi totuşi, eu asta făceam. Căutam constant. Am încetat vreodată? Nu. Mi-am propus vreodată să încetez – m-am gândit vreodată că va veni o vreme, sau un moment, când mă voi recunoaşte învinsă şi voi admite imposibilitatea căutării mele? Bineînțeles că nu.

La patru ani după întoarcerea mea în Anglia, absolut din întâmplare, am găsit- o. Inconfundabilă. O vizitam pe sora mea Megs la noua ei adresă din Torquay, unde muncea ca infirmieră.

Megs şi-a luat o zi liberă şi am ieşit împreună să ne plimbăm pe plajă. O fetiță a venit în fugă la noi, cu zigzagul acela pribeag al copiilor mici. La început, am crezut că era singură, dar ridicând ochii, prin lumina soarelui, am observat o femeie undeva departe în spatele ei, atât de departe, încât abia i-am putut distinge formele. Când fetița a dat de mine şi de Megs în calea ei, în loc să facă cale întoarsă, mi-a cuprins picioarele cu brațele.

— Oh, am făcut eu, plecându-mi privirea către doi ochi albaştri, strălucitori.

Când a ridicat privirea către mine, avea o frunte înaltă, un păr negru lucios, revărsându-se bogat la spate. O bărbie drăgălaşă, ascuțită. Am recunoscut-o într-o clipită. Şi ea pe mine. Ştiu asta.

— Nan, a spus Megs pe un ton sever, când m-am aplecat s-o ridic pe fetiță în brațe. Nu poți să iei aşa, în brațe, copiii altora.

Fetița n-a fost de acord cu asta. M-a îmbrățişat la rândul ei, amintindu-şi parcă de ultima oară când mama ei o ținuse în brațe. Mama ei adevărată.

— Teddy, a strigat una dintre femei. Haide, Teddy, trebuie să ne întoarcem la Ashfield.

Conştiinţa copilului a revenit la viaţa ei din prezent. S-a smuls din îmbrăţişarea mea şi a alergat înapoi la cele două femei, care s-au întors şi au plecat în direcţia opusă. M-am prins de braţul lui Megs, ca să nu cad.

— Gata, gata, a spus Megs. O să ai şi tu unul într-o zi, Nan, ai să vezi.

— Eu am deja unul, am spus cu voce tare.

În sinea mea am repetat: *Ashfield.* Iar şi iar, memorându-l fără echivoc şi jurând să descopăr tot ce era de ştiut despre oamenii care locuiau acolo.

Era frumoasă?

Da. Mai frumoasă decât îţi poţi imagina.

În ziua în care Finbarr a venit, în sfârşit, să mă ia, eu l-am gonit, înapoindu-i, cu toate protestele lui, banii pe care mi-i trimisese. Abia dacă am vorbit o oră, după care el a plecat, cu paşi greoi, făcându-se nevăzut, împovărat de tristeţea suplimentară pe care i-o provocasem.

— Vei şti mereu unde să mă găseşti, a spus Finbarr înainte să plece, cu lacrimile şiroindu-i pe obraji. Nu voi trăi niciodată nicăieri fără să-ţi dau de veste. Ai să te răzgândeşti cândva. Ştii că ai s-o faci.

O mamă liliac îşi poate găsi puiul liliac într-o peşteră plină de mii de lilieci, chiar şi fără ochi care văd. Când copilul ţi-a fost furat, tu îi măsori vârsta cu zilele care trec. Te uiţi la chipurile celorlalţi copii, ca să te asiguri. Faci asta de atâtea ori, încât ştii, cu toată fiinţa ta, că nu faci o greşeală atunci când îl găseşti în sfârşit.

Mă întreb uneori dacă Agatha a aflat de la mine. Despre cel mai mare rău pe care i-l poţi face unui om. Despre ce poate acesta să săvârşească apoi, în consecinţă. Despre războaiele ce se pot isca, despre dreptatea care trebuie făcută. Totul de dragul răzbunării unui copil.

PARTEA A TREIA

„Răul nu rămâne niciodată nepedepsit, Monsieur.
Dar pedeapsa este uneori tainică.”

HERCULE POIROT

16 septembrie 1926

Iubitul meu Finbarr,

Sper ca această scrisoare să te găsească sănătos după atâția ani. Dumnezeule, sper ca măcar să te găsească şi să te bucuri să primeşti veşti de la mine. Trebuie să recunosc că, deşi nu ți-am răspuns la scrisori, chiar şi după tot ce s-a întâmplat, de câte ori îți văd numele pe un plic (de câte ori văd cuvintele Cu dragoste, Finbarr *scrise în josul paginii), îmi tresaltă inima până la cer.*

Şi astfel trebuie să-ți spun ceea ce mi-am promis că n-am să-ți spun vreodată, dar îmi asum riscul. Am găsit-o pe copila noastră, pe fetița noastră, pe iubita noastră Genevieve. Am văzut-o şi chiar am ținut-o în brațe. Este fericită şi sănătoasă şi trăieşte cu „părinții” ei într-o casă numită Styles, în Sunningdale, Berkshire. Dac-ai vedea-o! Are ochii tăi, Finbarr. Este isteață şi curajoasă şi frumoasă. Îi plac la nebunie câinii şi cărțile. În felul ăsta, măcar una dintre dorințele noastre s-a împlinit.

Cei care o au se numesc Archibald şi Agatha Christie. Şi aici vine partea dificilă. Archie Christie are de gând să-şi părăsească soția şi să se însoare cu mine. Eu am pus la cale asta? Eu am plănuit totul? Da. Îți mărturisesc doar ție că am

făcut-o. Pentru unicul motiv care m-ar putea scuza. Ca să fac parte din viața copilului meu.

Dacă eu aş primi o asemenea scrisoare de la tine, dacă tu mi-ai spune că ai fi pe cale să te însori, aş fi cumplit de mâhnită, dar ți-aş mulțumi că mi-ai spus-o chiar tu. Sper să înțelegi că este singurul lucru pe care-l pot face. Este prea târziu ca s-o mai iau de la singura familie pe care o ştie. Măcar aşa pot fi mama ei vitregă. Măcar aşa o pot vedea, şi o pot îmbrățişa şi îi pot spune pe numele ei adevărat, când doarme.

Nu-l iubesc pe Archie. Dar nu-mi pot permite să-l urăsc, în ciuda rolului său în tot ce s-a întâmplat. El este unica mea cale de întoarcere la Genevieve. Aşa că fac ce trebuie făcut. Şi, Finbarr, nimic nu se poate compara cu ce am trăit noi, nu-i aşa? Inima mea îți aparține, acum şi pentru totdeauna.

Cu drag,

Nan

DISPARIȚIA

A OPTA ZI

Sâmbătă, 11 decembrie 1926

Finbarr a prins-o pe Agatha în capul scărilor de la etajul doi, apucând-o de cot, insistent, dar blând. În casă era întuneric, abia trecuse de miezul nopții. Ea şi Chilton nu coborâseră la cină. Voia doar să ia nişte conserve cu mâncare, să nu flămânzească.

— Agatha, a spus Finbarr, cu vocea lui răguşită, pe un ton presant. Te rog, nu spune că ai decis să nu mă ajuți în cele din urmă.

Ea l-a privit; chipul lui era abia vizibil în lumina pâlpâitoare a lumânării pe care o ținea în mână, dar şocant

de serios. *Ce proastă e Nan,* şi-a zis ea. *Orice femeie cu scaun la cap ar fugi cu el în clipa în care i-ar cere-o.* Convingerea cu care a gândit asta, în vreme ce Chilton o aştepta sus, o făcea aproape să îl înţeleagă pe Archie, cu dorinţele lui îngemănate, cu devotamentul divizat.

— Nu-i nevoie decât de un cuvânt din partea ta. Spune-i. Că fiica ta este fiica ta. Că nu este Genevieve.

— Un cuvânt! Aş putea oferi zece mii de cuvinte şi ea tot nu m-ar crede niciodată. I-aş putea arăta un certificat de naştere şi ea ar spune că a fost falsificat. Nu vezi că este convinsă de asta de ani buni deja? Să accepte orice dovadă contrară ar însemna să-şi piardă din nou copilul.

S-a oprit Finbarr în clipa aceea, sau în oricare alta, ca să cumpănească dacă *el* credea dezminţirea Agathei că Teddy şi Genevieve ar fi fost una şi aceeaşi persoană? Că atunci când Agatha a spus copilul *ei,* a vrut să spună de asemenea copilul *lui?* Mă îndoiesc de asta. Ar fi contravenit scopului său principal. Eu îi spusesem deja că ziua de naştere a lui Teddy era aceeaşi cu a lui Genevieve. Că mama lui Archie era de loc din comitatul Cork, aşa că trebuia să ştie locul perfect de unde să poţi să iei un copil şi să zici apoi că-i al tău.

Maicile nu ar da un copil unor protestanţi, spusese Finbarr.

Mama lui Archie e catolică. Şi te rog nici să nu-ţi treacă prin minte să-mi spui mie ce ar face şi ce nu ar face maicile.

Chipul acela. Finbarr îngenunchease în faţa lui Teddy când îi dăruise căţeluşul din lemn. Aceiaşi ochi ca ai lui, privindu-l. Cum să nu-şi fi dat seama?

O persoană aderă la misiunea pe care o are. Credem în ceea ce ne favorizează cauza. Nu-l condamn pe Finbarr pentru asta. Ce mi-a fost răpit mie i-a fost răpit şi lui, poate chiar într-o şi mai mare măsură, aşa că el nu a înţeles niciodată pentru ce a trebuit să lupte. El a crezut că a trebuit să lupte doar pentru mine.

— De-aia trebuie s-o convingi, i-a spus el Agathei. Nici măcar n-ai încercat.

Agatha a întors capul, privind în gol în depărtarea întunecată. Frustrant de tăcută.

— Spune-i, deci, cât de mult te doare. Să-ți pierzi soțul.

Nu l-am auzit niciodată pe Finbarr rostind numele lui Archie, nici măcar o dată.

— Nan nu e crudă. Spune-i că nu poți trăi fără el.

— Dar eu cred că s-ar putea să pot trăi fără el. Şi tu poți trăi fără ea.

— Ştiu că pot. Am făcut-o în tot acest timp, nu-i aşa? Dar nu vreau. Agatha, nu-ți mai vrei soțul înapoi?

— Nu pot spune că da. Nu întru totul, a zis, şi apoi a adăugat, nefiind prea sigură dacă pentru a-l linişti sau dacă era chiar adevărat: Nu ştiu, Finbarr. Îmi pare rău, pur şi simplu nu ştiu.

El i-a dat drumul cotului şi i-a atins obrazul cu palma lui aspră, minunată. Pe urmă s-a întors şi a plecat. Ei nu i-a plăcut să-l vadă aşa, adus de spate. Voia să-i dea speranță, o făcuse. Dar nu într-atât încât să renunțe la a ei.

Când s-a luminat de ziuă, primul lucru pe care Agatha l-a simțit a fost un val de fericire. Cât de minunat de străin era totul, şi ce uşurare simțea! Lăsând deoparte orice bună-cuviință, aproape că putea elimina întrebarea: *Ce-are de făcut acum?* După ce abandonase atât de public lumea, cum s-ar fi putut întoarce discret?

— Poate o femeie să provoace atâta agitație, i-a spus ea lui Chilton, în dimineața aceea, aflată în brațele lui sub un munte de pături aspre de lână, pentru ca apoi să se întoarcă fără vreo explicație?

— În nici un caz.

Chilton avea un fel complicat de a sta cu brațele în jurul ei, folosindu-l pe cel bun pentru a-l ține înălțat pe cel

beteag. În felul acesta, strânsoarea lui era prea fermă pentru ca ea să se poată ridica să-l privească.

— E clar că nu te mai poți întoarce vreodată. Va trebui să rămâi cu mine.

Ea şi-a dus degetele la buzele lui, cu ochii fixați în tavan.

— Eu am avut de elucidat o crimă, să ştii, i-a spus Chilton.

Ea s-a eliberat din strânsoarea lui şi s-a ridicat în capul oaselor, ca să-l poată privi în ochi. Era pentru prima oară când auzea asta. Chilton i-a povestit despre cuplul Marston.

— Ce trist, a zis Agatha, iar ochii i s-au umplut de lacrimi.

În toiul diverselor şarade în care era prinsă, uitase cu totul de lumea largă şi de locuitorii ei.

— Ce crezi? Tu scrii romane polițiste. Să fiu de acord cu teoria lui Lippincott şi să-i pun capăt?

— Oh, nu aş putea niciodată să elucidez o crimă care nu e inventată de mine. Ideea unei poveşti polițiste bune este să faci ca totul să fie evident. Pui în ea suficiente variabile pentru ca cititorul să se îndoiască de propria-i rezolvare, apoi, la final, să fie mulțumit de sine pentru că a găsit-o. În viață, îmi imaginez că se aplică Briciul lui Occam, sau principiul parcimoniei[14]. Cea mai simplă soluție este de obicei şi cea corectă.

Chilton a zâmbit. Îi făcea o enormă plăcere să o asculte.

— Tu ce crezi? a întrebat ea. Presupui că amicul tău, Lippincott, are dreptate în legătură cu soția? Nu există motiv să fie suspectat altcineva, nu-i aşa?

---

[14] Briciul lui Occam se mai numeşte şi „principiul parcimoniei" şi îi este atribuit lui William de Occam. Folosit adeseori pentru a justifica anumite afirmații ştiințifice, acest principiu spune că cea mai simplă explicație pentru un fenomen este în general de preferat.

— Ca să fiu perfect sincer, am impresia că nu-mi pasă aşa cum ar trebui.

Ea l-a sărutat.

— Mi-ar plăcea să-ți citesc cărțile. Mi-ar plăcea să citesc fiecare cuvânt pe care l-ai scris vreodată.

Agatha a zâmbit, lipindu-şi fruntea de a lui.

— Nu sunt deloc pregătită să mă întorc acasă.

Şi au reînceput să se sărute serios.

Cine ar fi crezut că este posibil să faci dragoste cu o asemenea frenezie, întreținând totodată atâtea gânduri? Agatha a rămas cu ochii deschişi. Observând încăperea spartană şi pe bărbatul care fusese un străin cu numai câteva zile înainte. S-a gândit că avea să fie de-a pururea recunoscătoare pentru acest interval de timp, apoi i-a trecut prin minte că l-ar putea face să dureze pe veci. Putea să înceapă să-şi spună doamna Chilton chiar de astăzi, iar ei doi puteau să plece împreună undeva unde nimeni nu-i cunoştea. Nu ar fi trebuit să se mai asocieze vreodată cu acel cuvânt îngrozitor, *divorț,* nici să se confrunte cu fuga ei şi tumultul pe care o provocase. Întoarsă la Berkshire, Teddy ar fi purtat o rană, dar cu toții le dobândim de-a lungul vieții, nu-i aşa, în ciuda celor mai bune intenții ale celorlalți. Nan va prelua rolul de mamă cu fervoarea pe care puține fiice o văzuseră vreodată.

În cele din urmă, dacă Agatha rămânea ascunsă, lumea avea să uite că ea dispăruse ori chiar că existase vreodată. Se imagina renunțând la tot. Vechea ei viață spulberată în vânt, topindu-se în aer, ca ceața în largul mării. Nan putea avea totul – casa, soțul, copilul. Ar fi fost groaznic pentru Finbarr. Dar, uneori în viață, trebuie să te gândeşti doar la tine.

Ea se putea retrage într-o nouă existență, fără să ia altceva cu ea în afară de scris. O putea lua de la început sub un alt nume. Putea să-şi schimbe coafura, să slăbească ori

să se îngraşe până devenea de nerecunoscut, să nu mai rămână nimic din femeia care fusese cândva, nimic altceva decât un mister neelucidat. În vreme ce doamna Chilton continua să bată la maşina ei de scris, să facă plimbări lungi pe plajă şi să se tăvălească în aşternuturi cu soțul ei cel tandru, care o adora – o *diviniza.*

— Scumpa mea Agatha, a spus Chilton, cu buzele lipite de urechea ei.

Era un sentiment atât de plăcut să fii iubită, încât nu conta că erai pierdută.

Puțin mai târziu, Chilton s-a întors la Bellefort în dimineața umedă, târzie, cu paltonul de lână, ponosit, pe scaunul de lângă el şi o mână crăpată pe volan. Ploaia din Sunningdale ajunsese până în nord, căzând molcom. Un zâmbet îi lumina fața, arcuindu-i uşor buzele. Nu ştia încotro o luaseră fanteziile Agathei – să fugă cu el şi să devină doamna Chilton. Dar ar fi fost de acord cu ele într-o clipită.

Pentru prima oară de la război, se simțea ca şi cum ar fi putut recupera ceva din el însuşi. Nu inocența lui, niciodată pe frații lui, dar ceva minunat de important. O voință de-a trăi, dincolo de nevoia de-a o scuti pe mama lui de alte suferințe. Cu doar câteva zile înainte, dacă ar fi aflat de moartea mamei lui, poate că s-ar fi urcat în primul tren spre casă, i-ar fi sărutat fruntea rece, apoi şi-ar fi pus la tâmplă țeava vechii puşti Purdey a tatălui său şi ar fi apăsat pe trăgaci, cu un sentiment de uşurare. În sfârşit.

Acum însă... Acum i se părea că ar mai fi rămas câteva zile, doar ca să vadă ce se întâmplă. Când o ținea pe Agatha în ambele lui brațe, cel sănătos şi cel beteag, Chilton credea, aşa cum crezi în cel dintâi miracol al ardorii reciproce, că acea unică noapte de pasiune se putea transforma în

veşnicie. Şi de ce n-ar fugi acum cu ea? Din punctul de vedere al lumii întregi, ea dispăruse deja.

Când Chilton şi-a parcat maşina la hotel, l-a văzut pe domnul Race fumând şi plimbându-se agitat prin fața hotelului, şi rotocoale subțiri de fum se înălțau în jurul lui, urmate de aburii mai denşi ai respirației. Imaginea l-a făcut pe Chilton să îşi dea seama că el uitase să fumeze, mai multe ore, chiar o zi întreagă. A băgat mâna în buzunarul interior al paltonului, după tabacheră, dar apoi s-a oprit. Nu voia să aibă nimic în comun cu domnul Race, pe care îl considera a fi din acelaşi aluat cu Archie Christie. Genul de bărbat pentru care Chilton nu simțea decât dispreț. Nu că astfel de bărbați s-ar fi sinchisit ori ar fi observat. Ei considerau disprețul ca fiind domeniul lor. Beligeranți şi preocupați doar de sine, chiar şi în momentele lor cele mai generoase. *Bărbați care au luptat în tranşee, şi bărbați care au luptat în aer.* Race era, poate, prea tânăr ca să facă parte din vreunul dintre aceste grupuri, dar Chilton l-a plasat ferm în cel din urmă.

Trebuie să spun că opinia lui Chilton despre Archie era nedreaptă. Chilton nici măcar nu-l văzuse vreodată, ca să nu mai vorbesc că îşi petrecuse cea mai mare parte a unei nopți şi a dimineții următoare făcând dragoste cu soția lui. Chilton ştia asta. Dar să-şi păstreze părerea proastă despre acel bărbat era esențial ca s-o poată păstra pe soția lui.

Când Chilton a coborât din maşină, l-a văzut pe domnul Race făcând ceva ce l-a surprins. Race şi-a aruncat țigara pe jos, a strivit-o cu piciorul, apoi a luat mucul şi l-a strâns în palmă, ca şi cum ar fi intenționat să-l arunce mai târziu la gunoi. Chilton n-ar fi zis că e genul care strânge după el. Doamna Race a apărut din hotel o clipă mai târziu, înfofolită în palton şi cu pălărie pe cap. Văzându-şi soțul, a afişat cel mai fericit zâmbet posibil şi s-a dus imediat în brațele lui, privindu-l cu o încântare profundă.

Chilton văzuse destule pe lume ca să nu fie surprins când vede o femeie întorcându-se la un soț brutal. Dar ceva nu era în regulă cu scena aceea. În cazul acestei femei, ar fi putut fi două persoane complet diferite. Domnul Race, care îl văzuse pe Chilton, părea şi el conştient de discrepanță. Şi-a pus mâinile pe umerii soției lui, iar ea a întors capul şi s-a uitat la Chilton. După care s-a dat înapoi destul de brusc.

— Bună ziua, doamnă Race, a strigat Chilton, străduindu-se să fie vesel. Domnule Race.

Au îngăimat amândoi un salut, din nou supuşi.

În hotel, Chilton a aşteptat o clipă. Pe urmă a ieşit din nou afară. Domnul şi doamna Race dispăruseră. S-a dus pâş-pâş în spate, unde i-a găsit împreună, foarte apropiați, ținându-se de brațe. Păreau nu numai iubitori, ci şi încrezători şi intimi.

Nu a îndrăznit să se apropie suficient de mult ca să audă ce-şi spuneau, căci sigur l-ar fi văzut. Dar de unde stătea, pândind, a încercat să tragă cu urechea. Şi deşi nu se auzea desluşit nici un cuvânt, ar fi putut jura că cei doi vorbeau în dialect irlandez.

Mai devreme, Finbarr mă adusese cu maşina la hotel, în zorii iernatici cenuşii.

— M-am gândit, am spus eu. Nu se pot dresa câini în Anglia la fel ca şi în Irlanda?

El a oprit pe marginea drumului şi s-a întors către mine.

— Ce spui, Nan?

Mi-am dat seama că-i dădusem speranțe deşarte. Nu-i puteam oferi exact ceea ce-şi dorea. Dar îi puteam oferi o alternativă.

— Spun că... am început eu, dar m-am oprit, încercând să găsesc formularea corectă. Planul meu ar putea rămâne neschimbat. Iar tu ai putea face parte din el. Gândeşte-te, Finbarr. Archie călătoreşte. Munceşte toată ziua. Ce să zic,

cu numai doi ani în urmă, a fost plecat din Anglia un an întreg. Am putea fi împreună mai des decât crezi. Aş putea chiar s-o aduc şi pe Genevieve din când în când.

— Doamne sfinte, Nan, în ce te-ai transformat?

Semnalul luminos al ruşinii, mereu pregătit să strălucească puternic, a început să pâlpâie înlăuntrul meu. L-am oprit, furioasă.

— M-am transformat în ceea ce sunt încă din august 1919. O femeie care îşi iubeşte copilul. Şi o femeie care este gata să facă ce este necesar. În asta m-am transformat.

Finbarr a rămas nemişcat mult timp.

— Am putea s-o luăm, atunci, a spus el în cele din urmă. Noi doi. S-o scoatem din Anglia, s-o ducem oriunde ți-ai dori şi s-o creştem ca pe fiica noastră.

— Cum i-aş putea face aşa ceva, Finbarr? S-o răpesc? Dacă ar fi încă bebeluş, poate, dar acum? Nu-ți dai seama cum ar afecta-o asta? Şi dacă pe Agatha Christie o caută o armată întreagă de oameni, câți îi vor căuta copilul? Nu am cum să dovedesc că e copilul meu. E prea târziu pentru genul acesta de dreptate. Mi-aş dori să nu fie, dar este.

— Şi dacă descoperim peste o lună că eşti însărcinată din nou cu copilul meu? Ce-ai să faci atunci?

(Oh, Finbarr. Oh, cititorule. Chiar trebuie să am şi să ofer un răspuns la toate?)

Am închis ochii ca să-mi opresc lacrimile, iar el m-a strâns în brațe. A început să vorbească, ținându-mă strâns.

— Cum poți suporta să te atingă bărbatul ăla dacă tu crezi cu adevărat că el ne-a furat copilul?

Am tăcut un timp, de parcă abia atunci aş fi cumpănit la asta, deşi în realitate mă gândisem bine la toate cu mult timp în urmă. Nu-l învinuiam pe Archie, nu întru totul. El profitase de ceva ce i se oferise cu uşurință, fără să se gândească cum se ajunsese acolo. Aşa cum fac toți bărbații ca el. Ar putea trăi în această lume într-o perfectă stare de

inconştienţă, aşa cum li s-a permis bărbaţilor de rangul lui. Dar Archie nu inventase lumea, se născuse doar în ea, la fel ca noi, ceilalţi.

— Este exact ca atunci când un diplomat face pace după război, am spus eu. Iar a mă avea pe mine ca soţie va fi o pedeapsă suficient de mare. Mai ales dacă tu ai locui în apropiere.

— Eu nu sunt făcut pentru aşa ceva. Să trăiesc pe ascuns. Eu sunt făcut să fiu soţul tău. Ştii asta, Nan. Ba, mai mult, nu sunt sigur că aş putea da ochii cu bărbatul ăla fără să-l omor.

Poate că era o exagerare, dar cunoşteam acel impuls destul de bine pentru a-l lua în serios. Nu puteam să-mi asum acel risc, ca Finbarr să-şi piardă libertatea pentru uciderea lui Archie. Sau ca Archie să fie ucis, de altfel. Indiferent de ce s-ar fi făcut vinovat, nimic nu era atât de cumplit încât să merite pedeapsa cu moartea.

— Unica soluţie, a spus Finbarr, continuând să mă ţină în braţe, este ca noi doi să plecăm din locul ăsta împreună.

Nu am acceptat cu glas tare. Nici nu l-am contrazis. Undeva în îmbrăţişarea noastră, în strânsoarea braţelor lui, l-am simţit pe Finbarr prinzând curaj din tăcerea mea.

Când Chilton a ajuns la Bellefort, eu eram deja în camera mea. El a bătut la uşă, iar când eu am deschis, el mi-a pus în mâini romanul de Galsworthy.

— Mulţumesc. Ce gest amabil! Deşi nu cred că voi avea timp să-l citesc înainte să trebuiască să-l înapoiez. Chiar trebuie să mă întorc curând la Londra.

— Chiar trebuie? M-am gândit că poate veţi pleca în Irlanda, cu domnul Mahoney.

— N-am să mă întorc niciodată în Irlanda.

Nu am spus că nu voi pleca niciodată cu Finbarr, iar Chilton trebuie să fi observat asta.

— Că tot veni vorba de Irlanda, trebuie să vă spun un lucru tare ciudat. I-am auzit pe domnul şi doamna Race vorbind chiar adineauri, şi mi-au părut a fi două persoane complet diferite. Nu doar că erau amabili unul cu altul, dar discutau între ei cu un accent de parcă tocmai ar fi coborât de pe feribotul de Dublin.

Am simţit că-mi iau foc obrajii, iar ochii mi s-au umplut de lacrimi. Nu-l voiam în camera mea.

— Ştiţi, domnule Chilton, dacă aţi ales să nu dezvăluiţi locul unde se află doamna Christie, nu ar trebui să vă întoarceţi acasă?

— Cred că motivele şederii mele sunt similare cu ale dumneavoastră.

A spus-o afabil. El vorbea mereu pe un ton afabil. Ceea ce nu însemna neapărat că aşa era el.

— N-o să aveţi mari necazuri, am spus eu tăios, când vor afla că ea a fost aici tot timpul?

— Nu e nici un necaz dacă nu eşti prins niciodată. Nu-i aşa?

Mi-am adus aminte de mâinile mele strângând cu putere gâtul surorii Mary Clare. Mi-am imaginat o piatră de mormânt în spatele mănăstirii, dăltuită ca toate celelalte de acolo: AICI ODIHNEŞTE SORA MARY. Dar aceasta era doar pentru ea.

La capătul holului, s-a deschis o uşă. Tânăra Miss Armstrong a apărut, cu părul negru despletit, cu chipul luminos şi fără vreo urmă din frământările trecute. Ce n-aş fi dat să pot să-mi scot cumva sufletul din trup şi să-l las să se furişeze într-al ei, ca să-mi trăiesc toată viaţa diferit.

— Oh, domnule Chilton, am spus, şi m-am prăbuşit pe podea.

Chilton nu intenţionase să mă supere, cel puţin nu într-atât de mult. Făcea parte din meseria lui să dezarmeze oamenii, să-i facă vulnerabili şi să-i îndemne să vorbească.

O făcea aproape prin forța obişnuinței. Mai puțin exersată însă era propria-i dezarmare. Înainte să ating podeaua, el a întins brațul sănătos – suficient doar cât să-mi protejeze capul de o lovitură şi mai severă.

— Dumnezeule, a spus Miss Armstrong, repezindu-se lângă mine. S-o ducem în pat?

— Nu.

M-am ridicat în capul oaselor şi am dus mâna la gulerul rochiei.

— Sunt bine, am zis, scuturându-mă de ambele perechi de mâini de pe mine. Îmi trebuie doar nişte aer proaspăt. Puțin spațiu şi nişte aer.

— Dați-mi voie măcar să vă conduc jos, pentru masa de prânz, s-a oferit Miss Armstrong.

— Combinația de aer rece şi apă fierbinte se zice că ar fi atât de sănătoasă. Dar eu, de când am venit, m-am simțit cam amețită. Poate că asta i-a ucis pe soții Marston. A fost ca un fel de şoc pentru organismul lor. Trebuie să fie cu atât mai nociv pentru persoanele în vârstă, am zis, aruncându-i o privire lui Chilton, în semn de avertizare.

Chilton a rămas concentrat asupra mea.

— Sunteți sigură că vă e bine?

— Perfect. Mă simt doar un pic ridicol.

— Infirmiera aceea o fi pe aici? a întrebat Miss Armstrong. Doamna Race?

— Nu cred să fie, a spus Chilton. Poate vă consultați cu ea mai târziu.

— N-o să fie nevoie, am spus eu.

Am acceptat mâna întinsă de Miss Armstrong şi m-am ridicat în picioare. Aveam să mănânc ceva, ca să le fac pe plac. Pe urmă să mă furişez la o întâlnire cu Finbarr. Ar fi trebuit să mă întorc deja la Londra. Încă o zi, îmi tot spuneam. Dă-mi încă o zi şi atât.

Chilton s-a uitat după mine şi Miss Armstrong plecând, ea cu braţul în jurul meu, sincer îngrijorată. *Oamenii pot fi atât de buni,* s-a gândit el. *În special femeile. Felul în care o femeie îi permite în mod natural alteia să se sprijine de ea în momente de restrişte.*

DISPARIŢIA

ULTIMA ZI ÎN CARE A FOST VĂZUTĂ

Vineri, 3 decembrie 1926

V-ar surprinde să aflaţi că majoritatea femeilor, dacă i-ar vedea pe Finbarr şi pe Archie unul lângă altul, l-ar alege pe Archie ca fiind cel mai chipeş dintre ei? Mai ales după război, după ce Finbarr îşi pierduse strălucirea veselă.

În vreme ce eu am devenit mai atrăgătoare cu trecerea anilor decât fusesem în copilărie şi în adolescenţă. Cred că are legătură cu felul în care am învăţat să-mi ascund sinele zdrobit. M-a făcut fascinantă în ochii bărbaţilor.

— Of, Nan, a spus Archie, luându-mă în braţe în noaptea aceea petrecută în casa familiei Owen, înainte să ştim ce avea să ne aducă ziua următoare.

Dacă reuşiţi să ignoraţi faptul că şi pe soţia lui o luase oarecum la fel cu numai douăzeci şi patru de ore înainte, atunci încercaţi să înţelegeţi: el mă iubea, chiar mă iubea.

Credeţi, asemenea lui Finbarr, că ar fi trebuit să-l urăsc pe Archie? Poate că l-am urât. Când a început totul, l-am urât, sunt sigură de asta. Acum, când privesc înapoi, e greu de spus. M-am măritat cu bărbatul ăsta, la urma urmelor. I-am născut un copil, pe care îl iubesc la fel de mult şi de profund ca pe cel pe care l-am pierdut. Mii de zile şi sute de mii de ore am petrecut alături de el, atât trează, cât şi dormind. În acest moment anume, singurul răspuns pe care

îl pot da la întrebarea aceasta, şi anume dacă l-am urât, este: uneori. Şi oarecum. Dacă vreţi să numiţi asta ură.

Felul în care un individ poate păşi prin lume. Dacă în acea vreme şi în acea ţară, Archie ar fi avut voie să aibă mai mult de o soţie, se poate să fi avut zece şi să ne fi iubit pe toate, cu preferinţe în creştere şi descreştere. Asta nevrând să însemne că a iubit-o pe Agatha sau pe mine ca pe nişte bunuri. El ne-a *văzut* în felul lui. Pe terenul de golf, obişnuia să stea retras, cu braţele încrucişate, analizându-mi loviturile, postura, traiectoria mingii pe care o loveam.

— A-ntâia, spunea, ca să audă toţi. Iar când eram singuri: A-ntâia, fată superbă.

Aş fi putut câştiga la golf cu Archie, dar nu am făcut-o niciodată. El voia să fiu bună, dar nu mai bună decât el. Îi plăcea să mă privească jucând tenis la club, contra celorlalte femei. Şi mă încânta că acest aspect al meu îl încânta. Planul meu de a-l doborî pe Archie s-a născut din nevoie, ceea ce nu a însemnat că nu am găsit plăcere în asta. Să alerg din nou, să mânuiesc o rachetă de tenis, să câştig.

Funktionslust. Este un cuvânt german care desemnează bucuria de a face ceva ce ştii să faci cel mai bine. Să-l seduc pe Archie, să i-l fur soţiei lui, totul a fost cu un scop. Dar s-a dovedit că m-am descurcat. Chiar de minune, aş putea spune. Ar fi putut fi un meci de tenis. Nici o altă femeie de la club, nici o altă femeie de nicăieri, nu mi-a putut face faţă.

— Oh, Nan, a spus Archie.

Mâinile lui fine pe spinarea mea şi mai fină. Avea buze plăcute – Archie, de el zic –, cu gust de scotch seara. La momentul acela, învăţasem deja cum să mă arcuiesc şi să şoptesc, cum să atac şi să cuceresc. În noaptea de dinaintea dispariţiei soţiei lui Archie, am simţit suficient pentru a înţelege cât de imperativ era să-l revendic. Acum, că el se

decisese să meargă până la capăt, nu mai era loc de greşeli şi şovăieli. Trebuia să atac ca un rechin, să înot sau să mor.

Mi-am pus mâna peste gura lui Archie, atât de tare încât cred că l-a durut.

— Taci, i-am poruncit.

— Nan, a răspuns el, ca un gâlgâit chinuit. Apoi, după ce totul s-a terminat: Te iubesc.

Cuverturile fuseseră azvârlite pe duşumea. Eu aveam capul pe pieptul lui neted, iar el încă gâfâia.

— Dragă Nan. Cât te iubesc!

Peste nouă zile, lui Archie i-a dat în sfârşit prin minte să se întrebe serios unde plecasem.

Avea să părăsească pentru o după-amiază hotarele moşiei Styles şi haosul căutării fără rezultat. Avea să călătorească la Londra.

Ridicându-şi gulerul ca să se ferească de frig, avea să străbată pe jos străzile oraşului, până la apartamentul meu. Să urce scările şi să bată la uşa mea. Să-şi lipească urechea de ea, după ce nu va fi primit nici un răspuns. Liniştea dinăuntru suna de parcă îi trebuise timp să se clădească. Un spațiu nelocuit.

Nimic pe lumea asta nu vindecă relele pricinuite de soție ca balsamul unei amante. Chiar când asculta să vadă dacă sunt înăuntru, Archie se gândea că dacă aş fi deschis larg uşa şi l-aş fi primit înăuntru cu un zâmbet seducător, nu aş fi fost altceva decât un biet substitut, satisfacția pe care i-aş fi oferit-o fiind una temporară, efemeră. Atât cât să-l ajute să treacă peste teribila suferință pe care o încerca până la găsirea soției lui dispărute.

Uşa mea a rămas ferecată, iar camera aflată de cealaltă parte a ei, cufundată în tăcere. Vecina mea, doamna Kettering, a deschis uşa ei. Nu era prima dată când îl vedea pe Archie, aşa că s-a încruntat la el cum făcea de obicei. El

i-a răspuns cu un zâmbet împăciuitor. Oamenii ca ea, care ne văzuseră împreună, ar fi putut crea probleme în viitor.

Totuşi, întrebarea îl frământa şi-i era imposibil să n-o adreseze.

— Bună ziua, doamnă Kettering. Aţi văzut-o cumva pe domnişoara O'Dea?

— Nu, de mai multe zile. De mai bine de o săptămână, aş spune. Nici urmă de ea, nici un sunețel, nimic. Să sperăm că a fugit cu un ins de vârsta ei.

Doamna Kettering a aruncat o ultimă privire, ca de şoim, apoi a trântit uşa în urma ei şi a coborât tropăind scările. Sunt prea multe femei în lumea asta care-i ajută pe bărbaţi cu matrapazlâcurile lor. Dar cu mult mai multe care îşi iau apărarea una alteia în momente neaşteptate.

La fel de neaşteptat, Archie avea să găsească răgazul pe care şi-l dorise. Pentru prima oară după mai multe zile, mintea i s-a golit de nedumerire. Întrebarea a eclipsat emoţia, doar pentru o clipă. *Unde a plecat Nan?*

A coborât în grabă scările şi a ieşit în stradă. A mărit pasul, răsuflând sacadat. Impunându-şi să nu ridice mâinile şi să-şi acopere faţa. Putea da vina pe frigul de afară pentru ochii înlăcrimaţi. Aflată la kilometri distanţă, în Harrogate, eu nu mă gândeam la Archie. Mai deloc. Ba chiar deloc.

În vreme ce el se gândea: *Ce ciudat, şi cum s-a ajuns aşa de repede la asta? Epoca Femeilor Dispărute.*

Epoca femeilor dispărute nu a început cu Agatha Christie. Începuse cu mult înainte ca Agatha să sară în maşină şi să fugă departe de Newlands Corner, cu Finbarr. Şi avea să continue mult timp după. Aveam să dispărem din şcoli. Din oraşele noastre natale. Din familiile şi de la slujbele noastre. Într-o zi, ne vedeam de treburile noastre, stând în clasă sau

râzând cu prietenii sau mergând mână în mână cu un iubit. Şi, deodată, puf!

Ce s-o fi întâmplat cu fata aia? Nu-ți aminteşti de ea? Unde s-o fi dus?

În America, ne duceam în adăposturile Florence Crittenton[15] în Anglia, la Clark's House sau în oricare dintre diversele adăposturi administrate în general de Biserica Anglicană. În spitalele australiene, copiii erau luați de lângă mamele sedate, neputincioase, debusolate. Iar unele dintre noi nu mergeau nicăieri. Sângerau până-şi dădeau duhul pe mese de măcelari. Săream de pe poduri.

Epoca femeilor dispărute. Dura dintotdeauna. Mii de femei dispărute, fără ca măcar un polițist să le caute. Fără un cuvânt în presă. Doar lungi absențe şi întoarceri discrete. Dacă ne mai întorceam vreodată.

Înainte ca Agatha să dispară. Înainte ca eu să ştiu că Finbarr revenise în Marea Britanie. Planul meu era în plină desfăşurare. În casa familiei Owen, în patul de împrumut, brațele mele îl țineau strâns pe Archie. Elementul primordial era mercantil, ce-i drept. Dar au existat şi alte elemente.

— Te iubesc, Nan, a spus Archie, de parcă nu s-ar fi săturat s-o spună, de parcă acele cuvinte trebuiau să fie repetate la infinit, până când lumea ar fi conspirat să îngăduie acestui moment să dureze, în delicioasa, mişcătoarea lui taină.

Şi eu îl iubeam pe el. Dacă doriți să numiți asta iubire.

---

[15] Misiunea Națională Florence Crittenton a fost o organizație înființată în 1883 de Charles N. Crittenton, în scopul reabilitării prostituatelor şi a femeilor gravide şi nemăritate, prin crearea unor aşezăminte unde acestea să trăiască şi să deprindă calificări.

DISPARIȚIA

A OPTA ZI

Sâmbătă, 11 decembrie 1926

În toiul acestei vâltori, munca era pentru Agatha un alt loc în care să evadeze. O lume pe care să o viziteze, dincolo de a ei. Se putea pierde acolo, orice s-ar fi întâmplat. În Conacul Intemporal, tastele maşinii de scris se auzeau țăcănind neîncetat. Archie n-avea decât să se îngrijoreze. Când degetele ei zburau pe tastele maşinii de scris, lumea întreagă dispărea. Nu şi ea.

Eu nu eram atât de norocoasă. La Harrogate, în clipele fără Finbarr, mintea mi-era copleşită de frici, griji şi îndoieli. Încercam să mă concentrez la lectura romanului oferit de Chilton. Abia reuşisem să ajung la capitolul al doilea, când am auzit bătăi în uşă. Am deschis şi am dat peste doamna Leech.

— E un bărbat jos care doreşte să vă vadă.

Am ştiut din felul cum şi-a înclinat capul, nesigură dacă vizita aceea era cuviincioasă, că era Finbarr, iar expresia mi s-a modificat atât de brusc – m-am luminat la față – că doamna Leech a zâmbit.

— Nu sunteți cu adevărat măritată, nu-i aşa? *Domnişoară* O'Dea.

— Nu, am recunoscut eu. Nu sunt.

— Bine, bine, a zis şi m-a bătut pe umăr ca să mă liniştească.

Oricine a fost îndrăgostit ştie că este o stare ce necesită linişire.

— Mergeți jos. Spuneți-i să se înveselească, atâta tot. Şi nu aveți voie să-l aduceți în cameră. Nu suntem genul ăsta de hotel.

— Bineînțeles. Vă mulțumesc, doamnă Leech.

În holul hotelului, Finbarr se aşezase pe o canapea, cu jacheta de stofă descheiată, frecându-şi palmele de genunchi. S-a ridicat în picioare şi am ieşit împreună în frig, unde eu m-am apropiat de el, strecurându-mi mâna în buzunarul jachetei lui. Am dat peste un pătrat de hârtie, neted la pipăit, şi am scos fotografia trimisă de mine cu mulți ani în urmă. Era îndoită şi jerpelită, zdrențuită pe margini. Micile găurele din colțuri, unele peste altele, erau dovada că fusese prinsă pe mai mulți pereți.

Ați privit vreodată fotografia cuiva – făcută pe vremea când persoana aceea era foarte tânără – şi v-ați spus: *Ce trist! Atâtea promisiuni, atâta speranță?* Fata care mă privea din fotografia aceea o fi fost ea tristă (dusă la fotograf de mama ei distrusă, cu chipul împietrit), dar nu ştia încotro ducea propriul drum. Îşi jelea sora, dar era convinsă că ea nu va avea vreodată o asemenea soartă. Ştia că era război, dar n-o credea cu adevărat. Cum putea un război să ajungă pe pământ englezesc? Era cu neputință. Dacă i-aş fi prezentat fetei ăleia oricare dintre obstacolele ce-o aşteptau – ca profeții –, ea ar fi oferit soluții imposibile pentru fiecare. Chipul ai cărui ochi mă priveau fix credea că o aşteaptă lucruri mult mai bune. Se fotografia pentru un soldat, care avea să se întoarcă din război acelaşi om, ca să se însoare cu ea, s-o ducă în Irlanda, unde o aştepta o fericire perpetuă.

— Mi-ar plăcea să am o fotografie cu tine de atunci, am spus. Oare de ce fetele le trimit fotografii soldaților, dar nu şi invers?

— Ascultă-mă, Nan.

Finbarr mi-a luat fotografia cu grijă, o relicvă prețioasă, şi a pus-o la loc în buzunar.

— Vino cu mine acum şi n-am să mai port asta cu mine. Vom face una nouă. O s-o punem pe-asta într-un album, s-o arătăm copiilor.

— Dar atunci n-am să-mi mai pot arăta fața vreodată. Copiilor noştri.

— Amândoi am devenit altceva decât am anticipat. Eu nu am vrut niciodată să plec la război. Nu am vrut să mă îmbolnăvesc. Nu am vrut niciodată să-mi părăsesc țara, nici măcar Ballycottonul. Dar cel mai mult şi cel mai mult nu am vrut ceea ce ți s-a întâmplat ție.

I-am luat mâinile şi i le-am sărutat.

— Am să-ți spun un lucru cumplit, a continuat el. Dacă l-aş putea face pe fiecare bărbat care a murit în război, din 1914 până acum – irlandezi, englezi, australieni, germani, turci, absolut toți –, dacă m-aş putea întoarce în timp şi să-i las în viață, sau să-l aduc pe copilaşul nostru înapoi în brațele tale, ar rămâne toți morți, absolut fiecare dintre ei.

— Dacă poți pricepe asta, Finbarr, nu poți pricepe că eu trebuie să merg mai departe?

— Există o singură cale de întoarcere la tine, cea adevărată. Calea înapoi la tine însăți, Nan. Şi asta este cu mine.

— Dar eu nu vreau să mă întorc la mine. Eu vreau să ajung la Genevieve.

Pentru prima oară după mult timp, mi-am imaginat chipul fiicei noastre nu ca pe al fetiței care aparținea, chipurile, familiei Christie, ci ca pe al bebeluşului pe care îl văzusem ultima oară, în urmă cu şapte ani, luat de sora Mary Clare. Am tras aer în piept, surprinzător de puternic, şi m-am simțit de parcă plămânii mei ar fi primit o doză de iperită. Poate că cel mai drăguț lucru pe care Agatha Christie îl putea face – nu doar pentru Finbarr, ci pentru mine – era să mă convingă că acel copil era într-adevăr al ei.

Când Chilton a ajuns la etajul al doilea al Conacului Intemporal, sunetul maşinii de scris a Agathei se auzea răsunător. Un țăcănit vesel şi zelos. Îşi imagina cum ar fi

fost ca acel sunet să umple o casă a lui. Ar fi putut veni seară de seară acasă şi să pună de ceai, cu sunetul maşinii de scris auzindu-se din camera cealaltă, ea atât de pătrunsă că nici nu-l auzea venind, până când el intra în cameră cu o cană aburindă de ceai. *Oh, iubitule,* ar fi spus ea. *Am pierdut toată ziua.* Asta nu l-ar fi deranjat pe Chilton. El era obişnuit să se descurce singur cu treburile gospodăreşti, şi ar fi fost bucuros să facă şi treburile ei. *Tu vezi-ți de scris,* ar fi spus. *Mă ocup eu de cină.*

Acum ea i-a răspuns când a ciocănit la uşă, activitatea încetând şi chipul ei luminându-se de bucurie la vederea lui. După ce el avea să nu mai fie o noutate, aveau să se certe că a întrerupt-o din muncă. Lui Chilton îi făcea plăcere să se gândească la asta, cum ar fi trebuit să învețe să meargă tiptil prin casă. Ar fi trebuit să devină expert în luarea ceainicului de pe foc exact înainte să înceapă să fluiere, să pună uşurel o cană pe masa de lângă ea, iar ea tot avea să-l certe că i-a tulburat concentrarea. *Chiar trebuie să mă întrerupi tot timpul?* Dar el ar fi sărutat-o pe creştetul capului şi ar fi ieşit încetişor, lăsând-o să lucreze.

Dar acum ea s-a dat la o parte şi l-a lăsat să intre. El s-a trântit pe patul îngust – patul lor, aşa îl considera el acum – şi a ridicat o foaie de hârtie dactilografiată de deasupra unui teanc ordonat de pe al doilea pat, nefolosit. Agatha i-a smuls foaia din mână, a pus-o la locul ei şi s-a întors pe scaun.

— Dar când pot s-o citesc?

— După ce se va tipări, lega şi coase, şi nici o clipă mai devreme.

Ea a revenit la scris, cu un vag zâmbet trădându-i încântarea pe care i-o dădea interesul lui.

În timp ce ea continua să bată la maşină, el i-a povestit scena dintre domnul şi doamna Race, la care asistase.

— Mă asculți? a întrebat el după un timp. Sau scrii?

— Şi una, şi alta.

Dar ea s-a ridicat şi l-a ajutat să se recompună, trântindu-se pe pat. Trecuseră mulți ani de când el simțise că avea două brațe, dar Agatha le-a încolăcit pe ambele în jurul ei.

— N-am ştiut niciodată că sărutatul poate fi atât de distractiv, a spus ea, după un timp tare plăcut.

Dar ştiuse, nu-i aşa? Agatha aflase cât de distractiv era sărutatul cu mulți ani în urmă, la începutul relației cu Archie, când el era alt bărbat, când invincibilitatea lui avea puterea de-a o proteja, şi nu de-a o face să sufere. Ceea ce nu aflase ea, de fapt, era cum te poate schimba pierderea cuiva drag. Cum te poate duce asta într-o lume unde nu mai e nimic de pierdut, iar tu poți găsi bucuria sub forma unui inspector de poliție dezordonat, dar destul de drăguț.

Chilton s-a dus la cămară şi a revenit cu două conserve de limbă. Ea se jurase că nu va mai mânca niciodată limbă la conservă, dar era atât de lihnită încât până şi acea mâncare amărâtă, repetitivă, avea un gust minunat.

— Ştii ce mi-ar plăcea să fac? a întrebat Agatha. Să mergem la băi.

— O plimbare lungă prin frig, urmată de apa grotesc de fierbinte?

— Ce poate fi mai plăcut?

Mergeau cu paşi iuți, braț la braț. Erau puține maşini pe stradă. Un tânăr potcovar cu o căruță trasă de cai s-a oprit şi s-a oferit să-i ducă. Au refuzat la început, dar apoi s-au răzgândit, alergând după el, strigându-l şi urcând în spate când flăcăul a reuşit să oprească cei doi cai roibi. Agatha s-a aşezat pe un balot de paie aruncat printre nişte unelte care zdrăngăneau şi a început să mângâie un labrador care gâfâia şi care s-a ghemuit lângă ea. Ea a râs când câinele i-a lins bărbia, şi l-a sărutat la rândul ei de mai multe ori.

Frigul îi colora obrajii. Râsul ei răsuna precum clopoţeii de vânt.

— Spune-mi, domnule Chilton, a zis ea, ridicând glasul peste zăngănitul potcoavelor şi al uneltelor de fier. Ce părere ai despre câini?

— Cred că sunt în regulă.

Când Agatha a cuprins animalul cu braţul şi şi-a lipit faţa de blana lui murdară, el a decis să fie mai clar.

— Îmi plac tare mult, a zis, apoi a adăugat: Arăţi minunat. Arăţi ca o fetiţă.

A ales cuvintele greşite. Zâmbetul ei a pălit, la fel şi culoarea din obraji.

— Dar nu sunt o fetiţă.

Imediat cum a rostit cuvintele acelea, aşa a şi fost. Riduri pe frunte, obrazul cernit.

Potcovarul i-a lăsat la Karnak Baths and Spa, iar ei s-au separat în tăcere, Chilton mergând la vestiar, iar Agatha, la magazinul de suvenire, ca să cumpere un costum de baie. Asta însemna să fie văzută de şi mai mulţi oameni, dar cine era atât de atent încât să facă legătura între femeia din fotografii şi cea din faţa lor, cu părul răvăşit de vânt şi în haine bărbăteşti? Şi-a încheiat haina ponosită de lână a lui Miss Oliver până la gât, sperând să nu arate prea ciudat. De la magazin, a cumpărat cel mai modest costum de baie pe care l-a găsit, unul verde cu albastru şi anchior, care abia dacă îi ajungea până la genunchi. A cumpărat şi o cască asortată.

Spre deosebire de grotele separate de la Bellefort, bazinele de la Kamak erau accesibile deopotrivă bărbaţilor şi femeilor, într-un atrium aerisit, umed şi plin cu ferigi, aburul de la apa fierbinte şi respiraţia oamenilor împiedicând ceea ce ar fi trebuit să fie vizibil prin tavanul de sticlă. Chilton era deja în apă când Agatha a venit de la vestiar, cu un halat de baie gros dat de hotel. Aburul se

ridica în jurul lor în timp ce ea şi-a dezbrăcat halatul şi a intrat cu precauție în apa fierbinte, înfiorându-se de durere şi plăcere când a intrat cu totul în apă, zâmbindu-i din nou lui Chilton.

Inspectorul simțea că i s-a pus un nod în gât. Ca o gheară. Regreta că părăsise conacul. Afară, în lume, timpul se arăta trecător într-un fel pe care nu-l putea schimba nici cea mai arzătoare dorință.

— Agatha, a spus el.

Ea s-a uitat îngrijorată la ceilalți din apă, temându-se că îi auziseră numele şi aveau să facă legătura cu ştirile de dimineață. Dar singura persoană care părea să fi observat era o tânără cu privire blândă, care nu se sinchisise să-şi pună cască de baie, ci îşi strânsese tot părul negru în creştetul capului: Miss Cornelia Armstrong.

— Oh, bună ziua, a spus Miss Armstrong, mereu o prezență agreabilă. Presupun că sunteți doamna Chilton. Ați venit la soțul dumneavoastră?

Agatha a zâmbit. Pe Chilton l-a încântat nespus că ei părea să-i placă cum suna: doamna Chilton.

— Da, a răspuns Agatha. Mi-a spus că e o deplasare în interes de serviciu, dar mie mi s-a părut mai degrabă o vacanță. Aşa că mi-am zis să vin şi eu.

— Am crezut că v-ați săturat de apele astea termale, i-a spus Chilton lui Miss Armstrong.

— Oh, nu, deloc, domnule Chilton. Trebuie să încerci mereu lucruri noi şi să nu te dai învins. Iar când m-am gândit cum ar protesta mama la adresa acestor băi anume, nu m-am putut abține. Bărbați şi femei făcând baie laolaltă. Absolut scandalos, a zis Miss Armstrong, rostind ultimul cuvânt de parcă ar fi fost cel mai plăcut din lume. Sunt hotărâtă să mă simt bine în ciuda nefericitei poveşti a soților Marston, a declarat, apoi i s-a adresat din nou Agathei. V-a

spus soțul dumneavoastră? Despre tot ce s-a întâmplat în micul nostru hotel?

— Da. Groaznic de trist.

— Nici n-aveți idee. Sunt sigură că un bărbat nu ştie să povestească aşa cum trebuie. Povestea lor de iubire a fost ceva special. Toți acei ani în care au tânjit să fie împreună. Şi pe urmă, când în sfârşit au fost, când momentul mult dorit a venit, toți anii pe care îi mai aveau în față le-au fost răpiți. Pur şi simplu. Există o lecție în asta, nu credeți, doamnă Chilton? Nu-ți poți irosi timpul fiind nefericit.

— Foarte adevărat, a spus Agatha. Eu, una, prefer să-mi irosesc timpul fiind fericită.

Dacă aş reuşi s-o conving să se suie într-un tren, la prima oră a dimineții, ne-am putea irosi tot restul vieților noastre fiind fericiți, şi-a zis Chilton în sinea lui.

Pentru moment, ceea ce părea s-o facă fericită pe Cornelia Armstrong era să se arate întristată de sfârşitul prematur al cuplului Marston. S-a dus să se aşeze chiar lângă Agatha. Chilton se simțea recunoscător că nici unul dintre clienții hotelului nu era la curent cu informațiile despre otrava descoperită în cei doi soți Marston.

— Ştiți, i-a spus Miss Armstrong Agathei, că înainte să se mărite cu domnul Marston, doamna Marston a fost călugăriță?

— Nu mai spuneți!

Agatha s-a uitat la domnul Chilton, interesul devenind brusc din politicos, sincer.

— Chiar ea mi-a spus. M-a rugat să nu mai spun nimănui. Dar presupun că asta nu mai contează acum.

— Presupun că nu.

Chilton a luat atitudinea pe care o lua de obicei când cineva urma să dezvăluie ceva important, sperând ca accelerarea bătăilor inimii sale să nu fie detectată.

— A fost călugăriță, a spus Miss Armstrong, cu glasul năucit de romantismul poveştii. Iar domnul Marston, el a fost preot. Oh, e ca într-un roman, nu-i aşa? Amândoi chinuiți şi îndrăgostiți, toți anii aceia să muncească împreună până când nu au mai putut rezista. Au renunțat, pur şi simplu, la jurăminte şi au fugit, ca să poată fi împreună, a zis Miss Armstrong, apoi glasul i-a devenit şoptit. Ştiți, eu nici măcar nu sunt sigură că se căsătoriseră deja. Dar asta poate doar pentru că mi-ar fi plăcut să fie totul şi mai scandalos.

A râs, un ciripit delicat, care ar fi putut fi încântător, o demonstrație de fericire din partea unei tinere încântătoare, dacă nu ar fi sugerat o posibilă soartă osândită a alteia.

— Se întâmplă cumva să ştiți, a spus Chilton precaut, din ce ordin făcea parte?

— Dintr-un orfelinat, a zis Miss Armstrong, rostind cuvintele cu căldură, de parcă ar fi fost cea mai filantropică instituție pe care şi-o putea imagina. A fost o persoană atât de iubitoare doamna Marston, se vedea limpede ca lumina zilei. Sunt sigură că a avut o grijă exemplară de toți acei copii.

— Sunt sigur, a încuviințat domnul Chilton. A spus unde se afla acest orfelinat?

— Comitatul Cork, în Irlanda. Şi îmi amintesc şi numele oraşului. Atât de poetic.

Înainte ca Miss Armstrong să apuce să pronunțe cuvintele *Sunday's Corner,* Chilton s-a uitat la Agatha. Şi-a dat seama după chipul său că, în mintea ei, la fel ca şi în a lui, totul tocmai se lămurise.

Poate ați bănuit în acel moment, împreună cu Chilton şi Agatha: doamna Marston şi sora Mary Clare erau una şi aceeaşi persoană. Sau poate că v-ați dat seama de asta în urmă cu mai multe pagini. Eu nu m-am oprit acolo, în ziua

aceea din Sunday's Corner, când degetele mele au strâns-o de gât pe sora Mary Clare.

La bazine, universul se prelingea într-o umezeală caldă. Plafonul era trainic şi înalt, nu erau condiţii pentru claustrofobie când Chilton a făcut legătura, de care fusese sigur că exista, între cele două cazuri ale sale şi numitorul lor comun. Eu.

— Ciudat, a murmurat Agatha. Soacra mea se trage de undeva nu departe de Sunday's Corner.

— Oh, a făcut Miss Armstrong şi s-a întors spre Chilton. Mama dumneavoastră este irlandeză?

El a încuviinţat anemic din cap, iar ea i-a spus Agathei:

— Doamna Marston era o persoană atât de jovială. Nu-i aşa, domnule Chilton?

El a încuviinţat din nou din cap, la fel de mincinos. Doamna Marston avea exact acel gen de jovialitate în care el nu crezuse niciodată. Genul care ascundea ceva, poate lipsa unui lucru. Îşi dorea să-i fi putut comunica acest lucru cumva lui Miss Armstrong. Părea o lecţie importantă pentru o persoană tânără. Nu doar oamenii posaci trebuiau să te facă să fii precaut. Cei joviali puteau fi chiar mai periculoşi.

— Şi dumneavoastră, Miss Armstrong, unde vă veţi întoarce acasă după terminarea vacanţei? a întrebat Agatha.

— În Mundesley.

— Superb, a spus Agatha. Ce mult prefer marea, Miss Armstrong, în locul acestui ţinut rural. Chiar şi iarna. Nu-mi pasă ce izvoare termale are de oferit locul ăsta, sau cum încearcă să mă ademenească. Toate-s bune şi frumoase, dar nu există loc mai recreativ ca malul mării. Ştiţi că mama mea credea că apa sărată vindecă totul, de la coşuri la boli cardiace?

— Tatăl meu spune acelaşi lucru, a zis Miss Armstrong.

— Eu, una, prefer bălăceala în apa sărată şi rece.

Agatha părea însă să se simtă în largul ei, chiar împrospătată de apa fierbinte. S-a lăsat mai mult în jos, apa acoperindu-i urechile preț de o clipă, de parcă cineva ar fi putut încerca s-o contrazică, iar ea nu voia să audă.

De afară a năvălit un curent rece, suficient de puternic să se facă uşor frig înăuntru, tavanul de sticlă vibrând ca şi cum ar fi fost mai subțire decât dădea impresia. Cântecul de dragoste pentru mare al Agathei răsuna încântător în urechile lui Chilton. Chiar nespus de încântător.

Chilton şi Agatha s-au înfofolit din nou în hainele lor şi au ieşit afară, cu părul încă umed. Şuvițele au înghețat. Agatha a strivit câteva în palmă, ca să le audă crăpând.

— Ştii ce mi-ar plăcea să-mi imaginez? a spus ea îndreptându-se spre şosea.

Nici unul nu adusese vorba despre cele tocmai aflate, nu încă, avuseseră doar o înțelegere tacită. *Asta-i dragoste,* îşi spusese Chilton, *când două minți funcționează concertat.*

Agatha părea să ştie mai bine decât el că, la momentul acela, erau chestiuni mai importante la care să se gândească decât povestea lor de iubire.

— Îmi place să-mi imaginez că nu a fost doar Nan. Că fiecare femeie în parte de la Bellefort a avut o contribuție. Dacă te gândeşti la toate fetele care au trecut prin locul acela, şi prin altele la fel. Pare păcat ca doar una să se fi răzbunat, când atâtea altele merită asta.

Acesta era ultimul lucru la care Chilton s-ar fi aşteptat.

— Presupun că ar trebui să obțin o mărturisire de la Nan.

— Nici să nu te gândeşti.

— Dar, Agatha, vorbim de crimă aici, nu de un joc.

— Ceea ce unii numesc crimă, alții ar putea numi dreptate.

Chilton s-a oprit, dar Agatha a continuat să meargă cu paşi apăsați şi hotărâți. El şi-a băgat mâinile în buzunare –

ridicând mai întâi brațul beteag – şi s-a gândit la câți omorâse el în război. Trupurile pe care le simțise sub tălpi, când alerga prin zona neutră. Toate autorizate – de fapt, cerute – de lume. Poate că o femeie dispune de un alt fel de instrument de măsurare. Pentru momentul când ar putea fi acceptabil, sau chiar necesar, să comită o crimă.

AICI ODIHNEŞTE SORA MARY

La scurt timp după ce am evadat, Fiona a fost eliberată din mănăstire, pentru a fi angajată ca menajeră de o familie din Sunday's Corner. Participa conştiincioasă la slujbele părintelui Joseph de la biserica parohială. Scrisorile cu greşeli de ortografie pe care mi le trimitea debordau de o falsă bucurie, afirmând că nu putea fi mai fericită sau mai în siguranță şi că se ruga în fiecare zi pentru băiețelul ei. „Sper că nu a spus niciodată de unde vine", a scris ea. „Maicile au ştiut mereu ce-i mai bine pentru noi, nu-i aşa?"

După ce am citit acest rând, am rupt furioasă scrisoarea Fionei în sute de bucățele, care au tot apărut multe săptămâni după aceea când măturam prin cameră.

„Nu fi mânioasă pe Fiona", mi-a scris Bess. „Ea a fost crescută de maici. Dacă încrederea în ele o ajută să nu înnebunească, cine suntem noi să-i luăm asta?"

Dar nu m-am putut abține, m-am aşezat şi i-am scris Fionei cum băiețelul ei avea să-şi amintească pururea de ea, până în adâncul oaselor şi sângelui. Aşa stau lucrurile la oameni. „Un copilaş nu părăseşte niciodată cu totul pântecul mamei", am scris. „Urme ale fiului tău – celulele înseşi ce compun forma lui vie – dăinuie încă în interiorul tău."

Ea mi-a răspuns şi mi-a spus că trandafirii din anul acela erau mai frumoşi ca niciodată. Şi că se dusese la mănăstire

ca să cumpere lapte şi ridichi pentru casa unde servea, şi toate maicile păreau să se simtă minunat.

În Philadelphia, Bess încerca să fie fericită. Nu ar fi trebuit să fie prea dificil. Soțul ei era un bărbat bun, care o adora, şi îşi găsise o slujbă bună ca administrator de şantier naval. Locuiau într-o casă de şindrilă albă, dintr-un cartier frumos. Două dormitoare aşteptau să fie umplute cu copii: soțul ei dorea doi băieți, două fete. Dar când Bess intra în camerele acelea, nu le vedea fără copiii lor în viitor, fără familia pe care nu se putea convinge s-o întemeieze. Le vedea fără Ronan, care se mişcase şi lovise în pântecul ei, anunțându-şi sosirea pe lume, pentru ca apoi să iasă ca un ghemotoc rece, fără suflare.

„Mai ții minte ce frumos era?”, obişnuia să-şi întrebe soțul, noaptea târziu. El o strângea în brațe şi îi săruta părul, sperând ca într-o zi ea să poată găsi o cale pentru a trece peste toate astea.

— Dar nu pot merge mai departe, i-a mărturisit doctorului ei.

Era un bărbat chel, cu sprâncene şocant de negre şi o purtare plină de compasiune.

— Am rămas cu o asemenea frică.

— Sunteți perfect sănătoasă, i-a spus doctorul Levine. Nu aveți de ce să vă temeți. Sunteți tânără.

— Credeți că preotul a provocat-o? Moartea copilului?

Într-o vizită anterioară, ea îi povestise doctorului Levine prin ce trecuse, drept explicație pentru leziunile pe care acesta le descoperise când o consultase, îngrijorat că soțul ei le provocase.

El a ridicat privirea în tavan înainte să răspundă. Cumpănind. Vrând să-i dea un răspuns onest.

— Nu pot spune nimic cu certitudine, a răspuns el în cele din urmă. Dar cu siguranță nu a ajutat.

Ea a izbucnit în plâns, iar el a bătut-o pe umăr. Bess nu părăsise Irlanda incapabilă să accepte atingerea unui bărbat. Atingerea blândă a doctorului Levine o putea linişti. Se putea bucura de momentele intime când făcea dragoste cu soţul ei. Părintele Joseph nu-i răpise asta.

Dar nu a putut redobândi ceea ce credea din toată inima că el *chiar* îi răpise. Ieşea din casa ei confortabilă, cu o cană de cafea în mână (americancă în toată regula acum, gata cu ceaiul), ca să-i facă cu mâna soţului ei când pleca să prindă trenul către muncă. Când el nu se mai vedea, începeau să apară mamele de prin case, să se joace cu copiii lor în grădinile frumoase. Bess îl vedea atât de clar pe Ronan al ei. Indiferent ce vârstă ar fi avut. Într-un premergător. Mergând de-a buşilea după vreo pisică, prin grădină. Trăgând după el pe alee un camion de jucărie. Desenând cu cretă pe trotuar.

El ar trebui să fie aici. El ar trebui să fie aici, el ar trebui să fie aici, el ar trebui să fie aici.

„Vreau să-mi las vechea viaţă în urmă”, mi-a scris. „Vă trimit scrisori ţie, Fionei şi surorii mele, Kitty. În afară de asta, mă interesează ce am aici, aici şi acum.”

Chiar scriind aceste cuvinte, ştia că nu erau întru totul adevărate. Bess voia copii. Ar fi fost bucuroasă, fericită să umple camerele acelea de la etaj. Dar nu atât timp cât părintele Joseph respira pe acest pământ, şi Ronan nu. Ura din sufletul ei nu avea nici o legătură cu maternitatea. Şi doar un lucru pe lume o putea învinge.

Un asemenea lucru nu a părut vreodată cu putinţă. Până când a sosit o scrisoare de la Fiona, cu bârfe din Sunday’s Corner. Sora Mary Clare şi părintele Joseph se îndrăgostiseră şi renunţaseră la hainele preoţeşti.

„Ea a fost în sat, vorbăreaţă ca de obicei”, scria Fiona. „Mi-a spus că or să se căsătorească luna viitoare şi pe urmă or să plece în Yorkshire, în luna de miere, într-un loc numit

Hotel Bellefort. Mi-a spus că aş putea deja să-i spun doamna Marston, că aşa o s-o cheme curând.”

Bess şi-a putut imagina cu uşurinţă râsul vesel care a urmat. Trebuia ticluit numaidecât un plan. Dar ea ştia că avea să fie simplu de dus la îndeplinire, acum, că sora Mary Clare şi părintele Joseph aveau să se afle împreună, în Anglia. Şi găsind în mine un complice atât de dispus s-o ajute.

DISPARIŢIA

A CINCEA ZI

Miercuri, 8 decembrie 1926

Eu şi Bess ştiam foarte bine că Chilton asculta la uşă. Nu pentru că îl auziserăm – era mai silenţios decât un şoricel –, ci pentru că ne aşteptam să ne urmărească. Ştiuserăm că vom avea de înfruntat pericole, cu planurile noastre de a ucide doi oameni aparent nevinovaţi. Dar habar n-am avut că va trebui să ne luptăm şi cu soţia iubitului meu şi cu inspectorul care o căuta. Ca să nu mai vorbesc de Finbarr, venit să mă ia cu el.

— Donny a primit o telegramă, a spus Bess, atât de tare, că aproape m-a pufnit râsul de aşa o născocire. Trebuie să ne întrerupem vacanţa. Să ne întoarcem în State.

S-a aşezat pe pat lângă mine şi mi-a cuprins mâinile într-ale ei. Ne-am uitat una la cealaltă, cu ochii în lacrimi. Indiferent ce avea să urmeze, meritase riscul.

Otrăvurile le procurasem destul de uşor, deşi cianura de potasiu nu se prea cumpăra iarna, de vreme ce nu erau viespi. M-am dus la două magazine diferite din Londra, unul pentru cianura de potasiu, celălalt pentru stricnină, frumuseţea unui oraş aglomerat, unde nimeni nu şi-ar fi

amintit de mine sau nu s-ar fi gândit să facă legătura dintre substanțele respective şi vreo moarte suspectă din Yorkshire. Poate că Archie nu citise cărțile Agathei Christie, dar eu da. Ştiam că otrava era cea mai bună metodă pentru o crimă rapidă şi uşoară – uşor de realizat, greu de elucidat.

Sora Mary Clare, acum doamna Marston, a fost atât de falsă şi de nechibzuită în fiecare cuvânt şi în fiecare faptă. La Hotel Bellefort, se uita direct la mine, dar niciodată în ochii mei. Doar superficial. La fel şi cu Bess. Doamna Marston şi-a îndreptat privirea asupra amândurora şi ne-a vorbit despre ea însăşi. Exact ca la mănăstire, a zâmbit, a vorbit, şi-a pus mâinile dolofane pe umerii noştri, de parcă ne-ar fi plăcut. Dar când a reapărut în viețile noastre, nu ne-a recunoscut pe nici una dintre noi. Pentru ea, toate fetele erau la fel.

Hamlet, nu-i aşa, parcă a spus: „Se poate să zâmbească, şi să zâmbească iar, şi totuşi un mişel să fie”.

Pentru bărbatul care nu se obosise niciodată să zâmbească, cel puțin nu nouă – buruienile sălbatice –, nişte fete s-au evidențiat. Părintele Joseph a recunoscut-o pe Bess din clipa în care a văzut-o. În restaurantul hotelului, făcând ce trebuia făcut, Bess nu a avut pic de frică. Nici un strop. Doar o bucurie, urmărindu-i stânjeneala. Ştiind că o să fie mort înainte să apuce s-o avertizeze pe nevastă-sa de identitatea noastră.

Sora lui Bess, Kitty, şi soțul ei, Carmichael, pozând drept un cuplu nefericit de englezi, provocaseră diversiunea necesară – o ceartă zgomotoasă care a atras atenția tuturor celor prezenți. Bess reuşise să facă un pas în față şi să înfigă seringa în pulpa părintelui Joseph, pe urmă s-o ascundă în buzunarul rochiei, aproape înainte ca el să simtă înțepătura. Kitty – prefăcându-se infirmieră – se repezise la el nu ca să-l ajute, ci ca să se asigure că a murit.

Ea avea un al doilea ac pregătit într-un buzunar, pentru orice eventualitate, dar n-a fost cazul.

Bess nu a simțit chiar bucurie privindu-l pe bărbat murind. Nu era crudă. Fusese o misiune neplăcută, dar necesară. Lumea nu făcuse nicicum dreptate, aşa că ne-am făcut-o singure.

Kitty, fetița despre care îmi povestise Bess în Irlanda – frumuşica de doisprezece ani care visase să fie actriță crescuse şi se măritase cu un tânăr binecuvântat nu doar cu o avere moştenită, dar şi cu aspirații teatrale el însuşi. Cu ajutorul lui, Kitty a dat cea mai spectaculoasă reprezentație a carierei, chiar înainte ca aceasta să înceapă. Ea şi Carmichael au rămas la hotel după aceea, continuând teatrul, astfel încât nimeni să nu suspecteze că cearta lor avea legătură cu criza domnului Marston.

În camera mea de la Bellefort, cu urechea lui Chilton lipită de uşă, am spus, de asemenea foarte tare:

— Chiar sper că totul e în regulă.

— Da, a răspuns Bess. Totul este perfect. *Perfect.* Apoi, cu o voce şoptită care nu putea fi auzită oricât de aproape ar fi fost Chilton: Kitty şi Carmichael vor rămâne, şi au achitat şi camera ta până la sfârşitul săptămânii viitoare. Dar noi plecăm. Ne întoarcem în America. Ar trebui să vii şi tu cu noi.

Eu am clătinat din cap vehement.

— Rămâi în Anglia, dacă trebuie. Dar întoarce-te la Londra. Pleacă de aici cât poți de repede.

— Asta m-ar face doar să par vinovată, nu crezi?

Dar eu nu mă gândeam că aş fi părut vinovată. Eu mă gândeam la brațele lui Finbarr, la o aruncătură de băț de mine. Foarte curând, trebuia să înfrunt viața fără el. Dar nu puteam s-o fac încă. Mai aveam nevoie de încă puțin timp. Chiar dacă asta sporea riscul de a fi prinsă.

Am îmbrăţişat-o pe Bess, fiecare cu mâinile încleştate de hainele celeilalte, cu faţa îngropată în gâtul celeilalte. Săvârşiserăm lucrul pentru care veniserăm aici. Acum, lumea avea să-şi urmeze cursul pe care trebuia să-l urmeze. După îndepărtarea părintelui Joseph de pe lumea asta, Bess îşi putea trăi viaţa mai departe. Nu ştia că pleca din Anglia deja gravidă cu o fetiţă care avea să se nască – sănătoasă tun – în luna septembrie.

Iar eu mă ocupasem de sora Mary Clare. Venind cu o ceaşcă de ceai aburind la uşa ei şi ciocănind uşurel.

— Oh, scumpa mea, a spus fosta călugăriţă, când am intrat în camera ei. Ce frumos din partea ta să mă vizitezi! Mă tem că n-am să închid un ochi toată noaptea. Deloc.

Avea faţa tumefiată şi iritată. Şi-a acoperit-o cu palmele şi a mai plâns puţin.

M-am dus la ea şi m-am aşezat pe pat, punându-i ceaşca în mâini.

— Beţi asta, am spus cu cea mai grijulie voce cu putinţă. Am pus şi un pic de brandy în el.

Eram în capot, cu părul despletit. Al ei era băgat tot într-o scufie de noapte. I se mai vedea încă strălucirea cremei pe faţă, respectase ritualul obişnuit de îngrijire, imaginându-şi ziua de mâine, în ciuda suferinţei ei.

— Oh, eşti o scumpă. Doctorul acela mi-a dat un somnifer, dar sunt cu nervii la pământ, a zis, luând ceaşca şi sorbind din ea.

Dragostea englezilor pentru ceai, ca panaceu pentru relele vieţii, ne înlesneşte otrăvirea.

— Nici nu ştiu unde am să fiu mâine. Aveam un plan, domnul Marston şi cu mine, cu privire la următoarea noastră destinaţie. Manchester, unde am locuit în copilărie, înainte să fiu trimisă în Irlanda.

Vorbea ca pentru ea, fără să-şi dea seama că eu mai auzisem povestea asta.

— Dar familia mea nu mai este acolo. Cum s-o fac fără domnul Marston? Eu nu am fost niciodată singură. Am fost cândva călugăriță, dacă vă vine să credeți.

— Oh, dar vă cred, doamnă Marston. Vă cred.

Plângea, mai lua o gură de ceai, iar plângea, iar mai lua o gură de ceai. Eu am rămas aşezată lângă ea, bătând-o uşor pe genunchi. Trecuseră doar şapte ani, şi nu ani care îmbătrânesc în mod deosebit un om. La douăzeci şi şapte de ani, eu arătam la fel de acceptabil ca la douăzeci. Ea mă văzuse zilnic timp de luni întregi. Fusese cu mine când Genevieve a râs pentru prima oară. A fost ultima persoană pe care am văzut-o vreodată ținându-mi copilul în brațe. Am fixat-o mult cu privirea, provocând-o să facă la fel. Fantomele care trebuie s-o fi bântuit dispăruseră, nepăsătoare.

— Eşti o scumpă, a spus ea şi mi-a întins ceaşca goală.

Eu am pus-o pe noptieră. Ulterior, am avut grijă s-o şterg bine de amprente şi urme de otravă. Sora Mary Clare s-a lăsat pe spate. A întins brațul şi m-a prins de mână.

— Rămâi cu mine, da? Până adorm.

— Desigur.

Pleoapele i-au fluturat şi a închis ochii. Dacă aşteptam, otrava avea s-o omoare. Dar spre deosebire de Bess, eu voiam ca prada să moară de mâinile mele. Medicul legist urma să găsească stricnina. Dar eu o voiam moartă înainte ca otrava să-şi facă efectul. Am fredonat câteva măsuri din acelaşi cântec obsedant, atât de drag ei, dar nici măcar asta nu a făcut-o să-şi dea seama. A zâmbit vag şi a spus – foarte încet, cu ochii încă închişi:

— Oh, ce-mi place cântecul ăsta!

Au mai trecut câteva clipe. Pendula de jos a bătut, dar nu am numărat de câte ori. Am ridicat o pernă, fără să am vreo

îndoială că sprijinise capul părintelui Joseph cu o noapte în urmă. Pe urmă am atins-o uşor pe soră, ca să mă asigur că nu adormise. A întredeschis ochii. Eu am zâmbit, dorindu-mi din suflet ca ea să vadă dragoste şi blândețe pe chipul meu. A reuşit să-mi răspundă cu un zâmbet slab, recunoscător. Şi-atunci, perna a coborât.

Am riscat, la mijlocul acțiunii, şi am ridicat perna pentru o fracțiune de secundă. Sora Mary Clare m-a recompensat cu a doua expresie sinceră din viața ei: frică, şoc şi agonie. I-aş fi putut spune cine eram, chiar în clipa aceea. Dar mi-a plăcut să adaug confuzie la cumplitele emoții care o copleşeau. Aşa că am lipit din nou perna de fața ei. Am ținut-o apăsată. Până când femeia a încetat să se mai zbată. Până când a încetat să mai facă rău. Până când corpul ei a devenit neclintit şi respirația i s-a oprit. Când am ridicat perna, pe chipul ei nu se mai citeau nici falsa jovialitate, nici falsa blândețe. Buzele ei nu mai rosteau promisiuni deşarte. Tot ce-i mai rămăsese erau ochii, acum sticloşi, deschişi, dar fără să vadă. Gura căscată, încremenită în încercarea zadarnică de a găsi aer.

Ani de zile fusesem purtată în direcții în care nu am vrut să merg. Făcusem greşeli, acționând întâmplător sau sub impulsul momentului. În sfârşit, în clipa aceasta, eu eram autoarea poveştii mele. Nu cred că universul mi-a purtat pică, pentru că am fost răsplătită cu zilele petrecute la Conacul Intemporal.

Vai, cum s-a metamorfozat aerul atunci când sora Mary Clare a rămas moartă în fața mea! Particulele care fuseseră încărcate au devenit inerte. Furia din mine s-a domolit. O furtună violentă a luat sfârşit.

Dorința de-a ucide. Nu m-a părăsit niciodată până nu mi-am îndeplinit misiunea.

DISPARIȚIA

A OPTA ZI

Sâmbătă, 11 decembrie 1926

Finbarr era jos, ațâța focul din bucătărie, când Chilton și Agatha s-au întors la Conacul Intemporal. Pe masă erau sticle de vin – se servise din colecția din pivniță –, alături de o tavă cu trei pâini proaspete, tot felul de cârnați, o roată de cașcaval și conserve cu compot de piersici.

— Ai spus că te-ai săturat de limbă, i-a spus el Agathei. Așa că am fost într-o mică expediție de cercetare.

— Ești adorabil, a spus ea.

Chilton s-a încruntat vag, privind când la unul, când la celălalt. Agatha s-a așezat, simțind că presiunea acestor zile dispăruse, dispăruse de-a binelea de data asta, dar neîntrezărind încă ce formă avea să capete viitorul. Chilton a tras un scaun și s-a așezat lângă ea. Cu voce calmă, i-a spus lui Finbarr ce puseseră cap la cap. Adevărata identitate a cuplului Marston și implicarea mea în asasinarea lor.

Finbarr a ascultat, cu chipul încremenit, impenetrabil.

— Bine, a spus, după ce Chilton a terminat.

— Bine? a repetat Chilton. Zău așa, omule. Doar nu vorbești serios.

— Ba vorbesc foarte serios.

Agatha a turnat vin într-o ceașcă de ceai. Părea seara ideală să facă o excepție de la abstinența ei. I-a trecut prin minte că ar fi trebuit să fie bucuroasă la gândul că aveam să ajung la închisoare, ceea ce nu numai că mă scotea din ecuație, dar era și o pedeapsă pentru durerea pe care i-o provocasem. Dar nici înainte de evadarea noastră, întâmplător reciprocă, așa ceva nu ar fi bucurat-o. Nu era genul acesta de persoană și nici nu avea să fie vreodată.

Poate că era capabilă să-şi imagineze planurile de răzbunare ale altora şi înverşunarea ce-i mâna. Putea chiar să o înțeleagă pe a mea. Dar nu ar fi fost niciodată în stare ea însăşi de aşa ceva. Îmi era superioară în această privință. Sau poate doar mai norocoasă.

— Şi acum, ce urmează? a întrebat Finbarr.

— Mă tem că va trebui să anunț poliția din Yorkshire cu privire la cele aflate, a spus Chilton. Să explic cine erau soții Marston. Şi de ce anume se fac vinovate Nan şi prietena ei. Mă tem că mai departe va fi treaba anchetatorilor.

— Nu azi, a spus Finbarr.

Agatha a auzit hârşâitul iperitei în glasul lui, mai grav ca de obicei.

— Da, a întărit ea. Nu azi.

— Dar, Agatha, a protestat Chilton, întorcându-se spre ea, ca şi cum astfel Finbarr nu l-ar fi putut auzi. Asta-i va da timpul necesar ca să fugă cu ea.

— Şi ar fi chiar atât de rău? a întrebat Agatha. Uneori, o fugă este exact ceea ce trebuie.

Chilton a privit şovăitor. La câte din îndatoririle lui mai trebuia să renunțe înainte să se termine toată povestea aceea? Dacă Agatha voia ca Nan să fugă doar ca să aibă drum liber să se întoarcă la soțul ei? Deşi cu siguranță că arestarea mea ar fi dus la acelaşi rezultat. Archie nu mi-ar fi rămas alături într-un proces pentru crimă. Poate că nu ar fi rămas cu mine nici dacă m-ar fi auzit vorbind cu accentul acela tipic clasei muncitoare, de care avusesem atâta grijă să mă dezbar.

— Încă o zi, a spus Agatha blând, fermecător de conştientă de puterea romantică pe care o avea asupra lui Chilton. Poate două.

Încă o zi nedescoperită. Poate două. Încă o zi în afara timpului şi a repercusiunilor. Încă o zi de renunțare la bună-cuviință şi responsabilități. Încă o zi ca şi cum mama

ei nu ar fi murit, iar soțul ei nu ar fi părăsit-o – de fapt, ca şi cum ei doi împreună nu ar fi existat niciodată, iar ea nu ar fi simțit nici bucurie, nici durere. De ce nu încă două zile? De ce nu o mie?

— Încă o zi, a repetat Agatha. Doar una. Vom decide mâine. Vom face un plan?

Forma interogativă era o lovitură de geniu. Sugerând că avea să existe o dezbatere.

— Veniți cu mine, a spus Finbarr, ca şi cum ar fi ajuns la o înțelegere.

A luat tava şi a ieşit din bucătărie, făcându-i semn lui Chilton să ia el vinul, cu o mişcare din cap aproape insesizabilă.

Sus, camera cea mare era aproape golită de mobilă, în afară de o canapea acoperită cu un strat de praf şi o grămadă de perne mari aruncate pe podea (ca şi cum noi nu am fi fost primii intruşi pe care îi văzuse Conacul Intemporal, şi altcineva îşi petrecuse timpul aici, descurcându-se cu ce găsise pe acolo). Pe podea, lângă canapea, se afla un pick-up Victrola – din gama gramofoanelor, demodat chiar şi pentru acele vremuri, cu o pâlnie mare din lemn de mahon.

— L-am găsit în cămara majordomului, a spus Finbarr.

L-a întors şi a pus acul pe discul din el, iar în încăperea cavernoasă s-a revărsat deodată, hârşâit, muzica unei orchestre de jazz.

Ca să mă alătur petrecerii, nu trebuia decât să mă iau după muzică. Finbarr se aşezase pe podea, sprijinindu-se de una dintre pernele mari, cu un pahar cu vin în mână. Chilton şi Agatha dansau, ea cu chipul radiind de la lumina focului şi ziua petrecută la băi, arătând la fel de frumoasă în pantaloni şi cardigan precum arătase mereu în orice rochie, în orice sală de bal.

Trei chipuri s-au întors către mine, drăgăstoase, netrădând informația devastatoare. Mâine. Totul putea fi lăsat pe mâine. Deocamdată, îngăduiam dispariției noastre să mai dureze o zi. Să se prelungească până târziu în noapte, până la ivirea zorilor. Un lucru pe care îl învățaserăm cu toții de când descoperiserăm acel loc: nu exista nimic pe lume care să nu poată aştepta.

— Oh, Nan, a spus Agatha, când Chilton a lăsat-o pe spate, cu capul în jos, adresându-mi-se pe un ton vesel, de parcă aş fi fost cea mai bună prietenă a ei din întreaga lume. Haide, vino aici să bei nişte vin şi să mănânci nişte brânză, şi să dansezi. Căci cine ştie ce-o să ne aducă ziua de mâine?

În mod remarcabil, nu am perceput aceste vorbe ca pe un semn prevestitor. În urechile mele, au sunat ca o invitație. Dacă aş fi fost alt fel de persoană, crescută în alte timpuri, în altă țară, i-aş fi putut spune că o iubeam. Şi ea s-ar fi putut să-mi răspundă la fel. Dar aşa, ne-am zâmbit reciproc. Nu rivale, ci compatrioate. Un necaz împărtăşit poate genera o căldură neaşteptată, chiar dacă scoate la lumină toate felurile în care lumea noastră este năruită.

DISPARIȚIA

A NOUA ŞI A ZECEA ZI

Duminică, 12 decembrie, şi luni, 13 decembrie 1926

Maşinăria lumii se pusese deja în mişcare, pentru ca noi să nu rămânem ascunse. Bibliotecara din Harrogate, domnişoara Barnard, lua ziarele cu tot mai multă însuflețire, privind atentă fiecare nouă fotografie şi gândind că ştia – ştia fără tăgadă – că femeia pe care o văzuse era autoarea de romane polițiste dispărută. Până la urmă, a

sunat la secția de poliție din Leeds. Polițistul care a răspuns, remarcând tonul de certitudine emoționată din vocea ei, i-a înlăturat categoric îngrijorarea. Şi totuşi. O sămânță fusese sădită.

La Conacul Intemporal însă, totul era frumos.

În noaptea aceea, am rămas treji până în zori, cu discurile cântând, vinul curgând şi toți patru făcând piruete, râzând şi dansând. Agatha se simțea din nou tânără. Tânără cu adevărat – era din nou fata care descălecase când îi zburaseră meşele în vânt, ca să le culeagă râzând în hohote. Toate petrecerile la care luase parte în tinerețe, sărind de la una la alta – uneori de nevoie, pentru că rămăsese fără bani şi Ashfield era închiriat. Fără societate, Agatha nu ar fi avut unde să se ducă. Dar din postura de oaspete, totul era sub control, totul era strălucitor şi vesel şi distractiv. Dar niciodată aşa de distractiv ca acum. Nimeni, niciodată, nu fusese ca Finbarr. Nici ca Chilton, desigur, cu mâna pe talia ei, mângâind-o după placul inimii. Un straniu şi superb ecou al fostei sale vieți, dar cu cei mai neobişnuiți, mai improbabili oameni, şi fără nici un fel de reguli.

Ce ar spune mama ei? Ce senzație de libertate să simtă acea întrebare destrămându-se în aer, fără răspuns, neînsemnată! Cum plana cândva deasupra ei la fiece mişcare. Cât de precaută fusese, chiar şi în tinerețe. Niciodată prea mult alcool, iar în general deloc. Nu spune asta. Nu spune aialaltă. Nu te duce sus, într-un dormitor, cu un bărbat care nu ți-e soț, să faceți ce v-o trece prin cap. Acum mama ei nu mai era, dar viața îşi urma cursul, în feluri noi. Mai umane. Asta era ideea. Să fii sensibil şi uman. Chiar dacă în clipa aceea părea că nu mai era deosebit de sensibilă. Poate pentru prima oară în viața ei – şi numai pentru acest scurt interval de timp –, Agatha era stăpâna propriei virtuți şi, prin urmare, a propriei sorți.

După ce ea şi Chilton au dispărut sus, eu şi Finbarr am rămas jos, dansând încă puțin. Aşa că am uitat să mă întorc la Hotel Bellefort, camera mea de acolo rămânând iar goală. Kitty şi Carmichael probabil că plecaseră deja. Şiretlicul nefericirii lor durase deja destul pentru a-i păcăli pe toți. Nimeni nu s-ar fi uitat vreodată înapoi ca să-l recunoască drept o diversiune. Nu s-au întors în Irlanda, ci au pornit spre America, pentru o escală în Philadelphia, la Lizzie şi Donny, apoi către New York, ambii fiind făcuți pentru scenă. Înainte să plece, au avut grijă să-mi achite cazarea pentru alte câteva zile. Doamna Leech nu i-ar fi dat niciodată de gol că erau binefăcătorii mei. Şi nu ar fi trimis pe nimeni după mine, cel puțin nu încă. Ea ştia despre Finbarr. Tineri amorezi. Aprobase din cap cu un zâmbet tainic, amintindu-şi de vremurile când povestea ei de iubire păruse de asemenea imposibilă.

Se luminase deja de mult de ziuă când ne-am dus şi noi la culcare. Cu mințile aburite de vin şi aiurite de iubire. Nimeni nu a ajuns, în ziua aceea, să mă acuze de crimă.

Luni dimineața, în Sunningdale, Teddy s-a trezit, îngrozită să-l găsească pe tatăl ei adormit lângă ea, peste cuverturi, îmbrăcat încă la costum şi chiar încălțat, cu gura deschisă şi un firicel de salivă prelingându-i-se pe pernă. A sărit ca arsă din pat, a luat-o pe Touchstone şi a strâns-o în brațe.

— Domnule colonel Christie! a exclamat ea, considerând că nu i se putea adresa decât în cel mai oficial mod cu putință.

Archie a tresărit din somn şi şi-a coborât picioarele pe podea.

— Vai de mine. Cred că am adormit.

— Într-adevăr.

Chipul fetiței părea negru de supărare.

Archie şi-a dus o mână la frunte, dând la o parte cârlionţii răzleţi, reflectaţi în privirea perplexă a lui Teddy. Nu avea de unde să ştie că nu fusese niciodată mai frumos, cu toată acea vulnerabilitate haotică. Nu avea nici un interes să fie vulnerabil. În ultimele zece zile, devenise tot ceea ce detesta mai mult – melancolic, becisnic, ineficient.

— Vreau doar să fiu fericit, i-a spus el lui Teddy, lăsând să-i cadă capul şi detestând sunetul jalnic al propriei voci.

Pentru că era un copil bun, Teddy l-a mângâiat pe creştetul capului.

— Şi vei fi, i-a promis ea.

Asemenea domnişoarei Barnard, femeia care muncea la magazinul de suvenire de la Kamak se gândise şi ea la Agatha Christie. Dar a aşteptat până luni ca să spună ceva, duminica nefiind un moment potrivit pentru a provoca agitaţie.

— Am văzut-o cu ochii mei pe scriitoarea aceea dispărută, a anunţat domnişoara Harley, la secţia de poliţie din Leeds. Era o femeie de vârstă mijlocie, fără noroc în dragoste, mereu lăcrimând la amintirea bărbatului care ar fi trebuit s-o ceară în căsătorie înainte să plece în Războiul Burilor[16], fără să mai audă vreodată ceva de el.

Tânărul de la recepţie l-a chemat pe Lippincott.

— Sunteţi absolut sigură? a întrebat Lippincott, evaluând-o pe domnişoara Harley fără vreun avantaj anume. Eu am un angajat pe teren care-mi raportează zilnic despre caz.

---

[16] O succesiune de două conflicte armate desfăşurate între decembrie 1880 şi mai 1902 între Imperiul Britanic şi populaţia bură din sudul Africii, constituită din urmaşii coloniştilor europeni, conflicte care au dus la dispariţia a două republici independente sud-africane recent fondate: Republica Sud-Africană şi Statul Liber Orange.

De fapt, şi-a dat el seama în clipa aceea, nu mai primise veşti de la Chilton de câteva zile.

— El spune că n-a văzut nici urmă de ea.

— Ei bine, eu da, a zis domnişoara Harley, iar mărgelele de la gât îi tremurau de indignare. A fost în magazinul de suvenire al hotelului, s-a uitat în ochii mei, arăta exact ca-n poză. Şi-a cumpărat un costum de baie şi o carte poştală ilustrată. Am crezut că mi s-o fi părut mie, dar am mai văzut o poză cu ea în ziarele de azi, şi ea e. Ştiu precis că ea e.

Asta primeşti dacă nu iei tu însuţi hăţurile în mâini, şi-a spus Lippincott. S-a dus ţintă la bibliotecă, s-o interogheze pe domnişoara Barnard.

— Oh, sunt aproape sigură că ea era, a spus domnişoara Barnard, recunoscătoare că, în sfârşit, o asculta cineva. A pălit toată când i-am atras atenţia asupra asemănării. De parcă poţi spune că cineva seamănă cu el însuşi? a zis domnişoara Barnard cu un râset, apoi a tăcut brusc, când a văzut că Lippincott nu era deloc amuzat. A împrumutat şi nişte cărţi. Mai ales poliţiste.

— Ce nume şi-a dat?

— Doamna O'Dea. A zis că stă la Bellefort Hotel and Spa.

— La Bellefort!

Gândul că Agatha Christie se aflase chiar sub nasul lui Chilton în tot acest timp – ca să nu mai vorbim de întreaga familie a lui Lippincott – era mai mult decât putea îndura orice om. Oricât de mult ar fi ţinut la Chilton, Lippincott a ieşit precipitat din bibliotecă, cu mâinile tremurându-i, gata să facă orice ar fi fost necesar.

În seara aceea, telefonul a sunat la Styles. Menajera Anna l-a găsit pe Archie la masa din sufragerie, cu mâncarea din faţa lui neatinsă şi cu un pahar de scotch într-o mână.

Privea în gol pe fereastră. Întunecată acum, reflectând doar propria-i imagine tristă.

— Domnule colonel Christie. E un polițist la telefon. Zice că sună din Leeds.

DISPARIȚIA

ULTIMA NOASTRĂ NOAPTE

Luni, 13 decembrie 1926

De-a lungul anilor, după timpul petrecut în Yorkshire, am reuşit să mă întâlnesc cu Agatha o dată sau de două ori, când drumurile ni s-au intersectat – accidental, la Londra, sau la vreo reuniune de familie. Înmormântarea mamei lui Archie, de exemplu. Nunta lui Teddy. Momente în care reunirea familiilor trecute şi prezente nu putea fi evitată.

Am convenit amândouă, deşi petrecuserăm mai puțin de o săptămână în Conacul Intemporal, în plină iarnă – ramuri desfrunzite şi ferestre aburite –, să ne amintim de acea casă în fiecare anotimp. Puteam vedea mărețele coroane ale arborilor, verzi, încărcate de frunze, arcuindu-se peste alee. Pajiştea pe care am jucat tenis, moale după o ploaie recentă, astfel încât picioarele ni se afundau în pământ în timp ce jucam. Păsări făcând zarvă mare când ne trezeam, soarele răsărind prea devreme şi revărsându-se printre perdele. Câmpurile care se întindeau în spatele casei, tapetate cu dalii, lăcrămioare şi primule. Ne-o amintim pe Teddy alergând printre flori, culegându-le pe cele mai colorate, cu tivul rochiței pătat de noroi şi iarbă, deşi, în realitate, ea nu a fost niciodată acolo.

— Să-i spui amnezie nu mi se pare niciodată a fi chiar o minciună, mi-a spus ea odată. Pentru că totul continuă să

pară un vis minunat. Dintr-acelea pe care le țeşi ca să înlocuiască un coşmar.

— Ar trebui să dispărem cândva împreună, i-am propus eu cel puțin o dată. Ar trebui să ne întoarcem.

Agatha a recunoscut că se gândise să-l găsească pe proprietar şi să cumpere casa. Dar nu a făcut-o niciodată, şi nici una dintre noi nu s-a mai întors acolo, nici împreună, nici separat. Casa a continuat să existe doar ca un loc pe care l-am vizitat în conversații şi în amintire, la fel de invizibilă pentru lumea din exterior cum fuseserăm şi noi, când locuiserăm acolo, ascunse.

În unele nopți, am un vis minunat, cu mine la o petrecere. Conacul nu este prăfuit şi nici golit de mobile, ci curat lună şi complet mobilat. Genevieve, şi micuța mea Rosie, şi copiii surorii mele Louisa, şi chiar copilaşul lui Colleen, stau cu toții pe palier la etaj şi se uită în jos printre stâlpii balustradei, mult după ora la care ar fi trebuit să fie în pat. Finbarr este acolo, şi Chilton, şi părinții mei. Fiona şi fiul ei, cu semnul din naştere abia vizibil acum. Bess şi Donny şi Ronan – plus cele trei fetițe pe care le-au mai avut împreună. Toate trei surorile mele. Familia Mahoney, unchiul Jack şi tuşa Rosie. Seamus, devenit bărbat, râzând ca şi cum nu ar fi fost bolnav nici o clipă în viața lui. Alby, cu blana lui lucioasă, în alb-negru, un gentilom perfect, exact lângă Finbarr. Lumini strălucitoare şi tăvi purtând cupe pline cu şampanie şi cea mai veselă muzică – fără hârşâitul unui pick-up vechi, ci o orchestră în carne şi oase. Este cel mai fericit moment din lume. Este împlinirea tuturor dorințelor pe care le-am avut vreodată.

*

Am dormit toți patru aproape toată ziua, înainte să ne strângem din nou în camera cea mare, cu mâncare şi vin, în

fața focului ce trosnea în vatră. Epuizaserăm proviziile de alimente proaspete, iar Finbarr nu mai ieşise, aşa că ne-am întors la conservele de limbă şi sardine, aşezate pe o față de masă mare, din in, îngălbenită pe margini.

După ce s-a turnat vinul în pahare, Finbarr mi-a spus:

— E timpul să nu ne mai ascundem, Nan. Ei cred că ai comis o crimă.

Oamenii pot părea deosebit de frumoşi în lumina focului. Agatha şedea turceşte, arătând ca o exploratoare, în hainele ei bărbăteşti, cu părul revărsându-i-se strălucitor şi cu obrajii trandafirii. Chilton părea mai tânăr decât presupuneam eu că arătase de ani buni, cum stătea aşa, întins pe o parte, absolut nonşalant. Finbarr a întins brațul şi m-a luat de mână. Eu l-am sărutat pe obraz.

— Chiar aşa.

Atât am spus.

Agatha mi-a întins o farfurie, dar eu am refuzat-o, nu mi-era deloc foame.

— Vreți să auziți o poveste, am spus eu, despre o vreme când aş fi putut comite o crimă?

Era o noapte numai bună pentru poveşti cu fantome. Afară bătea vântul. Nimic altceva decât lumina focului. Noi patru, laolaltă şi în siguranță şi straniu de fericiți. Le-am povestit despre evadarea mea din mănăstire şi despre mâinile mele încleştate la gâtul surorii Mary Clare.

— Iar aceea era doamna Marston, a spus Chilton.

Eu nu am încuviințat, ci le-am spus încă o poveste cu fantome, despre un preot şi o fată gravidă. Drugii de fier, plus legile Domnului şi ale omului, ne-au ținut închise pe toate între zidurile de piatră ale unei mănăstiri. Preotul avea mână liberă să facă ce poftea. În interiorul mănăstirii, se găsea iertare pentru păcatele lui, dar nu şi pentru cele ale fetelor pe care le abuza.

Nu am dat toate detaliile poveştii. Nu am spus nimic despre Kitty şi Carmichael (Chilton, din câte s-a văzut, nu era vreun Hercule Poirot – uitase complet că îi auzise vorbind între ei cu accent irlandez), nici despre adevăratul nume al lui Bess, nici unde locuia aceasta.

— Nu am comis nici o crimă, am spus. Doar mi-am făcut singură dreptate.

De sus s-a auzit o uşă scârțâind în balamale, deschisă de vânt. Agatha şi-a îndreptat privirea spre tavan, atentă la orice ar fi putut indica descoperirea ei. Eu nu voiam să se gândească la asta. Voiam să conştientizeze şi să admită. Când acceptase acel copil în casa ei, acceptase ceva furat.

— Spune adevărul, i-am zis eu.

— Da, a insistat Finbarr. Spune-i. Pune capăt acestei poveşti, o dată pentru totdeauna.

Bucuria dispăruse din cameră.

— Am crezut că eşti absolut sigură. Că sunteți, amândoi.

— Dar chiar sunt, am spus eu. Dar vreau să te aud pe tine spunând-o. Eu am mărturisit. Acum e rândul tău.

— Foarte bine, atunci. Totul este adevărat.

Finbarr s-a ridicat în picioare. Şi-a suflecat mânecile, pregătindu-se parcă s-o lovească. Chilton s-a încordat şi s-a ridicat şi el, gata să sară între ei.

— Care? a spus Finbarr. Care parte este adevărată?

— Partea lui Nan.

— Nu-i adevărat, a spus Finbarr. Ştii bine că nu.

— Îmi pare rău, Finbarr. Dar asta am eu de spus. Nan are dreptate. Nu am putut face singură un copil, aşa că Archie mi-a făcut rost de unul. Şi nu am ştiut, nu m-am gândit. Nu mi-a fost cunoscută cruzimea faptei. Îmi pare rău.

— Nan, a spus Finbarr. N-o asculta. Mie mi-a spus tot timpul exact opusul. Nu ştiu de ce îşi schimbă povestea acum.

A căzut în genunchi şi i-a strâns mâinile Agathei între-ale lui. A privit-o cu ochii lui fascinanți, convingători. Convingători din motivul just. Nu pentru că urzea vreun plan sau avea vreun motiv ascuns. Ci pentru că era sincer până în măduva oaselor, în fiecare cuvânt rostit.

— Îmi pare rău, Finbarr, a spus Agatha. Sincer.

I-a dat drumul şi s-a ridicat în picioare.

— Nu ştiu de ce faci asta. N-am să înțeleg niciodată.

Dar eu ştiam. S-au uitat toți la mine. Poate că şi eu eram frumoasă în lumina focului.

Se poate ca Agatha să fi admis că Teddy era a mea pentru că nu-l mai dorea pe Archie şi ştia că declarația ei avea să mă facă să mă întorc la el. Sau poate pentru că ştia că asta era inevitabil, căsnicia ei se sfârşise, iar acum se asigurase că, indiferent ce ar fi urmat, eu voi avea mereu grijă de fiica ei ca şi cum ar fi fost a mea. Poate că se simțea groaznic pentru toate prin câte trecusem şi a vrut să mă facă să cred că Teddy era a mea pentru că eu îmi pierdusem pe vecie adevăratul copil, iar cu această minciună, ea mi-l putea aduce înapoi, chiar dacă numai printr-o amăgire.

Sau poate că răspunsul era mai simplu. Briciul lui Occam. Poate mi-a spus că Teddy era Genevieve numai şi numai dintr-un singur motiv:

Pentru că era adevărat.

*

Sus, Finbarr s-a aşezat pe pat. Eu am rămas în picioare în fața lui, cu genunchii între ai lui. El mi-a dat o şuviță de păr după ureche.

— Mai ții minte când aveai părul lung?

El nu-l văzuse niciodată tuns mai scurt de-atât, până deasupra urechilor.

— Țin minte tot.

— Îți vei aminti de asta?
— Mereu.
În lipsa focului, în cameră ar fi fost complet beznă. Dar aşa, chipurile noastre erau destul de nedesluşite ca să arate ca în prima noastră vară – deschise către viitor şi neîntinate de el. Puteam, aproape, să mă prefac că nu ştiam: noi doi nu aveam să mai fim niciodată împreună aşa.
Camera strălucea de căldura focului. Fumul din hornurile conacului ar fi trebuit să ne dea de gol – patru proscrişi în mrejele dragostei. Flăcările se oglindeau, scăpărătoare, în ferestre. Îndeosebi această noapte: când îmi imaginez Conacul Intemporal, mi-l imaginez de afară, cu fiecare fereastră duduind şi strălucind, ca într-un loc bântuit.

DISPARIȚIA

ZIUA DESCOPERIRII

Marți, 14 decembrie 1926

M-am trezit cu mult înainte de ivirea zorilor şi am mai pus lemne pe foc. Proprietarii casei se puteau întoarce în orice clipă, de pe unde o fi fost reşedința lor principală, sau poate noii proprietari, dacă era o perioadă de tranziție. Sau, şi mai probabil, servitorii, trimişi înainte pentru pregătiri. Oricine ar fi intrat mai întâi pe uşă ar fi găsit destule indicii că fuseserăm acolo. Cenuşă lăsată în şeminee. Conserve lipsă. Sticle goale puse înapoi la locurile lor, în rastelele din pivniță. Şi, poate, rămăşițe de fericire infiltrate în ziduri, învălătucite precum acarienii.
Am sărutat capul adormit al lui Finbarr şi m-am strecurat afară din cameră, pornind pe drumurile de țară în negura dimineții, fără a mă teme de nimic: nici de câinii care lătrau în curțile lor, nici de aerul geros, nici măcar de silueta unui

bărbat, care a trecut pe lângă mine ca o umbră, ridicând pălăria. Însă oricât de frumoasă s-ar fi dovedit a fi cealaltă lume, intenționam să fac orice îmi stătea în putință să-mi croiesc drum înapoi în aceasta, pentru că aici trăia încă fetița mea, iar eu nu trebuia să fiu vreodată departe de ea, cu siguranță nu în această viață.

Am urcat tiptil scările de la Bellefort şi m-am băgat în pat. Am dormit câteva ore bune, până când am fost trezită de nişte voci cunoscute, destul de sonore cât să ajungă până la mine tocmai din holul hotelului, venite să caute – dar nu pe mine.

Chilton s-a trezit şi el devreme. S-a ridicat în capul oaselor şi a rămas aşa, lângă Agatha. Noaptea trecută, deciseseră să se mute într-unul din dormitoarele mai mari de la etajul al doilea. Nu a comentat pe seama afirmației Agathei despre fiica ei (contrazicea aceasta ceea ce ea îi spusese anterior?), nici a presupunerii pe care o făceam toți trei, că el mă va proteja. Doi oameni morți. Şi de la Chilton se aştepta că va închide ochii.

A mângâiat părul Agathei, uşor, ca să n-o trezească. Cândva, în ceea ce se petrecuse între ei, se făcuse un acord tacit să nu fie rostite niciodată acele cuvinte. Dar acum, că ea dormea profund, în siguranță – cu buzele întredeschise, cu fața îmbujorată cu roşeața aceea copilărească pe care o pot provoca visele –, şi-a permis să şoptească:

— Te iubesc, Agatha.

Ochii ei s-au mişcat pe sub pleoape. Un zâmbet abia perceptibil i-a arcuit buzele. De ce nu s-ar aştepta ei ca el să facă ceea ce era greşit în privința lui Nan? Făcuse ce era greşit şi în privința Agathei.

Din lipsa unui cui, regatul a pierit.[17] Câte crime erau neglijate, în toată Anglia, din cauza efectivelor implicate în descoperirea femeii care stătea acum întinsă lângă el, la adăpost şi teafără şi năucitoare, iar răsuflarea ei caldă pe fața lui era tot ce-şi dorea el de la viață de atunci încolo. S-a dat jos din pat cu grijă şi s-a dus la fereastră. Cel mai bine gândea întotdeauna contemplând peisajul. A auzit în spatele lui foşnetul aşternuturilor. Agatha se trezea. S-a ridicat şi a venit lângă el. El nu s-a întors spre ea. Ea s-a lipit de spinarea lui, încolăcindu-i mijlocul cu brațele, aşezându-şi bărbia ascuțită pe umărul lui, ca să privească şi ea ce privea el, colinele ce se întindeau până departe, ascunse după un parapet de brazi.

— Presupun că te gândeşti la Nan, a spus ea.

— Aşa e.

— Ştii cine-i pictorul Claude Monet?

— Nuferi şi imagini încețoşate?

— Exact. A murit la începutul acestei luni. Am citit într-o consemnare despre moartea sa că ar fi spus cândva: „Ca să vedem, trebuie să uităm numele lucrurilor pe care le privim”.

— Şi asta ce înseamnă, mai precis?

— Acesta este cazul tău. Tu eşti cel care îl priveşte. Printr-un mare noroc, tu eşti cel care a fost însărcinat cu elucidarea lui. Prin urmare, nu poate fi soluția, numele, orice ai vrea tu?

— Presupun că da.

— Bun, a zis ea, plecând de lângă el, ca şi cum chestiunea ar fi fost rezolvată.

— Şi pe urmă? Nu putem rămâne aici la infinit.

---

[17] Vechi proverb, având numeroase variații de-a lungul secolelor, care aminteşte că actele sau omisiunile aparent neimportante pot avea consecințe grave şi neprevăzute.

Ea s-a aşezat pe marginea patului.

— Nu mai pot fi şi alte zile, a spus Chilton, îngenunchind în fața ei şi cuprinzându-i mâinile. Sau pot fi toate zilele. Dacă plecăm, tu şi eu. Împreună. Astăzi. Să ne facem dispăruți pentru tot restul vieții. De ce nu?

— De ce nu.

El nu a vrut să întrerupă bucuria efervescentă din sufletul ei, tulburându-i încuviințarea cu detalii. Puteau face asta mai târziu. O maşină, un tren, o destinație.

— Am să mă întorc la Bellefort să-mi strâng lucrurile. Pe urmă, putem pune la punct un plan.

— Vin cu tine. Mi-ar prinde bine nişte aer proaspăt.

— Dar, iubita mea... Nu poți fi văzută cu mine.

— Asta ne va face viața împreună cam dificilă, nu crezi? a zis Agatha râzând şi şi-a pus pe cap pălăria lui, trăgând-o bine pe frunte. N-o să mă recunoască nimeni. S-ar putea chiar să mă ia drept fratele tău.

Poate că Chilton fusese tulburat de cuvântul *frate* şi de aceea nu a protestat. Poate că Agatha – în sufletul ei, mai mult decât o putea recunoaşte – voia să fie găsită, la urma urmei. Sau poate, din câte ştiau ei, toate riscurile pe care şi le asumaseră până atunci nu prezentaseră nici un pericol. Şi atunci, de ce nu şi-ar asuma încă unul? Se dovedise că, dacă te-ascundeai la vedere, era la fel de bine ca oriunde altundeva.

În timp ce Agatha era sus, în camera de hotel a lui Chilton, ajutându-l să-şi strângă lucrurile, Archie şi Lippincott au sosit la Bellefort. Doamna Leech i-a condus în bibliotecă. A adus registrul clienților, pentru a fi inspectat de cei doi.

Ochii lui Archie au căzut imediat pe numele meu de familie, O'Dea.

— Acesta – a arătat el cu degetul –, acesta este scrisul soției mele.

De parcă m-ar fi dat cu totul uitării, atât numele, cât şi scrisul meu. Un truc al minții, derutându-ne pe amândoi. Caligrafia uneia dintre femeile lui, mai conta care? În apărarea lui, pot spune că greşeala s-a născut probabil din speranță. Voia să-i apară în față soția lui, teafără şi nevătămată. Dacă ştergea existența mea, atribuindu-i ei numele şi scrisul meu, putea îndrepta totul. O putea face să apară, în sfârşit, bine, sănătoasă.

Fără să ştie vreodată că eu nu fusesem ştearsă. Eu eram sus. Paşii mei pe scândurile duşumelei, chiar deasupra capului lui, inima cât un purice, în timp ce stătea cu fața lipită de uşă.

Doamna Leech a rămas fermă pe poziții: doamna din camera 206, doamna Genevieve O'Dea, nu era scriitoarea dispărută.

— Sam, dragule, i s-a adresat ea lui Lippincott, doamna O'Dea stă la noi de mai bine de o săptămână. Îi ştiu fața la perfecție. Este o doamnă mai scundă. Mai tânără. Brunetă.

— E greu de stabilit culoarea părului dintr-o fotografie, i-a spus Lippincott doamnei Leech. Eu am văzut fotografii cu mama mea şi puteai să juri că nu era ea. Diabolică formă de artă, dacă mă întrebați pe mine.

— Ei bine, eu îmi recunosc mama în fotografii. Şi o cunosc şi pe doamna O'Dea, iar aceasta nu este dumneaei.

Domnul Leech a dat buzna în încăpere. Şi-a salutat vărul cu o strângere de mână sinceră şi cordială, pe urmă s-a uitat îndatoritor, cu ochii mijiți, la fotografie.

— Cred că această doamnă O'Dea ar putea foarte bine fi femeia din fotografie.

— Doamne sfinte, Simon. Nici nu te-ai uitat atent, a spus doamna Leech. El nici măcar nu avea ochelarii la ochi, a zis

ea şi a ieşit pufnind, fără să-şi ia măcar rămas-bun sau să privească înapoi.

— Ca să vezi, a spus domnul Leech, zâmbindu-i lui Lippincott. O să fie o publicitate fantastică, nu-i aşa, Sam? Hotel Bellefort în toate ziarele din țară. Suficient de bun pentru Agatha Christie.

Până în clipa aceea, el nu auzise în viața lui de Agatha Christie, dar dacă numele ei apărea în gazete zile la rând, trebuia să fie nespus de faimoasă.

Lippincott, Leech şi Archie au pus la cale un plan. Au căzut de acord ca Archie să nu-şi înfrunte soția ducându-se la ea în cameră sau postându-se la capătul scărilor şi aşteptând-o să coboare la micul-dejun. În schimb, a fost plasat în salon, cu un ziar deschis care să-i mascheze identitatea, în vreme ce Lippincott aştepta în holul hotelului, pentru interceptare.

— Isabelle mă asigură că doamna O'Dea este în camera ei, i-a spus domnul Leech vărului său. Şi deşi a tot plecat şi s-a întors, mănâncă de obicei după ce se trezeşte.

Aceste cuvinte abia au apucat să-i iasă din gură, când Chilton şi Agatha au coborât scările. Aveau ochi doar unul pentru celălalt, cu capetele aproape lipite. Ea uitase să-şi pună pălăria lui pe cap, ca şi cum nu s-ar mai fi considerat vizibilă pentru lumea de afară, putându-se mişca prin ea neobservată, în orice situație. Chilton nu avea brațul în jurul taliei ei, din fericire, dar, vorbind, îşi tot flutura mâna, cuprinzând în căuşul palmei aerul dimprejurul cotului ei, într-o manieră ce părea intimă. Lui Lippincott i-a picat fața. Pe de o parte, din cauza acelei obrăznicii. Pe de alta, din cauza transformării lui Chilton în cele câteva zile de când Lippincott îl văzuse ultima oară. Chilton părea mai înalt. Avea părul pieptănat cu grijă. Şi părea teribil de vesel, nu doar ca bărbat, ci ca persoană care fusese însărcinată cu

investigarea unei persoane dispărute şi, posibil, a unei duble crime.

Dar femeia a fost cea care l-a surprins cel mai tare. Părând mai tânără decât în fotografii, şi atât de luminoasă, de fericită, incandescentă chiar. Îmbrăcată total nepotrivit, ca şi cum tocmai venise de la arat. El se aşteptase, dacă era într-adevăr ea, să găsească o arătare fantomatică. Femeia care stătea în fața lui – oarbă la tot ce o înconjura, mai puțin la însoțitorul ei – era exact opusul.

— Doamnă Christie, a spus Lippincott.

Şi uite-aşa, balonul a plesnit.

Agatha şi Chilton au tresărit, privind spre capătul scărilor. Şi-au strâns numaidecât brațele pe lângă corp. Lippincott era un om bun per ansamblu, însă tonul lui în acel moment – cele patru silabe abrupte şi indignate, condamnând distinct cu frazele suplimentare subînțelese: *Doamnă Christie! Cum îndrăzniți? Doamnă Christie! Ce Dumnezeului credeți că faceți?* Un ton folosit în general de bărbați, menit să trezească o persoană la realitate, adică s-o readucă la un comportament cuviincios, demn de o femeie, indiferent cine ar fi fost ea. Misterul ei s-a spulberat. Ruşinea, de a cărei absență se minunase, s-a revărsat peste ea, ca o găleată cu apă, ca un giulgiu.

— Ia te uită, domnule Chilton, a spus Lippincott, cu o voce complet schimbată, îngrozită, dar şi cu o nuanță de admirație. Văd c-ai găsit-o.

Archie, ascultând dindărătul ziarului, în salonul imediat alăturat holului principal, nu a mai putut rezista. Trebuia să vadă dacă era cu adevărat ea. Îşi imagina două scenarii. Primul, în care se delecta cu imaginea soției lui, Agatha, văzând-o teafără şi nevătămată, ştiind că tot acest coşmar se terminase, în sfârşit. Şi al doilea, în care vedea o străină, o persoană total irelevantă, încă un drum înfundat, o pierdere inutilă de timp, ca atunci când fusese dragat Silent

Pool sau când fuseseră invocate spiritele, căci viața lui devenise parcă pentru totdeauna un circ al atenției publice şi al întrebărilor fără răspuns.

A ieşit în hol şi i s-a tăiat respirația. În fața lui era Agatha. În pantaloni şi cu un cardigan bărbătesc pe ea. Agrafele îi țineau părul prins de pe frunte, de parcă ar fi fost o fetişcană. Dacă l-ar fi perceput pe Chilton şi apropierea lui de ea, s-ar fi repezit, poate, la el. Dar Chilton nu era genul de bărbat pe care Archie să-l fi perceput, decât dacă avea nevoie de ceva. Dacă ar fi intrat într-o încăpere şi l-ar fi văzut pe Chilton aproape, Archie i-ar fi întins fără un cuvânt paltonul şi pălăria.

Archie a simțit un val de uşurare inundându-i corpul, de parcă i-ar fi fost injectată cu o seringă. Îşi imaginase trupul neînsuflețit al soției lui în atât de multe locuri – pe fundul unui lac, într-un şanț, în portbagajul maşinii vreunui maniac. Toate felurile în care Agatha însăşi îşi imaginase trupuri sfârşind moarte, aşa şi-l imaginase Archie pe al ei. Iar el nu era un bărbat cu o imaginație bogată. Acum se simțea prea copleşit ca să observe dezamăgirea de pe chipul ei. Nu i-a trecut prin minte că ea nu-şi dorise să fie găsită. Ar fi trebuit să-şi dea seama de asta. Ar fi trebuit să ştie dintr-o privire că o pierduse.

— Agatha.

— Archie.

Nefiresc de tare, în caz că eu mă aflam în hotel. Ca să mă avertizeze. Nu avea rost să fim prinse amândouă.

Archie a făcut semn spre uşa bibliotecii. Mâna îi tremura, de parcă ar fi aparținut unui bătrân de o sută de ani. Asta făcuseră din el ultimele unsprezece zile, într-atât îl îmbătrâniseră. Dar erau lucruri de spus în privat, care l-ar fi putut ajuta să-şi revină.

Agatha stătea nemişcată, ca o şcolăriță impertinentă, convocată în biroul directorului. Titlurile din ziare şi toți

cititorii lor. Atâția oameni trimişi degeaba în căutarea ei, şi toată îngrijorarea. Copilul ei lăsat acasă fără un amărât de rămas-bun. Toate lucrurile pe care reuşise în mod miraculos să le ignore se prăvăleau acum peste ea cu forța unui râu învolburat, când cedează stăvilarul.

Nu îndrăznea să se uite la Chilton. S-a îndepărtat de lângă el, cu capul plecat, şi a coborât treptele. A intrat ascultătoare în bibliotecă şi s-a aşezat pe o sofa uzată, cât mai la margine, de parcă s-ar fi temut să n-o întineze, brusc conştientă de cum se prezenta în fața lumii, în hainele acelea revoltător de nepotrivite şi fără bijuterii. Ca un derbedeu de pe străzi.

Dar Archie! El a făcut ceva cu totul neaşteptat. Singur în cameră cu ea, văzându-i figura stupefiată – chipul ei drag, tras, frumos, familiar –, a căzut în genunchi. Şi-a pus capul în poala ei, imun la orice miros străin, cuprinzând-o cu brațele.

— AC, a spus el, cu vocea mai plângăcioasă decât şi-o auzise vreodată. Trăieşti. Eşti bine?

— Da.

Vocea ei suna înfricoşător de anemic. Ştia că ar fi trebuit să spună şi ea *AC,* dar nu a reuşit să se convingă s-o facă.

El a luat-o de mână, sărutând locul gol unde fusese cândva verigheta, pe urmă a scos sfânta bijuterie din buzunar şi i-a strecurat-o înapoi pe deget. Iertând-o că fugise şi provocase toată acea îngrijorare (iertarea din partea ei pentru tot ceea ce făcuse el fiind, aparent, de la sine înțeleasă).

— Unde ai fost? a spus Archie, ca şi cum întrebarea îl chinuise într-atât încât trebuia s-o adreseze, în ciuda faptului că ea tocmai fusese găsită în locul în care se presupunea că se aflase. Unde ai plecat? Ce ai făcut?

Primul lucru care i-a venit ei în minte a fost să spună: *Aici. Am venit aici.*

Dar nu părea sincer. Aşa că a spus următorul lucru care i-a venit în minte şi care i s-a părut mai puțin mincinos, pentru că totul devenise atât de străin şi de confuz. Şi la urma urmei, ea nu era singura parte implicată care avea o poveste în joc. Decisese deja să mă protejeze şi nu avea să se abată vreodată de la hotărârea aceea.

— Nu-mi amintesc.

Şi avea să-şi mențină acea declarație pentru tot restul vieții.

DISPARIȚIA

ZIUA DESCOPERIRII

Marți, 14 decembrie 1926

Sus, în camera mea, am început să-mi strâng lucrurile cât de repede am putut şi mi-am dus valiza vizavi, în camera Corneliei Armstrong. Ați crede că, după două morți neelucidate, aceasta începuse, poate, să-şi încuie uşa, însă acelaşi spirit ferm, încrezător, care o făcea să rămână la hotel şi să călătorească singură, o făcea şi să-şi lase uşa descuiată. Când am intrat, ea şedea la măsuța de toaletă, periindu-şi părul. S-a întors spre mine tresărind. Nu ciocănisem la uşă. Mi-am dus degetul la buze.

— Te rog. Pot să las valiza asta aici? Şi poți să-mi promiți că nu vei spune nimănui că e aici? Sau că *eu* am fost aici?

Miss Armstrong a făcut o pauză scurtă, pe urmă s-a ridicat în picioare, mi-a luat valiza şi a împins-o sub pat.

— N-am să suflu o vorbă.

— Atât de curajoasă, te ador, am zis şi mi-am încrucişat mâinile în dreptul inimii. Dacă nu mă mai întorc după ea, tot ce-i înăuntru îți aparține.

— Nu fi prostuță. Bineînțeles că ai să te întorci, a spus, întărind din cap.

La scurt timp după aceea, aveam să aflu, absolut din întâmplare, veşti despre ea, dintr-un număr al publicației *Daily Mirror.* La câteva luni după şederea noastră în Harrogate, Miss Armstrong a făcut o călătorie la Stratford-upon-Avon, pentru a explora ruinele celebrului Shakespeare Memorial Theatre, care arsese de curând din temelii. Pe când mergea chiar printre ruine, a cunoscut un tovarăş aventurier, un tânăr conte rebel şi extraordinar de chipeş. S-au căsătorit după două săptămâni, mutându-se împreună la moşia lui din Derbyshire, o poveste de dragoste sub o stea norocoasă şi cu finalul fericit la care ea visase. Cum nu am mai reuşit vreodată să mă întorc după lucrurile mele, îmi place să cred că, atunci când s-au cunoscut, ea purta cardiganul meu de caşmir şi perlele false.

Dar în clipa aceea, i-am strâns mâinile într-ale mele, în semn de rămas-bun, pe urmă m-am strecurat până în capul scărilor, doar în ciorapi, cu pantofii în mână. Când m-am uitat jos, l-am văzut pe Archie intrând în bibliotecă, urmat de soția lui. Odată ajunşi înăuntru, Agatha i-ar fi putut spune lui Archie cum fusese el ținta mea şi cum eu îl sedusesem din unicul motiv că eram convinsă că fiica lor era, de fapt, a mea. Cum, în tot acest timp cât fuseserăm despărțiți, eu avusesem o relație romantică şi carnală, aşa cum eu şi el nu trăiserăm, nici măcar de departe. Cum ştiusem aproape tot timpul unde era soția lui şi nu îi spusesem. Cum comisesem o crimă şi o înlesnisem pe a doua. Care dintre aceste acțiuni, m-am întrebat, i-ar fi părut cea mai cumplită?

Şi de ce să-mi fac eu griji, fie şi pentru o clipă, pentru ce va ierta *el?* Când Archie a plecat de la Sunday's Corner, luând cu el acel ghemotoc de copil pe care îl cumpărase cu banii jos, ducându-l acasă ca pe un diamant pe care să-l

dăruiască soției, s-a gândit măcar o secundă la mama acelui copil?

Trebuia să risc. Am trecut valvârtej pe lângă bietul Chilton, care era siderat, şi pe lângă domnul şi doamna Leech, rămaşi cu gurile căscate, apoi pe lângă consternatul domn Lippincott, şi am ieşit pe uşa hotelului. Ajunsă afară, mi-am pus pantofii în picioare şi m-am aşezat la volanul maşinii de poliție împrumutate de Chilton. Oricare ar fi fost următoarea lui destinație, trebuia să ajungă acolo pe jos acum. Am condus stângaci, hotărâtă să ajung înapoi la conac înainte ca timpul să revină cu răgetul lui brutal.

Din fericire, Simon Leech l-a tras pe Lippincott în salon înainte ca şeful poliției să-i poată aplica lui Chilton muştruluiala pe care se vedea clar că o pregătea.

Chilton s-a folosit de ocazie.

— Doamnă Leech, a spus el când proprietara a ieşit din restaurant, venind la recepție. Putem sta puțin de vorbă?

Mintea este un lucru remarcabil, atât straturile exterioare, cât şi cele interioare. Felul în care Chilton a reuşit să se comporte, rostind cuvinte pe care abia le auzea, în vreme ce mintea nu i se putea concentra decât la oroarea care tocmai se produsese – faptul că acest soț, care dădea pe dinafară de aroganță, la fel cum mierea se prelinge dintr-un fagure, avea să dispară împreună cu Agatha.

— Trebuie să mă ajutați, i-a spus el doamnei Leech. Măcar susținând contrariul. Ascultați. Agatha Christie a fost tot timpul aici, la Bellefort, înregistrată sub numele de doamna Genevieve O'Dea. A făcut băi termale şi masaje şi a fost discretă.

— Nici nu mă gândesc. Sunt o femeie onorabilă, domnule Chilton, nu mint niciodată.

Doamna Leech şi-a încrucişat brațele la piept, glasul ei sunând şi mai melodios. Cuvintele l-au alinat pe Chilton.

Oricine spune *Eu nu mint niciodată* a rostit prin chiar această afirmație cel puțin o minciună.

— Am apucat oare să vă spun? Mi-am încheiat investigația. Despre incidentul Marston. Şi am ajuns la concluzia că nu este vorba de nici o crimă.

Leech şi Lippincott au apărut din salon la timp pentru a auzi această declarație. Doamna Leech a clipit rar, încercând să înțeleagă ce târg i se propunea.

— Nu trebuie să afle nimeni nimic, a continuat Chilton, confirmându-i femeii suspiciunile, pentru că nu există nici un pericol pentru public şi nu a existat niciodată. Doamna Marston şi-a ucis soțul şi apoi s-a sinucis.

— Bravo!

Domnul Leech a aplaudat, cu o expresie de mare bucurie pe chip.

— Exact aşa cum a crezut şi Sam tot timpul, nu? Nu vom sufla o vorbă despre această neplăcere. Cât despre faptul că madama asta Christie a poposit aici, vom bate toba cât vom putea de tare. Afacerea o să înflorească, Isabelle, aşteaptă şi-ai să vezi.

Doamna Leech a oftat adânc şi zgomotos. Când soțul ei s-a întors să-i spună ceva vărului său, Chilton i-a şoptit:

— I-ar ajuta enorm pe domnişoara O'Dea şi pe tânărul ei.

În cele din urmă, doamna Leech a încuviințat din cap, consimțind. Prefera ideea minciunii pentru a-i fi de ajutor lui Nan decât pe cea a minciunii menite să salveze reputația hotelului ei.

— Am ştiut eu că e domnişoară şi nu doamnă, a şoptit la rândul ei doamna Leech. Am un al şaselea simț pentru chestii de genul ăsta. Sper să se mărite cu băiatul acela melancolic şi frumos. Ador finalurile fericite, domnule Chilton.

— Ca noi toți, de altfel, a spus Chilton. Ca noi toți.

Uşa bibliotecii s-a deschis, iar Archie şi Agatha au ieşit în hol. Chilton nu-şi dorise niciodată ceva cu atâta ardoare cum îşi dorea în clipa aceea să surprindă privirea Agathei. Dar ea a rămas tot timpul cu privirea pironită-n podea, ca un copil care fusese urecheat serios.

— Doamnă Christie, a spus Chilton, încercând să imprime vocii sale un ton oficial. Poate c-ar fi mai bine să vă întoarceți în camera dumneavoastră, ca să putem demara un interogatoriu.

— Nici gând să facă aşa ceva, a spus Archie. Cazul acesta este încheiat. Nu a fost vorba de nici o crimă. Doar o neînțelegere. Nu mai e nevoie de implicarea poliției, ne-a ajuns pentru toată viața.

Chilton se întreba dacă el însuşi vorbise vreodată cu o asemenea siguranță. L-a durut să vadă că atunci când Archie s-a întors spre soția lui, glasul i-a devenit mult mai blând.

— Agatha, iubito. Du-te să-ți strângi lucrurile. Trebuie să plecăm înainte ca jurnaliştii să afle că ai fost găsită. Mă tem că o să ai ceva de tras cu ei în săptămânile ce vor veni.

Tot fără să se uite la Chilton, Agatha a urcat scările până în camera mea. Chilton a făcut un pas, intenționând parcă să o urmeze, dar Lippincott l-a prins de mânecă.

*

Sus, în camera mea de hotel, Agatha a privit de jur-împrejur, ca şi cum locul unde identitățile noastre se suprapuneau ar fi putut trăda ceva despre mine, despre ea, ceva ce ea nu ştia deja. Ochii i-au poposit pe o pată de culoare liliachie, un şal aruncat pe un scaun de lângă masă. L-a ridicat de acolo şi s-a aşezat. Hârtia şi stiloul pe care le cumpărasem se aflau pe masă, nefolosite. Agatha le-a luat pe ambele, scriind cu litere de tipar, ca să nu-i fie

recunoscut scrisul, după care a împăturit foaia în două şi a notat „Inspectorului Chilton”, cu litere de-o şchioapă. Nu îşi făcea griji că altcineva ar fi putut găsi şi citi biletul. Ştia că el avea să urce acolo, căutând indicii, imediat după plecarea ei din hotel.

Agatha şi-a pus şalul meu pe umeri, ca şi cum i-ar fi putut transforma ținuta bărbătească în ceva mai respectabil. A ieşit din cameră şi a coborât la soțul ei, care o aştepta, cu o expresie senină şi din nou uşurată, cu toată dragostea şi speranța pe care ea tânjise să le revadă cândva, atunci când ele dispăruseră.

— Unde-ți sunt lucrurile? a întrebat-o Archie, cu vocea tremurândă ca o frunză, de parcă ar fi fost îngrijorat că ea se decisese să rămână.

— Nu am nevoie de nimic de aici.

A trecut pe lângă el şi a ieşit din hotel, urcându-se în maşina care aştepta, cu şalul meu cel nou strâns bine în jurul ei. Pe drumul de întoarcere la Sunningdale, Archie a bombardat-o cu toate întrebările care îl torturaseră până în pragul nebuniei.

„De ce ți-ai abandonat maşina atât de precipitat?”

„Cum ai ajuns în Yorkshire?”

„De ce eşti îmbrăcată aşa?”

„Nu ai văzut ziarele? Nu ai ştiut câți oameni te căutau? Nu pot să cred că ai fi rămas departe dacă ai fi ştiut de toată agitația.”

Ea nu a răspuns, ci a coborât puțin geamul, având nevoie de aerul rece, ca să se mai înviooreze. Archie tremura. În urmă cu două săptămâni, ea ar fi ridicat numaidecât geamul. Acum a decis că el trebuia să îndure. Şi-a amintit de inelul şi colierul cu perle, lăsate în camera din conac. Erau o răsplată cuvenită pentru şederea ei acolo şi pentru toate proviziile pe care ei le furaseră. Revenea deja la gândirea legiuită.

— Ai ştiut, AC? a insistat Archie. Câți oameni te căutau?

— Nu-mi amintesc.

Privea peisajul derulându-se prin fața geamului. De fiecare dată când era forțată să dea o explicație, spunea iar şi iar doar atât: „Nu-mi amintesc”. Pentru că dacă ar fi spus ceva fie şi vag asemănător cu adevărul, nu doar că m-ar fi osândit pe mine, dar posibil să fi ajuns şi ea acolo unde, până nu demult, dorise cu ardoare să fie: cu Archie, pentru totdeauna.

Când au ajuns acasă, la Sunningdale, şi au dat ochii cu presa, Archie – a cărui datorie era să-şi protejeze soția şi care avea atât de puțină imaginație – le-a transmis jurnaliştilor răspunsul pe care ea i-l dăduse.

Nu îşi aminteşte.

„Următorul an al vieții mele este unul de care nu suport să-mi amintesc”, a scris ea în autobiografie.

Mulți ani mai târziu, citind această frază, m-am trezit zâmbind, aşa cum făceam adesea când găseam în cărțile ei mici frânturi din perioada noastră în afara timpului. Presăra fragmente din acel timp, mici amintiri, şi nu ştiam niciodată unde sau când urmau să apară.

— Chiar trebuie să le citeşti pe toate? obişnuia Archie să întrebe când luam cu mine în pat ultimul ei roman.

— Îmi pare rău, îi răspundeam eu mereu. Dar sunt atât de captivante.

Agatha poate că nu suporta să-şi amintească de o parte din acel an. Dar nu de tot anul. Cu certitudine, nu de tot.

Chilton a privit automobilul lui Archie dispărând cu Agatha cu tot, după care a intrat înapoi în hotel. Simțea toate privirile ațintite asupra lui. Domnul şi doamna Leech, Lippincott. Crezuse că avea să necesite un mare efort din partea lui să rămână calm. Dar nu a fost aşa. Nu se simțea

paralizat. Simțea doar lipsa oricărei emoții. Ceea ce, în mod bizar, îi dădea speranță.

— Chilton, a spus Lippincott, mai sever decât voia să fie cu dragul lui prieten. Cred că ai de dat nişte explicații.

— Am fost însărcinat s-o găsesc pe Agatha Christie. Şi am găsit-o.

Înainte ca Lippincott să apuce să-i răspundă, Chilton s-a răsucit pe călcâie şi a urcat scările, câte două o dată. Uşa camerei domnişoarei O'Dea fusese lăsată deschisă. El a împins-o, iar aceasta s-a căscat spre interior, cu un scârțâit trist. Nu se îndoia că Leech avea să ungă balamalele înaintea următorului client. Poate îşi imagina deja o plăcuță pentru uşă, care să aducă aminte că aceea era camera în care stătuse celebra scriitoare.

Acolo, pe masă, o foaie de hârtie îndoită, cu numele lui Chilton pe ea, scris cu litere mari. S-a dus la masă şi a atins hârtia. A dus-o la nări. Dacă ea ar fi locuit, în aceste zile din urmă, în lumea ei, hârtia aceea ar fi mirosit a Yardley Old English Lavender. Dar aşa, din scurta interacțiune a ei cu hârtia, cu marginea încheieturii lipită de ea în timp ce scria, hârtia mirosea a fum de lemne şi a pin. Şi, foarte vag, a sudoare. Chiar şi a el, un pic. A despăturit hârtia cu grijă. Se gândea că poate scrie *Îmi pare rău* sau *Te iubesc.* Cel mai mult spera să conțină instrucțiuni despre un loc de întâlnire, despre următorul lor plan de acțiune, despre ce aveau să facă mai departe. Ca să fie împreună.

„Te rog să te îngrijeşti de maşina mea de scris şi, cel mai important, de hârtiile mele", scria în biletul ei. „Trebuie să-mi parvină discret şi cât se poate de repede ceea ce am lucrat."

Chilton a întors hârtia pe verso, o dată, de două ori. Dar asta era tot ce scrisese ea.

Cât despre mine:

Când eram mică, m-am îndrăgostit de mare. M-am îndrăgostit de verdele imposibil şi de silabele lungi şi zgomotoase ale ciocârliilor, şi de oamenii cumsecade şi blânzi. „Este ca o țară plină de Moşi Crăciuni”, i-am spus tatălui meu, în prima vară când m-am întors din Irlanda, iar el a râs şi a spus: „Mă faci să mă întreb de ce-oi fi plecat eu de-acolo”. Nici unul dintre noi nu avea de unde să ştie ce urma să ne rezerve viitorul, pe vremea când eu îl iubeam nețărmuit, aşa că ne-am îmbrățişat solidari.

Când eram mică, m-am îndrăgostit de colinele de smarald, înțesate de turme de oi şi de câinii care le păstoreau. De zborul în picaj al pescăruşilor şi al fluierarilor. De tropotul cailor şi de aerul umed, de spuma sărată a mării stropind uscatul. De focile trândăvind pe stânci. De rezonanța cadențată a dialectului, pentru care mama mă tachina mereu când reveneam cu el la Londra.

Şi m-am îndrăgostit de un băiat. Anii mi-au răpit iubirea pentru toate acestea, în afară de el. Niciodată un complice, ci camaradul meu de suferință, singurul de pe pământ care putea înțelege întru totul ce pierdusem. Iar eu am ştiut că dacă l-aş mai fi văzut fie şi măcar o singură dată, hotărârea mea s-ar fi dus de râpă. Finbarr nu o văzuse şi nu o ținuse niciodată în brațe pe Genevieve. El nu aflase de existența ei decât după ce ea ne fusese deja luată. Aşa că ar fi putut insista să mă convingă să plec departe, cu el, iar eu, dacă l-aş fi văzut fie şi numai încă o dată, aş fi putut ceda.

M-am gândit la legenda chinezească Yuè La ˇ o, de care ne vorbise Cornelia Armstrong. Firul invizibil. Dar nu cel dintre Finbarr şi mine. Cel care mă lega încă, pentru totdeauna, de Genevieve. Îl simțeam ca pe un obiect viu, palpabil, pornit din inima mea către a ei. Purtându-mă nu către Conacul Intemporal, ci către gară. Chilton fusese de acord să nu mă acuze de crimă. Mă simțeam în siguranță presupunând că o să treacă cu vederea şi furtul maşinii. La

urma urmei, orice puteam face pentru a-l recuceri pe Archie era în avantajul lui.

Dacă Agatha şi Archie se împăcau, eu nu aş mai fi avut niciodată acces la Teddy. Trebuia s-o văd măcar încă o dată. Trebuia să-i spun că dacă ar fi avut vreodată necazuri, putea să mă caute, iar eu aş fi avut grijă de ea. Cu orice preț. Nu ştiu de ce credeam că asta ar fi ajutat la ceva. Mama îmi făcuse şi mie aceeaşi ofertă.

Te iubesc. Am trimis mesajul telepatic, iar asta era ceva în care nu credeam. Totuşi, am sperat şi m-am rugat ca Finbarr – oricât de abandonat s-ar fi simțit – să îl audă şi să înțeleagă. Poate că o parte din mine spera să mă întorc la Londra şi să mă trezesc alungată din universul familiei Christie. Eşecul planului la care muncisem neabătut timp de trei ani era unica şansă ca eu şi Finbarr să fim împreună. Dacă trebuia să-mi accept înfrângerea, atunci aşa să fie. Dar nu aveam de gând să renunț de bunăvoie la el.

Între timp, Chilton a trebuit s-o ia pe jos până la conac – care nu mai era intemporal –, ca să recupereze ceea ce-l rugase Agatha. Maşina ei de scris şi tot ce scrisese ea în toiul acelei aventuri. Ea nu avea să se mai gândească prea mult, în anii de după, la cele scrise cât fusese dispărută. O povestire sau două, şi începutul romanului ei *Misterul trenului albastru.* A spus mereu că, dintre toate romanele sale, pe acesta îl prefera cel mai puțin. Dar tot l-a publicat. Ea a publicat tot ce a scris – chiar şi povestirea „Punctul terminus”, care se încheia cu dublura mea moartă la poalele unui munte. A apărut anul următor în *Pearson’s Magazine,* cu finalul modificat, astfel încât personajul meu nu mai era împins, ci se arunca singur în hău.

Chilton nu avea de gând să ducă maşina de scris şi munca Agathei la Sunningdale. Avea de gând să le ia cu el la Brixham, ca s-o facă pe ea să vină la el.

— Dar unde-i Nan? a întrebat Finbarr, când Chilton i-a spus că Agatha fusese descoperită.

Chilton a pus o mână pe umărul lui Finbarr, într-un gest de consolare. Chilton îmi oferise deja darul libertății. Nu-i mai rămăsese destulă generozitate pentru a-şi dori ca povestea de amor a lui Finbarr să aibă un final fericit.

— Îmi pare rău. Dacă Nan nu se întoarce până la lăsarea nopții, nu cred c-o va mai face vreodată.

— O să se întoarcă, a spus Finbarr, dar fără convingere. Dacă o vezi, spune-i c-am s-o aştept în Ballycotton, pregătit să plecăm oriunde vrea ea în lume. Mă va găsi acolo când o să-şi mai vină-n fire.

Dar, vai. Nu am făcut-o niciodată.

UN AN NOU

1928

Nu trebuie să ghiciți. Ştiți deja. Reunirea Agathei cu Archie nu a fost de durată. Dorința imperioasă de a-şi continua căsnicia o părăsise pe Agatha. În schimb, a bântuit prin conacul Styles, jelind pierderea Conacului Intemporal. Tot ce a trebuit eu să fac a fost să reapar dinaintea lui Archie – zâmbitoare şi iar zâmbitoare. Agatha a plecat, luând-o pe Teddy cu ea.

Dar, în cele din urmă, a trimis-o pe Teddy înapoi la Styles. Eu şi Archie ne căsătoriserăm deja – un inel cu diamant şi o verighetă luând locul inelului *claddagh* dăruit de Finbarr. Teddy urma să stea cu noi un an întreg, timp în care Agatha avea să plece singură într-o aventură, prima din

multele călătorii pe care avea să le facă la bordul faimosului Orient Express.

Honoria a adus copilul la noi, de la Londra. Îmi propusesem să fiu jos, cu Archie, ca s-o întâmpin pe Teddy la sosire. Dar când maşina a intrat pe alee, m-am trezit copleşită de emoţii pe care nu am vrut să mi le trădez în faţa soţului meu. O mai văzusem pe Teddy de câteva ori de când mă întorsesem la Archie, dar asta avea să fie prima noastră perioadă mai îndelungată împreună, în aceeaşi casă, cu mine oficial în rolul de mamă vitregă.

— Te simţi bine? a întrebat Archie, punându-mi o mână pe talie.

Învăţase cât de cât să fie grijuliu după prima căsnicie.

— Da, foarte bine. Sunt doar un pic ameţită. Cred că am să mă duc sus să mă odihnesc.

Când urcam treptele, le-am auzit – pe Honoria şi Teddy, o voce sobră şi severă, cealaltă subţirică şi senină. Am traversat holul acelei clădiri care era acum casa mea şi am intrat în camera copilului, fără să mai existe acum riscul ca cineva să mă apostrofeze pentru asta. Honoria urma să se întoarcă la Londra.

— Mă bucur să am grijă de ea singură, îi spusesem lui Archie, când m-a întrebat cum o să ne descurcăm. De fapt, mi-ar plăcea s-o fac.

Şi de multe ori, în anii ce au urmat, am avut grijă de ea singură. Mă duceam degrabă la ea când se trezea plângând dintr-un coşmar. Am ţinut-o de mână, cu braţul pe după umeri, când doctorul i-a prins în copci rana de la genunchi. Când s-a măritat, în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, o ceremonie restrânsă şi scurtă, la care nici măcar Archie nu a participat, Agatha s-a asigurat să-mi trimită o telegramă, ca să fiu şi eu prezentă.

Acolo, pe pervazul ferestrei, era căţelul din lemn dăruit de Finbarr. Sonny. L-am luat. Am auzit-o pe Teddy venind cu

pași grăbiți și hotărâți pe hol. Cine a inventat expresia *Casa va răsuna în curând de pașii copiilor* cred că a fost cel mai genial personaj din istorie. Cum umplea acel sunet casa, muzica unui copil trăind acolo. Am tras adânc aer în piept, decisă să nu am lacrimi în ochi când urma să mă întorc cu fața la ea.

— Nan, a spus Teddy, intrând pe ușa camerei și găsindu-mă acolo, cu cățelușul de lemn încă în mâini. Te căutam.

L-am pus pe Sonny înapoi pe pervaz și m-am lăsat în genunchi, cuprinzând fetișoara lui Teddy între palme, ochii ei albaștri strălucitori privindu-mă mari. Pe urmă am ridicat-o în brațe, aproape având impresia că părul ei – mai închis la culoare de când o văzusem ultima oară – mirosea a Marea Irlandei.

— Și eu te căutam pe tine.

Finbarr s-a întors la Ballycotton, unde a primit vestea căsătoriei mele cu Archie. I-am trimis o scrisoare prin care-l anunțam, alături de o șuviță din părul lui Teddy. Peste câțiva ani, avea să se însoare și el cu o irlandeză. M-a durut când am aflat, deși, în același timp, mi-am dorit din suflet să fie fericit. Îl iubeam atât de mult încât îi doream toți câinii, toate cărțile, tot ceea ce noi doi visaserăm să avem împreună. A avut trei fii, iar eu îmi pot imagina cât de mult i-a iubit și s-a bucurat de ei înainte să moară de tânăr, din cauza unui cancer lent la plămâni, un ultim suvenir din partea iperitei.

Furia nu dispare niciodată, când te gândești la război.

Dar să lăsăm asta. Ca cititori, nu ne dorim altceva mai mult decât concluzii, în ciuda adevărurilor pe care le cunoaștem. Să ne prefacem că nu a mai existat și un Al Doilea Război Mondial, care să aducă bombardamente asupra Londrei, ceva ce nimeni nu ar trebui să îndure nici

măcar o dată în viață, darămite de două ori. Povestea aceasta îmi aparține mie. Nu mă supun istoriei, care nu mi-a făcut niciodată vreo favoare. Şi totuşi, nu-mi pot încheia povestea cu Finbarr, nici măcar în imaginația mea, pentru că finalul meu cu el este unul departe de copilul nostru.

Dar povestea Agathei, pe aceasta o pot încheia cum vreau eu.

*

Haideți să mai facem o pauză şi să ne întoarcem în timp. La o lună după ce a plecat de la Hotel Bellefort cu soțul ei şi s-a întors la Styles, Agatha i-a zis Honoriei să-i facă bagajul lui Teddy. După ce a lăsat o scrisoare pentru Archie pe măsuța din antreu, a verificat corespondența de dimineață şi a dat peste un mic pachet trimis de nimeni altul decât Sir Arthur Conan Doyle. L-a deschis şi a găsit o frumoasă pereche de mănuşi de piele, pe care nu le mai văzuse niciodată în viața ei, asta făcând cu atât mai derutant biletul lui („Mă bucur mult să aud că v-ați întors sănătoasă acasă. Permiteți-mi să înapoiez aceste mănuşi proprietarei lor de drept"). Totuşi, nu putea refuza un cadou tocmai de la el; în plus, afară era frig, aşa că le-a şi folosit numaidecât.

Înainte să plece, a adunat personalul restrâns de la Styles, anunțând fără echivoc:

— Eu plec la Ashfield. O iau pe Teddy cu mine. Dacă se îndoieşte cineva de locul unde mă aflu, vă rog să-l trimiteți la Torquay. Dacă nu sunt acasă, precis fac o plimbare pe plajă.

Agatha şi-a luat câinele şi pe Teddy, s-au urcat cu toții în bătrânul şi îndrăgitul ei automobil Morris Cowley şi au plecat, lăsând în urmă toate carierele de calcar şi ochiurile de apă, fără vreun incident. Silent Pool strălucea, reflectând cerul de un albastru rece, ca şi cum nimeni nu ar fi fost

scos vreodată fără suflare din adâncurile lui mâloase. A trecut pe lângă cursul de apă unde fusese găsită Annabel Oliver şi şi-a dus o mână la piept, într-un fel de salut, un trist, dar recunoscător „mulțumesc”.

Chilton îşi găsise deja o locuință, în Brixham, destul de aproape de casa mamei lui încât s-o poată vizita zilnic. O căsuță pe malul mării, ce putea fi închiriată pe-o nimica toată în vremurile acelea. Deşi renunțase în mare măsură la gândul de a o revedea pe Agatha, când a auzit un ciocănit la uşa lui, a ştiut pe loc că ea era. A deschis uşa şi a văzut-o în fața lui, în amurgul rece, purtând fustă şi o bluză pe sub mantoul de blană, cu superbul ei păr răvăşit, cu un zâmbet larg şi eliberat. O ținea în brațe pe Teddy, care adormise în maşină, iar obrazul fetiței era turtit de umărul Agathei.

— Ți-am păstrat munca, a spus Chilton. E totul aici.

— Mulțumesc.

El s-a dat într-o parte ca s-o lase să intre, iar pe urmă a închis încet uşa în urma ei. Cățeluşul de la picioarele ei a dat din coadă, uitându-se la Chilton de parcă ar fi vrut să fie prezentat cum se cuvine.

— Vino, a zis Chilton, făcând un gest cu brațul teafăr.

Agatha l-a urmat în dormitorul gol şi a rămas tăcută cât el s-a grăbit să pună un cearşaf pe patul îngust. Pe urmă, ea a lăsat-o jos pe Teddy – surdă la lumea din jurul ei, cum numai copiii pot fi atunci când dorm – şi a acoperit-o cu o pătură până sub bărbie. I-a dat o sărutare pe frunte.

— Ce fetişcană adorabilă, a spus Chilton.

— Da, fără îndoială.

Câinele a sărit pe pat şi s-a făcut covrig lângă copilă. Chilton şi Agatha au privit-o un timp pe Teddy dormind, au urmărit cum urcă şi coboară pieptul ei micuț. Respirația unui copil este diferită de cea a adulților. E mai adâncă şi mai prețioasă. Au închis uşa şi au mers împreună în

bucătărie. Casa era mică şi primitoare, cu tavanele joase, aproape de capetele lor.

— O ceaşcă de ceai?

— Nu. Nu, mulțumesc.

Şi atunci a venit îmbrățişarea. O îmbrățişare lungă, Chilton simțindu-se atât de fericit, atât de recunoscător că trăia, încât abia se mai recunoştea. Oh, dacă tot am ajuns aici, haideți să-i vindecăm şi brațul beteag. Chilton l-a ridicat ca prin magie, cuprinzând-o pe Agatha destul de strâns pentru a-i da de înțeles că nu intenționa s-o mai lase vreodată să plece.

— Ce casă drăguță, a spus Agatha, cam după miezul nopții, când ei doi şedeau îmbrățişați în patul lui. Minunat de aproape de Ashfield. Eu şi Teddy ne vom instala acolo în dimineața asta.

— Da. Vrei să te afli la loc sigur şi să fii acolo când vor veni să te caute.

Au pufnit amândoi în râs şi au râs aşa multă vreme. Fericirea plutea prin casa cea mică. Teddy, aflată în camera alăturată, a zâmbit în somn.

— Ție nu-ți plac poveştile de dragoste, i-a reamintit Chilton Agathei.

— Nu, de regulă. Dar îmi place asta.

Un roman polițist ar trebui să se încheie cu descoperirea ucigaşului, şi aşa s-a şi întâmplat. O misiune de căutare ar trebui să se încheie cu găsirea comorii. Şi aşa s-a şi întâmplat. O poveste de iubire tragică trebuie să se încheie cu cei doi îndrăgostiți morți sau separați. Dar o idilă? Aceasta ar trebui să se încheie cu cei doi îndrăgostiți reuniți.

Dincolo de granițele acestor pagini, viața îşi va urma mai departe cursul firesc. Dar aceasta este povestea mea. Pot face să se întâmple orice, neîndatorată față de un viitor care

a devenit între timp trecut. Vă pot lăsa cu o singură imagine, şi putem pretinde că ea va dura pe veci.

Aşa că, pentru această parte a poveştii noastre, cel puțin, haideți să ne oprim aici. Cu Chilton şi Agatha plimbându-se împreună pe plaja din Torquay. Cu cățeluşul ei țopăind de pe o stâncă pe alta. Cu Agatha ținându-l de braț pe Chilton. Şi ambii zâmbind sub un cer strălucitor de albastru. Sălăşluind în regatul luminii. Doar pentru o vreme, ca orice altceva. Nu este nevoie să vă puneți întrebări sau să mergeți mai departe de acest moment.

Primiți povestea astfel şi închideți cartea, cu un final fericit.

MULȚUMIRI

În februarie 2015, agentul meu, Peter Steinberg, mi-a trimis un e-mail cu următorul subiect: „Ce-ai zice să scrii un roman despre asta?” Era şi un document ataşat, cu un articol din publicația *The Lineup,* scris de Matthew Thompson: „O doamnă se face nevăzută: Misterioasa dispariție a Agathei Christie”. Au urmat cinci ani şi multe încurajări amabile, timp în care am lucrat la acest roman. Îi sunt recunoscătoare în fiecare zi lui Peter pentru susținerea şi prietenia lui.

Teoriile lui Nan despre trăirea lucidă nu ar fi putut invoca un editor mai potrivit pentru acest proiect decât Jennifer Enderlin, care ştie cum să pună toate întrebările corecte. Sunt nespus de recunoscătoare pentru cunoştințele ei

extraordinare, trucurile infailibile, căldura, susținerea, bunătatea ei.

Le sunt recunoscătoare tuturor celor de la St. Martin's, inclusiv, dar nu numai, autoarei celui mai bun e-mail pe care l-am citit vreodată, Lisa Senz, lui Sallie Lotz şi lui Steven Boldt.

Mulțumirile mele se îndreaptă, de asemenea, către Yona Levin, Maria Rejt şi Sabine Schultz. Şi către toți cei de la Gotham Group, în special Rich Green, care este o lumină atât de strălucitoare, încât mi-aş dori să îl iau cu mine peste tot pe unde merg. Dragul meu prieten vechi Scott Rittinger, care ştie totul despre maşini de epocă şi răspunde pe loc mesajelor primite din senin. Celia Brooks, care mi-a împărtăşit din cunoştințele ei despre geografia Londrei. Mulțumiri prietenilor, colegilor şi studenților mei de la departamentul de scriere creativă din cadrul Universității Wilmington din Carolina de Nord, în special lui Philip Gerard, care a pledat pentru timpul de care am avut nevoie departe de sălile de curs, şi lui Rebecca Lee, cu care este cel mai amuzant să discuți despre cărți. Fratelui meu, Alex, care m-a ajutat cu munca grea de corectură. Părinților mei, care mi-au oferit ca întotdeauna dragoste necondiționată şi susținere. Lui Melody Moezzi, care a avut un vis crucial, profetic. Să-i spun ei şi lui Matthew Lenard că visul s-a adeverit a fost una dintre nopțile mele preferate dintotdeauna.

Danae Woodward este întotdeauna prima şi cea mai bună cititoare a mea.

Această poveste este un fel de istorie imaginară. Sunt îndatorată multor cărți, documentare, articole şi ziare pentru ancorarea în realitate. Chiar dacă *Misteriosul caz Christie* nu s-ar fi concretizat niciodată, m-am bucurat enorm citind *The Adoption Machine* de Paul Jude Redmond. Este o carte obsedant de personală, frumos documentată,

magistral scrisă, şi încurajez pe oricine va fi impresionat de povestea lui Nan să o citească. Printre celelalte cărți care au fost nepreţuite pentru mine se numără *The Light in the Window,* de June Goulding, *Ireland's Magdalen Laundries and the Naţion's Architecture of Containment,* de James M. Smith (dr. Smith a fost generos cu răspunsurile la întrebările mele; el mi-a recomandat memoriile lui June Goulding şi m-a pus în legătură cu colega sa la fel de generoasă, Claire Megettrick), *The Great Influenza,* de John M. Barry, *Agatha Christie and the Eleven Missing Days,* de Jared Cade, *Agatha Christie. O autobiografie*[18] (dacă nu ați citit-o până acum, vă aşteaptă o lectură minunată) şi, desigur, colecția mea de romane polițiste de Agatha Christie, în special *Moarte pe Nil, Crima din Orient Express, Zece negri mititei, Ucigaşul ABC, Moarte printre nori, Pericol la End House, Casa strâmbă* şi *Infernul crimelor tăinuite,* precum şi povestirea „Punctul terminus". Pentru detalii şi anecdote din diferite timpuri, m-am ajutat de prea multe articole şi lucrări academice pentru a le înşirui, important printre acestea fiind articolul „When the World's Most Famous Mystery Writer Vanished", de Tina Jordan *(The New York Times),* „The Mysterious Disappearance of Agatha Christie", de Giles Milton (Historyextra), *Unmarried Mothers în Ireland, 1880–1973,* de Maria Luddy, „Unmarried Mothers and Their Children: Gathering the Data", de dr. Maeve O'Rourke, Claire Megettrick, Rod Baker, şi Raymond Hill, şi mai sus amintitul „Lady Vanishes", de Matthew Thompson.

Povestirile din documentarul lui Peter Kackson *They Shall Not Grow Old* m-au ajutat să mi-i imaginez pe Finbarr şi pe Chilton. Şi voi fi de-a pururea uluită de vitejia femeilor din

---

[18] Apărută sub acest titlu la Editura Litera, Bucureşti, 2020, traducere de Adania Folea.

cutremurătorul documentar al lui Steve Humphries *Sex in a Cold Climate.* Mulțumirile, dragostea şi admirația mea pentru Brigid Young, Phyllis Valentine, Martha Cooney şi, în special, Christina Mulcahy.

Şi, mai presus de orice, mulțumiri lui David şi Hadley. Aş petrece o sută de ani căutând, colindând lumea întreagă, pentru a vă găsi.